संस्कृतविद्यासमितेः

धातुमाला

प्रथमो भागः

सङ्कलयिता

वैद्य.शि.वे. राधाकृष्ण शास्त्री

தாதுமாலா

முதல் பாகம்

தொகுத்தவர்

வைத்ய S.V. ராதாகிருஷ்ண சாஸ்திரி

ஸம்ஸ்க்ருதஸ்ரீ ஆசிரியர்

வெளியிடுபவர் :

ஸம்ஸ்க்ருத எஜுகேஷன் ஸொஸைடி

(ரிஜிஸ்டர்டு)

148-150, லஸ்சர்ச் ரோடு, மைலாப்பூர், சென்னை-600 004.

2002

संस्कृतविद्यासमितेः

धातुमाला

प्रथमो भागः

सङ्कलयिता

वैद्य.शि.वे. राधाकृष्ण शास्त्री

தாதுமாலா

முதல் பாகம்

தொகுத்தவர்

வைத்ய S.V. ராதாகிருஷ்ண சாஸ்திரி

ஸம்ஸ்க்ருதஸ்ரீ ஆசிரியர்

வெளியிடுபவர் :

ஸம்ஸ்க்ருத எஜுகேஷன் ஸொஸைடி

(ரிஜிஸ்டர்டு)

148–150, லஸ்சர்ச் ரோடு, மைலாப்பூர், சென்னை-600 004.

2002

DHATUMALA

First Part

Compiled by

Vaidya S.V. Radhakrishna Sastri

Editor : ***Samskrithasri***

Published by :

Samskrit Education Society (Regd.)

148–150, Luz Church Road,
Mylapore, Chennai-600 004
Phone : 497 11 01.

Price Rs. **80/-**

Lasertypeset & Printed at :
V.K.N. Enterprises
8/1, Dr. Rangachari Rd., Mylapore, Chennai-4 Ph: 495 07 75

PREFACE

Dhatu-Mala, meaning "Boquet of Root-forms" relates to one of the most important aspects of the study of grammar. The Sanskrit language is "well-structured" (Samyak Krtam) and definitive in comparison with other world languages on account of its analytic approach and well settled word construction. Herein, basic forms of words have been analysed under four definitive classes, nama (noun), kriyapadam (verb), upasarga (preposition), and nipata (particle). The primaries of each of these classes have been collected and presented systematically in texts like the Dhatupatha and Namalinganusasana, with the directions needed for word-formation.

The Madras Samskrit Education Society has already issued a Sabda-Manjari, being a "Boquet of Nominal forms". This book sets out the nouns, as classified according to their endings, being the short and long vowels and the consonants, in their full-fledged forms of their declension. Exceptions and pecularities have also been pointed out.

The present publication, Dhatu-mala which is issued as a complement, is a classified and analytical presentation of the models of full-fledged forms of 300 Sanskrit verbs. The ten ganas (conjugational groups), such as bhvadi, adadi etc., both in their parasmaipadi and atmanepadi variants have been set out here in all their moods and tenses. Such variations and peculiarities relating to particular conjugations or individual verbs or group of verbs have been pointed out. It is expected that the present handbook will enable the verbal forms in Sanskrit being easily memorized and used for reference as our Sabdamanjari in the case of nouns.

It might be pertinent, in this connection, to make a mention of the work done by the Madras Samskrit

Education Society in the field of Sanskrit. The Society has been for many years now, conducting graded classes in Sanskrit, towards which it has issued a 6-volume Samskrita-Sri Pathamala. A monthly journal. Samskrita-Sri has regular sections in Sanskrit grammar, vocabulary with Tamil meanings, explanation on Derivation, List of Sanskrit words with parallels in Tamil and the like. It has issued an intensive work on Sanskrit grammar entitled New Model Sanskrit Grammar (1984) is about 500 pages. Another work entitled Avyaya-kosa being a Dictionary of Indeclinable in more than 400 pages treats 873 indeclinables with reference to sources and additional roots. Its magnum opus is the 5 volume Krdanta-rupamala (1965) being "A Concordance of Verbal derivatives" dealing with verbal forms and derived forms for about 2000 roots in Sanskrit, in a detailed fashion.

In this context, we would like to offer our sincere and grateful thanks to Sri. S.V. Radhakrishna Sastri who has taken great pains to complete this first part of Dhatumala with great care. We hope to bring out many more such volumes with his invaluable assistance.

P.V. Sivarama Dikshitar
President

Sanskrit Education Society (Regd.,)
148-150, Luz Chur Road,
Mylapore, Chennai-600 004.

विषयपट्टिका

धातुमाला

विषयनिर्देशक्रमः

पाणिनिः धातून् पठति क्रमशः। स उपदेशः धातुपाठः इति प्रसिद्धः। २०३९ (नवत्रिंशदधिक द्विसहस्र) धातवः पठिताः दशसु विकरणेषु। ते पुनः द्वेधा परस्मैपदिनः आत्मनेपदिनः इति। धातुपाठे धातोः प्रसिद्धः अर्थः निर्दिष्टः भू सत्तायां एध वृद्धौ इति। तत्र निर्दिष्टः अर्थः प्रधानः। तस्मात् भिन्नोऽप्यर्थः व्यवहारे दृश्यते। उपसर्गः धातोः पूर्वं युज्यते। उपसर्गेण धातोः भिन्न भिन्नोऽप्यर्थो नैकः व्यवहारे उपलभ्यते।

परस्मैपद्यपि धातुः विशिष्टेऽर्थे आत्मनेपदी भवति। आत्मनेपदी च परस्मैपदी। कश्चन धातुपाठे एव उभयपदी निर्दिष्टः। जि जये ( ) इति धातुः पाठे परस्मैपदी। जयति अजयत् इत्यादिरूपं भजते। स एव वि परा इति उपसर्गयोगे आत्मनेपदी भवति। विजयते पराजयते इत्यादिरूपाणि भजते। आत्मनेपदी रमु (१०३) धातुः वि-आ-परि-उपसर्ग योगे परस्मैपदी भवति। विरमति आरमति परिरमतीति रूपाणि भजते। 'उप' योगे उभयपदी उपरमति-उपरमते इति।

धातुः सकर्मकः इति निर्दिश्यते यदि धात्वर्थः कर्मण्यन्वेति। यथा रामः ग्रामं गच्छति। सः अकर्मको भवति यदि कर्मणि नान्वेति। यथा रामः राजा भवति। भूधातुः अकर्मकः। अकर्मकत्वेन निर्दिष्टो धातुः कस्मिंश्चिदर्थे सकर्मको भवति - यथा राजा जयति। अत्र अकर्मकः। 'रामः वालिनं जयति'। अत्रायं सकर्मकः। 'जि' धातुः पराभवार्थे सकर्मकः। तथैव अकर्मकोऽपि धातुः उपसर्गयोगेन सकर्मकोऽपि भवति। यथा रामः सुखं अनुभवति इत्यत्र। अतः क्वचित् प्रकृत्या सकर्मको धातुः अर्थभेदेन उपसर्गयोगेन अकर्मकोऽपि भवति। अन्यथापि क्वचित्।

धातवः तिङन्ताः कृदन्ताश्च दृश्यन्ते। तिङ् प्रत्यय-योगे तिङन्ताः। यथा लट् प्रत्यययोगेन भूधातुः, भवति भवतः भवन्ति इति रूपाणि भजते। कृत्प्रत्यय योगे कृदन्तः, भूत्वा भवितुं भवन् भवनं इत्यादि रूपाणि भजते। कृत्प्रत्यय योगे धातवः अव्ययानि सुबन्ताश्च भवन्ति।

धातुः, सेट् अनिट् विकल्पितेट् (वेट्) इति त्रेधा व्यवह्रियते। एष व्यवहारः प्रायोदर्शनात्। क्वचित् अनिडपि सेट् भवति, सेडपि अनिट् विशिष्ट-प्रत्यययोगे।

दश लकाराः लट् लिट् लुट् लृट् लोट् लङ् विधिलिङ् आशीर्लिङ् लुङ् लृङ् इति। तत्र लट् लङ् लोट् विधिलिङ् इति चत्वारः सार्वधातुकाः, अन्ये षट् आर्धधातुकाः। एषु भिन्नभिन्नः प्रत्यययोगो दृश्यते। लेट् इति वेद एव प्रयुज्यमानो लकारः एकादशः। न लोके। अतः तस्य रूपाणि न दीयन्ते।

धातुपाठे पठितेषु द्विसहस्राधिकेषु धातुषु अत्र शतत्रयमेव गृह्यते, भूयसा उपयुज्यमाना एते इति धिया। अन्येऽपि बहवः तत्र तत्र प्रयोगे दृश्यन्त एव। शिक्षणाय प्रथममुपात्ता एते। अपेक्षासत्वे अन्येषामपि यथायोगं शिक्षणे निवेशः संपद्येतैव।

दशसु विकरणेषु पठितेभ्यः एवं संग्रहणं कृतम्।

१. शब्विकरणं-भ्वादयः	१५३	१-१५३
२. लुग्विकरणं-अदादयः	३०	२१४-२४३
३. श्लुविकरणं-जुहोत्यादयः	८	२४४-२५१
४. श्यन्विकरणं-दिवादयः	४०	१७४-२१३
५. श्नुविकरणं-स्वादयः	७	२५२-२५८
६. शविकरणं-तुदादयः	२०	१५४-१७३
७. श्नंविकरणं-रुधादयः	१०	२५९-२६८
८. उविकरणं-तनादयः	३	२६९-२७१

धातुपाठे एष एव क्रमो दृश्यते। परं शिक्षणे समानरूपवतां सुकरावगाहानां प्रथमं उपादानं युज्यते इति धिया भ्वादयः तुदादयः दिवादयश्च प्रथमं दर्शिताः। ततः अदादयः जुहोत्यादयः इत्यादिः क्रमः। "भवति भवतः भवन्ति" "तुदति तुदतः तुदन्ति" "दीव्यति दीव्यतः दीव्यन्ति" इति आपाततः समानानि रूपाणि प्रथम गृहीतेषु त्रिषु विकरणेषु। उत्तरत्र अत्ति जुहोति सुनोति रुणद्धि तनोति क्रीणाति इति असुकरावगाहः प्रयोगः।

दशसु लकारेषु लट्-लङोः लृट्-लृङोश्च प्रायः समानानि रूपाणि इति ते सहपठ्यन्ते। विधिलिङ् - आशीर्लिङोः साम्येऽपि विधिलिङ् सार्वधातुके, आशीर्लिङ् आर्धधातुके च पदं लभेते इति न सहपाठः।

यदा धातोः क्रियावृत्तिः वर्तमाना तदा लट्। क्रियावृत्तिर्यदि भूता तदा लङ् लिट् लुङ् च। क्रियावृत्तिर्यदि भविष्यन्ती तदा लुट् लृट् च। विधौ निमन्त्रणे आमन्त्रणे अधीष्टे संप्रश्ने प्रार्थनायां आशिषि च क्रियावृत्तौ लोट् विधिलिङ् आशीर्लिङ् च। हेतुहेतुमद्भावादौ विवक्षिते लृङ्।

तत्रायं विशेषः। भूतत्वमात्र विवक्षायां लुङ्। भविष्यत्व मात्र विवक्षायां लृट्। यदि भूतोऽर्थः नाद्यतनः कर्त्रा अदृष्टः स्मृतिमात्रगम्यः परोक्षश्च तदा लिट्। भूतोऽर्थः अनद्यतनः अपरोक्षश्च (प्रत्यक्षतयाऽनुभूतः) तदा लङ्। तथैव भविष्यदर्थः यद्यनद्यतनः कदापि भविता, तदा लुट्। क्रियानिर्वर्तनं भविष्यत् अस्मिन् क्षणे, अतः परं यदाकदाचित् इति सामान्यतः भविष्यत्वमात्र विवक्षायां लृट्।

विधिः- भृत्यादेः कृत्ये प्रवर्तनम्। निमन्त्रणं - आवश्यके कर्मणि प्रवर्तनम्। आमन्त्रणं - एवं वा अन्यथा वा क्रियतां इति कर्मणि यथेच्छं प्रवृत्तौ अभ्यनुज्ञानम्। अधीष्टः-सत्कारपूर्वकं चोदनम्। संप्रश्नः - इदं कार्यं न वेति

विचार्य निर्धारणम्। प्रार्थना - याच्ञा। आशीः - प्रतीक्षा शुभा। एष्वर्थेषु वाच्येषु द्योत्येषु च लोटः विधिलिङश्च प्रवृत्तिः। विधिलिङा विहितस्य करणेऽकरणे च विधेयस्येच्छा प्रभवति। आशिषि आशीर्लिङः। हेतुहेतुमद्भावादौ भविष्यति अर्थे यदि क्रियाया अनिष्पत्तिः गम्यमाना तदा लृङ्।

लकारा दशैते सकर्मकेभ्यो धातुभ्यः कर्मणि कर्तरि च प्रयोगे स्युः। अकर्मकेभ्यः भावे कर्तरि च। लडादीनां सामान्यतः लकाराः इति निर्देशः। अष्टादश लकारादेशाः (लादेशाः)। तत्र प्रथमे नव परस्मैपदे, उत्तरे नव आत्मनेपदे च उपयुज्यन्ते। त एते सङ्गृह्यन्ते प्रत्याहार विधया।

तिप्-तस्-झि-सिप्-तस्-थ-मिब् वस् मस्।
त-आतां-झ-थास्-आथां-ध्वं-इड् वहि महिङ्॥

इति तत्सूत्रम्। आद्यं तिकारं अन्त्यंङ्कारं च संयोज्य तिङ्-तिङन्ताः इति व्यवहारः। 'त' प्रभृति ङ्कारं। यावत् तङ् इति आत्मनेपद प्रत्ययाः। ति-मस् इति प्रथमे त्रयस्त्रिकाः परस्मैपदप्रत्ययाः। क्रियाफले कर्तृगामिनि आत्मनेपदं, अन्यगामिनि परस्मैपदं इति काचन व्यवस्था यद्युभयपदी धातुः। अन्यत्र प्रायः आत्मनेपदनिमित्तहीने परस्मैपदं युज्यते।

तिङ् प्रत्ययेषु तिप् तस् झि इति त्रयः प्रथमपुरुष संज्ञकाः, सिप् थस् थ इति त्रयो मध्यमपुरुषः, मिब्-वस् - मस् इति त्रयः उत्तमपुरुषः परस्मै पदे। त-आतां झ इति त्रयः प्रथमपुरुषः, थास् आथां ध्वं इति त्रयः मध्यमपुरुषः, इड् वहि महि इति त्रयः उत्तमपुरुषः आत्मने पदे। युष्मदि वाच्ये द्योत्ये च मध्यमः। अस्मदि वाच्ये द्योत्ये च उत्तमः। शेषे प्रथमः। तत्र सुबन्तेष्विव एकवचन-द्विवचन-बहुवचनानि। अत एव नव नव प्रत्ययाः परस्मैपदे आत्मनेपदे च। भवतीत्यादिरूपेषु भव इति अंशः अङ्गसंज्ञः। ति इत्यंशः प्रत्ययः।

तत्र विकरण द्योतकाः प्रत्यया विशिष्टा वर्तन्ते। शप्-शविकरणयोः 'अ', श्यन्विकरणे 'य' श्नुविकरणे 'नु' श्नंविकरणे 'नं', उविकरणे 'उ'

श्नाविकरणे 'ना', णिज्विकरणे 'अय' इति विकरण प्रत्ययाः । लुक्-श्लु विकरणयोः विकरण प्रत्ययौ न स्तः । स्वार्थे णिच्(अय) णिंज्विकरणे । कर्मणि णिच् दशस्वपि विकरणेषु ।

लकारेषु लट् लङ् लोट् विधिलिङ् च विकरणप्रत्ययार्हाः । त एव सार्वधातुकलकाराः प्रथिताः । लिट् लुट् लृट् आशीर्लिङ् लुङ् लृङ् इति षट् विकरण प्रत्ययानर्हाः आर्धधातुकाः । यद्यपि तिप्-तस्-झि इत्यादि पुरुषत्रय-वचनत्रय-रूपाणि नव नव च सङ्गृहीतानि तिङ्प्रत्याहारेण । परं तेषां प्रतिलकारं प्रतिपुरुषं प्रतिवचनं परिणिष्ठितानि रूपाणि पृथक् पृथक् दीयन्ते शिक्षणे लाघवाय उभयोः पदयोः । प्रथमपुरुषे - एकवचनं द्विवचनं बहुवचनं, मध्यमपुरुषे एकवचनं द्विवचन बहुवचनं, उत्तमपुरुषे एकवचनं द्विवचनं बहुवचनं इति रूपनवक क्रमेण । परस्मैपदे, विधिलिङि द्वे रूपनवके, लुङि षट्, अन्यत्र एकैकं रूपनवकम् । आत्मनेपदे लटि द्वे, लङि द्वे, लोटि द्वे, लुङि चत्वारि, अन्यत्र एकैकम् । निष्पत्तौ तत्र तत्र विशेषो दृश्येतापि ।

परस्मै पदे - लटि - ति तः अन्ति । सि थः थ । मि वः मः ।

लङि - त् तां अन् । : तं त । म् व म ।

लोटि - तु तां अन्तु । – तं त (अथवा) हि तं त । आनि आव आम ।

विधिलिङ् - ईत् ईतां ईयुः । ईः ईतं ईत । ईयं ईव ईम ।

(अथवा) यात् यातां युः । याः यातं यात । यां याव याम ।

लिटि - अ अतुः उः । थ अथुः अ । अ व म ।

लुटि - ता तारौ तारः । तासि तास्थः तास्थ । तास्मि तास्वः तास्मः ।

लृटि - स्यति स्यतः स्यन्ति । स्यसि स्यथः स्यथ । स्यामि स्यावः स्यामः ।

लृङि - स्यत् स्यतां स्यन्। स्यः स्यतं स्यत। स्यं स्याव स्याम।

आशीर्लिङि - यात् यास्तां यासुः। याः यास्तं यास्त। यासं यास्व यास्म।

लुङि - १. त् तां उः। : तं त। अं व म।

२. अत् अतां अन्। अः अतं अत। अं आव आम।

३. सीत् सिष्टां सिषुः। सीः सिष्टं सिष्ट। सिषं सिष्व सिष्म।

४. सत् सतां सन्। सः सतं सत। सं साव साम।

५. सीत् स्तां सुः। सीः स्तं स्त। सं स्व स्म।

६. ईत् इष्टां इषुः। ईः इष्टं इष्ट। इषं इष्व इष्म।

आत्मने पदे - लटि - १. ते इते अन्ते। से इथे ध्वे। इ वहे महे।

२. ते आते अते। से आथे ध्वे। ए वहे महे।

लङि - त इतां अन्त। थाः इथां ध्वं। इ वहि महि।

२. त आतां अत। थाः आथां ध्वं। इ वहि महि।

लोटि - तां इतां अन्तां। स्व इथां ध्वं। ऐ आवहै आमहै।

२. तां आतां अन्तां। स्व आथां ध्वं। ऐ आवहै आमहै।

विधिलिङ् - ईत ईयातां ईरन्। ईथाः ईयाथां ईध्वं। ईय ईवहि ईमहि।

लिटि - ए आते इरे। से आथे ध्वे। ए वहे महे।

लुटि - ता तारौ तारः। तासे तासाथे ताध्वे। ताहे तास्वहे तास्महे।

लृटि - स्यते स्येते स्यन्ते। स्यसे स्येथे स्यध्वे। स्ये स्यावहे स्यामहे।

लृङि - स्यत स्येतां स्यन्त। स्यथाः स्येथां स्यध्वम्। स्ये स्यावहि स्यामहि।

आशीलिङ् - सीष्ट सीयास्तां सीरन्। सीष्ठाः सीयास्थां सीध्वं। सीय सीवहि सीमहि।

लुङ् - १. अत एतां अन्त। अथाः एथां अध्वं। ए आवहि आमहि।

२. सत सातां सन्त। सथाः साथां सध्वं। सि सावहि सामहि।

३. स्त सातां सत। स्थाः साथां ध्वं। सि स्वहि स्महि।

४. इष्ट इषातां इषत। इष्ठाः इषाथां इड्ढ्वं-इध्वं। इषि इष्वहि इष्महि।

एते प्रत्ययाः अङ्गैः सह योगकाले प्रायः समानानि रूपाणि भजन्ते। क्वचित् सेट् - अनिट् - वेट् त्वेन रूपभेदं लभन्ते च। अत एवेयं धातुमाला केषुचित् लकारेषु त्रिपुरुषत्रिवचन रूपाणि दत्ते, क्वचिच्च लकारप्रथमपुरुषै कवचनदानेन कृतार्था भवति। क्रमशः प्रतिधातु रूपाणामभ्यासेन धातुरूपनिष्पत्तिः पूर्णा अवगाहपथमधिगच्छति। परस्तात् दिङ्मात्रो दाहरणेन शिष्टानामूहे प्रभवामः। व्याकरणनियमानामवगाहः सतताभ्यासेनैव जायते।

प्रतिधातु कर्मणि भावे णिचि सनिच तिङन्त प्रथमपुरुषैकवचन रूपाणि दत्तानि। त्त्वा - ल्यप् - तुमुनन्तानां अव्ययरूपाणि, क्त - क्तवतु - शतृ - शानच् - सन् - ल्युट् - ण्वुल - क्तव्य - ण्यत् - अनीयर् - तृजन्तानां सुबन्त-रूपाणि दत्तानि। तत्र विशेषणभूतानि त्रिषु लिङ्गेषु यथायथम् ऊह्यानि। यथा कृतवान् कृतवती कृतवत् - कुर्वन् - कुर्वती - कुर्वत्, कुर्वाणः कुर्वाणा कुर्वाणं, चिकीर्षन् चिकीर्षन्ती चिकीर्षत्, कारकः कारिका कारकं, कर्तव्यः कर्तव्या कर्तव्यं, कार्यः कार्या कार्यं, करणीयः करणीया करणीयं, कर्ता कर्त्री कर्तृ इति लिङ्गानुसरीणि रूपाणि ऊह्यानि।

उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते इति सूक्तिः। तदनुसृत्य उपसर्गेण योगे भिद्यमानोऽर्थः पृथग्दर्शितः। यत्र उपसर्ग योगे अर्थभेदो नास्ते, तत्र जोषंभाव आदृतः। कचित् विशिष्ट प्रतिनियत प्रत्ययादि योगेन अर्थविशेषे दृष्टे

तानि रूपाण्यपि अन्ते सङ्गृहीतानि, अस्माद्धातोरिमे विशिष्टाः शब्दा निष्पन्नाः इति ज्ञानाय।

शब्दस्य अर्थो न नियतः। प्रधानो गौणश्चेति अर्थो द्वेधा। प्रधानः कोशेषु दीयते। विवक्षाधीना अर्था नैके। ते गौणाः। न कोऽपि निघण्टुः कोशो वा समग्रमर्थजातं दद्यात्। दिग्दर्शनमात्रा प्रवृत्तिः। पाणिनिना कृत्तद्धितप्रत्ययाः कालत्रयव्यवहारसिद्ध्ये प्रवर्तिताः। कृत्तद्धितयन्त्रेषु नवनवाः कोटिशः शब्दाः निष्क्रामन्ति। तेषु कतिचिदेव व्यवहारे पदं लभन्ते। तेषां शब्दानां अर्थाः व्यवहर्तृभिः सृज्यन्ते। तेऽपि कोटिशः। तेषामिदन्ता-स्वरूपदर्शनमेव ग्रन्थस्यैतस्य लक्ष्यम्।

संस्कृतभाषापरिचयाय यतमानं माणवकमन्यं वा इयं धातुमाला उपकुरुते साहाय्यदानेन।

प्रायः अकारान्ताः धातवः पठिताः। कचित् ''ओहाक् त्यागे'' ''डुकृञ् करणे'' ''चमु भक्षणे'' ञि भी भये'' ''णिदि निन्दायां'' ''त्रैङ् पालने'' ''दुधाञ् धारणपोषणयोः'' इत्यादिस्थलेषु अङ्गत्वेन अघटमानान्यक्षराणि पदं लभन्ते शब्दनिष्पत्तौ विशिष्टं योगं ख्यापयितुम्। ''हा त्यागे'' ''कृ करणे'' इत्येवालं शिष्यदृष्टौ। परं नियमविवरणे अल्पाक्षरयोजनं पाणिनिः सर्वत्र उपादत्ते। सततं अत्र युक्ताः तां लघ्वीं अत्युपकारिणीं सरणिं अभिनन्दन्ति।

मङ्गलेन भूधातुना एध धातुना च प्रभवन् मङ्गलेन सान्त्व धातुना पूर्णः। मङ्गलानि भवन्तु॥

தாதுமாலா

பொருளமைப்பு முறை

ஸம்ஸ்கிருதஸ்ரீ பத்திரிகை எளிய முறையில் ஸம்ஸ்கிருத மொழிப் பயிற்சி தரும் நோக்குடன் 1977ம் ஆண்டில் விஜயதசமியன்று துவக்கப்பெற்றது. அதில் வெளிவந்த பாடங்களைச் சீர்படுத்தி ஸம்ஸ்கிருதஸ்ரீ பாடமாலா 1 - 6 பாகங்களை வெளியிட்டு அவற்றின் மூலம் பயிற்சி தரப்படுகிறது. ஆண்டிற்கு இருமுறை ஜனவரியிலும் ஜுலையிலும் தேர்வுகள் நடத்தப் பெறுகின்றன. பயிற்சி பெறுபவர்களுக்கென சப்தமஞ்சரி வெளியிடப்பட்டுள்ளது. தாதுக்களின் பல்வேறு வினைமுற்று வடிவங்களில் பயிற்சி பெற தாதுமாலா இப்போது வெளியிடப் பெறுகிறது.

ஸம்ஸ்கிருதஸ்ரீயை வெளியிடுகிற ஸம்ஸ்கிருத வித்யா ஸமிதி 1965 - 1972ல் சாஸ்திரரத்நாகர குலபதி ஸ்ரீS. ராமஸுப்பா சாஸ்திரி அவர்களின் மேற்பார்வையில் ஒரு நிபுணர் குழு அமைத்து கிருதந்த ரூபமாலா என்ற நூலின் 5 பாகங்களில் பாணினி தந்த தாது பாடத்தில் கண்ட இரண்டாயிரத்திற்கும் மேற்பட்ட தாதுக்களின் கிருதந்த வினை முற்று வடிவங்களை மிகவும் சிறப்பாக நியமங்களுடன் தொகுத்து வெளியிட்டது. அதனை ஆதாரமாகக் கொண்டே தாதுக்களின் ரூபங்களைத் தபால் மூலம் பயில்பவருக்குத் துணை நூலாகத் தொகுக்க ஸமிதி முன் வந்தது. மிகவும் அதிகமாகப் பழக்கத்தில் உள்ள 300 தாதுக்களின் ரூபங்களை மட்டும் முதலில் தொகுத்துத் தருகிறோம்.

தாதுக்கள் 10 விகரணங்களில் பிரிக்கப்பட்டுள்ளன. ஒவ்வொரு விகரணமும் சிறிதளவில் தனித்தனி வடிவமைப்பில் மாறுபடும். சப் ச என்ற விகரண தாதுக்கள் "அ" என்ற விகரண விகுதி கொண்டவை. ச்யன் விகரணம் 'ய' என்ற விகரண விகுதி கொண்டது. அமைப்பில் ஒரே சீராக இருப்பதாலும் அதிக தாதுக்கள் இவ்விகரணங்களில் வழக்கில் உள்ளதாலும் தாது மாலாவில் இவை முதலில் இடம் பெறுகின்றன. 'லுக்' விகரணத்தில் விகரண விகுதி இல்லை. 'ச்லு' விகரணத்தில் விகரண விகுதியும் இல்லை. தாதுவின் எழுத்தும் இரட்டித்து

விடுகிறது. ச்நு விகரணத்தில் 'நு', ச்நம் விகரணத்தில் 'ந' உ விகரணத்தில் 'உ' ச்நா விகரணத்தில் 'நா' ணிஜ் விகரணத்தில் 'அய' என விகரண அடையாளமான விகுதியாகச் சேர்க்கப்படுகின்றன.

ஒவ்வொரு தாது (வினைச்சொல்)வும் 10 லகாரங்களில் பல நிலைகளைத் தெரிவிக்கின்றன. பொதுவாக நிகழ்காலம் கடந்த காலம் வருங்கால்ம் என்று கால மாறுபாட்டையும் கட்டளை முதலியவற்றையும் அவை காட்டுகின்றன.

லட் - நிகழ்காலத்தை குறிப்பது. (Present Tense)

லுங் - கடந்த காலத்தைக் குறிப்பது (Past tense - AORIST)

லங் - கடந்த காலத்தில் நேற்றோ அதற்கு முன்னரோ நிகழ்ந்ததைக் குறிப்பது. இன்று நடந்ததைக் குறிப்பிடாது. (Imperfect)

லிட் - கடந்ததில் - நேரில் காணாத வரலாற்று நிகழ்ச்சிகள், இருந்தானும் இருந்தேனும் இருந்தாயாம் என்றவாறு குறிக்கப் பெறுபவை, மறைக்க விரும்புபவை, வெளி உலக உணர்வற்ற நிலையில் தானே செய்தவை இவற்றைக் குறிப்பது (Perfect)

ல்ருட் - வருங்காலத்தைக் குறிப்பது. நிகழக்கூடும் என எதிர்பார்ப்பதையும் இது குறிக்கும். (Future tense)

லுட் - வருங்காலத்தில் எப்போதாவது கட்டாயம் நிகழக்கூடியதைக் குறிப்பது. (First Future tense)

இவை காலத்தைக் குறிப்பிடுகிற ஆறு லகாரங்கள்.

லோட் - கட்டளை, அவசியப்பணியில் தூண்டுவது, அனுமதி, வேண்டுகோள், இப்பொருள்களில் பயன்படுவது. இவற்றை அவசியம் மறுசிந்தனையின்றிச் செய்யத் தூண்டுதல் உண்டு (Imperative word)

விதிலிங் - கட்டளை முதலியவற்றை சிந்தித்துச் செயல்படுகிற பாங்கை இது சொல்லும். செய்யவோ செய்யாதிருக்கவோ சுதந்திரமிருக்கும். (Potential)

ஆசீர்லிங் - கட்டளை முதலியவற்றைத் தனது எதிர்பார்ப்பாகக் கருதுவதை இது குறிக்கும். ஆசி வழங்கப் பெரிதும் பயன்பெறும். (Benedictive)

ல்ருங் - நிகழாததொன்றை ஊகித்து இவ்வாறு நேர்ந்தால் அவ்வாறு நேரும் என்ற கருத்தைக் குறிப்பது (Conditional mood)

இவற்றில் லட் லங் லோட் விதிலிங் என்ற நான்கில் விகரண பிரத்யயம் தெரியும். இவற்றை ஸார்வதாதுகம் என்பர். லிட் லுட் ல்ருட் ல்ருங் ஆசீர்லிங், லுங் என்ற ஆறிலும் விகரண ப்ரத்யயம் மறையும். இவற்றை ஆர்த்ததாதுகம் என்பர். தாதுமாலையில் இப்பிரிவின் அடிப்படையில் லகாரங்கள் வரிசைப்படுத்தப்பட்டுள்ளன.

லகாரங்களை மூன்று புருஷன்களாக மூன்று வசனங்களாகப் பிரித்துள்ளனர். அவன் அவள் அது இவன் இவள் இது செய்வதைக் குறிப்பது பிரதம புருஷன். படர்க்கை (Third person). நீ செய்வதைக் குறிப்பது மத்யம புருஷன். முன்னிலை (second person). நான் செய்வதைக் குறிப்பது உத்தமபுருஷன் - தன்மை (first person). ஸுபந்தவசனங்களைப் போல் தாது ரூபங்களுக்கும் மூன்று வசனங்களும் உண்டு. ஏகவசனம் ஒருமை - singular, த்விவசனம் இருமை - dual, பஹுவசனம் பன்மை - plural.

தாதுக்களில் லிங்க வேற்றுமை இல்லை. ஆனால் புருஷ - வசன வேற்றுமை உண்டு. கர்தா ஏகவசனத்திலிருந்தால் தாதுரூபமும் ஏக்வசனத்தில் தான் வரும்.

இந்த லகாரங்கள் கர்தரி - கர்மணி என்ற இரு ப்ரயோகங்களையும் பெறும். கர்தரி ப்ரயோகத்தில் கர்தா (எழுவாய்) முதல் வேற்றுமையிலும், கர்ம (செயப்படுபொருள்) இரண்டாம் வேற்றுமையிலுமிருக்கும். இப்படி ஸகர்மக தாதுவின் ப்ரயோகம் (செய்வினை குன்றாவினை, Transitive verb) அமையும். கர்மணி ப்ரயோகத்தில் கர்தா (கரணமாக) மூன்றாம் வேற்றுமையிலும் கர்ம எழுவாயாக முதல் வேற்றுமையிலும் வரும். அகர்மக (செய்வினை குன்றிய வினை Intransitive verb) தாதுக்களுக்கு கர்மணி

ப்ரயோகமில்லை. (अहं पाठान् पठामि । मया पाठाः पठ्यन्ते ।) வினைச் சொற்கள் எழுவாயைத் தழுவுவதால் पठामि - पठ्यन्ते என வசனங்கள் மாறுபடுகின்றன. தாதுவின் அங்கத்துடன் யக் ப்ரத்யயம் சேர்கிறது. அகர்மக தாதுக்களுடனும் யக் ப்ரத்யயம் சேர்ந்து भावे பிரயோகமாகிறது. सिंहो गर्जति। सिंहेन गर्ज्यते। எனकर्तरि-भावे ப்ரயோகங்கள் அமைகின்றன.

லகாரங்களின் ப்ரத்யயச் சேர்க்கையையும் வகைகளையும் 10—11 பக்கங்களில் காணலாம். மூன்று புருஷன்களிலும் மூன்று வசனங்களிலுமாக ஒவ்வொரு லகாரமும் ஒன்பது ப்ரத்யயங்களுடன். கூடுகின்றன. அதற்கான ஸூத்ரம் பரஸ்மைபதத்திற்கும் ஆத்மநேபதத்திற்குமாக (9 + 9) 18 வ்டிவங்களைத் தருகிறது. அதன் ஸூத்ரம் பின்வருமாறு.

तिप् तस् झि, सिप् थस् थ, मिब् वस् मस्,
त आतां झ, थास् आथां ध्वं, इड् वहि महिङ्।

அதில் இட் ஆகி மறைகிற எழுத்துக்களை நீக்கி மாறுபாட்டைவதையையும் சேர்த்தால் பரஸ்மை - ஆத்மநே பதங்களின் (9 + 9) ப்ரத்யயங்களை இவ்வாறு கொள்ளலாம்.

ति तः अन्ति। सि थः थ। मि वः मः।
त आतां अन्त। थाः आथां ध्वं। इ वहि महि।

ति தொடங்கி महिङ्ல் உள்ள ङ् உடன் முடிவதால் இந்தப் ப்ரத்யயங்களை तिङ् என்று ப்ரத்யாஹார முறையில் கூறுவர். இந்த திங் ப்ரத்யயங்களே பல்வேறு மாறுபாடுகளுக்கு உட்படுவதை 10—11 பக்கத்தில் காணலாம்.

விகரண - லகார ப்ரத்யயங்களைச் சேர்த்து உருவாவதே தாதுரூபம். பரஸ்மைபதியும் ஆத்மநேபதியுமான தாது இவ்வாறு பத்து லகாரங்களில் 90 ரூபங்களைப் பெறுகின்றது. சில தாதுக்கள் சில வசனங்களில் 2-3-4 ரூபங்களைப் பெறும். லகாரமே 2-3 விதமாக அமையும். குழப்பமின்றித் தெளிவாக அறியவே இத்தொகுப்பு.

ஒரே சீராக அமைகிற தாதுக்களில் அந்தந்த கணத்தைச் சார்ந்த முதல் 2-3 தாதுக்களுக்கு அனைத்து ரூபங்களும் தரப்படுகின்றன. பின்னர் கடினமான லகாரத்தின் ஒன்பது ரூபங்களையும் தந்து எளிதில் ஊகிக்கத்தக்கவற்றின் ப்ரதம புருஷ ஏகவசனம் மட்டும் தரப்படுகிறது. நூல் விரிவைப் பற்றிய அச்சமும் பழக்கத்தால் எளிதில் ஊகிக்கும் திறமை வளர்ப்பதும் மனத்தில் கொண்டு இந்த அமைப்பு ஏற்கப்பட்டுள்ளது.

கிருத் ப்ரத்யயங்கள் பற்றி :- *130* கிருத் ப்ரத்யயங்கள் உள்ளன. அவை அனைத்தும் வழக்கில் மிகக்குறைவு. அவை எல்லா தாதுக்களிலும் வராதிருப்பதும் உண்டு. அவற்றில் सन् கிரியாபதமாகவும் நாமசப்தமாகவும் வழங்கும். (बुभूषति- बुभूषा)

சில அவ்யயமாக வரும். (क्त्वा - भूत्वा, ल्यप्-संभूय तुमुन्-भवितुं)

1. क्त्वा - त्वा - வினை எச்சம் past participate. कृत्वा செய்து भूत्वा ஆகி

2. ल्यप् - य உபஸர்கத்துடன் கூடிய தாதுவுடன் கூடிய त्वा என்பது य ஆக மாறும். अधिकृत्य தொடங்கி, संभूय கூடி. क्त्वाவும் ल्यप्ம் செயல் நிறைவைக் குறிக்கும்.

3. तुमुन् - செயல் செய்வதற்கு என்பதைக் குறிப்பிட உதவும். कर्तुं செய்ய. भवितुं ஆக. infinitive of purpose இது செயல் தொடங்க விருப்பத்தைக் குறிக்கும். क्त्वान्तं ल्यबन्तं तुमुन्नन्तं என இவற்றைக் குறிப்பிடுவர்.

ஸுபந்தச் (பெயர்) சொற்களாக வருபவை சில.

4. क्तान्तं - त - செய்யப்பட்ட என்ற பொருளில் வருகிற வாய்ப்பாட்டுப் பெயரெச்சம். कृत செய்யப்பட்ட. कृतः कृता कृतं என மூன்று லகாரங்களிலும் வரும். कृतं என நபும்ஸகத்தில் भावे ப்ரயோகமாக வரும். Past passive participle

5. क्तवत्वन्तं - तवत् - செய்தவன் என்ற பொருளில் வருகிற வாய்ப்பாட்டு பெயரெச்சம். Past active participle. कृतवत्

செய்தவனுக. हतवान् அழித்தவனுக. 3 லிங்கங்களிலும் வரும் कृतवान् कृतवती कृतवत् என.

6. शतृ - अत् இது தொடர் நிகழ்காலப் பெயரெச்சம். Present participle. பரஸ்மைபத தாதுக்களில் மட்டும் பொருந்தும். कुर्वन् செய்து கொண்டிருக்கிறவனுக. गच्छन् சென்று கொண்டிருப்பவனுக. कुर्वन् कुर्वन्ती कुर्वत् என மூன்று லிங்கங்களில்.

7. शानच् - आन - தொடர் நிகழ்காலப் பெயரெச்சம் Present participle ஆத்மநேபத தாதுக்களில் மட்டும். कुर्वाणः செய்து கொண்டிருக்கிற यतमानः முயன்று கொண்டிருக்கிற. कुर्वाणः कुर्वाणा कुर्वाणं என.

8. सन् - விழைவுப் பொருளில் வருகிற பெயரெச்சம். चिकीर्षन् - (பரஸ்மைபதத்தில்) செய்ய விரும்புகிற चिकीर्षमाणः (ஆத்மநே பதத்தில்) செய்ய விரும்புகிற. चिकीर्षन् चिकीर्षती चिकीर्षत्

9. ल्युट् - अन. தொழிற்பெயர் Gerund. करणं செய்கை செயல் जननं பிறப்பு. (நபும்ஸகலிங்கம்)

10. ण्वुल् - अक. தொழிற்பெயர் - Verbal nown. कारकः செய்பவன். कारकः कारिका कारकम्।

11. तव्य - तव्य. வேண்டும் தகும் என்ற செயலாற்றுதலை உணர்த்துகிற விசேஷணச் சொல். Potential participle. कर्तव्यं செய்ய வேண்டியது. செய்யத்தக்கது. कर्तव्यः कर्तव्या कर्तव्यं।

12. ण्यत् - य। तव्य போன்றது. कार्यं செய்யத்தக்கது, செய்ய வேண்டியது. कार्यः कार्या कार्यं।

13. अनीयर्ट् - अनीय तव्य போன்றது. करणीयं செய்யத்தக்கது செய்ய வேண்டியது. करणीयः करणीया करणीयं।

14. तृच् - तृ வினையால் அணையும் பெயர். कर्ता செய்பவன்.

15. ஸந்நந்தத்தில் செய்ய விருப்பம் என்பதைக் குறிப்பது. बुभूषा ஆக விருப்பம், चिकीर्षा செய்ய விருப்பம் என்ற ஸந்நந்த சப்தங்கள்.

16. ஸந்நந்தத்திலேயே செய்ய விரும்புவனைக் குறிப்பது चिकीर्षुः बुभूषुः என்றவாறு (செய்ய விரும்புகின்ற- ஆக விரும்புகின்ற என்ற) விசேஷணச் சொற்கள்.

17. क्तिन् - तिः செயலைக் குறிப்பிடுவது कृतिः செயல் मतिः அறிவு. இது ஸ்திரீ லிங்கத்தில் மட்டும்.

18. घञ् अः இதுவும் செயலைக் குறிப்பிடுவதே. भवः இருக்கை शापः சாபம் ऊहः ஊஹம்.

இந்த கிருத் ப்ரத்யங்கள் சேர்ந்த தாது ரூபங்களும் லகார ரூபத்தை அடுத்து இடம் பெறுகின்றன.

இவற்றை அடுத்து உபஸர்க இணைப்பால் பொருள் மாறுபடுகிற தாதுக்களின் உபஸர்கம் இணைந்த வடிவங்களும் தரப்படுகின்றன.

மங்களமான भू தாதுவில் தொடங்கி மங்களமான सान्त्व தாதுவுடன் நிறைவுறுகிறது.

श्री गुरुभ्यो नमः

गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् ।
निधये सर्वविद्यानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥

अकारादि-क्षकारान्त-वर्णावयवशालिनी ।
वीणापुस्तकहस्ताऽव्यात् प्रणो देवी सरस्वती ॥

या वर्णपदवाक्यार्थगद्यपद्यस्वरूपिणी ।
वाचि नर्तयतु क्षिप्रं मेधां देवी सरस्वती ॥

येनाक्षरसमाम्नायमधिगम्य महेश्वरात् ।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः ॥

भजे गुरुं तं, गाहेऽब्धिं धातूनां, कतिचिल्लभे ।
मुक्ताः, तद्ग्रथितां मालां धरन्तु हृदि साधवः ॥

धातुमाला

१. शब्विकरणम् - भ्वादयो धातवः

१. भू सत्तायाम् - இருக்க

(अक - सेट् - प)

लट् - भवति भवतः भवन्ति । भवसि भवथः भवथ । भवामि भवावः भवामः ।

लङ् - अभवत् अभवताम् अभवन् । अभवः अभवतम् अभवत । अभवम् अभवाव अभवाम ।

लोट् - भवतु-भवतात् भवताम् भवन्तु । भव-भवतात् भवतम् भवत । भवानि भवाव भवाम ।

विधिलिङ् - भवेत् भवेताम् भवेयुः । भवेः भवेतम् भवेत । भवेयम् भवेव भवेम ।

लिट् - बभूव बभूवतुः बभूवुः । बभूविथ बभूवथुः बभूव । बभूव बभूविव बभूविम ।

लुट् - भविता भवितारौ भवितारः । भवितासि भवितास्थः भवितास्थ । भवितास्मि भवितास्वः भवितास्मः ।

लृट् - भविष्यति भविष्यतः भविष्यन्ति । भविष्यसि भविष्यथः भविष्यथ । भविष्यामि भविष्यावः भविष्यामः ।

लृङ् - अभविष्यत् अभविष्यताम् अभविष्यन् । अभविष्यः अभविष्यतम् अभविष्यत । अभविष्यम् अभविष्याव अभविष्याम ।

आशीर्लिङ् - भूयात् भूयास्ताम् भूयासुः । भूयाः भूयास्तम् भूयास्त । भूयासम् भूयास्व भूयास्म ।

लुङ् - अभूत् अभूताम् अभूवन् । अभूः अभूतम् अभूत । अभूवम् अभूव अभूम ।

- भूयते, भावयति, बुभूषति,

- भूत्वा, संभूय, भवितुं, भूत, भूतवत्, भवत्, बुभूषत्, भवनं, भावकः, भवितव्य, भाव्य, भवनीय, भवितृ, बुभूषा, बुभूषुः ।

- भूष्णुः, भविष्णुः, प्रभुः, विभुः, भूतिः, विभूतिः,

- अनुभवति *அனுபவிக்கிறான்*, अभिभवति *அடக்குகிறான், மீறுகிறான்*, उद्भवति - *உண்டாகிறான்*, पराभवति - *வெல்கிறான்*, परिभवति - *தோற்கிறான்*, प्रभवति - *தோன்றுகிறான். பலவாக ஆகிறான். வளர்கிறான், ஆள்கிறான்.* विभावयति *சிந்திக்கிறான்*, संभवति - *தோன்றுகிறான். இணையாகிறான்.*

२. एध वृद्धौ வளர

(अक - सेट् - आ)

लट् - एधते एधेते एधन्ते । एधसे एधेथे एधध्वे । एधे एधावहे एधामहे ।

लङ् - ऐधत ऐधेताम् ऐधन्त । ऐधथाः ऐधेथाम् ऐधध्वम् । ऐधे ऐधावहि ऐधामहि ।

लोट् - एधताम् एधेताम् एधन्ताम् । एधस्व एधेथाम् एधध्वम् । एधै एधावहै एधामहै ।

विधिलिङ् - एधेत एधेयाताम् एधेरन् । एधेथाः एधेयाथाम् एधेध्वम् । एधेय एधेवहि एधेमहि ।

लिट् - एधाञ्चक्रे एधाञ्चक्राते एधाञ्चक्रिरे। एधाञ्चकृषे एधाञ्चक्राथे एधाञ्चकृढ्वे। एधाञ्चक्रे एधाञ्चकृवहे एधाञ्चकृमहे। (अथवा) (प) एधामास एधामासतुः एधामासुः। एधामासिथ एधामासथुः एधामास। एधामास एधामासिव एधामासिम।(अथवा) एधाम्बभूव एधाम्बभूवतुः एधाम्बभूवुः। एधाम्बभूविथ एधाम्बभूवथुः एधाम्बभूव। एधाम्बभूव एधाम्बभूविव एधाम्बभूविम।

लुट् - एधिता एधितारौ एधितारः। एधितासे एधितासाथे एधिताध्वे। एधिताहे एधितास्वहे एधितास्महे।

लृट् - एधिष्यते एधिष्येते एधिष्यन्ते। एधिष्यसे एधिष्येथे एधिष्यध्वे। एधिष्ये एधिष्यावहे एधिष्यामहे।

लृङ् - ऐधिष्यत ऐधिष्येताम् ऐधिष्यन्त। ऐधिष्यथाः ऐधिष्येथाम् ऐधिष्यध्वम्। ऐधिष्ये ऐधिष्यावहि ऐधिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - एधिषीष्ट एधिषीयास्ताम् एधिषीरन्। एधिषीष्ठाः एधिषीयास्थाम् एधिषीध्वम्। एधिषीय एधिषीवहि एधिषीमहि।

लुङ् - ऐधिष्ट ऐधिषाताम् ऐधिषत। ऐधिष्ठाः ऐधिषाथाम् ऐधिढ्वं-ध्वं। ऐधिषि ऐधिष्वहि ऐधिष्महि।

- एध्यते, एधयति-ते, एदिधिषते

- एधित्वा, समेध्य, एधितुं, एधित, एधितवत्, एधमान, एदिधिषमाण, एधनं, एधकः, एधितव्य, एध्य, एधनीय, एधितृ एदिधिषा, एदिधिषुः,

३. अट गतौ செல்ல

(सक सेट् प)

लट् - अटति अटतः अटन्ति। अटसि अटथः अटथ। अटामि अटावः अटामः।

लङ् - आटत् आटतां आटन्। आटः आटतं आटत। आटं आटाव आटाम।

लोट् - अटतु - अटतात् अटतां अटन्तु। अट - अटतात् अटतं अटत। अटानि अटाव अटाम।

विधिलिङ् - अटेत् अटेतां अटेयुः। अटेः अटेतं अटेत। अटेयं अटेव अटेम।

लिट् - आट आटतुः आटुः। आटिथ आटथुः आट। आट आटिव आटिम।

लुट् - अटिता अटितारौ अटितारः। अटितासि अटितास्थः अटितास्थ। अटितास्मि अटितास्वः अटितास्मः।

लृट् - अटिष्यति अटिष्यतः अटिष्यन्ति। अटिष्यसि अटिष्यथः अटिष्यथ। अटिष्यामि अटिष्यावः अटिष्यामः।

लृङ् - आटिष्यत् आटिष्यतां आटिष्यन्। आटिष्यः आटिष्यतं आटिष्यत। आटिष्यं आटिष्याव आटिष्याम।

आशीर्लिङ् - अट्यात् अट्यास्तां अट्यासुः। अट्याः अट्यास्तं अट्यास्त। अट्यासं अट्यास्व अट्यास्म।

लुङ् - आटीत् आटिष्टां आटिषुः। आटीः आटिष्टं आटिष्ट। आटिषं आटिष्व आटिष्म।

- अट्यते आटयति अटिटिषति

- अटित्वा अटितुं पर्यटच अटित अटितवत् अटत् अटिटिषत् अटनं आटकः अटितव्य आटच अटनीय अटितृ अटिटिषा अटिटिषुः

४. अत सातत्यगमने தொடர்ந்து செல்ல

(सक - सेट् -प)

लट् - अतति अततः अतन्ति। अतसि अतथः अतथ। अतामि अतावः अतामः।

लङ् - आतत् आतताम् आतन्। आतः आततम् आतत। आतम् आताव आताम।

लोट् - अततु-अततात् अततां अतन्तु। अत-अततात् अततम् अतत। अतानि अताव अताम।

वि.लि. - अतेत् अतेताम् अतेयुः। अतेः अतेतम् अतेत। अतेयम् अतेव अतेम।

लिट् - आत आततुः आतुः। आतिथ आतथुः आत। आत आतिव आतिम।

लुट् - अतिता अतितारौ अतितारः। अतितासि अतितास्थः अतितास्थः। अतितास्मि अतितास्वः अतितास्मः।

लृट् - अतिष्यति अतिष्यतः अतिष्यन्ति। अतिष्यसि अतिष्यथः अतिष्यथ। अतिष्यामि अतिष्यावः अतिष्यामः।

लृङ् - आतिष्यत् आतिष्यताम् आतिष्यन्। आतिष्यः आतिष्यतम् आतिष्यत। आतिष्यम् आतिष्याव आतिष्याम।

आ.लि. - अत्यात् अत्यास्ताम् अत्यासुः। अत्याः अत्यास्तम् अत्यास्त। अत्यासम् अत्यास्व अत्यास्म।

लुङ् - आतीत् आतिष्टाम् आतिषुः। आतीः आतिष्टम् आतिष्ट। आतिषम् आतिष्व आतिष्म।

- अत्यते आतयति अतितिषति

- अतित्वा अन्वत्य अतितुं अतित अतितवत् अतत् अतितिषत् अतनं आतकः अतितव्य अत्य अतनीय अतितृ अतितिषा अतितिषुः

- पदातिः अतिथिः आत्मा

५. अर्च पूजायां வழிபட
(सक - सेट् - प)

लट् - अर्चति अर्चतः अर्चन्ति । अर्चसि अर्चथः अर्चथ । अर्चामि अर्चावः अर्चामः ।

लङ् - आर्चत् आर्चताम् आर्चन् । आर्चः आर्चतम् आर्चत । आर्चम् आर्चाव आर्चाम ।

लोट् - अर्चतु-अर्चतात् अर्चताम् अर्चन्तु । अर्च-अर्चतात् अर्चतम् अर्चत । अर्चानि अर्चाव अर्चाम ।

वि.लि. - अर्चेत् अर्चेताम् अर्चेयुः । अर्चेः अर्चेतम् अर्चेत । अर्चेयम् अर्चेव अर्चेम ।

लिट् - आनर्च आनर्चतुः आनर्चुः । आनर्चिथ आनर्चथुः आनर्च । आनर्च आनर्चिव आनर्चिम ।

लुट् - अर्चिता अर्चितारौ अर्चितारः । अर्चितासि अर्चितास्थः अर्चितास्थ । अर्चितास्मि अर्चितास्वः अर्चितास्मः ।

लृट् - अर्चिष्यति अर्चिष्यतः अर्चिष्यन्ति । अर्चिष्यसि अर्चिष्यथः अर्चिष्यथ । अर्चिष्यामि अर्चिष्यावः अर्चिष्यामः ।

लृङ् - आर्चिष्यत् आर्चिष्यताम् आर्चिष्यन् । आर्चिष्यः आर्चिष्यतम् आर्चिष्यत । आर्चिष्यम् आर्चिष्याव आर्चिष्याम ।

आ.लि. अर्च्यात् अर्च्यास्ताम् अर्च्यासुः । अर्च्याः अर्च्यास्तम् अर्च्यास्त । अर्च्यासम् अर्च्यास्व अर्च्यास्म ।

लुङ् - आर्चीत् आर्चिष्टाम् आर्चिषुः । आर्चीः आर्चिष्टम् आर्चिष्ट । आर्चिषम् आर्चिष्व आर्चिष्म ।

- अर्च्यते अर्चयति अर्चिचिषति

- अर्चित्वा समर्च्य अर्चितुं अर्चित अर्चितवत् अर्चत् अर्चिचिषत् अर्चनं अर्चकः अर्चितव्यं अर्च्य अर्चनीय अर्चितृ अर्चिचिषा अर्चिचिषुः

- अर्कः समर्चा

६. अर्ह पूजायाम् வழிபட

(सक - सेट् - प)

- अर्हति, आर्हत् अर्हतु, अर्हेत्, आनर्ह, अर्हिता, अर्हिष्यति, आर्हिष्यत्, अर्ह्यात्, आर्हीत्

- अर्ह्यते अर्हयति अर्जिहिषति

- अर्हित्वा समर्ह्य अर्हितुं अर्हित अर्हितवत् अर्हत् अर्जिहिषत् अर्हणं अर्हकः अर्हितव्य अर्ह्य अर्हणीय अर्हितृ अर्जिहिषा अर्जिहिषुः

- अर्हति *மதிக்கப்பெறுகிறான்.* अर्हति *தகுதி பெறுகிறான் (லட்டில் மட்டும்)* अर्घः *மதிப்பு.*

७. अव रक्षणे காப்பாற்ற

(सक - सेट् - पर)

- अव-रक्षणे गतौ कान्तौ प्रीतौ तृप्तौ द्युतौ श्रुतौ प्राप्तौ श्लेषे अर्थने अवगमे क्रियायां इच्छायां हिंसायां आदाने भागे वृद्धौ च ।

अटति (३) वत्। अवति आवत् अवतु अवेत् आव अविता अविष्यति आविष्यत् अव्यात् आवीत्

- अव्यते अवयति अविविषति

- अवित्वा समव्य अवितुं अवित अवितवत् अवत् अविविषत् अवनं आवकः अवितव्य आव्य अवनीय अवितृ अविविषा अविविषुः

- अवनी अवनिः பூமி ओतुः பூனை.

८. ईक्ष दर्शने பார்க்க

(सक सेट् आ)

लट् - ईक्षते ईक्षेते ईक्षन्ते। ईक्षसे ईक्षेथे ईक्षध्वे। ईक्षे ईक्षावहे ईक्षामहे।

लङ् - ऐक्षत ऐक्षेताम् ऐक्षन्त। ऐक्षथाः ऐक्षेथाम् ऐक्षध्वम्। ऐक्षे ऐक्षावहि ऐक्षामहि।

लोट् - ईक्षताम् ईक्षेताम् ईक्षन्ताम्। ईक्षस्व ईक्षेथाम् ईक्षध्वम्। ईक्षै ईक्षावहै ईक्षामहै।

वि.लि. - ईक्षेत ईक्षेयाताम् ईक्षेरन्। ईक्षेथाः ईक्षेयाथाम् ईक्षेध्वम्। ईक्षेय ईक्षेवहि ईक्षेमहि।

लिट् - ईक्षाञ्चक्रे ईक्षाञ्चक्राते ईक्षाञ्चक्रिरे। ईक्षाञ्चकृषे ईक्षाञ्चक्राथे ईक्षाञ्चकृढ्वे। ईक्षाञ्चक्रे ईक्षाञ्चकृवहे ईक्षाञ्चकृमहे।

लुट् - ईक्षिता ईक्षितारौ ईक्षितारः। ईक्षितासे ईक्षितासाथे ईक्षिताध्वे। ईक्षिताहे ईक्षितास्वहे ईक्षितास्महे।

लृट् - ईक्षिष्यते ईक्षिष्येते ईक्षिष्यन्ते। ईक्षिष्यसे ईक्षिष्येथे ईक्षिष्यध्वे। ईक्षिष्ये ईक्षिष्यावहे ईक्षिष्यामहे।

लृङ् - ऐक्षिष्यत ऐक्षिष्येताम् ऐक्षिष्यन्त । ऐक्षिष्यथाः ऐक्षिष्येथाम् ऐक्षिष्यध्वम् । ऐक्षिष्ये ऐक्षिष्यावहि ऐक्षिष्यामहि ।

आ.लि. - ईक्षिषीष्ट ईक्षिषीयास्ताम् ईक्षिषीरन् । ईक्षिषीष्ठाः ईक्षिषीयास्थाम् ईक्षिषीध्वम् । ईक्षिषीय ईक्षिषीवहि ईक्षिषीमहि ।

लुङ् - ऐक्षिष्ट ऐक्षिषाताम् ऐक्षिषत । ऐक्षिष्ठाः ऐक्षिषाथाम् ऐक्षिड्ढ्वम्-ध्वम् । ऐक्षिषि ऐक्षिष्वहि ऐक्षिष्महि ।

- ईक्ष्यते ईक्षयते ईचिक्षिषते

- ईक्षित्वा प्रेक्ष्य ईक्षितुं ईक्षित ईक्षितवत् ईक्षमाण ईचिक्षिषमाण ईक्षणं ईक्षकः ईक्षितव्य ईक्ष्य ईक्षणीय ईक्षितृ ईचिक्षिषा ईचिक्षिषुः

- अधीक्षते *சந்தேகத்துடன் நோக்குகிறான்.* अपेक्षते - *எதிர்பார்க்கிறான்.* अन्वीक्षते - *தேடுகிறான், ஆராய்கிறான்.* अभिवीक्षते *உட்புகுந்து பார்க்கிறான்.* अवेक्षते *குறிபார்க்கிறான்.* उदीक्षते प्रेक्षते *உற்றுப் பார்க்கிறான். நிமிர்ந்து பார்க்கிறான்,* उत्प्रेक्षते *எதிர்பார்க்கிறான் ஊஹிக்கிறான்.* उपेक्षते समुपेक्षते *தவிர்க்க விரும்புகிறான்.* परीक्षते *சோதித்துப் பார்க்கிறான்.* प्रतीक्षते *எதிர்பார்க்கிறான்.* समवेक्षते *சுற்றிப் பார்க்கிறான் ஆய்வு செய்கிறான்.*

९. ईर्ष्य ईर्ष्यायां அசூயைப்பட

(अक सेट् प)

लट् - ईर्ष्यति ईर्ष्यतः ईर्ष्यन्ति । ईर्ष्यसि ईर्ष्यथः ईर्ष्यथ । ईर्ष्यामि ईर्ष्यावः ईर्ष्यामः ।

लङ् - ऐर्ष्यत् ऐर्ष्यताम् ऐर्ष्यन् । ऐर्ष्यः ऐर्ष्यतम् ऐर्ष्यत । ऐर्ष्यम् ऐर्ष्याव ऐर्ष्याम ।

लोट् - ईर्ष्यतु ईर्ष्यताम् ईर्ष्यन्तु । ईर्ष्य ईर्ष्यतम् ईर्ष्यत । ईर्ष्याणि ईर्ष्याव ईर्ष्याम ।

वि.लि. - ईर्ष्येत् ईर्ष्येताम् ईर्ष्येयुः । ईर्ष्येः ईर्ष्येतम् ईर्ष्येत । ईर्ष्येयम् ईर्ष्येव ईर्ष्येम ।

लिट् - ईर्ष्याञ्चकार ईर्ष्याञ्चक्रतुः ईर्ष्याञ्चक्रुः । ईर्ष्याञ्चकर्थ ईर्ष्यांचक्रथुः ईर्ष्यांचक्र । ईर्ष्याञ्चकार ईर्ष्यांचकृव ईर्ष्यांचकृम ।

लुट् - ईर्ष्यिता ईर्ष्यितारौ ईर्ष्यितारः । ईर्ष्यितासि ईर्ष्यितास्थः ईर्ष्यितास्थ । ईर्ष्यितास्मि ईर्ष्यितास्वः ईर्ष्यितास्मः ।

लृट् - ईर्ष्यिष्यति ईर्ष्यिष्यतः ईर्ष्यिष्यन्ति । ईर्ष्यिष्यसि ईर्ष्यिष्यथः ईर्ष्यिष्यथ । ईर्ष्यिष्यामि ईर्ष्यिष्यावः ईर्ष्यिष्यामः ।

लृङ् - ऐर्ष्यिष्यत् ऐर्ष्यिष्यताम् ऐर्ष्यिष्यन् । ऐर्ष्यिष्यः ऐर्ष्यिष्यतम् ऐर्ष्यिष्यत । ऐर्ष्यिष्यम् ऐर्ष्यिष्याव ऐर्ष्यिष्याम ।

आ.लि. - ईर्ष्यात् ईर्ष्यास्ताम् ईर्ष्यासुः । ईर्ष्याः ईर्ष्यास्तम् ईर्ष्यास्त । ईर्ष्यासम् ईर्ष्यास्व ईर्ष्यास्म ।

लुङ् - ऐर्ष्यीत् ऐर्ष्यिष्टाम् ऐर्ष्यिषुः । ऐर्ष्यीः ऐर्ष्यिष्टम् ऐर्ष्यिष्ट । ऐर्ष्यिषम् ऐर्ष्यिष्व ऐर्ष्यिष्म ।

- ईर्ष्यते ईर्ष्ययति ईर्ष्यियिषति

- ईर्ष्यित्वा समीर्ष्य ईर्ष्यितुं ईर्ष्यित ईर्ष्यितवत् ईर्ष्यत् ईर्ष्यिषत् ईर्ष्यणं ईर्ष्यकः ईर्ष्यितव्य ईर्ष्य ईर्ष्यणीय ईर्ष्यितृ ईर्ष्यिषिषा ईर्ष्यिषिषुः

- ईर्ष्या

१०. ईह चेष्टायाम् (முயல)

(अक सेट् आ)

लट् - ईहते ईहेते ईहन्ते। ईहसे ईहेथे ईहध्वे। ईहे ईहावहे ईहामहे।

लङ् - ऐहत ऐहेतां ऐहन्त। ऐहथाः ऐहेथां ऐहध्वम्। ऐहे ऐहावहि ऐहामहि।

लोट् - ईहतां ईहेतां ईहन्ताम्। ईहस्व ईहेथां ईहध्वम्। ईहै ईहावहै ईहामहै।

विधिलिङ् - ईहेत ईहेयातां ईहेरन्। ईहेथाः ईहेयाथां ईहेध्वम्। ईहेय ईहेवहि ईहेमहि।

लिट् - ईहाश्चक्रे ईहांचक्राते ईहाश्चक्रिरे। ईहाश्चकृषे ईहाश्चक्राथे ईहांचकृढ्वे। ईहाश्चक्रे ईहाश्चकृवहे ईहाश्चकृमहे।

लुट् - ईहिता ईहितारौ ईहितारः। ईहितासे ईहितासाथे ईहिताध्वे। ईहिताहे ईहितास्वहे ईहितास्महे।

लृट् - ईहिष्यते ईहिष्येते ईहिष्यन्ते। ईहिष्यसे ईहिष्येथे ईहिष्यध्वे। ईहिष्ये ईहिष्यावहे ईहिष्यामहे।

लृङ् - ऐहिष्यत ऐहिष्येतां ऐहिष्यन्त। ऐहिष्यथाः ऐहिष्येथां ऐहिष्यध्वम्। ऐहिष्ये ऐहिष्यावहि ऐहिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - ईहिषीष्ट ईहिषीयास्तां ईहिषीरन्। ईहिषीष्ठाः ईहिषीयास्थां ईहिषीध्वम्। ईहिषीय ईहिषीवहि ईहिषीमहि।

लुङ् - ऐहिष्ट ऐहिषातां ऐहिषत। ऐहिष्ठाः ऐहिषाथां ऐहिड्ढ्वम्-ऐहिध्वम्। ऐहिषि ऐहिष्वहि ऐहिष्महि।

- ईह्यते ईहयति ईजिहिषते

- ईहित्वा समीह्य ईहितुं ईहित ईहितवत् ईहमानः ईजिहिषमाणः ईहनं ईहकः ईहितव्य ईह्य ईहनीय ईहितृ ईजिहिषा ईजिहिषुः ईहा

- समीहते சமாளிக்க விரும்புகிறான்.

११. ऊह वितर्के ஊஹிக்க

(सक सेट आ)

लट् - ऊहते ऊहेते ऊहन्ते। ऊहसे ऊहेथे ऊहध्वे। ऊहे ऊहावहे ऊहामहे।

लङ् - औहत औहेताम् औहन्त। औहथाः औहेथाम् औहध्वम्। औहे औहावहि औहामहि।

लोट् - ऊहताम् ऊहेताम् ऊहन्ताम्। ऊहस्व ऊहेथाम् ऊहध्वम्। ऊहै ऊहावहै ऊहामहै।

विधिलिङ् - ऊहेत ऊहेयाताम् ऊहेरन्। ऊहेथाः ऊहेयाथाम् ऊहेध्वम्। ऊहेय ऊहेवहि ऊहेमहि।

लिट् - ऊहाञ्चक्रे ऊहाञ्चक्राते ऊहाञ्चक्रिरे। ऊहाञ्चकृषे ऊहाञ्चक्राथे ऊहाञ्चकृढ्वे। ऊहाञ्चक्रे ऊहाञ्चकृवहे ऊहाञ्चकृमहे।

लुट् - ऊहिता ऊहितारौ ऊहितारः। ऊहितासे ऊहितासाथे ऊहिताध्वे। ऊहिताहे ऊहितास्वहे ऊहितास्महे।

लृट् - ऊहिष्यते ऊहिष्येते ऊहिष्यन्ते। ऊहिष्यसे ऊहिष्येथे ऊहिष्यध्वे। ऊहिष्ये ऊहिष्यावहे ऊहिष्यामहे।

लृङ् - औहिष्यत औहिष्येताम् औहिष्यन्त। औहिष्यथाः औहिष्येथाम् औहिष्यध्वम्। औहिष्ये औहिष्यावहि औहिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - ऊहिषीष्ट ऊहिषीयास्ताम् ऊहिषीरन् । ऊहिष्ठाः ऊहिषीयास्थाम् ऊहिढ्वम् । ऊहिषीय ऊहिषीवहि ऊहिषीमहि ।

लुङ् - औहिष्ट औहिषाताम् औहिषत । औहिष्ठाः औहिषाथाम् औहिढ्वम् । औहिषि औहिष्वहि औहिष्महि ।

- ऊह्यते ऊहयति ऊजिहिषते ।

- ऊहित्वा समूह्य ऊहितुं ऊहित ऊहितवत् ऊहमान ऊजिहिषमाण ऊहनं ऊहकः ऊहितव्य ऊह्य ऊहनीय ऊहितृ ऊजिहिषा ऊजिहिषुः

- ऊहः अपोहः दुरूहः

१२. कपि (कम्प) चलने அசைய, நடுங்க
(अक-सेट्-आ)

लट् - कम्पते कम्पेते कम्पन्ते । कम्पसे कम्पेथे कम्पध्वे । कम्पे कम्पावहे कम्पामहे ।

लङ् - अकम्पत अकम्पेताम् अकम्पन्त । अकम्पथाः अकम्पेथाम् अकम्पध्वम् । अकम्पे अकम्पावहि अकम्पामहि ।

लोट् - कम्पताम् कम्पेताम् कम्पन्ताम् । कम्पस्व कम्पेथाम् कम्पध्वम् । कम्पै कम्पावहै कम्पामहै ।

विधिलिङ् - कम्पेत कम्पेयाताम् कम्पेरन् । कम्पेथाः कम्पेयाथाम् कम्पेध्वम् । कम्पेय कम्पेवहि कम्पेमहि ।

लिट् - चकम्पे चकम्पाते चकम्पिरे । चकम्पिषे चकम्पाथे चकम्पिध्वे । चकम्पे चकम्पिवहे चकम्पिमहे ।

लुट् - कम्पिता कम्पितारौ कम्पितारः । कम्पितासे कम्पितासाथे कम्पिताध्वे । कम्पिताहे कम्पितास्वहे कम्पितास्महे ।

लृट् - कम्पिष्यते कम्पिष्येते कम्पिष्यन्ते । कम्पिष्यसे कम्पिष्येथे कम्पिष्यध्वे । कम्पिष्ये कम्पिष्यावहे कम्पिष्यामहे ।

लृङ् - अकम्पिष्यत अकम्पिष्येताम् अकम्पिष्यन्त । अकम्पिष्यथाः अकम्पिष्येथाम् अकम्पिष्यध्वम् । अकम्पिष्ये अकम्पिष्यावहि अकम्पिष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - कम्पिषीष्ट कम्पिषीयास्ताम् कम्पिषीरन् । कम्पिषीष्ठाः कम्पिषीयास्थाम् कम्पिषीढ्वम् । कम्पिषीय कम्पिषीवहि कम्पिषीवहि ।

लुङ् - अकम्पिष्ट अकम्पिषाताम् अकम्पिषत । अकम्पिष्ठाः अकम्पिषाथाम् अकम्पिढ्वम् । अकम्पिषि अकम्पिष्वहि अकम्पिष्महि ।

- कम्प्यते कम्पयति चिकम्पिषते

- कम्पित्वा प्रकम्प्य कम्पितुं कम्पित कम्पितवत् कम्पमान चिकम्पिषमाण कम्पनं कम्पकः कम्पितव्य कम्प्य कम्पनीय कम्पितृ चिकम्पिषा चिकम्पिषुः

- अनुकम्पते समनुकम्पते *பரிவு காட்டுகிறான்* प्रकम्पते विकम्पते *நடுங்குகிறான்.*

१३. कमु कान्तौ விரும்ப

(सक से आ)

लट् - कामयते कामयेते कामयन्ते । कामयसे कामयेथे कामयध्वे । कामये कामयावहे कामयामहे ।

लङ् - अकामयत अकामयेताम् अकामयन्त । अकामयथाः अकामयेथाम् अकामयध्वम् । अकामये अकामयावहि अकामयामहि ।

लोट् - कामयताम् कामयेताम् कामयन्ताम् । कामयस्व कामयेथाम् कामयध्वम् । कामयै कामयावहै कामयामहै ।

वि.लि. - कामयेत कामयेयाताम् कामयेरन् । कामयेथाः कामयेयाथाम् कामयेध्वम् । कामयेय कामयेवहि कामयेमहि ।

लिट् - कामयाञ्चक्रे-(अथवा) चकमे कामयाञ्चक्राते-चकमाते कामयाञ्चक्रिरे-चकमिरे । कामयाञ्चकृषे-चकमिषे कामयाञ्चक्राथे-चकमाथे कामयाञ्चकृढ्वे-चकमिध्वे । कामयाञ्चक्रे-चकमे कामयाञ्चकृवहे-चकमिवहे कामयाञ्चकृमहे-चकमिमहे ।

लुट् - कामयिता- (अथवा)कमिता कामयितारौ-कमितारौ कामयितारः-कमितारः । कामयितासे-कमितासे कामयितासाथे-कमितासाथे कामयिताध्वे-कमिताध्वे । कामयिताहे-कमिताहे कामयितास्वहे-कमितास्वहे कामयितास्महे-कमितास्महे ।

लृट् - कामयिष्यते- (अथवा) कमिष्यते कामयिष्येते-कमिष्येते कामयिष्यन्ते-कमिष्यन्ते । कामयिष्यसे-कमिष्यसे कामयिष्येथे-कमिष्येथे कामयिष्यध्वे-कमिष्यध्वे । कामयिष्ये-कमिष्ये कामयिष्यावहे-कमिष्यावहे कामयिष्यामहे-कमिष्यामहे ।

लृङ् - अकामयिष्यत- (अथवा) अकमिष्यत अकामयिष्येताम्-अकमिष्येताम् अकामयिष्यन्त-अकमिष्यन्त । अकामयिष्यथाः-अकमिष्यथाः अकामयिष्येथाम्-अकमिष्येथाम् अकामयिष्यध्वम्-अकमिष्यध्वम् । अकामयिष्ये-अकमिष्ये अकामयिष्यावहि-अकमिष्यावहि अकामयिष्यामहि-अकमिष्यामहि ।

आ.लि. - कामयिषीष्ट-कमिषीष्ट कामयिषीयास्ताम्-कमिषीयास्ताम् कामयिषीरन्-कमिषीरन् । कामयिषीष्ठाः-कमिषीष्ठाः कामयिषीयास्थां-कमिषीयास्थाम् कामयिषीढ्वम्-कामयिषीध्वम्-कमिषीध्वम् । कामयिषीय-कमिषीय कामयिषीवहि-कमिषीवहि कामयिषीमहि-कमिषीमहि ।

लुङ् - अचीकमत-अचकमत अचीकमेताम्-अचकमेताम् अचीकमन्त-अचकमन्त । अचीकमथाः-अचकमथाः अचीकमेथाम्-अचकमेथाम् अचीकमध्वम्-अचकमध्वम्। अचीकमे-अचकमे अचीकमावहि-अचकमावहि अचीकमामहि-अचकमामहि।

- काम्यते कामयति चिकामयिषते

- कामयित्वा-कमित्वा प्रकाम्य-प्रकम्य, कामयितुं-कमितुं कान्त-कान्तवत्, कामित कामितवत् कामयमान चिकामयिषमाण कामनं कामकः कामयितव्य काम्य-कम्य कामनीय-कमनीय कामयितृ - कमितृ चिकामयिषा चिकामयिषुः

- कम्रः कमलं कन्तुः (कामी) कमठः-कामः कान्तिः कामुकः

१४. काक्षि (काङ्क्ष) काङ्क्षायां விரும்ப
(सक सेट् प)

लट् - काङ्क्षति काङ्क्षतः काङ्क्षन्ति। काङ्क्षसि काङ्क्षथः काङ्क्षथ। काङ्क्षामि काङ्क्षावः काङ्क्षामः ।

लङ् - अकाङ्क्षत् अकाङ्क्षताम् अकाङ्क्षन् । अकाङ्क्षः अकाङ्क्षतम् अकाङ्क्षत । अकाङ्क्षम् अकाङ्क्षाव अकाङ्क्षाम।

लोट् - काङ्क्षतु-काङ्क्षतात् काङ्क्षताम् काङ्क्षन्तु। काङ्क्ष-काङ्क्षतात् काङ्क्षतम् काङ्क्षत। काङ्क्षाणि काङ्क्षाव काङ्क्षाम।

विधिलिङ् - काङ्क्षेत् काङ्क्षेताम् काङ्क्षेयुः । काङ्क्षेः काङ्क्षेतम् काङ्क्षेत । काङ्क्षेयम् काङ्क्षेव काङ्क्षेम।

लिट् - चकाङ्क्ष चकाङ्क्षतुः चकाङ्क्षुः । चकाङ्क्षिथ चकाङ्क्षथुः चकाङ्क्ष । चकाङ्क्ष चकाङ्क्षिव चकाङ्क्षिम।

लुट् - काङ्क्षिता काङ्क्षितारौ काङ्क्षितारः । काङ्क्षितासि काङ्क्षितास्थः काङ्क्षितास्थ । काङ्क्षितास्मि काङ्क्षितास्वः काङ्क्षितास्मः ।

लृट् - काङ्क्षिष्यति काङ्क्षिष्यतः काङ्क्षिष्यन्ति । काङ्क्षिष्यसि काङ्क्षिष्यथः काङ्क्षिष्यथ । काङ्क्षिष्यामि काङ्क्षिष्यावः काङ्क्षिष्यामः ।

लृङ् - अकाङ्क्षिष्यत् अकाङ्क्षिष्यताम् अकाङ्क्षिष्यन् । अकाङ्क्षिष्यः अकाङ्क्षिष्यतम् अकाङ्क्षिष्यत । अकाङ्क्षिष्यम् अकाङ्क्षिष्याव अकाङ्क्षिष्याम ।

आशीर्लिङ् - काङ्क्ष्यात् काङ्क्ष्यास्ताम् काङ्क्ष्यासुः । काङ्क्ष्याः काङ्क्ष्यास्तम् काङ्क्ष्यास्त । काङ्क्ष्यासम् काङ्क्ष्यास्व काङ्क्ष्यास्म ।

लुङ् - अकाङ्क्षीत् अकाङ्क्षिष्टाम् अकाङ्क्षिषुः । अकाङ्क्षीः अकाङ्क्षिष्टम् अकाङ्क्षिष्ट । अकाङ्क्षिषम् अकाङ्क्षिष्व अकाङ्क्षिष्म ।

- काङ्क्ष्यते काङ्क्षयति चिकाङ्क्षिषति

- काङ्क्षित्वा आकाङ्क्ष्य काङ्क्षितुं काङ्क्षित काङ्क्षितवत् काङ्क्षन् चिकाङ्क्षिषन् काङ्क्षणं काङ्क्षकः काङ्क्षा काङ्क्षितव्य काङ्क्ष्य काङ्क्षणीय काङ्क्षितृ चिकाङ्क्षिषा चिकाङ्क्षिषुः

१५. काशृ दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க
(अक सेट् आ)

लट् - काशते काशेते काशन्ते । काशसे काशेथे काशध्वे । काशे काशावहे काशामहे ।

लङ् - अकाशत अकाशेतां अकाशन्त । अकाशथाः अकाशेथां अकाशध्वं । अकाशे अकाशावहि अकाशामहि ।

लोट् - काशतां काशेतां काशन्ताम् । काशस्व काशेथां काशध्वं । काशै काशावहै काशामहै ।

विधिलिङ् - काशेत काशेयातां काशेरन्। काशेथाः काशेयाथां काशेध्वं। काशेय काशेवहि काशेमहि।

लिट् - चकाशे चकाशाते चकाशिरे। चकाशिषे चकाशाथे चकाशिध्वे। चकाशे चकाशिवहे चकाशिमहे।

लुट् - काशिता काशितारौ काशितारः। काशितासे काशितासाथे काशिताध्वे। काशिताहे काशितास्वहे काशितास्महे।

लृट् - काशिष्यते काशिष्येते काशिष्यन्ते। काशिष्यसे काशिष्येथे काशिष्यध्वे। काशिष्ये काशिष्यावहे काशिष्यामहे।

लृङ् - अकाशिष्यत अकाशिष्येतां अकाशिष्यन्त। अकाशिष्यथाः अकाशिष्येथां अकाशिष्यध्वं। अकाशिष्ये अकाशिष्यावहि अकाशिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - काशिषीष्ट काशिषीयास्तां काशिषीरन्। काशिषीष्ठाः काशिषीयास्थां काशिषीध्वं। काशिषीय काशिषीवहि काशिषीमहि।

लुङ् - अकाशिष्ट अकाशिषातां अकाशिषत। अकाशिष्ठाः अकाशिषाथां अकाशिध्वं। अकाशिषि अकाशिष्वहि अकाशिष्महि।

प्रायेण प्रपूर्वकोऽयं धातुः। प्रकाशते प्राकाशत प्रकाशतां इत्यादि रूपाणि।

- प्रकाश्यते प्रकाशयति प्रचिकाशिषते

- काशित्वा प्रकाश्य प्रकाशितुं प्रकाशित प्रकाशितवत् प्रकाशमान प्रचिकाशिषमाण प्रकाशनं प्रकाशकः प्रकाशितव्य प्रकाश्य प्रकाशनीय प्रकाशितृ प्रचिकाशिषा प्रचिकाशिषुः

- सङ्काशः नीकाशः आकाशः

- प्रकाशते *ஒளியுடன் விளங்குகிறான்*. प्रतिकाशते सङ्काशते *போன்று விளங்குகிறான்*. विकाशते *மலர்கிறது*.

१६. कूज अव्यक्ते शब्दे கூவ

(अक सेट् प)

कूजति अकूजत् कूजतु कूजेत् चुकूज कूजिता कूजिष्यति अकूजिष्यत् कूज्यात्।

लुङ् - अकूजीत् अकूजिष्टां अकूजिषुः। अकूजीः अकूजिष्टं अकूजिष्ट। अकूजिषं अकूजिष्व अकूजिष्म।

- कूज्यते कूजयति चुकूजिषति

- कूजित्वा सङ्कूज्य कूजितुं कूजित कूजितवत् कूजत् चुकूजिषत् कूजनं कूजकः कूजितव्य कूज्य कूजनीय कूजितृ चुकूजिषा चुकूजिषुः

१७. कृष विलेखने உழ, இழுக்க

(सक अनि प)

- कर्षति अकर्षत् कर्षतु कर्षेत्।

लिट् - चकर्ष चकृषतुः चकृषुः। चकर्षिथ चकृषथुः चकृष। चकर्ष चकृषिव चकृषिम।

लुट् - कर्ष्टा कर्ष्टारौ कर्ष्टारः। कर्ष्टासि कर्ष्टास्थः कर्ष्टास्थ। कर्ष्टास्मि कर्ष्टास्वः कर्ष्टास्मः। (अथवा) क्रष्टा क्रष्टारौ क्रष्टारः इत्यादि।

लृट् - कर्क्ष्यति कर्क्ष्यतः कर्क्ष्यन्ति। कर्क्ष्यसि कर्क्ष्यथः कर्क्ष्यथ। कर्क्ष्यामि कर्क्ष्यावः कर्क्ष्यामः। (अथवा) क्रक्ष्यति क्रक्ष्यतः इत्यादि।

आशीर्लिङ् - कृष्यात् कृष्यास्तां इत्यादि।

लृङ् - अक्रक्ष्यत् अक्रक्ष्यतां अक्रक्ष्यन्। अक्रक्ष्यः अक्रक्ष्यतं अक्रक्ष्यत। अक्रक्ष्यं अक्रक्ष्याव अक्रक्ष्याम। (अथवा) अकर्क्ष्यत् इत्यादि।

लुङ् - अकार्क्षीत् अकार्ष्टां अकार्क्षुः । अकार्क्षीः अकार्ष्टं अकार्ष्ट । अकार्क्षं अकार्क्ष्व अकार्क्ष्म । अथवा अक्राक्षीत् अक्राष्टां इत्यादि ।

- कृष्यते कर्षयति चिकृक्षति ।

- कृष्ट्वा विकृष्य क्रष्टुं - कर्ष्टुं कृष्ट कृष्टवत् कृषत् चिकृक्षत् कर्षणं कर्षकः क्रष्टव्य - कर्ष्टव्य कृष्य कर्षणीय क्रष्टृ चिकृक्षा चिकृक्षुः

- कृषिः कृष्णः कर्षः *(1/4 பலம்)* उत्कर्षः अवकर्षः प्रकर्षः सन्निकर्षः

- अपकर्षति अवकर्षति *இழுத்து அகற்றுகிறான். கீழ் இழுக்கிறான்* आकर्षति *தன்பக்கம் இழுக்கிறான்.* उत्कर्षति परिकर्षति *மேல் இழுக்கிறான்.* निकर्षति *அமிழ்த்துகிறான்.* निष्कर्षति *பிடுங்குகிறான்.* सन्निकर्षति *அருகே இழுக்கிறான்.*

१८. क्रदि आह्वाने रोदने च கூப்பிட, அழ

(आह्वाने सक-रोदने अक-सेट् प)

क्रन्दति अक्रन्दत् क्रन्दतु क्रन्देत्

लिट् - चक्रन्द चक्रन्दतुः चक्रन्दुः । चक्रन्दिथ चक्रन्दथुः चक्रन्द । चक्रन्द चक्रन्दिव चक्रन्दिम ।

लुट् - क्रन्दिता क्रन्दितारौ क्रन्दिताारः । क्रन्दितासि क्रन्दितास्थः क्रन्दितास्थ । क्रन्दितास्मि क्रन्दितास्वः क्रन्दितास्मः ।

क्रन्दिष्यति अक्रन्दिष्यत् क्रन्द्यात् ।

लुङ् - अक्रन्दीत् अक्रन्दिष्टां अक्रन्दिषुः । अक्रन्दीः अक्रन्दिष्टं अक्रन्दिष्ट । अक्रन्दिषं अक्रन्दिष्व अक्रन्दिष्म ।

- क्रन्द्यते, क्रन्दयति, चिक्रन्दिषति

- क्रन्दित्वा, आक्रन्द्य क्रन्दितुं क्रन्दित क्रन्दितवत् क्रन्दत् चिक्रन्दिषत् क्रन्दनं क्रन्दकः क्रन्दितव्य क्रन्द्य क्रन्दनीय क्रन्दितृ चिक्रन्दिषा चिक्रन्दिषुः

आक्रन्दयति- தொடர்ந்து உரக்க அழுகிறான். संक्रन्दनः இந்திரன்.

१९. क्रमु पादविक्षेपे காலடி வைக்க, தாண்ட (सक सेट् प) (सार्वधातुके क्राम्य इत्यपि)

लट् - क्रामति क्रामतः क्रामन्ति । क्रामसि क्रामथः क्रामथ । क्रामामि क्रामावः क्रामामः । (अथवा) क्राम्यति क्राम्यतः क्राम्यन्ति । क्राम्यसि क्राम्यथः क्राम्यथ । क्राम्यामि क्राम्यावः क्राम्यामः ।

लङ् - अक्रामत् अक्रामताम् अक्रामन् । अक्रामः अक्रामतम् अक्रामत । अक्रामम् अक्रामाव अक्रामाम । (अथवा) अक्राम्यत् अक्राम्यतां अक्राम्यन् । अक्राम्यः अक्राम्यतं अक्राम्यत । अक्राम्यं अक्राम्याव अक्राम्याम ।

लोट् - क्रामतु क्रामताम् क्रामन्तु । क्राम क्रामतम् क्रामत । क्रामाणि क्रामाव क्रामाम । (अथवा) क्राम्यतु क्राम्यताम् क्राम्यन्तु । क्राम्य क्राम्यतम् क्राम्यत । क्राम्याणि क्राम्याव क्राम्याम ।

विधिलिङ् - क्रामेत् क्रामेताम् क्रामेयुः । क्रामेः क्रामेतम् क्रामेत । क्रामेयम् क्रामेव क्रामेम । (अथवा) क्राम्येत् क्राम्येताम् क्राम्येयुः । क्राम्येः क्राम्येतम् क्राम्येत । क्राम्येयम् क्राम्येव क्राम्येम ।

लिट् - चक्राम चक्रमतु; चक्रमुः । चक्रमिथ चक्रमथुः चक्रम । चक्राम-चक्रम चक्रमिव चक्रमिम ।

लुट् - क्रमिता क्रमितारौ क्रमितारः । क्रमितासि क्रमितास्थः क्रमितास्थ । क्रमितास्मि क्रमितास्वः क्रमितास्मः ।

लृट् - क्रमिष्यति क्रमिष्यतः क्रमिष्यन्ति । क्रमिष्यसि क्रमिष्यथः क्रमिष्यथ । क्रमिष्यामि क्रमिष्यावः क्रमिष्यामः ।

लृङ् - अक्रमिष्यत् अक्रमिष्यताम् अक्रमिष्यन् । अक्रमिष्यः अक्रमिष्यतम् अक्रमिष्यत । अक्रमिष्यम् अक्रमिष्याव अक्रमिष्याम ।

आशीर्लिङ् - क्रम्यात् क्रम्यास्ताम् क्रम्यासुः । क्रम्याः क्रम्यास्तम् क्रम्यास्त । क्रम्यासम् क्रम्यास्व क्रम्यास्म ।

लुङ् - अक्रमीत् अक्रमिष्टाम् अक्रमिषुः । अक्रमीः अक्रमिष्टम् अक्रमिष्ट । अक्रमिषम् अक्रमिष्व अक्रमिष्म ।

आत्मनेपदे - क्रमते अक्रमत क्रमतां क्रमेत

लिट् - चक्रमे चक्रमाते चक्रमिरे । चक्रमिषे इत्यादि

लुट् - क्रमिता क्रमितारौ क्रमितारः । क्रमितासे इत्यादि

लृट् - लृङ् - क्रमिष्यते अक्रमिष्यत ।

आशीर्लिङ् - क्रमिषीष्ट इत्यादि

लुङ् - अक्रमिष्ट अक्रमिषातां इत्यादि ।

- क्रम्यते क्रमयति चिक्रमिषति ।

- क्रान्त्वा - क्रमित्वा - क्रन्त्वा आक्रम्य क्रमितुं क्रान्त क्रान्तवत् क्राम्यन् - क्रामन् क्रममाण चिक्रमिषत् चिक्रमिषमाण क्रमण क्रमकः क्रमितव्य क्रम्य क्रमणीय क्रन्तृ चिक्रमिषा चिक्रमिषुः

- नक्रः विक्रमः पराक्रमः क्रमुकः कृमिः क्रिमिः क्रमः क्रान्तिः ।

- आपूर्वः प्रपूर्वः, परापूर्वः विपूर्वः आत्मनेपदे – आक्रमते इत्यादि

-अध्याक्रामति குடிபுகுகிறான். अधिक्रामति ஏறுகிறான். अनुक्रामति பின் தொடர்கிறான், தொடர்கிறான். अन्वाक्रामति வரிசையாக நுழைகிறான். अपक्रामति - அகன்று செல்கிறான் अभिक्रामति நெருங்கி வருகிறான். अवक्रामति பின் நோக்கிச் செல்கிறான். आक्रामति எதிர்க்கிறான் சூழ்கிறான் வெல்கிறான். उत्क्रामति व्युत्क्रामति வெளியேறுகிறான். उपक्रामति தொடங்குகிறான் निष्क्रामति வெளியேறுகிறான் पराक्रमते தைரியத்துடன் எதிர்க்கிறான். परिक्रामति சுற்றி வருகிறான். प्रक्रमते தொடர்கிறான். विक्रमते தொடர்ந்து காலடி வைக்கிறான், தாண்டுகிறான். व्यतिक्रामति வரை மீறுகிறான். सङ्क्रामति ஒன்றிலிருந்து மற்றொன்றிற்கு நகர்கிறான். समाक्रामति வசப்படுத்துகிறான், அடக்குகிறான்.

२०. क्रीडृ विहारे விளையாட

(अक सेट् प)

लट् - क्रीडति क्रीडतः क्रीडन्ति । क्रीडसि क्रीडथः क्रीडथ । क्रीडामि क्रीडावः क्रीडामः ।

लङ् - अक्रीडत् अक्रीडताम् अक्रीडन् । अक्रीडः अक्रीडतम् अक्रीडत । अक्रीडम् अक्रीडाव अक्रीडाम ।

लोट् - क्रीडतु क्रीडताम् क्रीडन्तु । क्रीड क्रीडतम् क्रीडत । क्रीडानि क्रीडाव क्रीडाम ।

विधिलिङ् - क्रीडेत् क्रीडेताम् क्रीडेयुः । क्रीडेः क्रीडेतम् क्रीडेत । क्रीडेयम् क्रीडेव क्रीडेम ।

लिट् - चिक्रीड चिक्रीडतुः चिक्रीडुः । चिक्रीडिथ चिक्रीडथुः चिक्रीड । चिक्रीड चिक्रीडिव चिक्रीडिम ।

लुट् - क्रीडिता क्रीडितारौ क्रीडितारः । क्रीडितासि क्रीडितास्थः क्रीडितास्थ । क्रीडितास्मि क्रीडितास्वः क्रीडितास्मः ।

लृट् - क्रीडिष्यति क्रीडिष्यतः क्रीडिष्यन्ति । क्रीडिष्यसि क्रीडिष्यथः क्रीडिष्यथ । क्रीडिष्यामि क्रीडिष्यावः क्रीडिष्यामः ।

लृङ् - अक्रीडिष्यत् अक्रीडिष्यताम् अक्रीडिष्यन् । अक्रीडिष्यः अक्रीडिष्यतम् अक्रीडिष्यत । अक्रीडिष्यम् अक्रीडिष्याव अक्रीडिष्याम ।

आशीर्लिङ् - क्रीड्यात् क्रीड्यास्ताम् क्रीड्यासुः । क्रीड्याः क्रीड्यास्तम् क्रीड्यास्त । क्रीड्यासम् क्रीड्यास्व क्रीड्यास्म ।

लुङ् - अक्रीडीत् अक्रीडिष्टाम् अक्रीडिषुः । अक्रीडीः अक्रीडिष्टम् अक्रीडिष्ट । अक्रीडिषम् अक्रीडिष्व अक्रीडिष्म ।

- क्रीड्यते क्रीडयति चिक्रीडिषति ।

- क्रीडित्वा क्रीडितुं क्रीडित क्रीडितवत् क्रीडत् क्रीडमाव चिक्रीडिषत् क्रीडनं क्रीडकः -क्रीडा क्रीडितव्य क्रीड्य क्रीडनीय क्रीडितृ चिक्रीडिषा चिक्रीडिषुः ।

- आक्रीडते अनुक्रीडते परिक्रीडते संक्रीडते *விளையாடுகிறான்.* अनुक्रीडति *போட்டி விளையாடுகிறான்.* संक्रीडति *ஒலிக்கிறது.*

२१. क्रुश - आह्वाने रोदने च கூப்பிட அழ

(आह्वाने सक - रोदने अक-अनि प)

लट् - क्रोशति क्रोशतः क्रोशन्ति । क्रोशसि क्रोशथः क्रोशथ । क्रोशामि क्रोशावः क्रोशामः ।

लङ् - अक्रोशत् अक्रोशताम् अक्रोशन् । अक्रोशः अक्रोशतम् अक्रोशत । अक्रोशम् अक्रोशाव अक्रोशाम ।

लोट् - क्रोशतु क्रोशताम् क्रोशन्तु । क्रोश क्रोशतम् क्रोशत । क्रोशानि क्रोशाव क्रोशाम ।

विधिलिङ् - क्रोशेत् क्रोशेताम् क्रोशेयुः । क्रोशेः क्रोशेतम् क्रोशेत । क्रोशेयम् क्रोशेव क्रोशेम ।

लिट् - चुक्रोश चुक्रुशतुः चुक्रुशुः । चुक्रोशिथ चुक्रुशथुः चुक्रुश । चुक्रोश चुक्रुशिव चुक्रुशिम ।

लुट् - क्रोष्टा क्रोष्टारौ क्रोष्टारः । क्रोष्टासि क्रोष्टास्थः क्रोष्टास्थ । क्रोष्टास्मि क्रोष्टास्वः क्रोष्टास्मः ।

लृट् - क्रोक्ष्यति क्रोक्ष्यतः क्रोक्ष्यन्ति । क्रोक्ष्यसि क्रोक्ष्यथः क्रोक्ष्यथ । क्रोक्ष्यामि क्रोक्ष्यावः क्रोक्ष्यामः ।

लृङ् - अक्रोक्ष्यत् अक्रोक्ष्यताम् अक्रोक्ष्यन् । अक्रोक्ष्यः अक्रोक्ष्यतम् अक्रोक्ष्यत । अक्रोक्ष्यम् अक्रोक्ष्याव अक्रोक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - क्रुश्यात् क्रुश्यास्ताम् क्रुश्यासुः । क्रुश्याः क्रुश्यास्तम् क्रुश्यास्त । क्रुश्यासम् क्रुश्यास्व क्रुश्यास्म ।

लुङ् - अक्रुक्षत् अक्रुक्षताम् अक्रुक्षन् । अक्रुक्षः अक्रुक्षतम् अक्रुक्षत । अक्रुक्षम् अक्रुक्षाव अक्रुक्षाम ।

- क्रुश्यते क्रोशयति-ते चुक्रुक्षति

- क्रुष्ट्वा आक्रुश्य क्रोष्टुं क्रुष्ट क्रुष्टवत् क्रोशत् चुक्रुक्षत् क्रोशनं क्रोशकः क्रोष्टव्य क्रोशनीय क्रोश्य क्रोशितृ चुक्रुक्षा चुक्रुक्षुः ।

- अनुक्रोशति *பரிவு காட்டுகிறான்.* अभिक्रोशति *அழுகிறான்.* आक्रोशति *உரக்க அழுகிறான்.* परिक्रोशति व्याक्रोशति *புலம்புகிறான்.*

- क्रोशः *கூப்பிடு தூரம்.* क्रोष्टा *ஊளையிடும் நரி.*

२२. कण शब्दे ஒலிக்க

(अक सेट् प)

कणति अकणत् कणतु कणेत् कणिता कणिष्यति अकणिष्यत् कण्यात्

लिटि - चकाण चकणतुः चकणुः । चकणिथ चकणथुः चकाण । चकाण चक्वणिव चकणिम ।

लुङ् - अकाणीत् अकाणिष्टां अकाणिषुः । अक्वाणीः अकाणिष्टं अकाणिष्ट । अकाणिषं अकाणिष्व अकाणिष्म ।

- कण्यते काणयति चिकणिषति ।

- कणित्वा प्रकण्य कणितुं कणित कणितवत् कणन् चिकणिषन् कणनं काणकः कणितव्य कण्य कणनीय कणितृ चिकणिषा चिकणिषुः

- निकाणः निकणः कणः

२३. क्षमूष् (क्षम) सहने பொறுத்துக்கொள்ள

(सक सेट् आ)

लट् - क्षमते क्षमेते क्षमन्ते । क्षमसे क्षमेथे क्षमध्वे । क्षमे क्षमावहे क्षमामहे ।

लङ् - अक्षमत अक्षमेताम् अक्षमन्त । अक्षमथाः अक्षमेथाम् अक्षमध्वम् । अक्षमे अक्षमावहि अक्षमामहि ।

लोट् - क्षमताम् क्षमेताम् क्षमन्ताम् । क्षमस्व क्षमेथाम् क्षमध्वम् । क्षमै क्षमावहै क्षमामहै ।

विधिलिङ्- क्षमेत क्षमेयाताम् क्षमेरन् । क्षमेथाः क्षमेयाथाम् क्षमेध्वम् । क्षमे क्षमेवहि क्षमेमहि ।

लिट् - चक्षमे चक्षमाते चक्षमिरे । चक्षमिषे-चक्षंसे चक्षमाथे चक्षमिध्वे-चक्षंध्वे । चक्षमे चक्षमिवहे चक्षण्वहे चक्षमिमहे चक्षण्महे ।

लुट् - क्षमिता क्षमितारौ क्षमितारः। क्षमितासे क्षमिताथे क्षमिताध्वे। क्षमिताहे क्षमितास्वहे क्षमितास्महे। (अथवा) क्षन्ता क्षन्तारौ क्षन्तारः। क्षन्तासे क्षन्तासाथे क्षन्ताध्वे। क्षन्ताहे क्षन्तास्वहे क्षन्तास्महे।

लृट् - क्षमिष्यते क्षमिष्येते क्षमिष्यन्ते। क्षमिष्यसे क्षमिष्येथे क्षमिष्यध्वे। क्षमिष्ये क्षमिष्यावहे क्षमिष्यामहे। (अथवा) क्षंस्यते क्षंस्येते क्षंस्यन्ते। क्षंस्यसे क्षंस्येथे क्षंस्यध्वे। क्षंस्ये क्षंस्यावहे क्षंस्यामहे।

लृङ् - अक्षमिष्यत अक्षमिष्येताम् अक्षमिष्यन्त। अक्षमिष्यथाः अक्षमिष्येथाम् अक्षमिष्यध्वम्। अक्षमिष्ये अक्षमिष्यावहि अक्षमिष्यामहि। (अथवा) अक्षंस्यत अक्षंस्येताम् अक्षंस्यन्त। अक्षंस्यथाः अक्षंस्येथाम् अक्षंस्यध्वम्। अक्षंस्ये अक्षंस्यावहि अक्षंस्यामहि।

आशीर्लिङ् - क्षमिषीष्ट क्षमिषीयास्ताम् क्षमिषीरन्। क्षमिषीष्ठाः क्षमिषीयास्थाम् क्षमिषीध्वम्। क्षमिषीय क्षमिषीवहि क्षमिषीमहि। (अथवा) क्षंसीष्ट क्षंसीयास्ताम् क्षंसीरन्। क्षंसीष्ठाः क्षंसीयास्थाम् क्षंसीध्वम्। क्षंसीय क्षंसीवहि क्षंसीमहि।

लुङ् - अक्षमिष्ट अक्षमिषाताम् अक्षमिषत। अक्षमिष्ठाः अक्षमिषाथाम् अक्षमिड्ढ्वम्-ध्वम्। अक्षमिषि अक्षमिष्वहि अक्षमिष्महि। (अथवा) अक्षंस्त अक्षंसाताम् अक्षंसत। अक्षंस्थाः अक्षंसाथाम् अक्षन्द्ध्वम् अक्षन्ध्वम्। अक्षंसि अक्षंस्वहि अक्षंस्महि।

-क्षम्यते क्षमयते चिक्षमिषते

- क्षान्त्वा प्रक्षाम्य क्षन्तुं क्षान्त क्षान्तवत् क्षममाण चिक्षमिषमाण क्षमणं क्षमकः क्षन्तव्य क्षमितव्य क्षाम्य क्षमणीय क्षमितृ-क्षन्तृ चिक्षमिषा चिक्षमिषुः।

- क्षान्तिः क्षमा क्षमापणं

२४. क्षि - क्षये குறைய

(अक अनि प)

लट् - क्षयति क्षयतः क्षयन्ति। क्षयसि क्षयथः क्षयथ। क्षयामि क्षयावः क्षयामः।

लङ् - अक्षयत् अक्षयताम् अक्षयन्। अक्षयः अक्षयतम् अक्षयत। अक्षयम् अक्षयाव अक्षयाम।

लोट् - क्षयतु क्षयताम् क्षयन्तु। क्षय क्षयतम् क्षयत। क्षयाणि क्षयाव क्षयाम।

विधिलिङ् - क्षयेत् क्षयेताम् क्षयेयुः। क्षयेः क्षयेतम् क्षयेत। क्षयेयम् क्षयेव क्षयेम।

लिट् - चिक्षाय चिक्षियतुः चिक्षियुः। चिक्षयिथ-चिक्षेथ चिक्षियथुः चिक्षिय। चिक्षाय-चिक्षय चिक्षियिव चिक्षियिम।

लुट् - क्षेता क्षेतारौ क्षेतारः। क्षेतासि क्षेतास्थः क्षेतास्थ। क्षेतास्मि क्षेतास्वः क्षेतास्मः।

लृट् - क्षेष्यति क्षेष्यतः क्षेष्यन्ति। क्षेष्यसि क्षेष्यथः क्षेष्यथ। क्षेष्यामि क्षेष्यावः क्षेष्यामः।

लृङ् - अक्षेष्यत् अक्षेष्यताम् अक्षेष्यन्। अक्षेष्यः अक्षेष्यतम् अक्षेष्यत। अक्षेष्यम् अक्षेष्याव अक्षेष्याम।

आशीर्लिङ् - क्षीयात् क्षीयास्ताम् क्षीयासुः। क्षीयाः क्षीयास्तम् क्षीयास्त। क्षीयासम् क्षीयास्व क्षीयास्म।

लुङ् - अक्षैषीत् अक्षैष्टाम् अक्षैषुः। अक्षैषीः अक्षैष्टम् अक्षैष्ट। अक्षैषम् अक्षैष्व अक्षैष्म।

- क्षीयते क्षाययति-ते चिक्षीषति

- क्षित्वा प्रक्षीय क्षेतुं क्षित क्षितवत् क्षीण क्षीणवत् क्षयत् चिक्षीषत् क्षायकः क्षयणं क्षेतव्य क्षयणीय क्षेतृ चिक्षीषा चिक्षीषुः

- अपक्षयति परिक्षयति प्रक्षयति संक्षयति குறைகிறது. क्षपयति

- क्षितिः प्रक्षयः

२५. खनु (खन) अवदारणे தோண்ட
(सक सेट् प-आ)

परस्मै पदे - खनति अखनत् खनतु खनेत्

लिट् - चखान चख्नतुः चख्नुः । चखनिथ चख्नथुः चख्न । चखान-चखन चखनिव चखनिम ।

- खनिता खनिष्यति अखनिष्यत् खन्यात्

लुङ् - अखानीत् अखानिष्टाम् अखानिषुः । अखानीः अखानिष्टम् अखानिष्ट । अखानिषम् अखानिष्व अखानिष्म । (अथवा) अखनीत् अखनिष्टाम् अखनिषुः इत्यादि ।

आत्मने पदे - खनते अखनत खनतां खनेत

लिट् - चखने चख्नाते चख्निरे । चख्निषे चख्नाथे चख्निध्वे । चख्ने चख्निवहे चख्निमहे ।

- खनिता खनिष्यते अखनिष्यत

आशीर्लिङ् - खनिषीष्ट खनिषीयास्तां खनिषीरन् । खनिषीष्ठाः खनिषीयास्थां खनिषीध्वं । खनिषीय खनिषीवहि खनिषीमहि ।

लुङ् - अखनिष्ट अखनिषातां अखनिषत । अखनिष्ठाः अखनिषाथां अखनिढ्वं(ध्वं) । अखनिषि अखनिष्वहि अखनिष्महि ।

- खन्यते खानयति-ते चिखनिषति-ते

- खात्वा-खनित्वा निखाय-निखन्य खनितुं खात खातवत् खनत् चिखनिषत् खननं खनकः खतिः खनः खानः खनितव्य खेय खननीय खनितृ चिखनिषा चिखनिषुः

२६. खादृ भक्षणे சாப்பிட

(सक सेट् प)

लट् - खादति खादतः खादन्ति। खादसि खादथः खादथ। खादामि खादावः खादामः।

लङ् - अखादत् अखादताम् अखादन्। अखादः अखादतम् अखादत। अखादम् अखादाव अखादाम।

लोट् - खादतु खादताम् खादन्तु। खाद खादतम् खादत। खादानि खादाव खादाम।

विधिलिङ् - खादेत् खादेताम् खादेयुः। खादेः खादेतम् खादेत। खादेयम् खादेव खादेम।

लिट् - चखाद चखादतुःचखादुः। चखादिथ चखादथुः चखाद। चखाद चखादिव चखादिम।

लुट् - खादिता खादितारौ खादितारः। खादितासि खादितास्थः खादितास्थ। खादितास्मि खादितास्वः खादितास्मः।

लृट् - खादिष्यति खादिष्यतः खादिष्यन्ति। खादिष्यसि खादिष्यथः खादिष्यथ। खादिष्यामि खादिष्यावः खादिष्यामः।

लृङ् - अखादिष्यत् अखादिष्यताम् अखादिष्यन्। अखादिष्यः अखादिष्यतम् अखादिष्यत। अखादिष्यम् अखादिष्याव अखादिष्याम।

आशीर्लिङ् - खाद्यात् खाद्यास्ताम् खाद्यासुः । खाद्याः खाद्यास्तम् खाद्यास्त । खाद्यासम् खाद्यास्व खाद्यास्म ।

लुङ् - अखादीत् अखादिष्टाम् अखादिषुः । अखादीः अखादिष्टम् अखादिष्ट । अखादिषम् अखादिष्व अखादिष्म ।

खाद्यते खादयति चिखादिषति

- खादित्वा संखाद्य खादितुं खादित खादितवत् खादत् चिखादिषत् खादनं खादकः खादितव्य खाद्य खादनीय खादितृ चिखादिषा चिखादिषुः ।

२७. खेलृ चलने அசைய, விளையாட

(अक सेट् प)

खेलति अखेलत् खेलतु खेलेत् खेलिता खेलिष्यति अखेलिष्यत् खेल्यात् ।

लिटि - चिखेल चिखेलतुः चिखेलुः । चिखेलिथ चिखेलथुः चिखेल । चिखेल चिखेलिव चिखेलिम ।

लुङि - अखेलीत् अखेलिष्टां अखेलिषुः । अखेलीः अखेलिष्टं अखेलिष्ट । अखेलिषं अखेलिष्व अखेलिष्म ।

- खेल्यते खेलयति चिखेलिषति

- खेलित्वा सङ्खेल्य खेलितुं खेलित खेलितवत् खेलत् चिखेलिषत् खेलनं खेलकः खेलितव्य खेल्य खेलनीय खेलितृ चिखेलिषा चिखेलिषुः ।

२८. गद व्यक्तायां वाचि சொல்

(सक सेट् प)

गदति अगदत् गदतु गदेत् जगाद गदिता गदिष्यति अगदिष्यत् गद्यात्

लुङ् - अगादीत् अगादिष्टाम् अगादिषुः । अगादीः अगादिष्टम् अगादिष्ट । अगादिषम् अगादिष्व अगादिष्म । (अथवा) अगदीत् अगदिष्टाम् अगदिषुः । अगदीः अगदिष्टम् अगदिष्ट । अगदिषम् अगदिष्व अगदिष्म ।

- गद्यते गादयति जिगदिषति

- गदित्वा निगद्य गदितुं गदित गदितवत् गदत् जिगदिषत् गदनं गदकः गदितव्य गद्य गदनीय गदितृ जिगदिषा जिगदिषुः

- निगदति *நிச்சயமாகச் சொல்கிறான்.* गदः गद्यं गदा गद्गदः *தழுதழுத்த சொல்.* निगदः *வேதம்.*

२९. गम्लृ (गम) गतौ செல்ல

(सक अनि प) (सार्वधातुके गच्छ इति)

लट् - गच्छति गच्छतः गच्छन्ति । गच्छसि गच्छथः गच्छथ । गच्छामि गच्छावः गच्छामः ।

लङ् - अगच्छत् अगच्छताम् अगच्छन् । अगच्छः अगच्छतम् अगच्छत । अगच्छम् अगच्छाव अगच्छाम ।

लोट् - गच्छतु गच्छताम् गच्छन्तु । गच्छ गच्छतम् गच्छत । गच्छानि गच्छाव गच्छाम ।

विधिलिङ् - गच्छेत् गच्छेताम् गच्छेयुः । गच्छेः गच्छेतम् गच्छेत । गच्छेयम् गच्छेव गच्छेम ।

लिट् - जगाम जग्मतुः जग्मुः । जगमिथ-जगन्थ जग्मथुः जग्म । जगाम-जगम जग्मिव जग्मिम ।

लुट् - गन्ता गन्तारौ गन्तारः । गन्तासि गन्तास्थः गन्तास्थ । गन्तास्मि गन्तास्वः गन्तास्मः ।

लृट् - गमिष्यति गमिष्यतः गमिष्यन्ति । गमिष्यसि गमिष्यथः गमिष्यथ । गमिष्यामि गमिष्यावः गमिष्यामः ।

लृङ् - अगमिष्यत् अगमिष्यताम् अगमिष्यन् । अगमिष्यः अगमिष्यतम् अगमिष्यत । अगमिष्यम् अगमिष्याव अगमिष्याम ।

आशीर्लिङ् - गम्यात् गम्यास्ताम् गम्यासुः । गम्याः गम्यास्तम् गम्यास्त । गम्यासम् गम्यास्व गम्यास्म ।

लुङ् - अगमत् अगमताम् अगमन् । अगमः अगमतम् अगमत । अगमम् अगमाव अगमाम ।

- गम्यते गमयति जिगमिषति

- गत्वा आगत्य अवगम्य गन्तुं गत गतवत् गच्छत् जिगमिषत् गमनं गमकः गन्तव्य गम्य गमनीय गन्तृ जिगमिषा जिगमिषुः

- गतिः गमः खगः पतगः उरगः दुर्गः दुर्गा गत्वरः नगः जङ्गमः आगन्तुः गौः गात्रं

- अतिगच्छति *மீறிச்செல்கிறான்.* अधिगच्छति *பெறுகிறான், கற்கிறான்,* अध्यागच्छति *சந்திக்கிறான்* अनुगच्छति *பின்தொடர்கிறான், ஒத்திருக்கிறான்.* अन्तर्गच्छति *இடையிற் செல்கிறான்.* अपगच्छति *அகலுகிறான்* अभिगच्छति *அணுகுகிறான்.* अभ्युद्गच्छति *எதிர்கொள்கிறான். வரவேற்கிறான்,* अभ्युपगच्छति *ஏற்றுக்கொள்கிறான் சம்மதிக்கிறான்.* अवगच्छति *புரிந்துகொள்கிறான்* आगच्छति *வருகிறான்.* उद्गच्छति *மேலெழுகிறான்.* उपगच्छति *அருகில் செல்கிறான்.* निर्गच्छति *வெளியேறுகிறான்.* परागच्छति प्रत्यागच्छति *திரும்பி வருகிறான்.* परिगच्छति *சுற்றிவருகிறான்.* पर्यागच्छति *வென்று வருகிறான், மீட்கிறான்.* प्रत्युद्गच्छति *எதிர் கொள்கிறான்.* विनिर्गच्छति

வெளியேறுகிறான். संगच्छते (ஆத்மநேபதம்) கலந்து கொள்கிறான், சந்திக்கிறான். समधिगच्छति முழுவதும் பெறுகிறான். समुपागच्छति நெருங்குகிறான், நேர்கிறது.

३०. गर्ज शब्दे பிளிற, ஒலிக்க

(अक सेट् प)

- गर्जति अगर्जत् गर्जतु गर्जेत् जगर्ज गर्जिता गर्जिष्यति अगर्जिष्यत् गर्ज्यात्।

लुङि - अगर्जीत् अगर्जिष्टां अगर्जिषुः। अगर्जीः अगर्जिष्टं अगर्जिष्ट। अगर्जिषं अगर्जिष्व अगर्जिष्म।

- गर्जयित्वा प्रगर्ज्य गर्जितुं गर्जित गर्जितवत् गर्जत् जिगर्जिषत् गर्जनं गर्जकः गर्जयितव्य गर्ज्य गर्जनीय गर्जयितृ जिगर्जिषा जिगर्जिषुः।

- अनुगर्जति எதிரொலிக்கிறது. प्रतिगर्जति பிளிறலைக் கேட்டு எதிர்த்துப் பிளிறுகிறது.

३१. गर्ह कुत्सायां இழித்துக்கூற

(सक सेट् आ)

- गर्हते अगर्हत गर्हतां गर्हेत गर्हिता गर्हिष्यते अगर्हिष्यत

लिटि - जगर्हे जगर्हाते जगर्हिरे। जगर्हिषे जगर्हाथे जगर्हिढ्वे। जगर्हे जगर्हिवहे जगर्हिमहे।

आशीर्लिङ् - गर्हिषीष्ट गर्हिषीयास्तां गर्हिषीरन्। गर्हिषीष्ठाः गर्हिषीयास्थां गर्हिषीध्वं। गर्हिषीय गर्हिषीवहि गर्हिषीमहि।

लुङि - अगर्हिष्ट अगर्हिषातां अगर्हिषत। अगर्हिष्ठाः अगर्हिषाथां अगर्हिढ्वं। अगर्हिषि अगर्हिष्वहि अगर्हिष्महि।

- गर्ह्यते गर्हयते जिगर्हिषते

- गर्हित्वा विगर्ह्य गर्हितुं गर्हित गर्हितवत् गर्हमाणः जिगर्हिषमाण गर्हणं गर्हकः गर्हितव्य गर्ह्य गर्हणीय गर्हितृ जिगर्हिषा जिगर्हिषुः ।

३२. गुपू (गुप्) रक्षणे काकंक

(सक सेट् प) (सार्वधातुके 'गोपाय' इति आर्धधातुके 'गोपाय गुप' इति च)

लट् - गोपायति गोपायतः गोपायन्ति । गोपायसि गोपायथः गोपायथ । गोपायामि गोपायावः गोपायामः ।

लङ् - अगोपायत् अगोपायताम् अगोपायन् । अगोपायः अगोपायतम् अगोपायत । अगोपायम् अगोपायाव अगोपायाम ।

लोट् - गोपायतु गोपायताम् गोपायन्तु । गोपाय गोपायतम् गोपायत । गोपायानि गोपायाव गोपायाम ।

विधिलिङ् - गोपायेत् गोपायेताम् गोपायेयुः । गोपायेः गोपायेतम् गोपायेत । गोपायेयम् गोपायेव गोपायेम ।

लिट् - गोपायाञ्चकार गोपायाञ्चक्रतुः गोपायाञ्चक्रुः । गोपायाञ्चकर्थ गोपायाञ्चक्रथुः गोपायाञ्चक्र । गोपायाञ्चकार-गोपायाञ्चकर गोपायाञ्चकृव गोपायाञ्चकृम । (अथवा) गोपायामास - गोपायाम्बभूव इत्यादि । (अथवा) जुगोप जुगुपतुः जुगुपुः । जुगोपिथ-जुगोप्थ जुगुपथुः जुगुप । जुगोप जुगुपिव-जुगुप्व जुगुपिम-जुगुप्म ।

लुट् - गोपायिता गोपायितारौ गोपायितारः । गोपायितासि गोपायितास्थः गोपायितास्थ । गोपायितास्मि गोपायितास्वः गोपायितास्मः । गोपिता गोपितारौ गोपितारः । गोपितासि गोपितास्थः गोपितास्थ । गोपितास्मि गोपितास्वः गोपितास्मः । गोप्ता गोप्तारौ गोप्तारः । गोप्तासि गोप्तास्थः गोप्तास्थ । गोप्तास्मि गोप्तास्वः गोप्तास्मः ।

लृट् - गोपायिष्यति गोपायिष्यतः गोपायिष्यन्ति । गोपायिष्यसि गोपायिष्यथः गोपायिष्यथ । गोपायिष्यामि गोपायिष्यावः गोपायिष्यामः । गोपिष्यति गोपिष्यतः गोपिष्यन्ति । गोपिष्यसि गोपिष्यथः गोपिष्यथ । गोपिष्यामि गोपिष्यावः गोपिष्यामः । गोप्स्यति गोप्स्यतः गोप्स्यन्ति । गोप्स्यसि गोप्स्यथः गोप्स्यथ । गोप्स्यामि गोप्स्यावः गोप्स्यामः ।

लृङ् - अगोपायिष्यत् अगोपायिष्यताम् अगोपायिष्यन् । अगोपायिष्यः अगोपायिष्यतम् अंगोपायिष्यत । अगोपायिष्यम् अगोपायिष्याव अगोपायिष्याम । अंगोपिष्यत् अगोपिष्यताम् आगोपिष्यन् । अगोपिष्यः अगोपिष्यतम् अगोपिष्यत । अगोपिष्यम् अगोपिष्याव अगोपिष्याम । अगोप्स्यत् अगोप्स्यताम् अगोप्स्यन् । अगोप्स्यः अगोप्स्यतम् अगोप्स्यत । अगोप्स्यम् अगोप्स्याव अगोप्स्याम ।

आशीर्लिङ् - गोपाय्यात् गोपाय्यास्ताम् गोपाय्यासुः । गोपाय्याः गोपाय्यास्तम् गोपाय्यास्त । गोपाय्यासम् गोपाय्यास्व गोपाय्यास्म । गुप्यात् गुप्यास्ताम् गुप्यासुः । गुप्याः गुप्यास्तम् गुप्यास्त । गुप्यासम् गुप्यास्व गुप्यास्म ।

लुङ् - अगोपायीत् अगोपायिष्टाम् अगोपायिषुः । अगोपायीः अगापायिष्टम् अगोपायिष्ट । अगोपायिषम् अगोपायिष्व अगोपायिष्म । अगोपीत् अगोपिष्टाम् अगोपिषुः । अगोपीः अगोपिष्टम् अगोपिष्ट । अगोपिषम् अगोपिष्व अंगोपिष्म । अगौप्सीत् अगौप्ताम् अगौप्सुः । अगौप्सीः अगौप्तम् अगौप्त । अगौप्सम् अगौप्स्व अगौप्स्म ।

- गोपाय्यते-गुप्यते गोपाययति-गोपयति जुगोपयिषति ।

- गोपायित्वा सङ्गोपाय्य गोपायितुं-गोप्तुं गोपायित-गुप्त गोपायितवत्-गुप्तवत् गोपायत् जुगोपयिषत् गोपायनं-गोपनं गोपकः-गोपायकः गोपायितव्य गोपितव्य-गोप्तव्य गोपाय्य-गोप्य गोपायनीय-गोपनीय गोपायितृ - गोपितृ - गोप्तृ जुगोपयिषा-जुगुप्सा जुगोपयिषुः जुगुप्सुः ।

- गोपः गुप्तिः

३३. गुहू (गूह्) संवरणे மறைக்க

(सक सेट् प आ)

परस्मै पदे - लट् - गूहति गूहतः गूहन्ति । गूहसि गूहथः गूहथ । गूहामि गूहावः गूहामः ।

लङ् - अगूहत् अगूहताम् अगूहन् । अगूहः अगूहतम् अगूहत । अगूहम् अगूहाव अगूहाम ।

लोट् - गूहतु गूहताम् गूहन्तु । गूह गूहतम् गूहत । गूहानि गूहाव गूहाम ।

विधिलिङ् - गूहेत् गूहेताम् गूहेयुः । गूहेः गूहेतम् गूहेत । गूहेयम् गूहेव गूहेम ।

लिट् - जुगूह जुगुहतुः जुगुहुः । जुगूहिथ जुगुहथुः जुगुह । जुगूह जुगुहिव जुगुहिम ।

लुट् - गूहिता गूहितारौ गूहितारः । गूहितासि गूहितास्थः गूहितास्थ । गूहितास्मि गूहितास्वः गूहितास्मः । (अथवा) गोढा गोढारौ गोढारः । गोढासि गोढास्थः गोढास्थ । गोढास्मि गोढास्व गोढास्मः ।

लृट् - गूहिष्यति गूहिष्यतः गूहिष्यन्ति । गूहिष्यसि गूहिष्यथः गूहिष्यथ । गूहिष्यामि गूहिष्यावः गूहिष्यामः । (अथवा) घोक्ष्यति घोक्ष्यतः घोक्ष्यन्ति । घोक्ष्यसि घोक्ष्यथः घोक्ष्यथ । घोक्ष्यामि घोक्ष्यावः घोक्ष्यामः ।

लृङ् - अगूहिष्यत् अगूहिष्यताम् अगूहिष्यन् । अगूहिष्यः अगूहिष्यतम् अगूहिष्यत । अगूहिष्यम् अगूहिष्याव अगूहिष्याम । (अथवा) अघोक्ष्यत् अघोक्ष्यताम् अघोक्ष्यन् । अघोक्ष्यः अघोक्ष्यतम् अघोक्ष्यत । अघोक्ष्यम् अघोक्ष्याव अघोक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - गुह्यात् गुह्यास्ताम् गुह्यासुः । गुह्याः गुह्यास्तम् गुह्यास्त । गुह्यासम् गुह्यास्व गुह्यास्म ।

लुङ् - अगूहीत् अगूहिष्टाम् अगूहिषुः । अगूहीः अगूहिष्टम् अगूहिष्ट । अगूहिषम् अगूहिष्व अगूहिष्म । (अथवा) अघुक्षत् अघुक्षताम् अघुक्षन् । अघुक्षः अघुक्षतम् अघुक्षत । अघुक्षम् अघुक्षाव अघुक्षाम ।

आत्मने पदे - गूहते अगूहत गूहतां गूहेत ।

लिटि - जुगुहे जुगुहाते जुगुहिरे । जुगुहिषे-जुघुक्षे जुगुहाथे जुगुहिढ्वे(ध्वे)-जुघुढ्वे । जुगुहे जुगुहिवहे जुगुहिमहे ।

लुटि - गूहिता गूहितारौ गूहितारः । गूहितासे इत्यादि । अथवा गोढा गोढारौ गोढारः । गोढितासे इत्यादि ।

लृटि - गूहिष्यते-घोक्ष्यते इत्यादि ।

लृङि - अगूहिष्यत-अघोक्ष्यत इत्यादि ।

आशीर्लिङि - गूहिषीष्ट-घुक्षीष्ट गूहिषीयास्तां घुक्षीयास्तां इत्यादि ।

लुङि - अगूहिष्ट अगूहिषातां अगूहिषत । अगूढाः-अघुक्षथः अघुक्षाथां अघूढ्वं । अघुक्षि-अगुह्वहि अघुक्षावहि अगुह्वहि-अघुक्षामहि अगुह्महि ।

- गुह्यते गूहयति-ते जुघुक्षति-ते ।

- गूहित्वा-गूढ्वा विगुह्य गूहितुं-गोढुं गूढ-गूढवत् गूहत् गूहमान जुघुक्षत् जुघुक्षमाण गूहनं गूहक गूहितव्य-गोढव्य गुह्य-गूह्य गूहनीय गूहितृ जुघुक्षा, जुघुक्षुः

- उपगूहते *கட்டி அணைக்கிறான்.* निगूहते *நன்கு மறைக்கிறான்* गुहा *குகை.* गुह्यं *ரகசியம்.*

३४. गै शब्दे பாட, ஒலிக்க

(अक अनि प)

लट् - गायति गायतः गायन्ति। गायसि गायथः गायथ। गायामि गायावः गायामः।

लङ् - अगायत् अगायताम् अगायन्। अगायः अगायतम् अगायत। अगायम् अगायाव अगायाम।

लोट् - गायतु गायताम् गायन्तु। गाय गायतम् गायत। गायानि गायाव गायाम।

विधिलिङ् - गायेत् गायेताम् गायेयुः। गायेः गायेतम् गायेत। गायेयम् गायेव गायेम।

लिट् - जगौ जगतुः जगुः। जगिथ-जगाथ जगथुः जग। जगौ जगिव जगिम।

लुट् - गाता गातारौ गातारः। गातासि गातास्थः गातास्थ। गातास्मि गातास्वः गातास्मः।

लृट् - गास्यति गास्यतः गास्यन्ति। गास्यसि गास्यथः गास्यथ। गास्यामि गास्यावः गास्यामः।

लृङ् - अगास्यत् अगास्यताम् अगास्यन्। अगास्यः अगास्यतम् अगास्यत। अगास्यम् अगास्याव अगास्याम।

आशीर्लिङ् - गेयात् गेयास्ताम् गेयासुः। गेयाः गेयास्तम् गेयास्त। गेयासम् गेयास्व गेयास्म।

लुङ् - अगासीत् अगासिष्टाम् अगासिषुः। अगासीः अगासिष्टम् अगासिष्ट। अगासिषम् अगासिष्व अगासिष्म।

- गायते गापयति जिगासति

- गीत्वा प्रगाय गातुं गीत गीतवत् गायत् जिगासत् गानं गायकः गातव्य गेय गानीय गातृ जिगासा जिगासुः ।

- गायति கதை சொல்கிறான், பாடுகிறான். अनुगायति பின் பாடுகிறான். उद्गायति உரக்கப் பாடுகிறான். उपगायति அருகில் பாடுகிறான். परिगायति கதை சொல்கிறான். विगायति குறை கூறுகிறான் இகழ்கிறான். வசைபாடுகிறான்.

- उद्गाता வேள்வியில் வேதத்தால் தேவர்களை உரக்க அழைப்பவர். गाथा गीतिः गातुः பாடுபவன், उद्गीथः ஸாம மந்திரம்.

३५. ग्रसु अदने சாப்பிட விழுங்க

(सक सेट् आ)

- ग्रसते अग्रसत ग्रसतां ग्रसेत ।

लिटि - जग्रसे जग्रसाते जग्रसिरे । जग्रसिषे जग्रसाथे जग्रसिध्वे । जग्रसे जग्रसिवहे जग्रसिमहे ।

लुटि - ग्रसिता ग्रसितारौ ग्रसितारः । ग्रसितासे ग्रसितासाथे ग्रसिताध्वे । ग्रसिताहे ग्रसितास्वहे ग्रसितास्महे ।

लृटि लृङि च ग्रसिष्यते अग्रसिष्यत इत्यादि ।

आशीर्लिङ् - ग्रसिषीष्ट ग्रसिषीयास्तां ग्रसिषीरन् । ग्रसिषीष्ठाः ग्रसिषीयास्थां ग्रसिषीध्वं । ग्रसिषीय ग्रसिषीवहि ग्रसिषीमहि ।

लुङि - अग्रसिष्ट अग्रसिषातां अग्रसिषत । अग्रसिष्ठाः अग्रसिषाथां अग्रसिढ्वं(ध्वं) । अग्रसिषि अग्रसिष्वहि अग्रसिष्महि ।

- ग्रस्यते ग्रासयति जिग्रसिषते

- ग्रसित्वा ग्रस्त्वा सङ्ग्रस्य ग्रसितुं ग्रस्त ग्रस्तवत् ग्रसमान जिग्रसिषमाण ग्रसनं ग्रासकः ग्रसितव्य ग्रास्य ग्रसनीय ग्रसितृ जिग्रसिषा जिग्रसिषुः ।

३६. ग्लै - हर्षक्षये

(अक अनि प)

लट् - ग्लायति ग्लायतः ग्लायन्ति । ग्लायसि ग्लायथः ग्लायथ । ग्लायामि ग्लायावः ग्लायामः ।

लङ् - अग्लायत् अग्लायताम् अग्लायन् । अग्लायः अग्लायतम् अग्लायत । अग्लायम् अग्लायाव अग्लायाम ।

लोट् - ग्लायतु ग्लायताम् ग्लायन्तु । ग्लाय ग्लायतम् ग्लायत । ग्लायानि ग्लायाव ग्लायाम ।

विधिलिङ् - ग्लायेत् ग्लायेताम् ग्लायेयुः । ग्लायेः ग्लायेतम् ग्लायेत । ग्लायेयम् ग्लायेव ग्लायेम ।

लिट् - जग्लौ जग्लतुः जग्लुः । जग्लिथ-जग्लाथ जग्लथुः जग्ल । जग्लौ जग्लिव जग्लिम ।

लुट् - ग्लाता ग्लातारौ ग्लातारः । ग्लातासि ग्लातास्थः ग्लातास्थ । ग्लातास्मि ग्लातास्वः ग्लातास्मः ।

लृट् - ग्लास्यति ग्लास्यतः ग्लास्यन्ति । ग्लास्यसि ग्लास्यथः ग्लास्यथ । ग्लास्यामि ग्लास्यावः ग्लास्यामः ।

लृङ् - अग्लास्यत् अग्लास्यताम् अग्लास्यन् । अग्लास्यः अग्लास्यतम् अग्लास्यत । अग्लास्यम् अग्लास्याव अग्लास्याम ।

आशीर्लिङ् - ग्लेयात् ग्लेयास्ताम् ग्लेयासुः । ग्लेयाः ग्लेयास्तम् ग्लेयास्त । ग्लेयासम् ग्लेयास्व ग्लेयास्म । (अथवा) ग्लायात् ग्लायास्ताम् ग्लायासुः । ग्लायाः ग्लायास्तम् ग्लायास्त । ग्लायासम् ग्लायास्व ग्लायास्म ।

लुङ् - अग्लासीत् अग्लासिष्टाम् अग्लासिषुः । अग्लासीः अग्लासिष्टम् अग्लासिष्ट । अग्लासिषम् अग्लासिष्व अग्लासिष्म ।

- ग्लायते ग्लपयति जिग्लासति ।

- ग्लात्वा प्रग्लाय ग्लातुं ग्लान ग्लानवत् ग्लायन् जिग्लासन् ग्लानं ग्लायकः ग्लातव्य ग्लेय ग्लानीय ग्लातृ जिग्लासा जिग्लासुः ग्लानिः ।

३७. घट चेष्टायां ஆர்வத்துடன் இயங்க, முயல (अकर्म सेट् आ)

- घटते अघटत घटतां घटेत जघटे घटिता घटिष्यते अघटिष्यत घटिषीष्ट अघटिष्ट ।

- घटच्यते घटयति-ते जिघटिषते

- घटित्वा विघट्य घटितुं घटित घटितवत् घटमानः जिघटिषमाण घटनं घटकः घटितव्य घाट्य घटनीय घटितृ जिघटिषा जिघटिषुः ।

- प्रघटते *செயலில் ஆழ்ந்திருக்கிறான்.* विघटते *பிரிகிறான், தனித்துவிடுகிறான்.* संघटते *இணைகிறான்.*

३८. घ्रा - गन्धोपादाने முகர (सक अनि प) (सार्वधातुके जिघ्र इति)

लट् - जिघ्रति जिघ्रतः जिघ्रन्ति । जिघ्रसि जिघ्रथः जिघ्रथ । जिघ्रामि जिघ्रावः जिघ्रामः ।

लङ् - अजिघ्रत् अजिघ्रताम् अजिघ्रन् । अजिघ्रः अजिघ्रतम् अजिघ्रत । अजिघ्रम् अजिघ्राव अजिघ्राम ।

लोट् - जिघ्रतु जिघ्रताम् जिघ्रन्तु । जिघ्र जिघ्रतम् जिघ्रत । जिघ्राणि जिघ्राव जिघ्राम ।

विधिलिङ् - जिघ्रेत् जिघ्रेताम् जिघ्रेयुः । जिघ्रेः जिघ्रेतम् जिघ्रेत । जिघ्रेयम् जिघ्रेव जिघ्रेम ।

लिट् - जघ्रौ जघ्रतुः जघ्रुः । जघ्रिथ-जघ्राथ जघ्रथुः जघ्र । जघ्रौ जघ्रिव जघ्रिम ।

लुट् - घ्राता घ्रातारौ घ्रातारः । घ्रातासि घ्रातास्थः घ्रातास्थ । घ्रातास्मि घ्रातास्वः घ्रातास्मः ।

लृट् - घ्रास्यति घ्रास्यतः घ्रास्यन्ति । घ्रास्यसि घ्रास्यथः घ्रास्यथ । घ्रास्यामि घ्रास्यावः घ्रास्यामः ।

लृङ् - अघ्रास्यत् अघ्रास्यताम् अघ्रास्यन् । अघ्रास्यः अघ्रास्यतम् अघ्रास्यत । अघ्रास्यम् अघ्रास्याव अघ्रास्याम ।

आशीर्लिङ् - घ्रायात् घ्रायास्ताम् घ्रायासुः । घ्रायाः घ्रायास्तम् घ्रायास्त । घ्रायासम् घ्रायास्व घ्रायास्म । (अथवा) घ्रेयात् घ्रेयास्ताम् घ्रेयासुः । घ्रेयाः घ्रेयास्तम् घ्रेयास्त । घ्रेयासम् घ्रेयास्व घ्रेयास्म ।

लुङ् - अघ्रासीत् अघ्रासिष्टाम् अघ्रासिषुः । अघ्रासीः अघ्रासिष्टम् अघ्रासिष्ट । अघ्रासिषम् अघ्रासिष्व अघ्रासिष्म । (अथवा) अघ्रात् अघ्राताम् अघ्रुः । अघ्राः अघ्रातम् अघ्रात । अघ्राम् अघ्राव अघ्राम ।

- घ्रायते घ्रापयति जिघ्रासति

- घ्रात्वा आघ्राय घ्रातुं घ्रात घ्रातवत् जिघ्रत् जिघ्रासत् घ्राणं घ्रायकः घ्रातव्य घ्रेय घ्राणीय घ्रातृ जिघ्रासा जिघ्रासुः ।

- आजिघ्रति अवजिघ्रति सञ्जिघ्रति முகர்கிறான்.

- घ्राणं மூக்கு व्याघ्रः ।

३९. चमु अदने சாப்பிட, வாயலம்ப

(सक सेट् प)

- चमति अचमत् चमतु चमेत् चचाम (चेमतुः चेमुः) चमिता चमिष्यति अचमिष्यत् चम्यात् अचमीत् ।

- चम्यते चामयति चिचमिषति ।

- (प्रायः आपूर्वः) - आचामति आचामत् आचामतु आचामेत् आचचाम आचमिता आचमिष्यति आचमिष्यत् आचम्यात् आचमीत् ।

- आचम्यते आचामयति आचिचमिषति ।

- चमित्वा-चान्त्वा आचम्य चमितुं चान्त चान्तवत् चमत्-आचामत् चिचमिषत् चमनं चामकः चमितव्यं चमनीयं चम्यं आचाम्यं चमितृ चिचमिषा चिचमिषुः ।

४०. चर गतौ भक्षणे च செல்ல, சாப்பிட

(अक (गतौ) सक (भक्षणे) सेट् प)

चरति अचरत् चरतु चरेत् चचार (चेरतुः चेरुः चेरिव चेरिम) चरिता चरिष्यति अचरिष्यत् चर्यात् अचरीत्

- चर्यते चारयति चिचरिषति

- चरित्वा आचर्य चरितुं चरित चरितवत् चरत् चिचरिषत् चरणं चारकः चरितव्य चर्य चरणीय चरितृ चिचरिषा चिचरिषुः ।

- अति चरति *வரை மீறுகிறான்.* अनुचरति *பின்தொடர்கிறான்.* अभिचरति *வரை மீறுகிறான், ஏமாற்றுகிறான், ஆபிசாரம் செய்கிறான்.* आचरति *முறையுடன் பழகுகிறான்.* उच्चरति *மேல் எழுகிறான், உச்சரிக்கிறான். மல மூத்திரம் வெளியேற்றுகிறான்.* उच्चरते (आत्मने) *வழிமாறுகிறான்.* उपचरति *பணிவிடை புரிகிறான், மருத்துவம் பார்க்கிறான், அருகில் செல்கிறான்.* दुश्चरति *தகாதவாறு நடக்கிறான்.* परिचरति *சுற்றி வருகிறான் பணிவிடை புரிகிறான். பரப்புகிறான்* विचरति *சுற்றி வருகிறான்.* व्यभिचरति *முறையற்று நடக்கிறான். நம்பத்தகாதவாறு நடக்கிறான்.* सञ्चरति *நடமாடுகிறான்.* समाचरति *நன்கு நடக்கிறான்.*

सहचरः चराचरं ब्रह्मचारी निशाचरः पाटच्चरः திருடன், वार्चरः அன்னப்பறவை. आचार्यः आचार्याणी आचार्या आश्चर्यं, चरः चारः வேவுகாரன்.

४१. चर्व अदने மென்று சாப்பிட

(सक-सेट् प)

- चर्वति अचर्वत् चर्वतु चर्वेत् चचर्व चर्विता चर्विष्यति अचर्विष्यत् चर्व्यात् अचर्वीत्।

- चर्व्यते चर्वयति चिचर्विषति

- चर्वित्वा सञ्चर्व्य चर्वितुं चर्वित चर्वितवत् चर्वत् चिचर्विषत् चर्वणं चर्वकः चर्वितव्य चर्व्य चर्वणीय चर्वितृ चिचर्विषा चिचर्विषुः ।

४२. चल कम्पने அசைய

(अक सेट् प)

- चलति अचलत् चलतु चलेत् चचाल (चेलतुः चेलुः) चलिता चलिष्यति अचलिष्यत् चल्यात् अचालीत्

- चाल्यते चालयति चिचलषति

- चलित्वा प्रचल्य चलितुं चलित चलितवत् चलत् चिचलिषत् चलनं चालकः चलितव्य चाल्य चलनीय चलितृ चिचलिषा चिचलिषुः ।

- (आत्मनेपदेऽपि कचित्)

- उच्चलति கிளம்புகிறான். विचलति ஆடுகிறான், தடுமாடுகிறான்.

४३. चुबि वक्त्रसंयोगे முத்தமிட

(सक सेट् प)

- चुम्बति अचुम्बत् चुम्बतु चुम्बेत् चुचुम्ब (चुचुम्बतुः) चुम्बित चुम्बिष्यति अचुम्बिष्यत् चुम्ब्यात् अचुम्बीत् (अचुम्बिष्टां अचुम्बिषुः)

- चुम्ब्यते चुम्बयति चुचुम्बिषति ।

- चुम्बित्वा प्रचुम्ब्य चुम्बितुं चुम्बित चुम्बितवत् चुम्बत् चुचुम्बिषत् चुम्बनं चुम्बकः चुम्बितव्य चुम्ब्य चुम्बनीय चुम्बितृ चुचुम्बिषा चुचुम्बिषुः ।

४४. चूष पाने உறிஞ்சிக் குடிக்க

(सक सेट् प)

- चूषति अचूषत् चूषतु चूषेत् चुचूष (चुचूषतुः चुचूषुः) चूषिता चूषिष्यति अचूषिष्यत् चूष्यात् अचूषीत् (अचूषिष्टां अचूषिषुः)

- चूष्यते चूषयति चुचूषिषति

- चूषित्वा प्रचूष्य चूषितुं चूषित चूषितवत् चूषत् चुचूषिषत् चूषणं चूषकः चूषितव्य चूष्य चूषणीय चूषितृ चुचूषिषा चुचूषिषुः ।

४५. चेष्ट चेष्टायां இயங்க, முயல

(अक-सेट् आ)

लट् - चेष्टते चेष्टेते चेष्टन्ते । चेष्टसे चेष्टेथे चेष्टध्वे । चेष्टे चेष्टावहे चेष्टामहे ।

लङ् - अचेष्टत अचेष्टेताम् अचेष्टन्त । अचेष्टथाः अचेष्टेथाम् अचेष्टध्वम् । अचेष्टे अचेष्टावहि अचेष्टामहि ।

लोट् - चेष्टताम् चेष्टेताम् चेष्टन्ताम् । चेष्टस्व चेष्टेथाम् चेष्टध्वम् । चेष्टै चेष्टावहै चेष्टामहै ।

विधिलिङ् - चेष्टेत चेष्टेयाताम् चेष्टेरन्। चेष्टेथाः चेष्टेयाथाम् चेष्टेध्वम्। चेष्टेय चेष्टेवहि चेष्टेमहि।

लिट् - चिचेष्टे चिचेष्टाते चिचेष्टिरे। चिचेष्टिषे चिचेष्टाथे चिचेष्टिध्वे। चिचेष्टे चिचेष्टिवहे चिचेष्टिमहे।

लुट् - चेष्टिता चेष्टितारौ चेष्टितारः। चेष्टितासे चेष्टितासाथे चेष्टिताध्वे। चेष्टिताहे चेष्टितास्वहे चेष्टितास्महे।

लृट् - चेष्टिष्यते चेष्टिष्येते चेष्टिष्यन्ते। चेष्टिष्यसे चेष्टिष्येथे चेष्टिष्यध्वे। चेष्टिष्ये चेष्टिष्यावहे चेष्टिष्यामहे।

लृङ् - अचेष्टिष्यत् अचेष्टिष्येताम् अचेष्टिष्यन्त। अचेष्टिष्यथाः अचेष्टिष्येथाम् अचेष्टिष्यध्वम्। अचेष्टिष्ये अचेष्टिष्यावहि अचेष्टिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - चेष्टिषीष्ट चेष्टिषीयास्ताम् चेष्टिषीरन्। चेष्टिषीष्ठाः चेष्टिषीयास्थाम् चेष्टिषीध्वम्। चेष्टिषीय चेष्टिषीवहि चेष्टिषीमहि।

लुङ् - अचेष्टिष्ट अचेष्टिषाताम् अचेष्टिषत। अचेष्टिष्ठाः अचेष्टिषाथाम् अचेष्टिड्ढ्वम्-ध्वम्। अचेष्टिषि अचेष्टिष्वहि अचेष्टिष्महि।

- चेष्ट्यते चेष्टयति चिचेष्टियिषते

- चेष्टित्वा विचेष्ट्य चेष्टितुं चेष्टित चेष्टमान चिचेष्टिषमाण चेष्टनं चेष्टकः चेष्टितव्य चेष्ट्य चेष्टनीय चेष्टितृ चिचेष्टिषा चिचेष्टिषुः।

४६. च्युङ् - गतौ गलने च செல்ல, நழுவ

(सक अनि आ)

- च्यवते अच्यवत च्यवतां च्यवेत चुच्युवे च्योता च्योष्यते अच्योष्यत च्योषीष्ट अच्योष्ट

- च्याव्यते च्यावयति चुच्यूषते

- च्युत्वा प्रच्युत्य च्योतुं च्युत च्युतवत् च्यवमान चिच्यूषमाण च्यवनं च्यावकः च्योतव्यं च्यव्यं च्यवनीय च्योतृ चिच्यूषा चिच्यूषुः ।

- परिच्यवते தப்பிவிடுகிறான் प्रच्यवते நழுவிக் கீழ் விழுகிறான். च्युतिः च्यवनः

४७. जप व्यक्तायां वाचि मानसे च வாயாலும் மனத்தாலும் பேச (सक सेट् प)

- जपति अजपत् जपतु जपेत् जजाप जपिता जपिष्यति अजपिष्यत् जप्यात् अजापीत् - अजपीत् ।

- जप्यते जापयति-ते जिजपिषति ।

- जपित्वा सञ्जप्य जपितुं जपित-जप्त जपितवत्-जप्तवत् जपत् जिजपिषत् जपनं जापकः जपितव्यं जाप्यं जपनीयं जपितृ जिजपिषा जिजपिषुः

- जपः जप्तिः कर्णेजपः उपजापः

- उपजपति கோள் சொல்கிறான் अभिजपति மந்திரம் ஜபிக்கிறான்.

४८. जल्प व्यक्तायां वाचि பேச (सक सेट् प)

- जल्पति अजल्पत् जल्पतु जल्पेत् जजल्प जल्पिता जल्पिष्यति अजल्पिष्यत् जल्प्यात् अजल्पीत्-अजाल्पीत्

- जल्प्यते जल्पयति जिजल्पिषति

- जल्पित्वा प्रजल्प्य जल्पितुं जल्पित जल्पितवत् जल्पत् जिजल्पिषत् जल्पनं जल्पकः जल्पितव्य जल्प्य जल्पितृ जिजल्पिषा जिजल्पिषुः

- जल्पः जल्पाकः வாயாடி

- जल्पति प्रजल्पति अभिजल्पति அரட்டை அடிக்கிறான். सञ्जल्पति கூடிப் பேசுகிறான்.

४९. जि जये வெல்ல
(अक अनि प)

- जयति अजयत् जयतु जयेत् जेता जेष्यति अजेष्यत् जीयात् अजैषीत्

लिटि - जिगाय जिग्यतुः जिग्युः । जिगयिथ-जिगेथ जिग्यथुः जिग्य । जिगाय जिग्यिव जिग्यिम ।

- जीयते जापयति जिगीषति

- जित्वा विजित्य जेतुं जित जितवत् जयत् जिगीषत् जयनं जापकः जितिः जयः जेतव्यं जय्य-जेय जयनीय जेतृ जिगीषा जिगीषुः ।

- जित्वरः जिष्णुः उज्जयिनी जायुः மருந்து जैत्रं எப்போதும் வெல்கிற जयन्तः இந்திரனின் பிள்ளை. जितिः अपजितिः

विजयते (आ) வெல்கிறான் पराजयते தோற்கிறான்.

५०. जीव प्राणधारणे வாழ, உயிருடன் இருக்க
(अक सेट् प)

- जीवति अजीवत् जीवतु जीवेत् जिंजीव जीविता जीविष्यति अजीविष्यत् जीव्यात्

लुङि - अजीवीत् अजीविष्टां अजीविषुः । अजीवीः अजीविष्टं अजीविष्ट । अजीविषं अजीविष्व अजीविष्म ।

- जीव्यते जीवयति जिजीविषति ।

- जीवित्वा उपजीव्य जीवितुं जीवित जीवितवत् जीवत् जिजीविषत् जीवनं जीवकः जीवितव्य जीव्य जीवनीय जीवितृ जिजीविषा जिजीविषुः ।

- जीवः ஜீவன் பிருஹஸ்பதி जीवातुः மருந்து உணவு (உயிரைத் தங்கவைப்பது) जीमूतः மேகம் जैवातृकः சந்திரன் जीवन्तः நீண்ட ஆயுளுள்ளவன் जीवन्ती க்ஷீரிப்பாலை எனும் செடி जीवकः புத்தபிக்ஷு उपजीवी அண்டிப் பிழைப்பவன். जीविका பிழைப்பு. सञ्जीवनी ஒரு உயிர் தரும் பச்சிலை.

- अतिजीवति - வாழ்நாள் எல்லை மீறி வாழ்கிறான். अनुजीवति அண்டி வாழ்கிறான். उज्जीवति பிழைத்தெழுகிறான். उपजीवति - பிழைக்க வழியாகப் பெறுகிறான்.

५१. जृभि गात्रविनामे கொட்டாவி விட
(अक से आ)

- जृम्भते अजृम्भत जृम्भतां जृम्भेत जजृम्भे जृम्भिता जृम्भिष्यते अजृम्भिष्यत

- **आशीर्लिङ्** - जृम्भिषीष्ट जृम्भिषीयास्तां जृम्भिषीरन्। जृम्भिषीष्ठाः जृम्भिषीयास्थां जृम्भिषीध्वं। जृम्भिषीय जृम्भिषीवहि जृम्भिषीमहि।

- लुङि - अजृम्भिष्ट अजृम्भिषातां अजृम्भिषत । अजृम्भिष्ठाः अजृम्भिषाथां अजृम्भिध्वं। अजृम्भिषि अजृम्भिष्वहि अजृम्भिष्महि।

- जृंभ्यते जृंभयते जिजृंभिषते

- जृम्भित्वा विजृम्भ्य जृम्भितुं जृम्भित जृम्भितवत् जृम्भमाण जिजृम्भिषमाण जृम्भणं जृम्भकः जृम्भितव्य जृम्भ्य जृम्भनीय जृम्भितृ जिजृम्भिषा जिजृम्भिषुः ।

- जृम्भते विजृम्भते उज्जृम्भते வளர்கிறான் பரவுகிறான் நன்கு முன் தோன்றுகிறான். வாயைத் திறக்கிறான், முயல்கிறான்.

५२. ज्वल दीप्तौ பிரகாசிக்க, எரிய

(अक सेट् प)

- ज्वलति अज्वलत् ज्वलतु ज्वलेत् जज्वाल ज्वलिता ज्वलिष्यति अज्वलिष्यत् ज्वल्यात्

लुङि - अज्वालीत् अज्वालिष्टां अज्वालिषुः । अज्वालीः अज्वालिष्टं अज्वालिष्ट । अज्वालिषं अज्वालिष्व अज्वालिष्म ।

- ज्वाल्यते ज्वलयति-ते जिज्वलिषति ।

- ज्वलित्वा प्रज्वल्य ज्वलितुं ज्वलित ज्वलितवत् ज्वलत् जिज्वलिषत् ज्वलनं ज्वालकः ज्वलितव्य ज्वाल्य ज्वलनीय ज्वलितृ जिज्वलिषा जिज्वलिषुः ।

- उज्ज्वलति प्रज्वलति கொழுந்து விட்டு எரிகிறது. ஒளிமிக்கதாக விளங்குகிறது.

- ज्वलनः நெருப்பு.

५३. डीङ् (डी) विहायसा गतौ பறக்க

(अक-सेट्-आ)

- डयते अडयत डयतां डयेत डिड्ये डयिता डयिष्यते अडयिष्यत

आशीर्लिङि - डयिषीष्ट डयिषीयास्तां डयिषीरन् । डयिषीष्ठाः डयिषीयास्थां डयिषीध्वं । डयिषीय डयिषीवहि डयिषीमहि ।

लुङि - अडयिष्ट अडयिषातां अडयिषत इत्यादि ।

- डीयते डाययति डिडयिषते

- डयित्वा उड्डीय डयितुं डयित डयितवत् डयमान डिडयिषमाण डयनं डायकः डयितव्य डेय डयनीय डयितृ डिडयिषा डिडयिषुः

- उड्डयते மேலெழும்பிப் பறக்கிறது.

- अवडीनं उड्डीनं प्रडीनं अभिडीनं विडीनं पराडीनं इति पक्षिडयन विशेषाः।

५४. णट (नट) नृत्तौ ஆட

(अक सेट् प)

नटति अनटत् नटतु नटेत् नटिता नटिष्यति अनटिष्यत् नट्यात्।

लिट् - ननाट नेटतुः नेटुः। नेटिथ नेटथुः नेट। ननाट-ननट नेटिव नेटिम।

लुङि - अनाटीत् अनाटिष्टां अनाटिषुः। अनाटीः अनाटिष्टं अनाटिष्ट। अनाटिषं अनाटिष्व अनाटिष्म। (अथवा) अनटीत् अनटिष्टां अनटिषुः। अनटीः अनटिष्टं अनटिष्ट। अनटिषं अनटिष्व अनटिष्म।

- नाट्यते नाटयति निनटिषति

- नटित्वा प्रणट्य नटितुं नटित नटितवत् नटत् निनटिषत् नटनं नाटकः नटितव्य नाट्य नटनीय नटितृ निनटिषा निनटिषुः।

नाटकं नटी नटः

५५. णद (नद) अव्यक्ते शब्दे ஒலிக்க

(अक सेट् प)

- नदति अनदत् नदतु नदेत् ननाद नदिता नदिष्यति अनदिष्यत् नद्यात्।

लुङ् - अनादीत् अनादिष्टां इत्यादि। अनदीत् अनदिष्टां इति च।

- नाद्यते नादयति निनदिषति

- नदित्वा प्रणद्य नदितुं नदित नदितवत् नदत् निनदिषत् नदनं नादकः नदितव्य नाद्य नदनीय नदितृ निनदिषा निनदिषुः ।

- निनादः निनदः प्रणादः नदः नादः नदी नदनुः *(மேகம்)*

- उन्नदति निनदति प्रणदति *உரக்க ஒலிக்கிறான்.* प्रतिनदति विनदति *எதிரொலிக்கிறான்.*

५६. णम (नम) प्रह्वत्वे வணங்க

(सक-अनिट् प)

नमति अनमत् नमतु नमेत् ननाम (नेमतुः) नन्ता नंस्यति अनंस्यत् नम्यात् अनंसीत् ।

- नम्यते नमयति-नामयति निनंसति ।

- नत्वा प्रणम्य-प्रणत्य नन्तुं नत नतवत् नमत् निनंसत् नमनं नामकः नन्तव्य नम्य नमनीय नन्तृ निनंसा निनंसुः ।

- नमः नम्रः नतिः विनतिः

- अभ्युन्नमति *ஏறுகிறான்.* अवनमति *வளைகிறான் குனிகிறான்,* उन्नमति *நிமிர்கிறான்.* उपनमति *நேர்கிறது, வந்து சேர்கிறான்.* परिणमति *மாறுகிறான், பழுக்கிறான்.* प्रणमति *வணங்குகிறான்.* विपरिणमति *மாறுகிறான், தாழ்ந்த நிலைக்கு மாறுகிறான்.*

५७. णिदि (निदि) कुत्सायां இகழ

(सक-सेट्-प)

निन्दति अनिन्दत् निन्दतु निन्देत् निनिन्द (निनिन्दतुः) निन्दिता निन्दिष्यति अनिन्दिष्यत् निन्द्यात् ।

लुङ् - अनिन्दीत् अनिन्दिष्टां अनिन्दिषुः । अनिन्दीः अनिन्दिष्टं अनिन्दिष्ट । अनिन्दिषं अनिन्दिष्व अनिन्दिष्म ।

- निन्द्यते निन्दयति निनिन्दिषति

- निन्दित्वा विनिन्द्य निन्दितुं निन्दित निन्दितवत् निन्दत् निनिन्दिषत् निन्दनं निन्दकः निन्दितव्य निन्द्य निन्दनीय निन्दितृ निनिन्दिषा निनिन्दिषुः ।

५८. णीञ् (नी) प्रापणे கொண்டு சேர்க்க

(द्विक अनिट् प आ)

परस्मै पदे - नयति अनयत् नयतु नयेत् निनाय नेता नेष्यति अनेष्यत् नीयात् अनैषीत् ।

आत्मने पदे - नयते अनयत नयतां नयेत

लिट् - निन्ये निन्याते निन्यिरे । निन्यिषे निन्याथे निन्यिध्वे । निन्ये निन्यिवहे निन्यिमहे ।

- नेता नेष्यते अनेष्यत

आशीर्लिङ् - नेषीष्ट नेषीयास्तां नेषीरन् । नेषीष्ठाः नेषीयास्थां नेषीध्वं । नेषीय नेषीवहि नेषीमहि ।

लुङ् - अनैष्ट अनैषातां इत्यादि ।

- नीयते नाययति-ते निनीषति-ते

- नीत्वा प्रणीय नेतुं नीत नीतवत् नयत् नयमान निनीषत् निनीषमाण नयनं नायकः नेतव्य नेय नयनीय निनीषा निनीषुः

- नायकः नायिका अग्रणीः नेष्टा *வேள்வியை நடத்துபவர்.* नेत्रं नयनं नयः नीतिः सेनानीः विनेयः *(சீடன்)* निर्णयः ना *மனிதன்* नीरं *நீர்.*

- अनुनयति சமாதானப்படுத்துகிறான். अपनयति அப்புறப்படுத்துகிறான். अभिनयति அருகில் கொணர்கிறான், நடிக்கிறான், उन्नयति மேலாகக் கொணர்கிறான். निनयति அருகில் கொணர்கிறான். निर्णयति நிர்ணயிக்கிறான். परिणयति மணக்கிறான், அக்னியைச் சுற்றி அழைத்துச் செல்கிறான். निनयति வழிப்படுத்துகிறான். सन्नयति ஒன்று சேர்க்கிறான். समानयति ஒன்று சேர்க்கிறான்.

५९. तप सन्तापे சுட, தவம் செய்ய
(अक अनि प)

तपति अतपत् तपतु तपेत् तप्ता तप्स्यति अतप्स्यत् तप्यात्

लिट् - तताप तेपतुः तेपुः । तेपिथ-ततप्थ तेपथुः तेप । तताप-ततप तेपिव तेपिम ।

लुङ् - अताप्सीत् अताप्तां अताप्सुः । अताप्सीः अताप्तं अताप्त । अताप्सं अताप्स्व अताप्स्म ।

- तप्यते तापयति तितप्सति

- तप्त्वा सन्तप्य तप्तुं तप्त तप्तवत् तपत् तितप्सत् तपनं तापकः तप्तव्य ताप्य तपनीय तप्तृ तितप्सा तितप्सुः

- अनुतपति வருந்துகிறான் उत्तपति தீய்க்கிறான். उपतपति இளஞ்சூடாக்குகிறான். निस्तपति கொதிக்க - வேக வைக்கிறான் पश्चात्तपति பின் வருந்துகிறான். वितपति ஒளிர்கிறான் सन्तपति நன்கு சுடுகிறான்.

- तपनः *(சூரியன்)* ललाटन्तपः निष्टप्तं परन्तपः ताप्यं *(வெள்ளி)* आतपः *(வெயில்)* तपः तापः तपस्या *தவம்.* अनुतापः *பரிவு.* सन्तापः *கொதிப்பு.*

६०. तॄ प्लवन तरणयोः நீந்திக் கடக்க, மிதக்க, தாண்ட
(सक सेट् प)

- तरति अतरत् तरतु तरेत्

लिट् - ततार तेरतुः तेरुः। तेरिथ तेरथुः तेर। ततार-ततर तेरिव तेरिम।

लुट् - तरिता तरितारौ इत्यादि। तरीता तरीतारौ इत्यपि।

लृट् - तरिष्यति तरिष्यतः इत्यादि। तरीष्यति तरीष्यतः इति च।

लृङ् - अतरिष्यत् इत्यादि। अतरीष्यत् इति च।

आशीर्लिङ् - तीर्यात् तीर्यास्तां तीर्यासुः। तीर्याः तीर्यास्तं तीर्यास्त। तीर्यासं तीर्यास्व तीर्यास्म।

लुङ् - अतारीत् अतारिष्टां अतारिषुः। अतारीः अतारिष्टं अतारिष्ट। अतारिषं अतारिष्व अतारिष्म।

- तार्यते तारयति तितीर्षति। तीर्त्वा वितीर्य तरितुं तीर्ण तीर्णवत् तरत् तितीर्षत् तरणं तारकः तरितव्य तार्य तरणीय तरितृ तितीर्षा तितीर्षुः।

- अतितरति கடக்கிறான். अवतरति இறங்குகிறான், தோன்றுகிறான். उत्तरति கரை ஏறுகிறான். निस्तरति நிறைவேற்றுகிறான். கடலிலிருந்து மீள்கிறான். प्रतरति தாண்டுகிறான். प्रतारयति ஏமாற்றுகிறான். वितरति வழங்குகிறான், அருள் புரிகிறான். உற்பத்தி செய்கிறான். व्यतितरति सन्तरति கரை ஏறுகிறான். उत्तरयति விடைதருகிறான்.

तारा, तारका நட்சத்திரம் तारिका தாசி பணியாள், रथन्तरं ஸாம வேத மந்திரம். अवतारः, तितीर्षुः, तरणिः சூரியன் तरीः ஓடம், வாயு, तरुः மரம். तरुणः तरुणी।

६१. त्यज हानौ கைவிட, தியாகம் செய்ய

(सक अनि प)

- त्यजति अत्यजत् त्यजतु त्यजेत् त्यजिता त्यक्ष्यति अत्यक्ष्यत् त्यज्यात्

लिटि - तत्याज तत्यजतुः तत्यजुः । तत्यजिथ-तत्यक्थ तत्यजथुः तत्यज । तत्याज-तत्यज तत्यजिव तत्यजिम ।

लुङि - अत्याक्षीत् अत्याक्तां अत्याक्षुः । अत्याक्षीः अत्याक्तं अत्याक्त । अत्याक्षं अत्याक्ष्व अत्याक्ष्म ।

- त्यज्यते त्याजयति तित्यक्षति

- त्यक्त्वा परित्यज्य त्यक्तुं त्यक्त त्यक्तवत् त्यजत् तित्यक्षत् त्यजनं त्याजकः त्यक्तव्य त्याज्य त्यजनीय त्यक्तृ तित्यक्षा तित्यक्षुः ।

- परित्यजति *ஒதுக்குகிறான், துறக்கிறான்.* सन्त्यजति *கைவிடுகிறான்.* परित्यागः त्याज्यं त्यागः ।

६२. त्रपूष् (त्रप) लज्जायां வெட்கப்பட

(अक-वेट्-आ)

लट् - त्रपते त्रपेते त्रपन्ते । त्रपसे त्रपेथे त्रपध्वे । त्रपे त्रपावहे त्रपामहे ।

लङ् - अत्रपत अत्रपेताम् अत्रपन्त । अत्रपथाः अत्रपेथाम् अत्रपध्वम् । अत्रपे अत्रपावहि अत्रपामहि ।

लोट् - त्रपताम् त्रपेताम् त्रपन्ताम् । त्रपस्व त्रपेथाम् त्रपध्वम् । त्रपै त्रपावहै त्रपामहै ।

विधिलिङ् - त्रपेत त्रपेयाताम् त्रपेरन् । त्रपेथाः त्रपेयाथाम् त्रपेध्वम् । त्रपेय त्रपेवहि त्रपेमहि ।

लिट् - त्रेपे त्रेपाते त्रेपिरे । त्रेपिषे-त्रेप्से त्रेपाथे त्रेपिध्वे-त्रेब्ध्वे । त्रेपे त्रेपिवहे-त्रेप्वहे त्रेपिमहे-त्रेप्महे ।

लुट् - त्रपिता त्रपितारौ त्रपितारः । त्रपितासे त्रपितासाथे त्रपिताध्वे । त्रपिताहे त्रपितास्वहे त्रपितास्महे । (अथवा) त्रप्ता त्रप्तारौ त्रप्तारः । त्रप्तासे त्रप्तासाथे त्रप्ताध्वे । त्रप्ताहे त्रप्तास्वहे त्रप्तास्महे ।

लृट् - त्रपिष्यते त्रपिष्येते त्रपिष्यन्ते । त्रपिष्यसे त्रपिष्येथे त्रपिष्यध्वे । त्रपिष्ये त्रपिष्यावहे त्रपिष्यामहे । (अथवा) त्रप्स्यते त्रप्स्येते त्रप्स्यन्ते । त्रप्स्यसे त्रप्स्येथे त्रप्स्यध्वे । त्रप्स्ये त्रप्स्यावहे त्रप्स्यामहे ।

लृङ् - अत्रपिष्यत अत्रपिष्येताम् अत्रपिष्यन्त । अत्रपिष्यथाः अत्रपिष्येथाम् अत्रपिष्यध्वम् । अत्रपिष्ये अत्रपिष्यावहि अत्रपिष्यामहि । (अथवा) अत्रप्स्यत अत्रप्स्येताम् अत्रप्स्यन्त । अत्रप्स्यथाः अत्रप्स्येथाम् अत्रप्स्यध्वम् । अत्रप्स्ये अत्रप्स्यावहि अत्रप्स्यामहि ।

आशीर्लिङ् - त्रपिषीष्ट त्रपिषीयास्ताम् त्रपिषीरन् । त्रपिषीष्ठाः त्रपिषीयास्थाम् त्रपिषीढ्वम् । त्रपिषीय त्रपिषीवहि त्रपिषीमहि । (अथवा) त्रप्सीष्ट त्रप्सीयास्ताम् त्रप्सीरन् । त्रप्सीष्ठाः त्रप्सीयास्थाम् त्रप्सीध्वम् । त्रप्सीय त्रप्सीवहि त्रप्सीमहि ।

लुङ् - अत्रपिष्ट अत्रपिषाताम् अत्रपिषत । अत्रपिष्ठाः अत्रपिषाथाम् अत्रपिढ्वम् । अत्रपिषि अत्रपिष्वहि अत्रपिष्महि । (अथवा) अत्रप्त अत्रप्साताम् अत्रप्सत । अत्रप्थाः अत्रप्साथाम् अत्रब्ध्वम् । अत्रप्सि अत्रप्स्वहि अत्रप्स्महि ।

- त्रप्येत त्रपयति तित्रपिषते ।

- त्रपित्वा-त्रप्त्वा अपत्रप्य त्रपितुं-त्रप्तुं त्रप्त त्रप्तवत् त्रपमाणः तित्रपिषमाणः त्रपणं त्रापकः त्रपितव्य त्रप्य त्रपणीय त्रपितृ-त्रप्तृ तित्रपिषा - तित्रप्सा तित्रपिषुः-तित्रप्सनम् ।

- अपत्रपते வெட்கிப் பின்னடைகிறான்.

६३. त्रैङ् (त्रै) पालने காக்க

(सक अनि आ)

लट् - त्रायते त्रायेते त्रायन्ते। त्रायसे त्रायेथे त्रायध्वे। त्राये त्रायावहे त्रायामहे।

लङ् - अत्रायत अत्रायेताम् अत्रायन्त। अत्रायथाः अत्रायेथाम् अत्रायध्वम्। अत्राये अत्रायावहि अत्रायामहि।

लोट् - त्रायताम् त्रायेताम् त्रायन्ताम्। त्रायस्व त्रायेथाम् त्रायध्वम्। त्रायै त्रायावहै त्रायामहै।

विधिलिङ् - त्रायेत त्रायेयाताम् त्रायेरन्। त्रायेथाः त्रायेयाताम् त्रायेध्वम्। त्रायेय त्रायेवहि त्रायेमहि।

लिट् - तत्रे तत्राते तत्रिरे। तत्रिषे तत्राथे तत्रिध्वे। तत्रे तत्रिवहे तत्रिमहे।

लुट् - त्राता त्रातारौ त्रातारः। त्रातासे त्रातासाथे त्राताध्वे। त्राताहे त्रातास्वहे त्रातास्महे।

लृट् - त्रास्यते त्रास्येते त्रास्यन्ते। त्रास्यसे त्रास्येथे त्रास्यध्वे। त्रास्ये त्रास्यावहे त्रास्यामहे।

लृङ् - अत्रास्यत अत्रास्येताम् अत्रास्यन्त। अत्रास्यथाः अत्रास्येथाम् अत्रास्यध्वम्।अत्रास्ये अत्रास्यावहि अत्रास्यामहि।

आशीर्लिङ् - त्रासीष्ट त्रासीयास्ताम् त्रासीरन्। त्रासीष्ठाः त्रासीयास्थाम् त्रासीध्वम्। त्रासीय त्रासीवहि त्रासीमहि।

लुङ् - अत्रास्त अत्रासाताम् अत्रासत। अत्रास्थाः अत्रासाथाम् अत्राध्वम्। अत्रासि अत्रास्वहि अत्रास्महि।

- त्रायते त्राययते तित्रासते।

- त्रात्वा प्रत्राय त्रातुं त्रात त्रातवत् त्रायमाण तित्रासमान त्राणं त्रायकः त्रातिः त्रायः त्रातव्य त्रेय त्राणीय त्रातृ तित्रासा तित्रासुः।

- परित्रायते சூழ்ந்து நின்று காக்கிறான்.

- देवत्रातः पार्ष्णित्रं तनुत्रं आतपत्रं अंगुलित्रं सुत्रामा

६४. (ञि) त्वरा संभ्रमे விரைய, விரைவுடன் செய்ய (अक सेट् आ)

- त्वरते अत्वरत त्वरतां त्वरेत तत्वरे त्वरिता त्वरिष्यते अत्वरिष्यत

- **आशीर्लिङ्** - त्वरिषीष्ट त्वरिषीयास्तां इत्यादि

- **लुङि** - अत्वरिष्ट अत्वरिषातां अत्वरिषत इत्यादि।

- त्वर्यते त्वरयते तित्वरिषते

- त्वरित्वा सन्त्वर्य त्वरितुं तूर्ण तूर्णवत् त्वरमाण तित्वरिषमाण त्वरणं त्वारकः त्वरितव्य त्वर्य त्वरणीय त्वरितृ तित्वरिषा तित्वरिषुः।

- त्वरः त्वरा तूर्तिः வேகம் तूर्णं விரைவாக (अनेन) त्वरितः।

६५. दय - दानगतिरक्षणेषु பரிவு காட்ட, காக்க, வழங்க (सक-सेट्-आ)

लट् - दयते दयेते दयन्ते। दयसे दयेथे दयध्वे। दये दयावहे दयामहे।

लङ् - अदयत अदयेताम् अदयन्त। अदयथाः अदयेथाम् अदयध्वम्। अदये अदयावहि अदयामहि।

लोट् - दयताम् दयेताम् दयन्ताम्। दयस्व दयेथाम् दयध्वम्। दयै दयावहै दयामहै।

विधिलिङ् - दयेत दयेयाताम् दयेरन् । दयेथाः दयेयाथाम् दयेध्वम् । दयेय दयेवहि दयेमहि ।

लिट् - दयाञ्चक्रे दयाञ्चक्राते दयाञ्चक्रिरे । दयाञ्चकृषे दयाञ्चक्राथे दयाञ्चकृढ्वे । दयाञ्चक्रे दयाञ्चकृवहे दयाञ्चकृमहे ।

लुट् - दयिता दयितारौ दयितारः । दयितासे दयितासाथे दयिताध्वे । दयिताहे दयितास्वहे दयितास्महे ।

लृट् - दयिष्यते दयिष्येते दयिष्यन्ते इत्यादि ।

लृङ् - अदयिष्यत अदयिष्येताम् अदयिष्यन्त इत्यादि ।

आशीर्लिङ् - दयिषीष्ट दयिषीयास्ताम् दयिषीरन् । दयिषीष्ठाः दयिषीयास्थाम् दयिषीध्वम्-ढ्वम् । दयिषीय दयिषीवहि दयिषीमहि ।

लुङ् - अदयिष्ट अदयिषाताम् अदयिषत । अदयिष्ठाः अदयिषाथाम् अदयिड्ढ्वम्-ध्वम् । अदयिषि अदयिष्वहि अदयिष्महि ।

- दय्यते दाययति दिदयिषते

- दयित्वा प्रदय्य दयितुं दयित दयितवत् दयमान दिदयिषमाण दयनं दायकः दयितव्य दाय्य दयनीय दयितृ दिदयिषा दिदयिषुः ।

६६. दह भस्मीकरणे ಣಾಣಿಕ

(सक अनिट् प)

- दहति अदहत् दहतु दहेत् दग्धा धक्ष्यति अधक्ष्यत् दह्यात्

- **लिटि** - ददाह देहतुः देहुः । देहिथ-ददग्ध देहथुः ददह । ददाह-ददह देहिव देहिम ।

- **लुङि** - अधक्ष्यत् अधक्ष्यतां इत्यादि ।

- दह्यते दाहयति-ते दिधक्षति ।

- दग्ध्वा प्रदह्य दग्धुं दग्धवत् दहत् दिधक्षत् दहनं दाहकः दग्धिः दाहः दग्धव्य दाह्य दहनीय दग्धृ दिधक्षा दिधक्षुः

- दहः दहनः நெருப்பு निदाघः கோடை,

- परिदहति தீய்த்துவிடுகிறான். प्रदहति निर्दहति सन्दहति முழுவதும் எரிக்கிறான்.

६७. दाण् (यच्छ) दाने கொடுக்க

(सक अनिट् पर) (सार्वधातुके 'यच्छ' इति)

यच्छति अयच्छत् यच्छतु यच्छेत्।

लिट् - ददौ ददतुः ददुः। ददाथ-ददिथ ददथुः दद। ददौ ददिव ददिम।

लुट् - दाता दातारौ दातारः इत्यादि।

लृट् - दास्यति दास्यतः दास्यन्ति इत्यादि।

लृङ् - अदास्यत् अदास्यतां अदास्यन् इत्यादि।

आशीर्लिङ् - देयात् देयास्तां देयासुः इत्यादि।

लुङ् - अदात् अदातां अदुः। अदाः अदातं अदात। अदां अदाव अदाम।

- दीयते दापयति दित्सति

- दत्वा प्रदाय दातुं दत्त दत्तवत् यच्छत् दित्सत् दानं दायकः दातव्य देय दानीय दातृ दित्सा दित्सुः।

- दायः संप्रदायः दायादः दित्सा व्यात्तं मुखं, வாய் விரிந்த आयच्छति उपायच्छति ஏற்கிறான். प्रयच्छति தருகிறான். प्रतियच्छति பொருளுக்கு

ஈடாகத் தருகிறான். व्यायच्छति (கதவை-வாயை) திறக்கிறான். संप्रयच्छति வம்சவழியாக அனுபவிக்கும்படி தருகிறான்.

६८. दृशिर् - (दृश) प्रेक्षणे பார்க்க

(सक अनि प) (सार्वधातुके "पश्य" इति।)

लट् - पश्यति पश्यतः पश्यन्ति । पश्यसि पश्यथः पश्यथ । पश्यामि पश्यावः पश्यामः ।

लङ् - अपश्यत् अपश्यताम् अपश्यन् । अपश्यः अपश्यतम् अपश्यत । अपश्यम् अपश्याव अपश्याम ।

लोट् - पश्यतु पश्यताम् पश्यन्तु । पश्य पश्यतम् पश्यत । पश्यानि पश्याव पश्याम ।

विधिलिङ् - पश्येत् पश्येताम् पश्येयुः । पश्येः पश्येतम् पश्येत । पश्येयम् पश्येव पश्येम ।

लिट् - ददर्श ददृशतुः ददृशुः । ददर्शिथ-दद्रष्ट ददृशथुः ददृश । ददर्श ददृशिव ददृशिम ।

लुट् - द्रष्टा द्रष्टारौ द्रष्टारः । द्रष्टासि द्रष्टास्थः द्रष्टास्थ । द्रष्टास्मि द्रष्टास्वः द्रष्टास्मः ।

लृट् - द्रक्ष्यति द्रक्ष्यतः द्रक्ष्यन्ति । द्रक्ष्यसि द्रक्ष्यथः द्रक्ष्यथ । द्रक्ष्यामि द्रक्ष्यावः द्रक्ष्यामः ।

लृङ् - अद्रक्ष्यत् अद्रक्ष्यताम् अद्रक्ष्यन् । अद्रक्ष्यः अद्रक्ष्यतम् अद्रक्ष्यत । अद्रक्ष्यम् अद्रक्ष्याव अद्रक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - दृश्यात् दृश्यास्ताम् दृश्यासुः । दृश्याः दृश्यास्तम् दृश्यास्त । दृश्यासम् दृश्यास्व दृश्यास्म ।

लुङ् - अद्राक्षीत् अद्राष्टाम् अद्राक्षुः। अद्राक्षीः अद्राष्टम् अद्राष्ट। अद्राक्षम् अद्राक्ष्व अद्राक्ष्म। (अथवा) अदर्शत् अदर्शताम् अदर्शन्। अदर्शः अदर्शतम् अदर्शत। अदर्शम् अदर्शाव अदर्शाम।

- दृश्यते दर्शयति दिदृक्षति

- दृष्ट्वा सन्दृश्य द्रष्टुं दृष्ट दृष्टवत् पश्यत् दिदृक्षत् दर्शनं दर्शकः द्रष्टव्य दृश्य दर्शनीय द्रष्टृ दिदृक्षा दिदृक्षुः।

- तादृक् मादृक्। तादृक्षः ईदृक्षः तादृशः ईदृशः इत्यादि। पारदृश्वा, असूर्यंपश्या कश्यपः मार्गदर्शी ददृशिवान् आदर्शः *உதாஹரணப் பொருள் கண்ணாடி* दर्शः *அமாவாஸ்யை* दृष्टिः *பார்வை கண்* सुदर्शनः निदर्शनं

दर्शयते (आत्मने) *காட்டிக் கொள்கிறான்.* अनुपश्यति *கூர்ந்து பார்க்கிறான்.* उत्पश्यति *எதிர்பார்க்கிறான்.* उपपश्यति *அருகில் பார்க்கிறான்.* प्रदर्शयति *நிரூபித்துக் காட்டுகிறான்.* प्रपश्यति *ஆராய்கிறான்.* संपश्यति *முன் நிறுத்துகிறான்.*

६९. द्युत - दीप्तौ ஒளிவிட

(अक सेट् आ)

लट् - द्योतते द्योतेते द्योतन्ते। द्योतसे द्योतेथे द्योतध्वे। द्योते द्योतावहे द्योतामहे।

लङ् - अद्योतत अद्योतेताम् अद्योतन्त। अद्योतथाः अद्योतेथाम् अद्योतध्वम्। अद्योते अद्योतावहि अद्योतामहि।

लोट् - द्योतताम् द्योतेताम् द्योतन्ताम्। द्योतस्व द्योतेथाम् द्योतध्वम्। द्योतै द्योतावहै द्योतामहै।

विधिलिङ् - द्योतेत द्योतेयातां द्योतेरन्। द्योतेथाः द्योतेयाथां द्योतेध्वम्। द्योतेय द्योतेवहि द्योतेमहि।

लिट् - दिद्युते दिद्युताते दिद्युतिरे। दिद्युतिषे दिद्युताथे दिद्युतिध्वे। दिद्युते दिद्युतिवहे दिद्युतिमहे।

लुट् - द्योतिता द्योतितारौ द्योतितारः। द्योतितासे द्योतितासाथे द्योतिताध्वे। द्योतिताहे द्योतितास्वहे द्योतितास्महे।

लृट् - द्योतिष्यते द्योतिष्येते द्योतिष्यन्ते। द्योतिष्यसे द्योतिष्येथे द्योतिष्यध्वे। द्योतिष्ये द्योतिष्यावहे द्योतिष्यामहे।

लृङ् - अद्योतिष्यत अद्योतिष्येताम् अद्योतिष्यन्त। अद्योतिष्यथाः अद्योतिष्येथाम् अद्योतिष्यध्वम्। अद्योतिष्ये अद्योतिष्यावहि अद्योतिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - द्योतिषीष्ट द्योतिषीयास्ताम् द्योतिषीरन्। द्योतिषीष्ठाः द्योतिषीयास्थाम् द्योतिषीध्वम्। द्योतिषीय द्योतिषीवहि द्योतिषीमहि।

लुङ् - अद्योतिष्ट अद्योतिषाताम् अद्योतिषत। अद्योतिष्ठाः अद्योतिषाथाम् अद्योतिढ्वम्। अद्योतिषि अद्योतिष्वहि अद्योतिष्महि। (अथवा) (प) अद्युतत् अद्युतताम् अद्युतन्। अद्युतः अद्युततम् अद्युतत। अद्युतम् अद्युताव अद्युताम।

- द्योत्यते द्योतयति दिद्युतिषते।

- द्युतित्वा-द्योतित्वा प्रद्युत्य द्योतितुं द्योतित द्योतितवत् द्योतमानः दिद्युतिषमाणः द्योतनं द्योतकः द्योतितव्य द्योत्य द्योतनीय द्योतितृ दिद्युतिषा दिद्युतिषुः।

- द्युतिः विद्युत् खद्योतः

७०. धावु गतिशुद्ध्योः ஓட, தூயதாக்க

(अक (गतौ) सक (शुद्धौ) सेट् प-आ)

परस्मै पदे - धावति अधावत् धावतु धावेत् दधाव धाविता धाविष्यति अधाविष्यत् धाव्यात् अधावीत्।

आत्मने पदे - धावते अधावत धावतां धावेत दधावे धाविता धाविष्यते अधाविष्यत धाविषीष्ट अधाविष्ट।

- धाव्यते धावयति-ते दिधाविषति-ते

- धावित्वा-धौत्वा प्रधाव्य धावितुं धौत धौतवत् धावित धावितवत् धावत् धावमान दिधाविषत् दिधाविषमाण धावनं धावकः धौतिः धावः धावितव्य धाव्य धावनीय धावितृ दिधाविषा दिधाविषुः।

- धौतं (वासः) (दन्तं) धावनं निर्धौतं வெளுக்கப்பட்டது.

७१. धृञ् (धृ) धारणे தாங்க

(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - **लट्** - धरति धरतः धरन्ति। धरसि धरथः धरथ। धरामि धरावः धरामः।

लङ् - अधरत् अधरताम् अधरन्। अधरः अधरतम् अधरत। अधरम् अधराव अधराम।

लोट् - धरतु धरताम् धरन्तु। धर धरतम् धरत। धराणि धराव धराम।

विधिलिङ् - धरेत् धरेताम् धरेयुः। धरेः धरेतम् धरेत। धरेयम् धरेव धरेम।

लिट् - दधार दध्रतुः दध्रुः। दधर्थ दध्रथुः दध्र। दधार-दधर दध्रिव दध्रिम।

लुट् - धर्ता धर्तारौ धर्तारः। धर्तासि धर्तास्थः धर्तास्थ। धर्तास्मि धर्तास्वः धर्तास्मः।

लृट् - धरिष्यति धरिष्यतः धरिष्यन्ति। धरिष्यसि धरिष्यथः धरिष्यथ। धरिष्यामि धरिष्यावः धरिष्यामः।

लृङ् - अधरिष्यत् अधरिष्यताम् अधरिष्यन्। अधरिष्यः अधरिष्यतम् अधरिष्यत। अधरिष्यम् अधरिष्याव अधरिष्याम।

आशीर्लिङ् - ध्रियात् ध्रियास्ताम् ध्रियासुः। ध्रियाः ध्रियास्तम् ध्रियास्त। ध्रियासम् ध्रियास्व ध्रियास्म।

लुङ् - अधार्षीत् अधार्ष्टाम् अधार्षुः। अधार्षीः अधार्ष्टम् अधार्ष्ट। अधार्षम् अधार्ष्व अधार्ष्म।

आत्मने पदे : लट् - धरते धरेते धरन्ते। धरसे धरेथे धरध्वे। धरे धरावहे धरामहे।

लङ् - अधरत अधरेताम् अधरन्त। अधरथाः अधरेथाम् अधरध्वम्। अधरे अधरावहि अधरामहि।

लोट् - धरताम् धरेताम् धरन्ताम्। धरस्व धरेथाम् धरध्वम्। धरै धरावहै धरामहै।

वि.लि. - धरेत धरेयाताम् धरेरन्। धरेथाः धरेयाथाम् धरेध्वम्। धरेय धरेवहि धरेमहि।

लिट् - दध्रे दध्राते दध्रिरे। दधृषे दध्राथे दधृढ्वे। दध्रे दधृवहे दधृमहे।

लुट् - धर्ता धर्तारौ धर्तारः। धर्तासे धर्तासाथे धर्ताध्वे। धर्ताहे धर्तास्वहे धर्तास्महे।

लृट् - धरिष्यते धरिष्येते धरिष्यन्ते। धरिष्यसे धरिष्येथे धरिष्यध्वे। धरिष्ये धरिष्यावहे धरिष्यामहे।

लृङ् - अधरिष्यत अधरिष्येताम् अधरिष्यन्त। अधरिष्यथाः अधरिष्येथाम् अधरिष्यध्वम्। अधरिष्ये अधरिष्यावहि अधरिष्यामहि।

आ.लि. - धृषीष्ट धृषीयास्ताम् धृषीरन्। धृषीष्ठाः धृषीयास्थाम् धृषीढ्वम्। धृषीय धृषीवहि धृषीमहि।

लुङ् - अधृत अधृषाताम् अधृषत। अधृथाः अधृषाथाम् अधृढ्वम्। अधृषि अधृष्वहि अधृष्महि।

- ध्रियते धारयति-ते दिधीर्षति-ते

- धृत्वा विधृत्य धर्तुं धृत धृतवत् धरत् धरमाण दिधीर्षत् दिधीर्षमाण धरणं धारकः धर्तव्य धार्य धरणीय धर्तृ दिधीर्षा दिधीर्षुः।

- आधारः धारा धरा धरणी धुरन्धरः धर्मः धरित्री श्रुतधरः महीधरः धृतिः पुरन्ध्रिः

- धारयति கடன்பட்டிருக்கிறான். उद्धरति தூக்குகிறான். निर्धारयति நிர்ணயிக்கிறான். विधरति பிடித்துக் கொள்கிறான். विधारयति நிலையில் நிற்கும்படி தாங்குகிறான் (विधरणं) सन्धरति தூக்குகிறான். समुद्धरति தூக்கி நிறுத்துகிறான். संप्रधरति நிர்ணயிக்கிறான், ஆராய்கிறான்.

७२. ध्मा (धम) शब्दाग्निसंयोगयोः ஒலிக்க, நெருப்பு ஊத (सक अनि प)

धमति अधमत् धमतु धमेत्

लिट् - दध्मौ दध्मतुः दध्मुः। दध्मिथ दध्माथ दध्मथुः दध्म। दध्मौ दध्मिव दध्मिम।

-ध्माता ध्मास्यति अध्मास्यत्

आशीर्लिङ् - ध्मायात् ध्मायास्तां। ध्मेयात् ध्मेयास्तां इत्यादि च।

लुङ् - अध्मासीत् अध्मासिष्टां इत्यादि।

- ध्मायते ध्मापयति दिध्मासति

- ध्मात्वा आध्माय ध्मातुं ध्मात ध्मातवत् धमत् दिध्मासत् ध्मानं ध्मायकः ध्मातव्य ध्मेय ध्मानीय ध्मातृ दिध्मासा दिध्मासुः।

- नाडिन्धमः, धमनी *குழாய் ஊதுகுழாய்.* शंखध्माः *சங்கு ஊதுபவன்.*

७३. ध्यै चिन्तायां நினைக்க

(सक अनि प)

ध्यायति अध्यायत् ध्यायतु ध्यायेत्

लिटि - दध्यौ दध्यतुः दध्युः। दध्यिथ-दध्याथ दध्यथुः दध्य। दध्यौ दध्यिव दध्यिम।

- ध्याता ध्यास्यति अध्यास्यत् ध्यायात् अध्यासीत्।

- ध्यायते ध्यापयति दिध्यासति

- ध्यात्वा निध्याय ध्यातुं ध्यात ध्यातवत् ध्यायत् दिध्यासत् ध्यानं ध्यायकः ध्यातव्य ध्येय ध्यानीय ध्यातृ दिध्यासा दिध्यासुः।

- अनुध्यायति *நினைவு படுத்துகிறான்* अपध्यायति *தவறாகச் சிந்திக்கிறான்.* अभिध्यायति *கேடு நினைக்கிறான், பொறாமைப் படுகிறான்.* निध्यायति निर्ध्यायति *ஆழ்ந்து தியானம் செய்கிறான்.*

- सन्ध्या, दूढ्यः *கேடு நினைப்பவன்* आढ्यः *தனவந்தனென மதிக்கப்பெறுபவன்.*

७८. टुनदि (नन्द) समृद्धौ நிறைவடைய மகிழ

(अक सेट् प)

- नन्दति अनन्दत् नन्दतु नन्देत् ननन्द नन्दिता नन्दिष्यति अनन्दिष्यत् नन्द्यात् अनन्दीत्।

- नन्द्यते नन्दयति निनन्दिषति

- नन्दित्वा प्रणन्द्य नन्दितुं नन्दित नन्दितवत् नन्दत् निनन्दिषत् नन्दनं नन्दकः नन्दितव्य नन्द्य नन्दनीय नन्दितृ निनन्दिषा निनन्दिषुः।

- अभिनन्दति *பாராட்டுகிறான்,* आनन्दति *ஆனந்தப்படுகிறான்.* प्रतिनन्दति *வாழ்த்துகிறான், வரவேற்கிறான்.*

- नन्दः आनन्दः नन्दनः नन्दकः *(விஷ்ணுவின் கத்தி)* नन्दयितुः नन्दथुः ननान्दा।

७९. डुपचष् (पच) पाके சமைக்க

(द्विक अनि प आ)

परस्मै पदे - पचति अपचत् पचतु पचेत्

लिट् - पपाच पेचतुः पेचुः। पेचिथ-पपक्थ पेचथुः पेच। पपाच पेचिव पेचिम।

- पक्ता पक्ष्यति अपक्ष्यत् पच्यात्

लुङ् - अपाक्षीत् अपाक्तां अपाक्षुः। अपाक्षीः अपाक्तं अपाक्त। अपाक्षं अपाक्ष्व अपाक्ष्म।

आत्मने पदे - पचते अपचत पचतां पचेत।

लिट् - पेचे पेचाते पेचिरे। पेचिषे पेचाथे पेचिध्वे। पेचे पेचिवहे पेचिमहे।

- पक्ता पक्ष्यते अपक्ष्यत

आशीर्लिङ् - पक्षीष्ट पक्षीयास्तां पक्षीरन्। पक्षीष्ठाः पक्षीयास्थां पक्षीध्वं। पक्षीय पक्षीवहि पक्षीमहि।

लुङ् - अपक्त अपक्षातां अपक्षत। अपक्थाः अपक्षाथां अपग्ध्वं। अपक्षि अपक्ष्वहि अपक्ष्महि।

- पच्यते पाचयति-ते पिपक्षति-ते

- पक्त्वा विपच्य पक्तुं पक्व पक्ववत् पचत् पचमान पिपक्षत् पिपक्षमाण पचनं पाचकः पक्तव्य पाच्य पचनीय पक्तृ पिपक्षा पिपक्षुः।

- नखंपचः दूरेपाकः कृष्टपच्यः *விளையும்போதே முற்றுகிற தான்யம். மற்றவை* कृष्टपाक्यः, पचेलिमः पक्व *முதிர்ந்த சமைக்கப் பெற்ற* विपक्वं परिपक्वं

७६. पठ व्यक्तायां वाचि படிக்க

(सक से प)

- पठति अपठत् पठतु पठेत् पपाठ पठिता पठिष्यति अपठिष्यत् पठ्यात् अपाठीत्।

- पठ्यते पाठयति पिपठिषति।

- पठित्वा प्रपठ्य पठितुं पठित पठितवत् पठत् पिपठिषत् पठनं पाठकः पठितव्य पाठ्य पठनीय पठितृ पिपठिषा पिपठिषुः।

- परिपठति *குறிப்பிடுகிறான்.* संपठति *படித்துப் புரிந்துகொள்கிறான்.*

७७. पत्लृ (पत) गतौ விழ, செல்ல

(अक से प)

- पतति अपतत् पततु पतेत्

- **लुटि** - पपात पेततुः पेतुः । पेतिथ पेतथुः पेत । पपात-पपत पेतिव पेतिम ।

- पतिता पतिष्यति अपतिष्यत् पत्यात्

लङ् - अपप्तत् अपप्ततां अपप्तन् । अपप्तः अपप्ततं अपप्तत । अपप्तं अपप्ताव अपप्ताम ।

- पात्यते पातयति पिपतिषति

- पतित्वा निपत्य पतितुं पतित पतितवत् पतत् पिपतिषत् पतनं पातकः पतितव्य पात्य पतनीय पतितृ पिपतिषा पिपतिषुः ।

- प्रणिपातः *வணக்கம்*, प्रतिपत् *பிரதமை* पतयालुः उत्पतिष्णुः पक्षपातः सन्निपातः पातकं प्रपातः *நீர்வீழ்ச்சி* पत्त्रं पत्तिः प्रतिपत्तिः व्युत्पत्तिः पताका पतङ्गः पतगः पतत्त्रं *(வாஹனம்)* पत्तनं पातालं ।

७८. पा पाने பருக

(सक अनि प) (सार्वधातुके पिब इति)

- पिबति अपिबत् पिबतु पिबेत्

- **लिट्** - पपौ पपतुः पपुः । पपिथ-पपाथ पपथुः पप । पपौ पपिव पपिम ।

- पाता पास्यति अपास्यत् पेयात्

लुङ् - अपात् अपातां अपुः । अपाः अपातं अपात । अपां अपाव अपाम ।

- पीयते पाययति पिपासति।

- पीत्वा निपीय पातुं पीत पीतवत् पिबत् पिपासत् पानं पायकः पातव्य पेय पानीय पातृ पिपासा पिपासुः।

-क्षीरपायी क्षीरपः मधुपः *(தேனீ)* पादपः *(மரம்)* द्विपः *(யானை)* कच्छपः *(ஆமை)* पीवा पीवरी पपिः पिपासुः प्रपा *குடிநீரிடம்* सपीतिः पायुः।

- अनुपिबति *தொடர்ந்து குடிக்கிறான்.* आपिबति *உறுஞ்சிச் சாப்பிடுகிறான் நனைக்கிறான், ஊரவைக்கிறான்.*

७९. प्रथ प्रख्याने வெளியிட, புகழ்ப்பெற
(अक सेट् आ)

- प्रथते अप्रथत प्रथतां प्रथेत पप्रथे प्रथिता प्रथिष्यते अप्रथिष्यत प्रथिषीष्ट अप्रथिष्ट।

- प्रथ्यते प्रथयते पिप्रथिषते

- प्रथित्वा संप्रथ्य प्रथितुं प्रथित प्रथितवत् प्रथमान पिप्रथयिषमाण प्रथनं प्रथकः -प्रथा प्रथितव्य प्रथ्य प्रथनीय प्रथितृ पिप्रथमिषा पिप्रथयिषुः।

- प्रथा पृथु पृथिवी अपप्रथा दुष्प्रथा

- अपप्रथते *புகழிழக்கிறான்.*

८०. फल निष्पत्तौ நிறைவுற, பயன்பெற
(अक सेट् पर)

- फलति अफलत् फलतु फलेत् पफाल (फेलतुः) फलिता फलिष्यति अफलिष्यत् फल्यात् अफालीत्

- फल्यते फलयति पिफलिषति

- फलित्वा विफल्य फलितुं फलित-फलितवत् फलत् पिफलिषत् फलनं फालकः फलितव्य फाल्य फालनीय फलितृ पिफलिषा पिफलिषुः

- फलं फालः (ஏர்)

८१. बाधृ लोडने பாதிக்க, துன்புறுத்த

(सक सेट् आ)

- बाधते अबाधत बाधतां बाधेत बबाधे बाधिता बाधिष्यते अबाधिष्यत बाधिषीष्ट अबाधिष्ट।

- बाध्यते बाधयति-ते बिबाधिषते

- बाधित्वा बाधित बाधितवत् बाधमानः बिबाधिषमाणः बाधनं बाधकः बाधितव्य बाध्य बाधनीय बाधितृ बिबाधिषा बिबाधिषुः।

- संबाधः நெரிகிற கூட்டம், आबाधः தடை, बाधा

- अभिबाधते துன்புறுத்துகிறான் குத்துகிறான். प्रबाधते தடை செய்கிறான்.

८२. बुध अवगमने அறிய

(सक सेट् प)

- बोधति अबोधत् बोधतु बोधेत् बुबोध बोधिता बोधिष्यति अबोधिष्यत् बुध्यात् अबोधीत्

- बोध्यते बोधयति बुबुधिषति-बुबोधिषति

- बोधित्वा संबोध्य बोधितुं बोधित बोधितवत् बोधयत् बुबुधिषत्-बुबोधिषत् बोधनं बोधकः बोद्धव्य बोध्य बोधनीय बोद्धृ बुबुधिषा बुबुधिषुः

- विबुधः तत्वबोधः बुद्धः

उद्बोधति விழித்துக் கொள்கிறான். निबोधति புரிந்து கொள்கிறான். प्रतिबोधति எழுப்புகிறான், विबोधति நினைவுபடுத்திக் கொள்கிறான். संबोधति உணர்கிறான்.

८३. भज सेवायाम् அடைய, பணிவிடை செய்ய
(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - भजति अभजत् भजतु भजेत् बभाज (भेजतुः)।

लुट् - भक्ता भक्तारौ भक्तारः। भक्तासि भक्तास्थः भक्तास्थ। भक्तास्मि भक्तास्वः भक्तास्मः।

- भक्ष्यति अभक्ष्यत्

आशीर्लिङ् - भज्यात् भज्यास्ताम् भज्यासुः। भज्याः भज्यास्तम् भज्यास्त। भज्यासम् भज्यास्व भज्यास्म।

लुङ् - अभाक्षीत् अभाक्ताम् अभाक्षुः। अभाक्षीः अभाक्तम् अभाक्त। अभाक्षम् अभाक्ष्व अभाक्ष्म।

आत्मने पदे - भजते अभजत भजतां भजेत।

लिट् - भेजे भेजाते भेजिरे। भेजिषे भेजाथे भेजिध्वे। भेजे भेजिवहे भेजिमहे।

भक्ता भक्ष्यते अभक्ष्यत भक्षीष्ट

लुङ् - अभक्त अभक्षाताम् अभक्षत। अभक्थाः अभक्षाथाम् अभग्ध्वम्। अभक्षि अभक्ष्वहि अभक्ष्महि।

- भज्यते भाजयति-ते बिभक्षति-ते

- भक्त्वा विभज्य भक्तुं भक्त भक्तवत् भजमान बिभक्षत् बिभक्षमाण भजनं भाजकः भक्तव्य भाज्य भजनीय भक्तृ बिभक्षा बिभक्षुः।

- भक्तः भक्तं *(உணவு)* विभक्तिः विभागः भगः भागः

- विभजते *பாகம் பிரிக்கிறான்.*

८४. भण शब्दे பேச

(अक सेट् पर)

- भणति अभणत् भणतु भणेत् बभाण भणिता भणिष्यति अभणिष्यत् भण्यात् अभाणीत्

- भण्यते भणयति बिभणिषति

- भणित्वा संभण्य भणितुं भणित भणितवत् भणत् बिभणिषत् भणनं भाणकः भणितव्य भण्य भणनीय भणितृ बिभणिषा बिभणिषुः ।

८५. भष भर्त्सने श्वरवे நிந்திக்க, குரைக்க

(अक सेट् पर)

- भषति अभषत् भषतु भषेत् बभाष भषिता भषिष्यति अभषिष्यत् भष्यात् अभषीत्

- भष्यते भाषयति बिभषिषति

- भषित्वा संभष्य भषितुं भषित भषितवत् भषत् बिभषिषत् भषणं भषकः भषितव्य भाष्य भाषणीय भषितृ बिभषिषा बिभषिषुः ।

८६. भाष व्यक्तायां वाचि பேச

(सक सेट् आ)

- भाषते अभाषत भाषतां भाषेत बभाषे भाषिता भाषिष्यते अभाषिष्यत भाषिषीष्ट अभाषिष्ट ।

- भाष्यते भाषयति-ते बिभाषिषते

- भाषित्वा संभाष्य भाषितुं, भाषित भाषितवत् भाषमाण बिभाषिषमाण भाषणं भाषकः भाषितव्य भाष्य भाषणीय भाषितृ बिभाषिषा बिभाषिषुः ।

- भाषा संभाषा विभाषा सुभाषितं परिभाषा

- अनुभाषते தொடர்ந்து பேசுகிறான். अपभाषते தவறாகப் பேசுகிறான். अभिभाषते எதிர்நின்று பேசுகிறான். परिभाषते முறையுடன் பேசுகிறான், முறைப்படுத்திப் பேசுகிறான். प्रतिभाषते விடையளிக்கிறான். विभाषते மாற்றுவடிவம் தந்து பேசுகிறான், மாறுபடுகிறான். संभाषते கூடிப்பேசுகிறான்.

८७. भासृ दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க

(अक सेट् आ)

- भासते अभासत भासतां भासेत बभासे भासिता भासिष्यते अभासिष्यत भासिषीष्ट अभासिष्ट ।

- भास्यते भासयति-ते बिभासिषते

- भासित्वा आभास्य भासितुं भासित भासितवत् भासमान बिभासिषमाण भासनं भासकः भासितव्य भास्य भासनीय भासितृ बिभासिषा बिभासिषुः ।

- प्रभासः आभासः भासुरः भास्वरः

८८. भिक्ष याच्ञायां யாசிக்க

(सक सेट् आ)

- भिक्षते अभिक्षत भिक्षतां भिक्षेत बिभिक्षे भिक्षिता भिक्षिष्यते अभिक्षिष्यत भिक्षिषीष्ट अभैक्षिष्ट ।

- भिक्ष्यते भिक्षयते बिभिक्षिषते

- भिक्षित्वा संभिक्ष्य भिक्षितुं भिक्षित भिक्षितवत् भिक्षमाण बिभिक्षिषमाण भिक्षणं भिक्षकः भिक्षितव्य भैक्ष्य भिक्षणीय भिक्षितृ बिभिक्षिषा बिभिक्षिषुः ।

- भिक्षुः भिक्षा भैक्ष्यं

८९. भृञ् भरणे पूरणे च தாங்க, நிரப்ப
(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - भरति अभरत् भरतु भरेत् बभार भर्ता भरिष्यति अभरिष्यत्

आशीर्लिङ् - भ्रियात् भ्रियास्ताम् भ्रियासुः । भ्रियाः भ्रियास्तम् भ्रियास्त । भ्रियासम् भ्रियास्व भ्रियास्म ।

लुङ् - अभार्षीत् अभार्ष्टाम् अभार्षुः । अभार्षीः अभार्ष्टम् अभार्ष्ट । अभार्षम् अभार्ष्व अभार्ष्म ।

आत्मने पदे - भरते अभरत भरतां भरेत बभ्रे भर्ता भरिष्यते अभरिष्यत ।

आशीर्लिङ् - भृषीष्ट भृषीयास्ताम् भृषीरन् । भृषीष्ठाः भृषीयास्थाम् भृषीढ्वम् । भृषीय भृषीवहि भृषीमहि ।

लुङ् - अभृत अभृषाताम् अभृषत । अभृथाः अभृषाथाम् अभृढ्वम् । अभृषि अभृष्वहि अभृष्महि ।

- भ्रियते भारयते बिभरिषति बुभूर्षति बुभूर्षते

- भृत्वा संभृत्य भर्तुं भृत भृतवत् भरत् भरमाण बिभरिषत्-बुभूर्षत् बिभरिषमाण बुभूर्षमाण भरणं भारकः भर्तव्य भार्य भरणीय भर्तृ बिभरिषा बुभूर्षा बिभरिषुः बुभूर्षुः ।

- कुक्षिंभरिः अभ्रं *மேகம்* विश्वंभरा *பூமி* भृत्यः *பணியாள்* भार्या भारः भरः संभृतिः आभरणं भरुः *கடல்* बभ्रुः *மங்கலான சிகப்பு, கீரி* भर्म *தாங்குதல்.* भृतिः *சம்பளம்.*

९०. भ्रमु चलने சுற்றிவர

(अक-सेट् पर) (सार्वधातुके भ्रम्य इत्यपि)

लट् - भ्रमति भ्रमतः भ्रमन्ति। भ्रमसि भ्रमथः भ्रमथ। भ्रमामि भ्रमावः भ्रमामः। (अथवा) भ्रम्यति भ्रम्यतः भ्रम्यन्ति। भ्रम्यसि भ्रम्यथः भ्रम्यथ। भ्रम्यामि भ्रम्यावः भ्रम्यामः।

लङ् - अभ्रमत् अभ्रमतां अभ्रमन्। अभ्रमः अभ्रमतं अभ्रमत। अभ्रमं अभ्रमाव अभ्रमाम। (अथवा) अभ्रम्यत् अभ्रम्यतां अभ्रम्यन्। अभ्रम्यः अभ्रम्यतं अभ्रम्यत। अभ्रम्यं अभ्रम्याव अभ्रम्याम।

लोट् - भ्रमतु भ्रमतां भ्रमन्तु। भ्रम भ्रमतं भ्रमत। भ्रमाणि भ्रमाव भ्रमाम। (अथवा) भ्रम्यतु भ्रम्यतां भ्रम्यन्तु। भ्रम्य भ्रम्यतं भ्रम्यत। भ्रम्याणि भ्रम्याव भ्रम्याम।

विधिलिङ् - भ्रमेत् भ्रमेतां भ्रमेयुः। भ्रमेः भ्रमेतं भ्रमेत। भ्रमेयं भ्रमेव भ्रमेम। (अथवा) भ्रम्येत् भ्रम्येतां भ्रम्येयुः। भ्रम्येः भ्रम्येतं भ्रम्येत। भ्रम्येयं भ्रम्येव भ्रम्येम।

लिट् - बभ्राम भ्रेमतुः भ्रेमुः। भ्रेमिथ भ्रेमथुः भ्रेम। बभ्राम-बभ्रम भ्रेमिव भ्रेमिम। (अथवा) बभ्राम बभ्रमतुः बभ्रमुः। बभ्रमिथ बभ्रमथुः बभ्रम। बभ्राम बभ्रमिव बभ्रमिम।

लुट् - भ्रमिता भ्रमितारौ भ्रमितारः। भ्रमितासि भ्रमितास्थः भ्रमितास्थ। भ्रमितास्मि भ्रमितास्व भ्रमितास्म।

लृट् - भ्रमिष्यति भ्रमिष्यतः भ्रमिष्यन्ति। भ्रमिष्यसि भ्रमिष्यथः भ्रमिष्यथ। भ्रमिष्यामि भ्रमिष्यावः भ्रमिष्यामः।

लृङ् - अभ्रमिष्यत् अभ्रमिष्यतां अभ्रमिष्यन्। अभ्रमिष्यः अभ्रमिष्यतं अभ्रमिष्यत। अभ्रमिष्यं अभ्रमिष्याव अभ्रमिष्याम।

आशीर्लिङ् - भ्रम्यात् भ्रम्यास्तां भ्रम्यासुः । भ्रम्याः भ्रम्यास्तं भ्रम्यास्त । भ्रम्यासं भ्रम्यास्व भ्रम्यास्म ।

लुङ् - अभ्रमीत् अभ्रमिष्टां अभ्रमिषुः । अभ्रमीः अभ्रमिष्टं अभ्रमिष्ट । अभ्रमिषं अभ्रमिष्व अभ्रमिष्म ।

- भ्रम्यते भ्रमयति बिभ्रमिषति ।

- भ्रमित्वा भ्रान्त्वा परिभ्रम्य भ्रमितुं भ्रान्त भ्रान्तवत् भ्रमत्-भ्रम्यत् बिभ्रमिषत् भ्रमणं भ्रमकः भ्रमितव्य भ्राम्य भ्रमणीय भ्रमितृ बिभ्रमिषा बिभ्रमिषुः ।

- भृमिः *வாயு* भ्रमरः उरभ्रः *ஆடு* संभ्रमः विभ्रमः भ्रान्तिः

- उद्भ्रमति *குழம்பிச் சுற்றி வருகிறான்.* परिभ्रमति *முன்னும் பின்னுமாகச் சுற்றுகிறான்.* विभ्रमति *வேகமாகச் சுழல்கிறான்* संभ्रमति *தடுமாறுகிறான்.*

९१. टु भ्राजृ दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க
(अक सेट् आ)

- भ्राजते अभ्राजत भ्राजतां भ्राजेत

लिटि - बभ्राजे बभ्राजाते बभ्राजिरे । बभ्राजिषे बभ्राजाथे बभ्राजिध्वे । बभ्राजे बभ्राजिवहे बभ्राजिमहे ।

- भ्राजिता भ्राजिष्यते अभ्राजिष्यत भ्राजिषीष्ट अभ्राजिष्ट ।

- भ्राज्यते भ्राजयते बिभ्राजिषते ।

- भ्राजित्वा संभ्राज्य भ्राजितुं भ्राजित भ्राजितवत् भ्राजमानः बिभ्राजिषमाणः भ्राजनं भ्राजकः भ्राजितव्य भ्राज्य भ्राजनीय भ्राजितृ बिभ्राजिषा बिभ्राजिषुः ।

९२. मिह सेचने நனைக்க, சிறுநீர் விட

(सक-अनि-प)

मेहति अमेहत् मेहतु मेहेत्

लिट् - मिमेह मिमिहतुः मिमिहुः । मिमेहिथ मिमिहथुः मिमिह । मिमेह मिमिहिव मिमिहिम ।

- मेढा मेक्ष्यति अमेक्ष्यत् मिह्यात् अमिक्षत् ।

- मिह्यते मेहयति मिमिक्षति ।

- मीढ्वा अवमिह्य मेढुं मीढ मीढवत् मेहत् मिमिक्षत् मेहनं मेहकः मेढव्य मेह्य मेहनीय मेढृ मिमिक्षा मिमिक्षुः ।

- मेहः प्रमेहः நீரிழிவு நோய். मेढ्रं ஆண்குறி मिहिरः சூர்யன்.

९३. मील निमेषणे இமைக்க

(सक सेट् पर)

मीलति अमीलत् मीलतु मीलेत्

लिट् - मिमील मिमीलतुः मिमीलुः । मिमीलिथ मिमीलथुः मिमील । मिमील मिमीलिव मिमीलिम ।

मीलिता मीलिष्यति अमीलिष्यत् मील्यात् अमीलीत् ।

- मील्यते मीलयति मिमीलिषति

- मीलित्वा निमील्य मीलितुं मीलित मीलितवत् मीलत् मिमीलिषत् मीलनं मीलकः मीलितव्य मील्य मीलनीय मीलितृ मिमीलिषा मिमीलिषुः ।

आमीलति निमीलति கண் சுருக்குகிறான். उन्मीलति கண் திறக்கிறான். संमीलति கண்ணை இறுக மூடுகிறான்.

९४. मुद हर्षे மகிழ

(अक सेट् आ)

- मोदते अमोदत मोदतां मोदेत।

लिट् - मुमुदे मुमुदाते मुमुदिरे। मुमुदिषे मुमुदाथे मुमुदिध्वे। मुमुदे मुमुदिवहे मुमुदिमहे।

- मोदिता मोदिष्यते अमोदिष्यत मोदिषीष्ट।

लुङ् - अमोदिष्ट अमोदिषातां अमोदिषत। अमोदिष्ठाः अमोदिषाथां अमोदिध्वं। अमोदिषि अमोदिष्वहि अमोदिष्महि।

- मुद्यते मोदयते मुमुदिषते

- मुदित्वा-मोदित्वा प्रमुद्य-प्रमोद्य मोदितुं मुदित-मुदितवत् मोदमान मुमुदिषमाण मोदनं मोदकः मोदितव्य मोद्य मोदनीय मोदितृ

- कुमुदं, मुद्गः *(பயறு)* मुदिरः *(மேகம்)* मुद्रा आमोदः *(மணம்)* आमोदते *ஏற்றுக் கொள்கிறான், சம்மதிக்கிறான் மகிழ்ச்சியுடன் வரவேற்கிறான் மணம் பரப்புகிறான்.*

९५. म्लै हर्षक्षये வாட, மகிழ்ச்சி குறைய

(अक अनिट् प)

- म्लायति अम्लायत म्लायतु म्लायेत्।

- लिट् - मम्लौ मम्लतुः मम्लुः। मम्लिथ-मम्लाथ मम्लथुः मम्ल।

मम्लौ मम्लिव मम्लिव।

- म्लाता म्लास्यति अम्लास्यत्

आशीर्लिङ् - म्लायात् म्लेयात् म्लायास्तां म्लेयास्तां इत्यादि।

लुङ् - अम्लासीत् इत्यादि

- म्लायते म्लपयति मिम्लासति

- म्लात्वा प्रम्लाय म्लातुं म्लान म्लानवत् म्लायत् मिम्लासत् म्लानं म्लायकः म्लातव्य म्लेय म्लानीय म्लातृ मिम्लासा मिम्लासुः ।

- परिम्लायति வாடி உதிர்கிறது. प्रम्लायति வருந்துகிறான், அழுக்கடைகிறது.

९६. यज - देवपूजा सङ्गति करण यजन-दानेषु வேள்வி புரிய (सक अनि प आ)

परस्मैपदे - यजति अयजत् यजतु यजेत् ।

लिट् - इयाज ईजतुः ईजुः । इयजिथ-इयष्ठ ईजथुः ईज । इयाज-इयज ईजिव ईजिम ।

- यष्टा यक्ष्यति अयक्ष्यत् ।

आशीर्लिङ् - इज्यात् इज्यास्ताम् इज्यासुः । इज्याः इज्यास्तम् इज्यास्त । इज्यासम् इज्यास्व इज्यास्म ।

लुङ् - अयाक्षीत् अयाष्टाम् अयाक्षुः । अयाक्षीः अयाष्टम् अयाष्ट । अयाक्षम् अयाक्ष्व अयाक्ष्म ।

आत्मनेपदे - यजते अयजत यजतां यजेत ।

लिट् - ईजे ईजाते ईजिरे । ईजिषे ईजाथे ईजिध्वे । ईजे ईजिवहे ईजिमहे ।

- यष्टा यक्ष्यते अयक्ष्यत ।

आशीर्लिङ् - यक्षीष्ट यक्षीयास्ताम् यक्षीरन् । यक्षीष्ठाः यक्षीयास्थाम् यक्षीध्वम् । यक्षीय यक्षीवहि यक्षीमहि ।

लुङ् - अयष्ट अयक्षाताम् अयक्षत । अयष्ठाः अयक्षाथाम् अयढ्वम् । अयक्षि अयक्ष्वहि अयक्ष्महि ।

- इज्यते याजयति-ते यियक्षति-ते

- इष्ट्वा अन्विज्य यष्टुं इष्ट इष्टवत् यजत् यजमान यियक्षत् यियक्षमाण यजनं याजकः यष्टव्य याज्य याजनीय यष्टृ यियक्षा यियक्षुः ।

- ऋत्विक् यायजूकः यज्वा-याजी इष्टिः अनुयागः *சாப்பாடு* यजेणुः यज्युः *வேள்விபுரிபவர்.* यजुः *யஜுர்வேதம், அதன் மந்திரம்* यजत्रं *வேள்வி புரியுமிடம்.* यष्टिः इष्टिः. याजः ।

९७. यती प्रयत्ने *முயற்சி செய்ய*

(अक सेट् आ)

- यतते अयतत यततां यतेत

लिट् - येते येताते येतिरे । येतिषे येताथे येतिध्वे । येते येतिवहे येतिमहे ।

- यतिता यतिष्यते अयतिष्यत ।

आशीर्लिङ् - यतिषीष्ट यतिषीयास्ताम् यतिषीरन् । यतिषीष्ठाः यतिषीयास्थाम् यतिषीध्वम् । यतिषीय यतिषीवहि यतिषीमहि ।

लुङ् - अयतिष्ट अयतिषाताम् अयतिषत । अयतिष्ठाः अयतिषाथाम् अयतिध्वं-ढ्वम् । अयतिषि अयतिष्वहि अयतिष्महि ।

- यत्यते यातयति-ते यियतिषते ।

- यतित्वा प्रयत्य यतितुं यत्त यत्तवत् यतमान यियतिषमाण यतनं यातकः यतितव्य यत्य यतनीय यतितृ यियतिषा यियतिषुः यतिः, यत्नः ।

- प्रयतते, आयतते *முயல்கிறான்* निर्यातयति प्रतियातयति *மீட்டுத் தருகிறான், (கடனை) திருப்பித் தருகிறான்.* संयतते *எதிர்க்கிறான், சண்டையிடுகிறான்.*

९८. यम उपरमे அடக்குகிறுன்

(सक अनि प) (सार्वधातुके यच्छ इति)

- यच्छति अयच्छत् यच्छतु यच्छेत्

लिट् - ययाम येमतुः येमुः । येमिथ-ययन्थ येमथुः येम । ययाम-ययम येमिव येमिम ।

- यन्ता यंस्यति अयंस्यत् यम्यात् अयंसीत्

- यम्यते यमयति यियंसति

- यत्वा संयम्य यन्तुं यत यतवत् यच्छत् यियंसत् यमनं यामकः यन्तव्य यम्य यमनीय यन्तृ यियंसा यियंसुः

- उपयमः *திருமணம்* आयामः *நீளம்* नियमः यमः वियत् यमः वाचंयमः यतिः *துறவி* उद्यमः यमी संयत् *போர்*, यतिः *விருத்தத்தில் நிறுத்துமிடம்* संयत् *அழகிய கன்னி* यन्त्रं यमकं *(சப்த அலங்காரம்)* यमुना

- आयच्छति *நீட்டுகிறுன், இழுக்கிறுன், தடுக்கிறுன்.* आयच्छते (आत्मने) *கொண்டுவருகிறுன்.* उद्यच्छते (आत्म) *தூக்குகிறுன்* उपयच्छति *மணம் செய்து கொள்கிறுன். ஏந்துகிறுன், தாங்குகிறுன்.* नियच्छति *அடக்குகிறுன், தடுக்கிறுன் கட்டுப்படுத்துகிறுன்.* विनियच्छति *அடக்குகிறுன்.* संयच्छति *பிணைக்கிறுன்.* संयच्छते (आत्म) *சேமிக்கிறுன்.*

९९. (टु) याचृ याच्ञायां யாசிக்க

(द्विक सेट प आ)

परस्मै पदे - याचति अयाचत् याचतु याचेत्

लिट् - ययाच ययाचतुः ययाचुः । ययाचिथ ययाचथुः ययाच । ययाच ययाचिव ययाचिम ।

- याचिता याचिष्यति अयाचिष्यत् याच्यात् अयाचीत् ।

आत्मने पदे - याचते अयाचत याचतां याचेत ययाचे याचिता याचिष्यते अयाचिष्यत याचिषीष्ट अयाचिष्ट ।

- याच्यते याचयति-ते यियाचयिषति-ते

-याचित्वा संयाच्य याचितुं याचित याचितवत् याचत्-याचमान यियाचिषत्-यियाचिषमाण याचनं याचकः याचितव्य याच्य याचनीय याचितृ यियाचिषा यियाचिषुः ।

- याच्ञा याचितकं *யாசித்துப் பெற்றது*. अयाची *யாசிக்காமலேயே வாழ்பவன்.*

१००. रक्ष पालने காக்க

(सक सेट् प)

- रक्षति अरक्षत् रक्षतु रक्षेत् ररक्ष रक्षिता रक्षिष्यति अरक्षिष्यत् रक्ष्यात् अरक्षीत्

- रक्ष्यते रक्षयति रिरक्षिषति

- रक्षित्वा आरक्ष्य रक्षितुं रक्षित रक्षितवत् रक्षत् रिरक्षिषत् रक्षणं रक्षकः रक्षितव्य रक्ष्य रक्षणीय रक्षितृ रिरक्षिषा रिरक्षिषुः

- रक्षः राक्षसः गोरक्षः आरक्षः ।

१०१. रट - परिभाषणे உரக்கப் பேச

(अक-सेट् प)

- रटति अरटत् रटतु रटेत् रराट (रेटतुः रेटुः) रटिता रटिष्यति अरटिष्यत् रट्यात् अराटीत्

- रट्यते रटयति रिरटिषति

- रटित्वा आरट्य रटितुं रटित रटितवत् रटत् रिरटिषित् रटनं रटकः रटितव्य रट्य रटनीय रटितृ रिरटिषा रिरटिषुः ।

१०२. रभ - राभस्ये (आपूर्वकः) ஆரம்பிக்க

(सक अनि आ)

- आरभते आरभत आरभतां आरभेत आरेभे (आरेभाते आरेभिरे) आरब्धा आरप्स्यते आरप्स्यत आरप्सीष्ट ।

लुङि - आरब्ध आरप्सातां आरप्सत । आरब्धाः आरप्साथां आरब्ध्वं-आरब्द्ध्वं । आरप्सि आरप्स्वहि आरप्स्महि ।

- आरभ्यते आरम्भयति आरिप्सते

- रब्ध्वा आरभ्य आरब्धुं आरब्ध आरब्धवत् आरभमाण आरिप्समान आरम्भणं आरम्भकः आरब्धव्य आरभ्य आरम्भणीय आरब्धृ आरिप्सा आरिप्सुः आरम्भः ।

१०३. रमु क्रीडायाम् விளையாட

(अक अनि आ)

रमते अरमत रमतां रमेत

लिट् - रेमे रेमाते रेमिरे । रेमिषे रेमाथे रेमिध्वे । रेमे रेमिवहे रेमिमहे ।

रन्ता रंस्यते अरंस्यत रंसीष्ट

लुङि - अरंस्त अरंसातां अरंसत । अरंसथाः अरंसाथां अरन्ध्वं-अरन्द्ध्वं । अरंसि अरंस्वहि अरंस्महि ।

- रम्यते रमयते रिरंसते

- रन्त्वा-रमित्वा विरम्य-विरत्य रन्तुं रत रतवत् रममाण रिरंसमान रमणं रामकः रन्तव्य रम्य रमणीय रन्तृ रिरंसा रिरंसुः

- अभिरमते *பிரியமாக நடக்கிறான்.* आरमति (प) *மென்மையுடன் மகிழ்கிறான், ஓய்வு பெறுகிறான்.* उपरमते *ஓய்வு பெறுகிறான்.* विरमति(प) *முடிக்கிறான்.* परिरमति *மகிழ்கிறான்.*

- रतिः आत्मारामः विरामः उपरमः

१०४. राजृ दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க

(अक सेट् प आ)

परस्मैपदे - राजति अराजत् राजतु राजेत्।

लिट् - रराज रेजतुः-रराजतुः रेजुः-रराजुः। रराजिथ-रेजिथ रेजथुः-रराजथुः रराज-रेज। रराज रेजिव-रराजिव रेजिम-रराजिम।

- राजिता राजिष्यति अराजिष्यत् रज्यात् अराजीत्

आत्मने पदे - राजते अराजत राजतां राजेत।

लिट् - रेजे रेजाते रेजिरे। रेजिषे रेजाथे रेजिध्वे। रेजे रेजिवहे रेजिमहे। (अथवा) रराजे रराजाते रराजिरे। रराजिषे रराजाथे रराजिध्वे। रराजे रराजिवहे रराजिमहे।

- राजिता राजिष्यते अराजिष्यत राजिषीष्ट अराजिष्ट।

- राज्यते राजयति-ते रिराजिषति-ते

- राजित्वा नीराज्य राजितुं राजित राजितवत् राजत्-राजमान रिराजिषत्-रिराजिषमाण राजनं राजक राजितव्य राज्य राजनीय राजितृ रिराजिषा रिराजिषुः।

- विराट् स्वराट् सम्राट् वैराज्यं स्वाराज्यं साम्राज्यं राज्यं राजा राजानकः நன்கு விளங்குபவன். राष्ट्रं नीराजनं

- विराजते நன்கு விளங்குகிறான்.

१०५. रुच दीप्तौ अभिप्रीतौ च ஒளிர, விருப்பத்திற்கேற்றதாக (अक सेट् आ)

- रोचते अरोचत रोचतां रोचेत

लिट् - रुरुचे रुरुचाते रुरुचिरे । रुरुचिषे रुरुचाथे रुरुचिध्वे । रुरुचे रुरुचिवहे रुरुचिमहे ।

- रोचिता रोचिष्यते अरोचिष्यत

आशीर्लिङ् - रोचिषीष्ट रोचिषीयास्ताम् रोचिषीरन् । रोचिषीष्ठाः रोचिषीयास्थाम् रोचिषीध्वम् । रोचिषीय रोचिषीवहि रोचिषीमहि ।

लुङ् - अरोचिष्ट अरोचिषाताम् अरोचिषत । अरोचिष्ठाः अरोचिषाथाम् अरोचिढ्वम् । अरोचिषि अरोचिष्वहि अरोचिष्महि । (अथवा) (प) अरोचत् अरोचताम् अरोचन् । अरोचः अरोचतम् अरोचत । अरोचम् अरोचाव अरोचाम ।)

- रुच्यते रोचयते रुरोचिषते

- रोचित्वा-रुचित्वा संरुच्य रोचितुं-रुचितुं रोचित-रुचित रोचितवत्-रुचितवत् रोचमानः रुरोचिषमाणः रोचनं रोचकः रोचितव्य रुच्य रोचनीय रोचितृ रुरोचिषा रुरोचिषुः ।

- गोरोचना, रोचनः रोचिष्णुः रुचिः रोचिः ருசி, ஒளி रुचिरं रुचिः अरोचकः रुक्मं தங்கம். प्ररोचना

प्ररोचते மிகவும் ருசிக்கிறது, மிகவும் ஒளிர்கிறது. विरोचते ஒளிகூடி பிரகாசிக்கிறது.

१०६. रुह - बीजजन्मनि प्रादुर्भावे च முளைக்க
(अक-अनि-प)

- रोहति अरोहत् रोहतु रोहेत्

लिट् - रुरोह रुरुहतुः रुरुहुः । रुरोहिथ रुरुहथुः रुरुह । रुरोह रुरुहिव रुरुहिम ।

- रोढा रोक्ष्यति अरोक्ष्यत् रुह्यात्

लुङ् - अरुक्षत् अरुक्षताम् अरुक्षन् । अरुक्षः अरुक्षतम् अरुक्षत । अरुक्षम् अरुक्षाव अरुक्षाम ।

- रुह्यते रोहयति-रोपयति, रुरुक्षति

- रूढ्वा आरुह्य रोढुं रूढ रूढवत् रुहत् रुरुक्षत् रोहणं रोहकः रोढव्य रोह्य रोहणीय रोढृ रुरुक्षा रुरुक्षुः

- अधिरोहति ஏறுகிறான், உயர்நிலை பெறுகிறான். आरोहति ஏறுகிறான் प्ररोहति முளைக்கிறது, विरोहति संरोहति வளர்கிறது,

- रूढिः, आरोहः अवरोहः अश्वारोहः ।

१०७. लघि गतौ भोजननिवृत्तौ च தாண்ட,
உபவாஸமிருக்க (सक सेट् आ)

लङ्घते अलङ्घत लङ्घतां लङ्घेत ललङ्घे लङ्घिता लङ्घिष्यते अलङ्घिष्यत लङ्घिषीष्ट अलङ्घिष्ट

- लङ्घ्यते लङ्घयते लिलङ्घिषते

- लङ्घित्वा उंल्लङ्घ्य लङ्घयितुं लङ्घित लङ्घितवत् लङ्घमान लिलङ्घिषमाण लङ्घनं लङ्घकः लङ्घितव्य लङ्घ्य लङ्घनीय लङ्घितृ लिलिङ्घिषा लिलिङ्घिषुः ।

- लघुः

१०८. लप व्यक्तायां वाचि பேச

(अक सेट् प)

- लपति अलपत् लपतु लपेत् ललाप (लेपतुः लेपुः) लपिता लपिष्यति अलपिष्यत् लप्यात् अलापीत्

- लप्यते लापयति लिलपिषति

- लपित्वा आलप्य लपितुं लपित लपितवत् लपत् लिलपिषत् लपनं लापकः लपितव्य लाप्य लपनीय लपितृ लिलप्सा लिलप्सुः

- आलापः प्रलापः विलापः संल्लापः अपलापः

- अपलपति *மறைக்கிறான், மறுக்கிறான்* आलपति *கூடிப் பேசுகிறான்.* उल्लपति *உரக்கக் கூப்பிடுகிறான்.* प्रलपति *பிதற்றுகிறான்.* विलपति *அழுகிறான்.* विप्रलपति *வாதிட்டு மறுக்கிறான்.* संलपति *கூடிப் பேசுகிறான்.*

१०९. लबि अवस्रंसने தொங்க

(अक सेट् आ)

- लम्बते अलम्बत लम्बतां लम्बेत ललम्बे (ललम्बाते ललम्बिरे) लम्बिता लम्बिष्यते अलम्बिष्यत लम्बिषीष्ट अलम्बिष्ट ।

- लम्ब्यते लम्बयते लिलम्बिषते

- लम्बित्वा आलम्ब्य लम्बितुं लम्बित लम्बितवत् लम्बमान लिलम्बिषमाण लम्बनं लम्बकः लम्बितव्य लम्ब्य लम्बनीय लम्बितृ लिलम्बिषा लिलम्बिषुः ।

- अवलम्बते *பற்றித் தொங்குகிறான், பற்றி நிற்கிறான்.* आलम्बते *பிடித்து நிற்கிறான், பிடித்துத் தொங்குகிறான்.* उल्लंबते

நிமிர்ந்து நிற்கிறான். विलम्बते தொங்குகிறான் தாமதிக்கிறான், சாய்கிறான் கீழ்நோக்கிச் செல்கிறான்.

११०. डुलभष् (लभ) प्राप्तौ பெற, அடைய

(सक अनिट् आ)

- लभते अलभत लभतां लभेत।

लिट् - लेभे लेभाते लेभिरे। लेभिषे लेभाथे लेभिध्वे। लेभे लेभिवहे लेभिमहे।

- लब्धा लप्स्यंते अलप्स्यत।

आशीर्लिङ् - लप्सीष्ट लप्सीयास्ताम् लप्सीरन्। लप्सीष्ठाः लप्सीयास्थाम् लप्सीध्वम्। लप्सीय लप्सीवहि लप्सीमहि।

लुङ् - अलब्ध अलप्साताम् अलप्सत। अलब्धाः अलप्साथाम् अलब्ध्वम्। अलप्सि अलप्स्वहि अलप्स्महि।

- लभ्यते, लम्भयति, लिप्सते

- लब्ध्वा आलभ्य लब्धुं लब्ध लब्धवत् लभमानः लिप्समानः लभनं लंभकः लब्धव्य लभ्य लभनीय लब्धृ लिप्सा लिप्सुः।

- लब्धिः उपलब्धिः लाभः।

आलभते தொடுகிறான் கொல்கிறான், उपलभते அறிகிறான், கண்டுபிடிக்கிறான், उपालभते இகழ்கிறான், प्रतिलभते மீட்கிறான், विप्रलभते ஏமாற்றுகிறான், संलभते நன்கு பெறுகிறான்.

१११. लस श्लेषण क्रीडनयोः அணைக்க, விளையாட

(अक सेट् प)

- लसति अलसत् लसतु लसेत् ललास (ललसतुः) लसिता लसिष्यति अलसिष्यत् लस्यात् अलासीत्।

- लस्यते लासयति लिलसिषति

- लसित्वा विलस्य लसितुं लसित लसितवत् लसत् लिलसिषत् लसनं लासकः लसितव्य लस्य लसनीय लसितृ लिलसिषा लिलसिषुः

- विलासी हल्लासः *(உமட்டல்)* उल्लासः अलसः आलस्यं

- उल्लसति *போட்டியிடுகிறான், ஒளிர்கிறான்.* परिलसति विलसति *ஒளியுடன் விளங்குகிறான்.*

११२. वद व्यक्तायां वाचि பேச, சொல்ல

(सक सेट् प)

- वदति अवदत् वदतु वदेत्

लिट् - उवाद ऊदतुः ऊदुः। उवदिथ ऊदथुः ऊद। उवाद-उवद ऊदिव ऊदिम।

- वदिता वदिष्यति अवदिष्यत् उद्यात् अवादीत्

- उद्यते वादयति विवदिषति

- उदित्वा प्रोद्य वदितुं उदित उदितवत् वदत् विवदिषत् वदनं वादकः उक्तिः वदितव्य वद्य-उद्य वदनीय वदितृ विवदिषा विवदिषुः।

- वदान्यः वादित्रं वाद्यं वत्सः प्रियंवदः कद्वदः *அற்பமாகப் பேசுபவன்* परिवादिनी *வீணை.* वदनं *முகம்,* वावदूकः अवद्यं *சொல்லக்கூடாத குறை* वादः

- अनुवदति *ஒட்டிப் பேசுகிறான்.* अपवदति *மறுத்துப் பேசுகிறான்.* अभिवदति *அறிமுகப்படுத்திப் பேசுகிறான்.* परिवदति *பொல்லாங்கு பேசுகிறான்.* प्रतिवदति *விடையளிக்கிறான்.* विवदति *விவாதிக்கிறான்.* विप्रवदति *எதிர்த்தும் மறுத்தும் பேசுகிறான்.* विसंवदति *முரண்பட்டுப் பேசுகிறான்.* संवदति *ஒத்துப் பேசுகிறான்.* संप्रवदते (आत्म) *உரக்கப் பேசுகிறான் கூக்குரலிடுகிறான்.*

११३. वदि अभिवादनस्तुत्योः வணங்க, துதிக்க

(सक-सेट् आ)

-वन्दते अवन्दत वन्दतां वन्देत ववन्दे वन्दिता वन्दिष्यते अवन्दिष्यत वन्दिषीष्ट अवन्दिष्ट

- वन्द्यते वन्दयते विवन्दिषते

- वन्दित्वा अभिवन्द्य वन्दितुं वन्दित वन्दितवत् वन्दमान विवन्दिषमाण वन्दनं वन्दकः वन्दितव्य वन्द्य वन्दनीय वन्दितृ विवन्दिषा विवन्दिषुः ।

- वन्दारुः *வணங்கும் வழக்கமுள்ளவர்,* वन्दी वन्दा *புல்லுருவி*

- अभिवन्दते *பக்தியுடன் வணங்குகிறான்.*

११४. डु वप् बीजसन्ताने छेदने च விதைக்க, மயிர்களைய

(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - वपति अवपत् वपतु वपेत् ।

लिटि - उवाप ऊपतुः ऊपुः । उवपिथ-उवप्थ ऊपथुः ऊप । उवाप-उवप ऊपिव ऊपिम ।

- वप्ता वप्स्यति अवप्स्यत् उप्यात् अवाप्सीत्

आत्मने पदे - वपते अवपत वपतां वपेत

लिट् - ऊपे ऊपाते ऊपिरे । ऊपिषे ऊपाथे ऊपिध्वे । ऊपे ऊपिवहे ऊपिमहे ।

- वप्ता वप्स्यते अवप्स्यत

आशीर्लिङ् - वप्सीष्ट वप्सीयास्तां वप्सीरन् । वप्सीष्ठाः वप्सीयास्थां वप्सीध्वं । वप्सीय वप्सीवहि वप्सीमहि ।

लुङ् - अवप्त अवप्सातां अवप्सत । अवप्थाः अवप्साथां अवप्ध्वं । अवप्सि अवप्स्वहि अवप्स्महि ।

- उप्यते वापयति-ते विवप्सति-ते

- उप्त्वा निरुप्य वप्तुं उप्त उप्तवत् वपत् वपमान विवप्सत् विवप्समान वपनं वापकः वप्तव्य वाप्य वपनीय वप्तृ विवप्सा विवप्सुः

- वप्रं वप्रिः *வயல்* वापी वापिः *படிகட்டிய கிணறு* वपा *வயிற்றினுள் குடலை மூடிய சவ்வு.* वपुः *உடல்* अनुप्त्रिमं *விதைக்காது விளைந்த செடி* उप्तिः वापः

- आवपति *வாரி இறைக்கிறான். தூவுகிறான்.* उद्वपति *கொட்டுகிறான்.* निवपति *விதை தெளிக்கிறான்.* निर्वपति *அளிக்கிறான், சடங்கு புரிகிறான்.* प्रतिवपति *விளைக்கிறான்.*

११५. (टु) वम उद्गिरणे உமட்ட, வாந்தி எடுக்க (सक सेट् प)

- वमति अवमत् वमतु वमेत्

लिट् - ववाम वेमतुः-ववमतुः वेमुः ववमुः । ववमिथ-वेमिथ ववमथुः-वेमथुः वेम-ववम । ववाम-ववम ववमिव ववमिम ।

- वमिता वमिष्यति अवमिष्यत् वम्यात्

लुङ् - अवमीत् अवमिष्टां अवमिषुः । अवमीः अवमिष्टं अवमिष्ट । अवमिषं अवमिषाव अवमिषाम ।

- वम्यते वामयति विवमिषति

- वमित्वा-वान्त्वा प्रवम्य वमितुं वमित-वान्त वमितवत्-वान्तवत् वमत् विवमिषत् वमनं वामकः वमितव्य वाम्य वमनीय वमितृ विवमिषा विवमिषुः

- वान्तिः वमथुः ।

११६. वस निवासे குடியிருக்க

(अक-अनि-प)

- वसति अवसत् वसतु वसेत्

लिट् - उवास ऊषतुः ऊषुः । उवस्थ-उवसिथ ऊषथुः ऊष । उवास-उवस ऊषिव ऊषिम ।

वस्ता वत्स्यति अवत्स्यत्

आशीर्लिङ् - उष्यात् उष्यास्ताम् उष्यासुः । उष्याः उष्यास्तम् उष्यास्त । उष्यासम् उष्यास्व उष्यास्म ।

लुङ् - अवात्सीत् अवात्ताम् अवात्सुः । अवात्सीः अवात्तम् अवात्त । अवात्सम् अवात्स्व अवात्स्म ।

- उष्यते वासयति विवत्सति

- उषित्वा व्युष्य वस्तुं उषित उषितवत् वसन् विवत्सन् वसनं वासकः वस्तव्य वास्य वसनीय वस्तृ विवत्सा विवत्सुः ।

- अधिवसति निवसति आवसति उपवसति *முழுவதிலும் வசிக்கிறான்*, उपवसति *பட்டினி இருக்கிறான்*, निर्वसति *வெளியே வசிக்கிறான்*, निर्वासनं *வெளியேற்றுதல்*, परिवसति *ஒரு நாள் (இரவு) தங்குகிறான்*, पर्युषितं - *ஒரு நாள் பழையது*, प्रवसति *வெளியூர் செல்கிறான்*, प्रवासयति *நாடு கடத்துகிறான்*, विप्रवसति *வெளியூரிலிருக்கிறான்*, संवसति *கூட வசிக்கிறான்*.

- उष्टिः अध्युष्टं प्रत्युष्टं ।

१९७. वह प्रापणे சுமக்க, சுமந்து செல்ல
(द्विक-अनि-प-आ)

परस्मैपदे - वहति अवहत् वहतु वहेत्।

लिट् - उवाह ऊहतुः ऊहुः । उवहिथ-उवोढ ऊहथुः ऊह । उवाह-उवह ऊहिव ऊहिम।

- वोढा वक्ष्यति अवक्ष्यत्

आशीर्लिङ् - उह्यात् उह्यास्ताम् उह्यासुः । उह्याः उह्यास्तम् उह्यास्त। उह्यासम् उह्यास्व उह्यास्म।

लुङ् - अवाक्षीत् अवोढाम् अवाक्षुः । अवाक्षीः अवोढम् अवोढ । अवाक्षम् अवाक्ष्व अवाक्ष्म।

आत्मनेपदे - वहते अवहत वहतां वहेत।

लिट् - ऊहे ऊहाते ऊहिरे । ऊहिषे ऊहाथे ऊहिध्वे । ऊहे ऊहिवहे ऊहिमहे।

- बोढा वक्ष्यते अवक्ष्यत

आशीर्लिङ् - वक्षीष्ट वक्षीयास्ताम् वक्षीरन् । वक्षीष्ठाः वक्षीयास्थां वक्षीध्वम्। वक्षीय वक्षीवहि वक्षीमहि।

लुङ् - अवोढ अवक्षाताम् अवक्षत। अवोढाः अवक्षाथाम् अवोढ्वम्। अवक्षि अवक्ष्वहि अवक्ष्महि।

- उह्यते, वाहयति विवक्षति-ते

- ऊढ्वा प्रवह्य वोढुं ऊढ ऊढवत् वहन् वहमानः विवक्षन्-विवक्षमाणः वहनं वाहकः वोढव्य वह्य-वाह्य वहनीय वोढृ विवक्षा विवक्षुः ।

अपवहति கடத்துகிறான், आवहति வீட்டிற்குக் கொணர்கிறான். (आवाहनं) उद्वहति विवहति மணக்கிறான், சுமக்கிறான், निर्वहति பொறுப்பேற்கிறான், நிறைவேற்றுகிறான், परिवहति ததும்பி வழிகிறது, संवाहयति (கால்-கை) பிடித்து விடுகிறான். वाहः ।

११८. वाछि - इच्छायाम् விரும்ப
(सक सेट् प)

वाञ्छति अवाञ्छत् वाञ्छतु वाञ्छेत् ववाञ्छ (ववाञ्छतुः) वाञ्छिता वाञ्छिष्यति अवाञ्छिष्यत् वाञ्छयात् अवाञ्छीत्

- वाञ्छयते वाञ्छयति विवाञ्छिषति

- वाञ्छित्वा विवाञ्छय वाञ्छितुं वाञ्छित वाञ्छितवत् वाञ्छत् विवाञ्छिषत् वाञ्छनं वाञ्छकः वाञ्छितव्य वाञ्छव्य वाञ्छनीय वाञ्छितृ विवञ्छिषा विवाञ्छिषुः

- वाञ्छितिः वाञ्छः वाञ्छा

- अभिवाञ्छति ஏங்குகிறான்.

११९. वृतु (वृत) वर्तने இருக்க,
(अक-सेट्-आ)

- वर्तते अवर्तत वर्ततां वर्तेत

लिट् - ववृते ववृताते ववृतिरे। ववृतिषे ववृताथे ववृतिध्वे । ववृते ववृतिवहे ववृतिमहे।

लुट् - वर्तिता वर्तितारौ वर्तितारः । वर्तितासे वर्तितासाथे वर्तिताध्वे। वर्तिताहे वर्तितास्वहे वर्तितास्महे।

लृट् - वर्तिष्यते वर्तिष्येते वर्तिष्यन्ते । वर्तिष्यसे वर्तिष्येथे वर्तिष्यध्वे । वर्तिष्ये वर्तिष्यावहे वर्तिष्यामहे । (अथवा) वर्त्स्यति वर्त्स्यतः वर्त्स्यन्ति । वर्त्स्यसि वर्त्स्यथः वर्त्स्यथ । वर्त्स्यामि वर्त्स्यावः वर्त्स्यामः ।

लृङ् - अवर्तिष्यत अवर्तिष्येताम् अवर्तिष्यन्त । अवर्तिष्यथाः अवर्तिष्येथाम् अवर्तिष्यध्वम् । अवर्तिष्ये अवर्तिष्यावहि अवर्तिष्यामहि । (अथवा) अवर्त्स्यत् अवर्त्स्यताम् अवर्त्स्यन् । अवर्त्स्यः अवर्त्स्यताम् अवर्त्स्यत । अवर्त्स्यम् अवर्त्स्याव अवर्त्स्याम ।

आशीर्लिङ् - वर्तिषीष्ट वर्तिषीयास्ताम् वर्तिषीरन् । वर्तिषीष्ठाः वर्तिषीयास्थाम् वर्तिषीध्वम् । वर्तिषीय वर्तिषीवहि वर्तिषीमहि ।

लुङ् - अवर्तिष्ट अवर्तिषाताम् अवर्तिषत । अवर्तिष्ठाः अवर्तिषाथाम् अवर्तिध्वम् । अवर्तिषि अवर्तिष्वहि अवर्तिष्महि । (अथवा) अवृतत् अवृततां अवृतन् । अवृतः अवृततम् अवृतत । अवृतम् अवृताव अवृताम ।

- वृत्यते वर्तयति विवर्तिषते

- वर्तित्वा-वृत्वा आवृत्य वर्तितुं वृत्त वृत्तवत् वर्तमानः विवर्तिषमाणः वर्तनं वर्तकः वर्तितव्य वर्त्य वर्तनीय वर्तितृ विवर्तिषा विवर्तिषुः ।

अतिवर्तते *மீறுகிறான்*, अनुवर्तते *தொடர்கிறான்* अभिवर्तते *(இதை) நோக்கி வருகிறான்*. परिवर्तते, आवर्तते *சுற்றி வருகிறான்*. उद्वर्तते *ஏறுகிறான், எகிறுகிறான். வீங்குகிறது* निवर्तते परावर्तते *திரும்புகிறான்*. निर्वर्तते *முடிவுபெறுகிறது*. प्रवर्तते *ஈடுபடுகிறான், முன்னேறுகிறான்*. प्रतिनिवर्तते *திரும்புகிறான்*.

१२०. वृधु वृद्धौ வளர

(अक सेट् आ)

- वर्धते अवर्धत वर्धतां वर्धेत ववृधे वर्धिता

लृटि - वर्धिष्यते वर्धिष्येते इत्यादि । (अथवा) वर्त्स्यति वर्त्स्यतः वर्त्स्यन्ति । वर्त्स्यसि वर्त्स्यथः वर्त्स्यथ । वर्त्स्यामि वर्त्स्यावः वर्त्स्यामः ।

लृङि - अवर्धिष्यत इत्यादि । (अथवा) अवर्त्स्यत् अवर्त्स्यतां अवर्त्स्यन् । अवर्त्स्यः अवर्त्स्यतं अवर्त्स्यत । अवर्त्स्यं अवर्त्स्याव अवर्त्स्याम ।

- वर्धिषीष्ट अवर्धिष्ट

- वृध्यते वर्धयति विवर्धिषते

- वर्धित्वा संवृध्य वर्धितुं वृद्ध वृद्धवत् वर्धमान विवर्धिषिमाण वर्धनं वर्धकः वर्धितव्य वर्ध्य वर्धनीय वर्धितृ विवर्धिषा विवर्धिषुः ।

- वृद्धिः वर्धः वर्षीयान् वर्षिष्ठः वर्धिष्णुः वार्धुषिकः वर्ध्र - *தோல் வெடிப்பு.*

१२१. वृषु सेचने (மழை) பெய்ய

(सक सेट् प)

- वर्षति अवर्षत् वर्षतु वर्षेत् ववर्ष (ववृषतुः ववृषुः) वर्षिता वर्षिष्यति अवर्षिष्यत् वृष्यात् अवर्षीत्

- वृष्यते वर्षयति विवर्षिषति

- वर्षित्वा वृष्ट्वा अभिवृष्य वर्षितुं वृष्ट वृष्टवत् वर्षत् विवर्षिषत् वर्षणं वर्षकः वर्षितव्य वर्ष्य वर्षणीय वर्षितृ विवर्षिषा विवर्षिषुः

- वर्षः *வருடம்* वृषः वृषभः *எருது* प्रावृट् *மழைகாலம்* वृष्यं *ஆண்மை தரத்தக்க மருந்து* वृष्टिः वृषणः *(ஆண் பீஜகோசம்)* वृषा *இந்திரன்* वृष्णिः *மேகம் யது இனத்தவன்* वर्षा *மழை பருவம்.* वृषलः

अभिवर्षति प्रवर्षति *(மழை) கொட்டுகிறது.*

१२२. (टु) वेपृ कम्पने நடுங்க

(अक सेट् आ)

- वेपते अवेपत वेपतां वेपेत

लिट् - विवेपे विवेपाते विवेपिरे। विवेपिषें विवेपाथे विवेपिध्वे। विविपे विविपिवहे विविपमहे।

- वेपिता वेपिष्यते अवेपिष्यत वेपिषीष्ट अवेपिष्ट।

- वेप्यते वेपयते विवेपिषते

- वेपित्वा अभिवेप्य वेपितुं वेपित वेपितवत् वेपमान विवेपिषमाण वेपनं वेपकः वेपितव्य वेप्य वेपनीय वेपितृ विवेपिषा विवेपिषुः।

- वेपः वेपथुः विपिनं

१२३. वेष्ट वेष्टने சுற்ற, சூழ

(सक सेट् आ)

- वेष्टते अवेष्टत वेष्टतां वेष्टेत विवेष्टे (विवेष्टाते) वेष्टिता वेष्टिष्यते अवेष्टिष्यत वेष्टिषीष्ट अवेष्टिष्ट

- वेष्ट्यते वेष्टयते विवेष्टिषते

- वेष्टित्वा संवेष्ट्य वेष्टितुं वेष्टित वेष्टितवत् वेष्टमान विवेष्टिषमाण वेष्टनं वेष्टकः वेष्टितव्य वेष्ट्य वेष्टनीय वेष्टितृ विवेष्टिषा विवेष्टिषुः।

- वेष्टितिः वेष्टः

१२४. व्यथ भयसञ्चलनयोः பயப்பட, துயருற

(अक सेट् आ)

-व्यथते अव्यथत व्यथतां व्यथेत विव्यथे व्यथिता व्यथिष्यते अव्यथिष्यत व्यथिषीष्ट अव्यथिष्ट।

- व्यथ्यते व्यथयति विव्यथिषते

- व्यथित्वा संव्यथ्य व्यथितुं व्यथित व्यथितवत् व्यथमान विव्यथिषमाण व्यथनं व्यथकः व्यथितव्य व्यथ्य व्यथनीय व्यथितृ विव्यथिषा विव्यथिषुः ।

१२५. व्रज गतौ சென்றடைய

(सक सेट् प)

- व्रजति अव्रजत् व्रजतु व्रजेत् वव्राज (वव्रजतुः) व्रजिता व्रजिष्यति अव्रजिष्यत् व्रज्यात् अव्राजीत्

- व्रज्यते व्रजयति विव्रजिषति

- व्रजित्वा परिव्रज्य व्रजितुं व्रजित व्रजितवत् व्रजत् विव्रजिषत् व्रजनं व्राजकः व्रजितव्य व्राज्य व्रजनीय व्रजितृ विव्रजिषा विव्रजिषुः ।

परिव्राट् परिव्रज्या पारिव्राज्यं व्रजः व्राजिः *முனிவர்* वज्रं *வஜ்ராயுதம், வைரம்.*

- अनुव्रजति *தொடர்ந்து செல்கிறுன்.* आव्रजति *வருகிறுன்.* परिव्रजति *துறவு பூண்டு செல்கிறுன்.* प्रव्रजति *நாடு விட்டுச் செல்கிறுன்.* प्रत्युद्व्रजति *எதிர்நோக்கிச் செல்கிறுன்.*प्रतिव्रजति *அருகில் செல்கிறுன்.*

१२६. शकि (शङ्क) शङ्कायां சந்தேகிக்க

(सक सेट् आ)

- शङ्कते अशङ्कत शङ्कतां शङ्केत शशङ्के शङ्किता शङ्किष्यते अशङ्किष्यत शङ्किषीष्ट अशङ्किष्ट

- शङ्क्यते शङ्कयते शिशङ्किषते

- शङ्कित्वा आशङ्क्य शङ्कितुं शङ्कित शङ्कितवत् शङ्कमान शिशङ्किषमाण शङ्कनं शङ्ककः शङ्कितव्य शङ्क्य शङ्कनीय शङ्कितृ शिशङ्किषा शिशङ्किषुः

- अभिशङ्कते आशङ्कते परिशङ्कते विशङ्कते சந்தேகிக்கிறான், பயப்படுகிறான், கவலையுடன் சிந்திக்கிறான்.

१२७. शप - आक्रोशे சபிக்க, சப்தமிட
(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - शपति अशपत् शपतु शपेत् शशाप शप्ता शप्स्यति अशप्स्यत शप्यात् अशाप्सीत् ।

आत्मनेपदे - शपते अशपत शपतां शपेत शेपे (शेपाते) शप्ता शप्स्यते अशप्स्यत शप्सीष्ट

लुङि - अशप्त अशप्सातां अशप्सत । अशप्थाः अशप्साथां अशब्ध्वं । अशप्सि अशप्स्वहि अशप्स्महि ।

- शप्यते शापयति-ते शिशप्सति-ते

- शप्त्वा अभिशप्य शप्तुं शप्त शप्तवत् शपमान शिशप्सत् शिशप्समान शपनं शापकः शप्तव्य शप्य शपनीय शप्तृ शिशप्सा शिशप्सुः शप्तिः शापः

- अभिशपति குற்றம் சாட்டுகிறான். தூற்றுகிறான்.

१२८. शंसु स्तुतौ துதிக்க
(सक सेट पर)

- शंसति अशंसत् शंसतु शंसेत् शशंस (शशंसतुः) शंसिता शंसिष्यति अशंसिष्यत् शंस्यात् अशंसीत्

- शंस्यते शंसयति शिशंसिषति

- शंसित्वा आशंस्य शंसितुं शंसित शंसितवत् शंसत् शिशंसिषत् शंसनं शंसकः शंसितव्य शंस्य शंसनीय शंसितृ शिशंसिषा शिशंसिषुः

- नृशंसः - नराशांसः, नाराशंसः (हिंसार्थकत्वे) பொல்லாங்குக்-குள்ளாகுபவன் கொடியவன். प्रशंसा आशंसा प्रशस्तिः

- आशंसति-ते (आ) விரும்புகிறான். எதிர்பார்க்கிறான் प्रशंसति புகழ்கிறான்.

आत्मनेपदे - आ+शंसते

आशंसते आशंसत आंशसतां आशंसेत आशशंसे आशंसिता आशंसिष्यते आशंसिष्यत आशंसीष्ट आशंसिष्ट

- आशंस्यते आशंसयते आशिशंसयिषते

- आशंसमान आशंसिषमाण

१२९. शिक्ष - विद्योपादाने பயில - கற்க

(सक सेट् आ)

- शिक्षते अशिक्षत शिक्षतां शिक्षेत शिशिक्षे शिक्षिता शिक्षिष्यते अशिक्षिष्यत शिक्षिषीष्ट अशिक्षिष्ट

- शिक्ष्यते शिक्षयति शिशिक्षषते

- शिक्षित्वा संशिक्ष्य शिक्षितुं शिक्षित शिक्षितवत् शिक्षमाण शिशिक्षिषमाण शिक्षणं शिक्षकः शिक्षितव्य शिक्ष्य शिक्षमाण शिक्षितृ शिशिक्षिषा शिशिक्षिषुः

- शिक्षा பயிற்சி, விஜ்ஞானம், வேதத்தின் உச்சரிப்பு இலக்கணம்.

१३०. शुच शोके வருந்த

(अक सेट् प)

शोचति अशोचत् शोचतु शोचेत्

लिट् - शुशोच शुशुचतुः शुशुचुः। शुशोचिथ शुशुचथुः शुशुच। शुशोच शुशोचिव शुशोचिम।

- शोचिता शोचिष्यति अशोचिष्यत् शुच्यात् अशोचीत्

- शुच्यते शोचयति शुशोचिषति

- शोचित्वा परिशोच्य शोचितुं शुचित - शोचित शुचितवत् - शोचितवत् शोचत् शुशोचिषत् शोचनं शोचकः शोचितिः शोकः शोचितव्यं शोच्य शोचनीय शोचितृ शुशोचिषा शुशोचिषुः

- शुचिः *தூயவன், திறமை மிக்கவன், அறிவாளி*, शोकः शुक्रः शोचिः *ஒளி*

- अनुशोचति *தொடர்ந்து வருந்துகிறான்*. परिशोचति *வருந்திப் புலம்புகிறான்.*

१३१. शुभ दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க

(अक सेट् आ)

शोभते अशोभत शोभतां शोभेत शुशुभे शोभिता शोभिष्यते अशोभिष्यत शोभिषीष्ट अशोभिष्ट

- शुभ्यते शोभयते शुशुभिषते

- शोभित्वा संशोभ्य शोभितुं-शुभितुं शोभित शोभितवत् शोभमान शुशुभिषमाण शोभनं शोभकः शोभितव्य शोभ्य शोभनीय शोभितृ शुशुभिषा शुशुभिषुः

- शोभनः शोभा

१३२. श्रिञ् सेवायां அடைய

(सक सेट प आ)

परस्मै पदे - श्रयति अश्रयत् श्रयतु श्रयेत

लिट् - शिश्राय शिश्रियतुः शिश्रियुः । शिश्रयिथ शिश्रियथुः शिश्रिय । शिश्राय शिश्रयिव शिश्रियिम ।

- श्रयिता श्रयिष्यति अश्रयिष्यत्

आशीर्लिङ् - श्रीयात् श्रीयास्तां श्रीयासुः । श्रीयाः श्रीयास्तं श्रीयास्त । श्रीयासं श्रीयास्व श्रीयास्म ।

लुङ् - अशिश्रियत् अशिश्रियातां अशिश्रियन् । अशिश्रियः अशिश्रियतं अशिश्रियत । अशिश्रियं अशिश्रियाव अशिश्रियाम ।

आत्मनेपदे - श्रयते अश्रयत श्रयतां श्रयेत

लिट् - शिश्रिये शिश्रियाते शिश्रियिरे । शिश्रियिषे शिश्रियाथे शिश्रियिध्वे । शिश्रिये शिश्रियिवहे शिश्रियिमहे ।

- श्रयिता श्रयिष्यते अश्रयिष्यत श्रयिषीष्ट

लुङ् - अशिश्रियत अशिश्रियेतां अशिश्रियन्त । अशिश्रियथाः अशिश्रियेथां अशिश्रियध्वं । अशिश्रिये अशिश्रियावहि अशिश्रियामहि ।

- श्रीयते श्राययति-ते शिश्रयिषति-ते

- श्रित्वा आश्रित्य श्रयितुं श्रित श्रितवत् श्रयत् श्रयमाण शिश्रयिषत् शिश्रयिषमाण श्रयणं श्रायकः श्रितिः श्रयः - श्रायः श्रयितव्य श्रय्य श्रयणीय श्रयितृ शिश्रयिषा शिश्रयिषुः

- अधिश्रयति ஏறி அமர்கிறான். आश्रयति-ते பின்பற்றுகிறான், நம்பி அடைகிறான் பற்றுகிறான். उच्छ्रयति உயர்கிறான். उपाश्रयति संश्रयति நம்பிப் பற்றுகிறான்.

- उच्छ्राय: உயரம் श्री: श्रेणि: श्रेणी श्मश्रु ।

१३३. श्लाघृ कत्थने புகழ

(सक सेट् आ)

श्लाघते अश्लाघत श्लाघतां श्लाघेत शश्लाघे श्लाघिता श्लाघिष्यते अश्लाघिष्यत श्लाघिषीष्ट अश्लाघिष्ट

- श्लाघ्यते श्लाघयति शिश्लाघिषते

- श्लाघित्वा संश्लाघ्य श्लाघितुं श्लाघित श्लाघितवत् श्लाघमान शिश्लाघिषमाण श्लाघनं श्लाघकः श्लाघितिः श्लाघः श्लाघितव्य श्लाघ्य श्लाघनीय श्लाघितृ शिश्लाघिषा शिश्लाघिषुः ।

१३४. षद्लृ (सद) विशरणगत्यवसादनेषु சிதற, அடைய, தளர (अक सक अनिट् पर) (सार्वधातुके सीद इति)

- सीदति असीदत् सीदतु सीदेत्

लिट् - ससाद सेदतुः सेदुः । सेदिथ-ससत्थ सेदथुः सेद । ससाद-ससद सेदिव सेदिम ।

- सत्ता सत्स्यति असत्स्यत् सद्यात्

लुङ् - असदत् असदतां असदन् । असदः असदतं असदत । असदं असदाव असदाम ।

- सद्यते सादयति सिसत्सति

- सत्त्वा निषद्य सत्तुं सन्नवत् सीदत् सिसत्सत् सदनं सादकः सत्तव्य साद्य सदनीय सत्तृ सिसत्सा सिसत्सुः

- निषादः प्रासादः उपनिषत् परिषत् संसत् सादिः सादी குதிரையோட்டி सदः सादः सदस्यः सत्त्रं

- अवसीदति தளர்கிறான், आसीदति அருகில் அமர்கிறான். उत्सीदति அழிகிறான் उपसीदति. அருகில் செல்கிறான். निषीदति அமர்கிறான். प्रसीदति தெளிகிறான், அருள்கிறான். विषीदति கவலையடைகிறான் வருந்துகிறான்.

१३५. षस्ज (सज्ज) गतौ सङ्गे च ஒட்ட

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - सज्जति असज्जत् सज्जतु सज्जेत् ससज्ज सज्जिता सज्जिष्यति असज्जिष्यत् सज्ज्यात् असज्जीत्

आत्मने पदे - सज्जते असज्जत सज्जतां सज्जेत ससज्जे सज्जिता सज्जिष्यते असज्जिष्यत सज्जिषीष्ट असज्जिष्ट

- सज्ज्यते सज्जयति-ते सिसज्जिषति-ते

- सज्जित्वा आसज्ज्य सज्जित सज्जितवत् सज्जत् सज्जमानः सिसज्जिषत्-सिसज्जिषमाणः सज्जनं सज्जकः सज्जितव्य सज्ज्य सज्जनीय सज्जितृ सिसज्जिषा सिसज्जिषुः ।

१३६. षह (सह) मर्षणे பொறுத்துக்கொள்ள

(सक-सेट् आ)

- सहते असहत सहतां सहेत

लिट् - सेहे सेहाते सेहिरे । सेहिषे सेहाथे सेहिध्वे । सेहे सेहिवहे सेहिमहे ।

लुट् - सहिता सहितारौ अथवा सोढा सोढारौ इत्यादि

- सहिष्यते असहिष्यत सहिषीष्ट असहिष्ट

- सह्यते साहयति-ते सिसहिषते

- सहित्वा-सोढ्वा प्रसह्य सहितुं-सोढुं सोढ सोढवत् सहमान सिसहिषमाण सहनं साहकः सहितव्य-सोढव्य सह्य सहनीय सोढृ-सहितृ सिसहिषा सिसहिषुः

- सहिष्णुः विषहिष्णुः तुराषाट् पृतनाषाट् सर्वंसहा सहा उत्साहः प्रसह्य

- उत्सहते *உற்சாகத்துடன் செயல்படுகிறான்.* प्रसहते *எதிர்ப்பைத் தாங்குகிறான்* विषहते *வலிவுடன் எதிர்க்கிறான்.*

१३७. षिध (सिध) गतौ நகர செல்ல

(सक सेट् प)

- सेधति असेधत् सेधतु सेधेत् सिषेध सेधिता सेधिष्यति असेधिष्यत् सिध्यात् असेधीत्

- सिध्यते सेधयति सिसेधिषति-सिसिधिषति

- सिधित्वा-सेधित्वा प्रतिषिध्य सेद्धुं सिद्ध सिद्धवत् सेधत् सिसिधिषत्-सिसेधिषत् सेधनं सेधकः सेधितव्य सेध्य सेधनीय सेधितृ सिसिधिषा सिसेधिषा सिसिधिषुः सिसेधिषुः ।

- अपसेधति *போக்குகிறது,* निषेधति *தடை செய்கிறது.* प्रतिषेधति *வராமல் தடுக்கிறது தடை செய்கிறது.* विप्रतिषेधति *முரண்படுகிறது.*

निपूर्वः गतिनिषेधे - निषेधति न्यषेधत् निषेधतु निषेधतां निषिषेध निषेधिता निषेधिष्यति न्यषेधिष्यत् निषिध्यात् न्यषेधीत् ।

- निषिध्यते निषेधयति निषिषेधिषति-निषिषिधिषति

- निषिध्य निषेद्धुं निषिद्ध निषिद्धवत् निषेधत् निषिषिधिषत्-निषिषेधिषत् निषेधनं निषेधकः निषेधितव्य निषेध्य निषेधनीय निषेधितृ निषिषेधिषा निषिषेधिषुः-निषिषिधिषा निषिषिधिषुः ।

१३८. षेवृ (सेव) सेवने பணிபுரிய, பணிவிடை செய்ய (सक सेट् आ)

सेवते असेवत सेवतां सेवेत सिषेवे सेविता सेविष्यते असेविष्यत सेविषीष्ट असेविष्ट ।

- सेव्यते सेवयति-ते सिसेविषते

- सेवित्वा निषेव्य सेवितुं सेवित सेवितवत् सेवमान सिसेविषमाण सेवनं सेवकः सेवितव्य सेव्य सेवनीय सेवितृ सिसेविषा सिसेविषुः ।

- सेविष्णुः सेवा निषेवा

१३९. ष्ठा (स्था) गतिनिवृत्तौ நிற்க (अक अनिट् पर) (सार्वधातुके 'तिष्ठ' इति)

लट् - तिष्ठति तिष्ठतः तिष्ठन्ति । तिष्ठसि तिष्ठथः तिष्ठथ । तिष्ठामि तिष्ठावः तिष्ठामः ।

लङ् - अतिष्ठत् अतिष्ठताम् अतिष्ठन् । अतिष्ठः अतिष्ठतम् अतिष्ठत । अतिष्ठम् अतिष्ठाव अतिष्ठाम ।

लोट् - तिष्ठतु तिष्ठताम् तिष्ठन्तु । तिष्ठ तिष्ठतम् तिष्ठत । तिष्ठानि तिष्ठाव तिष्ठाम ।

विधिलिङ् - तिष्ठेत् तिष्ठेताम् तिष्ठेयुः । तिष्ठेः तिष्ठेतम् तिष्ठेत । तिष्ठेयम् तिष्ठेव तिष्ठेम ।

लिट् - तस्थौ तस्थतुः तस्थुः । तस्थिथ-तस्थाथ तस्थथुः तस्थ । तस्थौ तस्थिव तस्थिम ।

लुङ् - स्थाता स्थातारौ स्थातारः । स्थातासि स्थातास्थः स्थातास्थ । स्थातास्मि स्थातास्वः स्थातास्मः ।

लृट् - स्थास्यति स्थास्यतः स्थास्यन्ति । स्थास्यामि स्थास्यथः स्थास्यथ । स्थास्यामि स्थास्यावः स्थास्यामः ।

लृङ् - अस्थास्यत् अस्थास्यताम् अस्थास्यन् । अस्थास्यः अस्थास्यतम् अस्थास्यत । अस्थास्यम् अस्थास्याव अस्थास्याम ।

आशीर्लिङ् - स्थेयात् स्थेयास्ताम् स्थेयासुः । स्थेयाः स्थेयास्तम् स्थेयास्त । स्थेयासम् स्थेयास्व स्थेयास्म ।

लुङ् - अस्थात् अस्थाताम् अस्थुः । अस्थाः अस्थातम् अस्थात । अस्थाम् अस्थाव अस्थाम ।

- स्थीयते स्थापयति तिष्ठासति

- स्थित्वा प्रस्थाय स्थातुं स्थित स्थितवत् तिष्ठत् तिष्ठासत् स्थानं स्थायकः स्थातव्य स्थेय स्थानीय स्थातृ तिष्ठासा तिष्ठासुः ।

अतितिष्ठति - *மீறி நிற்கிறான்*, अधितिष्ठति *ஏறி அமர்கிறான்* अनुतिष्ठति *பின்பற்றுகிறான் தொடர்ந்து செல்கிறான் பயில்கிறான்*, अवतिष्ठते *எதிர்பார்த்திருக்கிறான், நிலைத்து நிற்கிறான்*, उत्तिष्ठति *எழுந்து நிற்கிறான்*, उपतिष्ठति *அருகில் நிற்கிறான், வழிபடுகிறான்*, प्रतिष्ठते *கிளம்புகிறான்*, प्रत्यवतिष्ठते *எதிர்க்கிறான்*, व्यवतिष्ठते *வரிசைப்படுத்துகிறான், நிலை படுத்துகிறான்*, सन्तिष्ठते *கூடி நிற்கிறான், நிலைத்து நிற்கிறான்* संस्थापयति *நிறுவுகிறான்*, समनुतिष्ठति *அனுஷ்டிக்கிறான்*, समुत्तिष्ठति *நினைவுபெற்று எழுகிறான்.*

१४०. ष्ठिवु निरसने துப்ப

(सक सेट् पर)

- ष्ठीवति अष्ठीवत् ष्ठीवतु ष्ठीवेत्

लिट् - टिष्ठेव-तिष्ठेव टिष्ठिवतुः-तिष्ठिवतुः इत्यादि

- ष्ठेविता ष्ठेविष्यति अष्ठेविष्यत् ष्ठीव्यात् अष्ठेवीत्

- ष्ठीव्यते ष्ठेवयति टिष्ठेविषति तिष्ठेविषति

- ष्ठेवित्वा-ष्ठ्यूत्वा निष्ठीव्य ष्ठेवितुं ष्ठ्यूत ष्ठ्यूतवत् ष्ठीवत् टिष्ठेविषत् ष्ठीवनं ष्ठीवकः ष्ठेवितव्य ष्ठीव्य ष्ठीवनीय ष्ठेवितृ टिष्ठेविषा टिष्ठेविषुः

- निष्ठीवति *காரித்துப்புகிறான்.*

- निष्ठीवः निष्ठ्यूतिः

१४१. ष्वञ्ज परिष्वङ्गे கட்டியணைக்க

(सक अनि आ)

स्वजते अस्वजत स्वजतां स्वजेत सस्वजे स्वङ्क्ता स्वङ्क्ष्यते अस्वङ्क्ष्यत स्वङ्क्षीष्ट

लुङि - अस्वङ्क्त अस्वङ्क्षातां अस्वङ्क्षत। अस्वङ्क्थाः अस्वङ्क्षाथां अस्वङ्ग्ध्वं। अस्वङ्क्षि अस्वङ्क्ष्वहि अस्वङ्क्ष्महि।

- स्वज्यते स्वञ्जयति सिस्वङ्क्षते।

- स्वङ्क्त्वा परिष्वज्य स्वङ्क्तुं स्वक्त स्वक्तवत् स्वजमान सिस्वङ्क्षमाण स्वजनं स्वजकः स्वक्तिः स्वङ्गः स्वङ्क्तव्य स्वञ्ज्य-स्वङ्ग्य स्वजनीय स्वक्तृ सिस्वङ्क्षा सिस्वङ्क्षुः।

- परिष्वजति *கட்டி அணைக்கிறான்.*

१४२. ष्वद (स्वद) आस्वादने ருசிக்க

(सक सेट् आ)

- स्वदते अस्वदत स्वदतां स्वदेत सस्वदे स्वदिता स्वदिष्यते अस्वदिष्यत स्वदिषीष्ट अस्वदिष्ट

- स्वद्यते स्वादयति-ते सिस्वदिषते

- स्वदित्वा आस्वाद्य स्वदितुं स्वदित स्वदितवत् स्वदमान सिस्वदिषमाण स्वदनं स्वादकः स्वदितव्य स्वाद्य स्वदनीय स्वदितृ सिस्वदिषा सिस्वदिषुः ।

- आस्वादः

१४३. सृ गतौ நகர

(सक अनिट् प)

- सरति असरत् सरतु सरेत् ससार (सस्रतुः) सर्ता सरिष्यति असरिष्यत् स्रियात् असार्षीत्

- सार्यते सारयति सिसीर्षति

- सृत्वा उपसृत्य सर्तुं सृत सृतवत् सरत् सिसीर्षत् सरणं सारकः सर्तव्य सार्य सरणीय सर्तृ सिसीर्षा सिसीर्षुः

- अग्रेसरः अतिसारः प्रसृमरः सारणा सृत्वरः *நகரும் பழக்கமுள்ள* संसारः प्रसारः उपसरः *சினைப்படுத்தக் காளையை ஏவுதல்.*

अपसरति *அகலுகிறான்* उपसरति *நெருங்கி வருகிறான்.* अनुसरति *ஒட்டி வருகிறான்.* अभिसरति *முன்னேக்கிச் சென்று வரவேற்கிறான்.* उत्सारयति *விரட்டுகிறான்.* निस्सारयति *வெளிக் கிளப்புகிறான்.* प्रसरति *பரவுகிறது.* निस्सरति *வெளிவருகிறான்.* निसरति *பரவுகிறான்,* संसरति- *தொடர்கிறது.*

१४४. सृप्लृ - गतौ ஊர்ந்து செல்ல

(सक अनि प)

- सर्पति असर्पत् सर्पतु सर्पेत् ससर्प (ससर्पतुः ससर्पिथ ससृपिम) स्रप्ता-सर्प्ता स्रप्स्यति - सर्प्स्यति अस्रप्स्यत्-असर्प्स्यत् सृप्यात् असृपत् (असृपतां)

- सृप्यते सर्पयति सिसृप्सति

- सृप्त्वा उपसृप्य स्रप्तुं-सर्प्तुं सृप्त सृप्तवत् सिसृप्सत् सर्पणं सर्पकः स्रप्तव्य-सर्प्तव्य सृप्य सर्पणीय स्रप्तृ-सर्प्तृ सिसृप्सा सिसृप्सुः

- सरीसृपः सर्पः सर्पिः सृप्रं *தேன்* सृप्रा *ஆறு*. पीठसर्पी *பீடத்தில் அமர்ந்து பொழுது போக்குபவன்.*

अनुसर्पति उपसर्पति *நெருங்குகிறான்.* अपसर्पति *விலகுகிறான்.* परिसर्पति *சுற்றி வருகிறான்.* विसर्पति *பரவுகிறான், சுற்றி வருகிறான்.* संसर्पति *நன்கு பரவுகிறான்.*

१४५. स्खल सञ्चलने தடுமாற

(अक सेट् प)

- स्खलति अस्खलत् स्खलतु स्खलेत् चस्खाल स्खलिता स्खलिष्यति अस्खलिष्यत् स्खल्यात् अस्खालीत् ।

- स्खल्यते स्खलयति चिस्खलिषति

- स्खलित्वा प्रस्खल्य स्खलितुं स्खलित स्खलितवत् स्खलत् चिस्खलिषत् स्खलनं स्खलकः स्खलितव्य स्खल्य स्खलनीय स्खलितृ चिस्खलिषा चिस्खलिषुः ।

- प्रस्खलति *தடுக்கி விழுகிறான்* ।विस्खलति *தவறாகச் செய்கிறான்.*

१४६. स्पदि किञ्चिच्चलने அசைய, துடிக்க

(अक सेट् आ)

- स्पन्दते अस्पन्दत स्पन्दतां स्पन्देत पस्पन्दे स्पन्दिता स्पन्दिष्यते अस्पन्दिष्यत स्पन्दिषीष्ट अस्पन्दिष्ट

- स्पन्द्यते स्पन्दयति पिस्पन्दयिषते

- स्पन्दित्वा परिस्पन्द्य स्पन्दितुं स्पन्दित स्पन्दितवत् स्पन्दमान पिस्पन्दिषमाण स्पन्दनं स्पन्दकः स्पन्दितव्य स्पन्द्य स्पन्दनीय स्पन्दितृ पिस्पन्दयिषा पिस्पन्दयिषुः ।

- परिस्पन्दते विस्पन्दते *துடிக்கிறது, போராடுகிறான்.*

१४७. स्पर्ध संघर्षे போட்டியிட, பிறரை வெல்ல விரும்ப

(अक सेट् आ)

- स्पर्धते अस्पर्धत स्पर्धतां स्पर्धेत पस्पर्धे (पस्पर्धाते) स्पर्धिता स्पर्धिष्यते अस्पर्धिष्यत स्पर्धिषीष्ट अस्पर्धिष्ट

- स्पर्ध्यते स्पर्धयति-ते पिस्पर्धिषते

- स्पर्धित्वा संस्पर्ध्य स्पर्धितुं स्पर्धित स्पर्धितवत् स्पर्धमान पिस्पर्धिषमाण स्पर्धनं स्पर्धकः स्पर्धितव्य स्पर्ध्य स्पर्धनीय स्पर्धितृ पिस्पर्धिषा पिस्पर्धिषुः ।

- स्पर्धः स्पर्धालुः स्पर्धा

- प्रतिस्पर्धते विस्पर्धते *அடங்க மறுக்கிறான், போட்டியில் வெல்வதில் முனைகிறான்.*

१४८. स्मृ - चिन्तायां நினைக்க

(सक अनि प)

- स्मरति अस्मरत् स्मरतु स्मरेत् सस्मार (सस्मरतुः) स्मर्ता स्मरिष्यति अस्मरिष्यत् स्मर्यात्

लुङ् - अस्मार्षीत् अस्मार्ष्टां अस्मार्षुः । अस्मार्षीः अस्मार्ष्टं अस्मार्ष्ट । अस्मार्षं अस्मार्ष्व अस्मार्ष्म ।

- स्मर्यते स्मारयति सुस्मूर्षते

- स्मृत्वा विस्मृत्य स्मर्तुं स्मृत स्मृतवत् स्मरन् सुस्मूर्षमाणः स्मरणं स्मारकः स्मर्तव्य स्मार्य स्मरणीय स्मर्तृ सुस्मूर्षा सुस्मूर्षुः ।

- स्मृतिः स्मरः विस्मृतिः

- अनुस्मरति संस्मरति நினைவு படுத்திக் கொள்கிறான். अपस्मरति विस्मरति மறக்கிறான். अपस्मरति நினைவு தவறுகிறான்.

१४९. स्रंसु अवस्रंसने நழுவ

(अक सेट् आ)

- स्रंसते अस्रंसत स्रंसेत सस्रंसे स्रंसिता स्रंसिष्यते अस्रंसिष्यत स्रंसिसीष्ट अस्रंसिष्ट (अस्रसत् अस्रसतां अस्रसन् । अस्रसः अस्रसतं अस्रसत । अस्रसं अस्रसाव अस्रसाम इत्यपि लुङि रूपाणि)

- स्रंस्यते स्रंसयति सिस्रंयिषते

- स्रंसित्वा-स्रस्त्वा विस्रस्य स्रंसितुं स्रस्त स्रस्तवत् स्रंसमानः सिस्रंसिषमाण स्रंसितव्य स्रस्य स्रंसनीय स्रंसितृ सिस्रंसिषा सिस्रंसिषुः

- विस्रंसते நழுவி விழுகிறது.

१५०. हृञ् हरणे எடுத்துச் செல்ல, பறிக்க

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - हरति अहरत् हरतु हरेत्

लिट् - जहार जह्रतुः जह्रुः । जहर्थ जह्रथुः जह्र । जहार-जहर जह्रिव जह्रिम ।

- हर्ता हरिष्यति अहरिष्यत्

आशीर्लिङ् - ह्रियात् ह्रियास्तां ह्रियासुः। ह्रियाः ह्रियास्तं ह्रियास्त। ह्रियासं ह्रियास्व ह्रियास्म।

लुङ् - अहार्षीत् अहार्ष्टां अहार्षुः। अहार्षीः अहार्ष्टं अहार्ष्ट। अहार्षं अहार्ष्व अहार्ष्म।

आत्मनेपदे - हरते अहरत हरतां हरेत।

लिट् - जह्रे जह्राते जह्रिरे। जहृषे जह्राथे जह्रिढ्वे-ध्वे। जह्रे जह्रिवहे जह्रिमहे।

- हर्ता हरिष्यते अहरिष्यत हृषीष्ट

लुङ् - अहृत अहृषातां अहृषत। अहृथाः अहृषाथां अहृड्ढ्वं-ध्वं। अहृषि अहृष्वहि अहृष्महि।

- ह्रियते हारयति-ते जिहीर्षति-ते

- हृत्वा आहृत्य हर्तुं हृत हृतवत् हरत्-हरमाण जिहीर्षत् जिहीर्षमाण हरणं हारकः हृतिः हरः हर्तव्य हार्य हरणीय हर्तृ जिहीर्षा जिहीर्षुः।

- हरः हरिः पश्यतोहरः हृदयं आहारः संहारः अवहारः *திருடன்* अभ्यवहारः *உணவு* व्यवहारः व्याहारः

- अध्याहरति *முன்னிருந்ததைத் தொடுகிறான்.* अनुहरति *ஒட்டித் (போலத்) தோன்றுகிறான்.* अपहरति *பறிக்கிறான்.* अभिहरति *நகர்த்துகிறான்.* आहरति *அருகில் கொணர்கிறான்.* उद्धरति *மேல் எடுக்கிறான், காப்பாற்றுகிறான்.* उदाहरति *எடுத்துக் காட்டுகிறான்.* उपहरति *அருகில் கொணர்கிறான்.* परिहरति *தவிர்க்கிறான்.* निर्हरति *நீக்குகிறான்.* व्यवहरति *நடைமுறையாக்குகிறான்* विहरति

விளையாடுகிறான் व्याहरति பேசுகிறான் संहरति ஒடுக்கிறான், முடிக்கிறான் उपसंहरति முடிவிற்குக் கொணர்கிறான். समाहरति சேமித்துக் கொணர்கிறான். அழிக்கிறான் முடிக்கிறான் ஒப்படைக்கிறான்.

१५१. हेषृ अव्यक्ते शब्दे கனைக்க

(अक सेट् आ)

- हेषते अहेषत हेषतां हेषेत जिहेषे हेषिता हेषिष्यते अहेषिष्यत हेषिषीष्ट अहेषिष्ट

- हेष्यते हेषयते जिहेषिषते

- हेषित्वा विहेष्य हेषितुं हेषित हेषितवत् हेषमाण जिहेषिषमाण हेषणं हेषकः हेषितव्य हेष्य हेषणीय हेषितृ जिहेषिषा जिहेषिषुः ।

१५२. ह्रस शब्दे अल्पत्वे च ஒலிக்க, குறைய

(अक सेट् प)

- ह्रसति अह्रसत् ह्रसतु ह्रसेत् जह्रास ह्रसिता ह्रसिष्यति अह्रसिष्यत् ह्रस्यात् अह्रासीत् ।

- ह्रस्यते ह्रासयति जिह्रसिषति

- ह्रसित्वा प्रह्रस्य ह्रसितुं ह्रसित-ह्रसितवत् ह्रसत् जिह्रसिषत् ह्रसनं ह्रासकः ह्रासः ह्रसितव्य ह्रास्य ह्रसनीय ह्रसितृ जिह्रसिषा जिह्रसिषुः ह्रस्वः ।

१५३. ह्वेञ् (ह्वे) स्पर्धायां शब्दे च போட்டியிட கூப்பிட

(अक अनिट् प आ) (प्रायेण आपूर्वः सक)

परस्मैपदे - ह्वयति अह्वयत ह्वयतु ह्वयेत् जुहाव (जुहुवतुः) ह्वाता ह्वास्यति अह्वास्यत् हूयात्

लुङ् - अह्वत् अह्वतां अह्वन् । अह्वः अह्वतं अह्वत । अह्वं अह्वाव अह्वाम ।

आत्मनेपदे - ह्वयते अह्वयत ह्वयतां ह्वयेत जुहुवे ह्वाता ह्वास्यते अह्वास्यत ह्वासीष्ट ।

लुङ् - अह्वत अह्वेतां अह्वन्त । अह्वथाः अह्वेथां अह्वध्वं । अह्वे अह्वावहि अह्वामहि । (अथवा) अह्वास्त अह्वासातां अह्वासत । अह्वास्थाः अह्वासाथां अह्वाध्वं । अह्वासि अह्वास्वहि अह्वास्महि ।

- हूयते ह्वाययति जुहूषति

- ह्वयित्वा आहूय ह्वयितुं हूत हूतवत् ह्वयत् जुहूषत् ह्वानं ह्वायकः ह्वातव्य ह्वेय ह्वानीय ह्वातृ जुहूषा जुहूषुः ।

- आह्वयति-ते *கூப்பிடுகிறான்.* आह्वयते *போட்டிக்கு அழைக்கிறான்.* उपाह्वयति *அருகில் வர அழைக்கிறான்.* समाह्वयति *கூடிவர அழைக்கிறான்.*

- आह्वा *பெயர்* प्रह्वः आहवः हवः आहूतिः आह्वानं ।

४. लुग्विकरणम् - अदादयः (२)

२१९. अद भक्षणे சாப்பிட

(सक-अनि-प) (लिटि लुङि च घसॢ)

लट् - अत्ति अत्तः अदन्ति। अत्सि अत्थः अत्थ। अद्मि अद्वः अद्मः।

लङ् - आदत् आत्ताम् आदन्। आदः आत्तम् आत्त। आदम् आद्व आद्म।

लोट् - अत्तु-अत्तात् अत्ताम् अदन्तु। अद्धि-अत्तात् अत्तम् अत्त। अदानि अदाव अदाम।

विधिलिङ् - अद्यात् अद्याताम् अद्युः। अद्याः अद्यातम् अद्यात। अद्याम् अद्याव अद्याम।

लिट् - आद आदतुः आदुः। आदिथ आदथुः आद। आद आदिव आदिम। (अथवा) जघास जक्षतुः जक्षुः। जघसिथ जक्षथुः जक्ष। जघास-जघस जक्षिव जक्षिम।

लुट् - अत्ता अत्तारौ अत्तारः। अत्तासि अत्तास्थः अत्तास्थ। अत्तास्मि अत्तास्वः अत्तास्मः।

लृट् - अत्स्यति अत्स्यतः अत्स्यन्ति। अत्स्यसि अत्स्यथः अत्स्यथ। अत्स्यामि अत्स्यावः अत्स्यामः।

लृङ् - आत्स्यत् आत्स्यताम् आत्स्यन्। आत्स्यः आत्स्यतम् आत्स्यत। आत्स्यम् आत्स्याव आत्स्याम।

आशीर्लिङ् - अद्यात् अद्यास्ताम् अद्यासुः। अद्याः अद्यास्तम् अद्यास्त। अद्यासम् अद्यास्व अद्यास्म।

२१२. ञिष्विदा गात्रप्रक्षरणे வியர்க்க

(अक अनि प)

- स्विद्यति अस्विद्यत् स्विद्यतु स्विद्येत् सिष्वेद स्वेत्ता स्वेत्स्यति अस्वेत्स्यत् स्विद्यात् अस्विदत्

- स्विद्यते स्वेदयति-ते सिष्वित्सति

- स्वित्त्वा प्रस्विद्य स्वेत्तुं स्विन्न स्विन्नवत् स्विद्यत् सिष्वित्सत् स्वेदनं स्वेदकः स्वेत्तव्य स्वेद्य स्वेत्तृ सिष्वित्सा सिष्वित्सुः स्वेदः ।

२१३. सृज विसर्गे படைக்க

(सक अनि आ)

सृज्यते असृज्यत सृज्यतां सृज्येत ससृजे स्रष्टा स्रक्ष्यते अस्रक्ष्यत सृक्षीष्ट अस्रक्ष्यत

- सृज्यते सर्जयति सिसृक्षति

- सृष्ट्वा विसृज्य स्रष्टुं सृष्ट सृष्टवत् सृज्यमान सिसृक्षमाण सर्जनं सर्जकः स्रष्टव्य सृज्य सर्जनीय स्रष्टृ सिसृक्षा सिसृक्षुः सृष्टिः सर्गः ।

२१४. हृष तुष्टौ மகிழ

(अक सेट् पर)

- हृष्यति अहृष्यत् हृष्यतु हृष्येत् जहर्ष हर्षितृ हर्षिष्यति अहर्षिष्यत् हृष्यात् अहृषत्

- हृष्यते हर्षयति जिहर्षिषति

- हर्षित्वा प्रहृष्य हर्षितुं हृषित-हृष्ट, हृषितवत्-हृष्टवत् हृष्यत् जिहर्षिषत् हर्षणं हर्षकः हर्षितव्य हर्ष्य हर्षणीय हृषितृ जिहर्षिषा जिहर्षिषुः-हृष्टिः हर्षः

२१०. षूङ् (सू) - प्राणिप्रसवे பிரஸவிக்க

(सक-वेट्-आ)

- सूयते असूयत सूयतां सूयेत सुषुवे सोता सविष्यते-सोष्यते असविष्यत-असोष्यत

आशीर्लिङ् - सविषीष्ट सविषीयास्ताम् सविषीरन् । सविषीष्ठाः सविषीयास्थाम् सविषीढ्वं-ध्वं। सविषीय सविषीवहि सविषीमहि। (अथवा) सोषीष्ट सोषीयास्ताम् सोषीरन्। सोषीष्ठाः सोषीयास्थाम् सोषीढ्वम्। सोषीय सोषीवहि सोषीमहि।

लुङ् - असोष्ट असोषाताम् असोषत। असोष्ठाः असोषाथाम् असोढ्वम्। असोषि असोष्वहि असोष्महि। (अथवा) असविष्ट असविषाताम् असविषत। असविष्ठाः असविषाथाम् असविढ्वं-ध्वं। असविषि असविष्वहि असविष्महि।

- सूयते सावयति-ते सुसूषते

- सवित्वा-सूत्वा प्रसूय सवितुं-सोतुं सूत-सूतवत् सुवान सुसूषमाण सवनं सावकः सवितव्य-सोतव्य सव्य सवनीय सवितृ-सोतृ सुसूषा सुसूषुः।

- प्रसवः प्रसूतिः प्रसूः सूतकं प्रसूनं।

२११.ष्णिह (स्निह) प्रीतौ அன்புகாட்ட

(अक-वेट् प)

- स्निह्यति अस्निह्यत् स्निह्यतु स्निह्येत् सिष्णेह (सिष्णिहतुः) स्नेहिता-स्नेग्धा-स्नेढा स्नेहिष्यति-स्नेक्ष्यति अस्नेहिष्यत् अस्नेक्ष्यत् स्निह्यात् अस्निहत्

- स्निग्ध्वा-स्नेहित्वा-स्निहित्वा-स्नीढ्वा प्रस्निह्य स्नेहितुं-स्नेग्धुं स्नीढ-स्निग्ध स्नीढवत्-स्निग्धवत् स्निह्यत् सिंस्निहिषत् सिस्नेहिषत्-सिस्निक्षत् स्नेहनं स्नेहकः स्नेहितव्य स्नेह्य स्नेहनीय स्नेग्धृ-स्नेहितृ स्नेढृ सिस्निहिषा-सिस्नेहिषा-सिस्निक्षा सिस्निहिषुः-सिस्नेहिषुः-सिस्निक्षुः-स्नेहः।

- श्लेषः சொல்லலங்காரம் श्लेष्मा கபம் आश्लेषः (நக்ஷத்திரம்) विश्लेषः பிரிவு आश्लिष्यति उपश्लिष्यति கட்டியணைக்கிறான் विश्लिष्यति பிரிக்கிறான். संश्लिष्यति இணைகிறான்.

२०८. षिधु (सिध) संराद्धौ செயல் நிறைவுபெற

(अक अनि प)

- सिध्यति असिध्यत् सिध्यतु सिध्येत् सिषेध सेद्धा सेत्स्यति असेत्स्यत् सिध्यात् असिधत्

- सेध्यते साधयति सेधयति सिसित्सति ।

- सिधित्वा सिद्ध्वा प्रसिद्ध्य सेद्धुं सिद्ध सिद्धवत् सिद्धयत् सिसित्सत् सेधनं सेधकः सेद्धव्य सेध्य सेधनीय सेद्धृ सिसित्सा सिसित्सुः ।

- सिद्धिः साधना

२०९. षिवु (सीव) तन्तुसन्ताने தைக்க

(सक सेट् प)

- सीव्यति असीव्यत् सीव्यतु सीव्येत् सिषेव सेविता सेविष्यति असेविष्यत सीव्यात् असेवीत्

- सीव्यते सेवयति सिसेविषति सुस्यूषति

- सेवित्वा-स्यूत्वा निषीव्य सेवितुं स्यूत स्यूतवत् सीव्यत् सिसेविषत् सुस्यूषत् सीवनं-सेवनं सेवकः सेवितव्य सेव्य सेवनीय सेवितृ सिसेविषा सुस्यूषा सिसेविषुः सुस्यूषुः

- सूची सूत्रं स्यूमः நூல் प्रसेवकः வீணையின் வளைந்த மேல் பகுதி. स्यूतिः सेवः

- शुष्कं *தசைவற்றிய* शुष्णं *நீர்வற்றிய* शुष्म *வெயில்தாபம்* शुष्मः *சூரியன்* शुषिरं *வற்றி ஓட்டை விழுந்த* शोषः

२०६. श्रमु तपसि खेदे च உழைக்க, களைப்படைய

(अक सेट् प)

- श्राम्यति अश्राम्यत् श्राम्यतु श्राम्येत् शश्राम (शश्रमतुः) श्रमिता श्रमिष्यति अश्रमिष्यत् श्रम्यात् अश्रमत्।

- श्रम्यते श्रामयति शिश्रमिषति

- श्रमित्वा-श्रान्त्वा उपश्रम्य श्रमितुं श्रान्त-श्रान्तवत् श्राम्यत् शिश्रमिषत् श्रमणं श्रामकः श्रमितव्य श्रम्य श्रमणीय श्रान्तृ शिश्रमिषा शिश्रमिषुः।

- परिश्राम्यति *கடுமையாக உழைக்கிறான்* विश्राम्यति *ஓய்வெடுக்கிறான்.*

- श्रमणः विश्रामः विश्रान्तिः श्रमी श्रमः विश्रमः।

२०७. श्लिष आलिङ्गने கட்டியணைக்க

(सक अनि प)

श्लिष्यति अश्लिष्यत् श्लिष्यतु श्लिष्येत् शिश्लेष (शिश्लिषतुः) श्लेष्टा श्लेक्ष्यति अश्लेक्ष्यत् श्लिष्यात्

लुङ् - अश्लिषत् अश्लिषतां इत्यादि। अश्लिक्षत् अश्लिक्षतां इत्यादि च।

- श्लिष्यते श्लेषयति शिश्लिक्षति।

- श्लिष्ट्वा आश्लिष्य श्लेष्टुं श्लिष्ट श्लिष्टवत् श्लिष्यत् शिश्लिक्षत् श्लेषणं श्लेषकः श्लेष्टव्य श्लेष्य श्लेषणीय श्लेष्टृ शिश्लिक्षा शिश्लिक्षुः।

- शमनः யமன் शमकं பாபம் शम्बलं வழிச்சோறு शङ्कः शम्बुः शान्तिः शमः ।

- उपशाम्यति அமைதியுறுகிறான், ஓய்வு பெறுகிறான். பேச்சை நிறுத்துகிறான். प्रशाम्यति அடங்குகிறான் (தீயை) அணைக்கிறான். निशामनं பார்த்தல் கேட்டல் निशामः பார்த்தல் निशामयति பார்க்கிறான் निशाम्य, निशमयति கேட்கிறான் निशम्य ।

२०४. शुध शौचे தூய்மைபெற, அலம்ப

(अक अनि प)

- शुध्यति अशुध्यत् शुध्यतु शुध्येत् शुशोध (शुशुधतुः) शोद्धा शोत्स्यति अशोत्स्यत् शुध्यात् अशुधत् ।

- शुध्यते शोधयति शुशुत्सति

- शुद्ध्वा परिशोध्य शोधितुं-शोद्धुं शुद्ध शुद्धवत् शुध्यत् शुशुत्सत् शोधनं शोधकः शोद्धव्य शोध्य शोधनीय शोद्धृ शुशुत्सा शुशुत्सुः

- परिशुद्धिः विशुद्धिः संशुद्धिः शोधः

२०५. शुष शोषणे வரள, காய

(अक अनि प)

- शुष्यति अशुष्यत् शुष्यतु शुष्येत् शुशोष (शुशुषतुः) शोष्टा शोक्ष्यति अशोक्ष्यत् शुष्यात् अशुषत्

- शुष्यते शोषयति शुशुक्षति

- शुष्ट्वा प्रशुष्य शोष्टुं शुष्क शुष्कवत् शुष्यत् शुशुक्षत् शोषणं शोषकः शोष्टव्य शोष्य शोषणीय शोष्टृ शुशुक्षा शुशुक्षुः

२०२. व्यध ताडने அடிக்க

(सक-अनि-पर)

विध्यति अविध्यत् विध्यतु विध्येत् विव्याध व्यद्धा

लृट् - व्यत्स्यति व्यत्स्यतः व्यत्स्यन्ति। व्यत्स्यसि व्यत्स्यसि व्यत्स्यथः व्यत्स्यथ। व्यत्स्यामि व्यत्स्यावः व्यत्स्यामः।

लृङ् - अव्यत्स्यत् अव्यत्स्यताम् अव्यत्स्यन्। अव्यत्स्यः अव्यत्स्यतम् अव्यत्स्यत। अव्यत्स्यम् अव्यत्स्याव अव्यत्स्याम।

आशीर्लिङ् - विध्यात् विध्यास्ताम् विध्यासुः। विध्याः विध्यास्तम् विध्यास्त। विध्यासम् विध्यास्व विध्यास्म।

लुङ् - अव्यात्सीत् अव्याद्धाम् अव्यात्सुः। अव्यात्सीः अव्याद्धम् अव्याद्ध। अव्यात्सम् अव्यात्स्व अव्यात्स्म।

- विध्यते व्याधयति विव्यत्सति

- विद्ध्वा विविध्य व्यद्धुं विद्ध विद्धवत् विध्यत् विव्यत्सत् व्यधनं व्याधकः व्यद्धव्य व्याध्य व्यधनीय व्यद्धृ विव्यत्सा विव्यत्सुः (वेधनं वेधकः वेद्धृ वेद्धुं इति प्रयोगो दृश्यते)

२०३. शमु उपशमे அமைதியுற, அடங்க

(अक सेट् प)

- शाम्यति अशाम्यत् शाम्यतु शाम्येत् शशाम (शेमतुः) शमिता शमिष्यति अशमिष्यत् शम्यात् अशमत्

- शम्यते शमयति शिशमिषति

- शमित्वा-शान्त्वा निशाम्य-निशम्य शमितुं शान्त-शान्तवत् शाम्यत् शिशमिषत् शमनं शमकः शमितव्य शम्य शमनीय शमितृ शिशमिषा शिशमिषुः।

लङ् - अविद्यत अविद्येताम् अविद्यन्त । अविद्यथाः अविद्येथाम् अविद्यध्वम् । अविद्ये अविद्यावहि अविद्यामहि ।

लोट् - विद्यताम् विद्येताम् विद्यन्ताम् । विद्यस्व विद्येथाम् विद्यध्वम् । विद्यै विद्यावहै विद्यामहै ।

विधिलिङ् - विद्येत विद्येयाताम् विद्येरन् । विद्येथाः विद्येयाथाम् विद्येध्वम् । विद्येय विद्येवहि विद्येमहि ।

लिट् - विविदे विविदाते विविदिरे । विविदिषे विविदाथे विविदिध्वे । विविदे विविदिवहे विविदिमहे ।

लुट् - वेत्ता वेत्तारौ वेत्तारः । वेत्तासे वेत्तासाथे वेत्ताध्वे । वेत्ताहे वेत्तास्वहे वेत्तास्महे ।

लृट् - वेत्स्यते वेत्स्येते वेत्स्यन्ते । वेत्स्यसे वेत्स्येथे वेत्स्यध्वे । वेत्स्ये वेत्स्यावहे वेत्स्यामहे ।

लृङ् - अवित्स्यत अवित्स्येताम् अवित्स्यन्त । अवित्स्यथाः अवित्स्येथाम् अवित्स्यध्वम् । अवित्स्ये अवित्स्यावहि अवित्स्यामहि ।

आशीर्लिङ् - वित्सीष्ट वित्सीयास्तां वित्सीरन् । वित्सीष्ठाः वित्सीयास्थां वित्सीध्वम् । वित्सीय वित्सीवहि वित्सीमहि ।

लुङ् - अवित्त अवित्साताम् अवित्सत । अवित्थाः अवित्साथाम् अविद्ध्वम् । अवित्सि अवित्स्वहि अवित्स्महि ।

- विद्यते वेदयते विवित्सते ।

वित्त्वा संविद्य वेत्तुं विन्न-वित्त विन्नवत्-वित्तवत् विद्यमान विवित्समान वेदनं वेदकः वेत्तव्य वेद्य वेदनीय वेदितृ विवित्सा विवित्सुः

- वित्तिः वेदः वेदिः वेदी निर्वेदः ।

१९९. युध संप्रहारे போரிட

(अक अनि आ)

- युध्यते अयुध्यत युध्यतां युध्येत युयुधे योद्धा योत्स्यते अयोत्स्यत ।

आशीर्लिङ् - युत्सीष्ट युत्सीयास्तां युत्सीरन् । युत्सीष्ठाः युत्सीयास्थां युत्सीध्वम् । युत्सीय युत्सीवहि युत्सीमहि ।

लङ् - अयुद्ध अयुत्साताम् अयुत्सत । अयुद्धाः अयुत्साथाम् अयुद्ध्वम् । अयुत्सि अयुत्स्वहि अयुत्स्महि ।

- युद्ध्वा संयुध्य योद्धुं युद्ध-युद्धवत् युध्यमानः युयुत्समानः योधनं योधकः योद्धव्य योध्य योधनीय योद्धृ युयुत्सा युयुत्सुः आयोधनं युयुधानः दुर्योधनः - युध्वा-योधी युद्धं ।

२००. लुभ गार्ध्ये பேராசைப்பட

(सक-सेट-पर)

- लुभ्यति अलुभ्यत् लुभ्यतु लुभ्येत् लुलोभ लोभिता-लोब्धा लोभिष्यति अलोभिष्यत् लुभ्यात् अलुभत् ।

- लुभ्यते लोभयति लुलुभिषति

- लुब्ध्वा-लुभित्वा-लोभित्वा प्रलुभ्य लोभितुं लुब्ध लुब्धवत् लुभ्यत् लुलोभिषत् लुलुभिषत् लोभनं लोभकः लोभितव्य लोभ्य लोभनीय लोभितृ-लोब्धृ लुलुभिषा लुलुभिषुः

- लुब्धः लुब्धिः लोभः प्रलोभना

२०१. विद सत्तायां இருக்க

(अक-अनिट् आ)

लट् - विद्यते विद्येते विद्यन्ते । विद्यसे विद्येथे विद्यध्वे । विद्ये विद्यावहे विद्यामहे ।

१९७. मुह वैचित्ये மயங்க, மதியிழக்க

(अक वेट् प)

मुह्यति अमुह्यत् मुह्यतु मुह्येत् मुमोह (मुमुहतुः) मोग्धा-मोढा मोहिष्यति-मोक्ष्यति अमोहिष्यत्-अमोक्ष्यत् मुह्यात् अमुहत्

- मुह्यते मोहयति मुमुहिषति मुमोहिषति मुमुक्षति

- मुहित्वा-मोहित्वा मुग्ध्वा - परिमुह्य मोहितुं-मोग्धुं मोढुं मुग्ध-मूढ मुग्धवत्-मूढवत् मुह्यत् मुमुहिषत् मोहनं मोहकः मोहितव्य-मोग्धव्य मोढव्य मोह्य मोहनीय मोहितृ मोग्धृ-मोढृ मुमुहिषा मुमुहिषुः मुमुक्षा मुमुक्षुः ।

- मूर्खः मुग्धिः मोहः ।

१९८. मृष तितिक्षायां பொறுத்துக்கொள்ள

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - मृष्यति अमृष्यत् मृष्यतु मृष्येत् ममर्ष (ममृषतुः) मर्षिता मर्षिष्यति अमर्षिष्यत् मृष्यात् अमर्षीत् ।

आत्मनेपदे - मृष्यते अमृष्यत मृष्यतां मृष्येत ममृषे मर्षिता मर्षिष्यते अमर्षिष्यत मर्षिषीष्ट अमर्षिष्ट

- मृष्यते मर्षयति-ते मिमर्षिषति-ते

- मर्षित्वा-मृषित्वा आमृष्य मर्षितुं मृष्ट-मर्षित-मृष्टवत् मर्षितवत्-मृष्यत् मृष्यमाण मिमर्षिषत्-मिमर्षिषमाण मर्षणं मर्षकः मर्षितव्य मर्ष्य मर्षणीय मर्षितृ मिमर्षिषा मिमर्षिषुः

- मृष्टिः मर्षः अमर्षः दुर्मर्षणः

१९५. भ्रंशु अधःपतने கீழேவிழ

(अक सेट् प)

- भ्रश्यति अभ्रश्यत् भ्रश्यतु भ्रश्येत्

लिट् - बभ्रंश बभ्रंशतुः इत्यादि

- भ्रंशिता भ्रंशिष्यति अभ्रंशिष्यत् भ्रश्यात् अभ्रशत्

- भ्रश्यते भ्रंशयति बिभ्रंशिषति

- भ्रंशित्वा-भ्रष्ट्वा प्रभ्रंश्य भ्रंशितुं भ्रष्ट भ्रष्टवत् भ्रंशमान बिभ्रंशिषमाण भ्रंशनं भ्रंशकः भ्रंशितव्य भ्रंश्य भ्रंशनीय भ्रंशिष्ट बिभ्रंशयिषा बिभ्रंशयिषुः ।

- भ्रंशः

१९६. मन ज्ञाने அறிய, நம்ப, நினைக்க

(सक अनि आ)

- मन्यते अमन्यत मन्यतां मन्येत मेने मन्ता मंस्यते अमंस्यत मंसीष्ट अमंस्त (अमन्द्ध्वं)

- मन्यते मानयति-ते मिमंसते

- मत्वा अनुमत्य मन्तुं मत मतवत् मन्यमानः मिमंसमानः मननं मानकः मन्तव्य मान्य मननीय मन्तृ मिमंसा-मिमंसुः ।

- मनः पण्डितंमन्यः मेनका मन्या *மென்னி* मनुः मनुजः विमानना मनुष्यः मनुषी मन्तुः *கோபம்* मन्त्रः मनुः मतिः मानः

- अभिमन्यते *விரும்புகிறான்* अनुमन्यते *அனுமதிக்கிறான்.* अवमन्यते *அவமதிக்கிறான்.* विमन्यते *பொருட்படுத்தாதிருக்கிறான்* संमन्यते *ஒத்துக் கொள்கிறான்.*

- पुष्ट्वा परिपुष्य पोष्टुं पुष्ट पुष्टवत् पुष्यत् पुपुक्षत् पोषणं पोषकः पोष्टव्य पोष्य पोषणीय पोष्टृ पुपुक्षा पुपुक्षुः

- पुष्यः (नक्षत्रं) पुष्टिः पोषः

१९३. बुध अवगमने அறிந்துகொள்ள
(अक-सक-अनि-आ)

- बुध्यते अबुध्यत बुध्यतां बुध्येत बुबुधे बोद्धा भोत्स्यते अभोत्स्यत।

आशीर्लिङ् - भुत्सीष्ट भुत्सीयास्तां भुत्सीरन्। भुत्सीष्ठाः भुत्सीयास्थां भुत्सीध्वम्। भुत्सीय भुत्सीवहि भुत्सीमहि।

लुङ् - अबोधि - अबुद्ध अभुत्साताम् अभुत्सत। अबुद्धाः अभुत्साथाम् अभुद्ध्वम्। अभुत्सि अभुत्स्वहि अभुत्स्महि।

- बुद्ध्वा संबुध्य बोद्धुं बुद्ध बुद्धवत् बुध्यत् बुभुत्सत् बोधनं बोधकः बोद्धव्य बोध्य बोधनीय बुभुत्सा बुभुत्सुः।

- बुद्धिः बोधः।

१९४. भ्रमु - अनवस्थाने நிலையற்றிருக்க, சுற்ற
(अक सेट् प)

- भ्राम्यति-भ्रमति अभ्राम्यत्-अभ्रमत् भ्राम्यतु-भ्रमतु भ्राम्येत्-भ्रमेत् बभ्राम (बभ्रमतुः-भ्रेमतुः) भ्रमिता भ्रमिष्यति अभ्रमिष्यत् भ्रम्यात् अभ्रमत्।

- भ्रम्यते भ्रामयति बिभ्रमिषति

- भ्रमित्वा संभ्रम्य भ्रमितुं भ्रान्त भ्रान्तवत् भ्रमत् भ्राम्यत् बिभ्रमिषत् भ्रमणं भ्रामकः भ्रमितव्य भ्राम्य भ्रमणीय भ्रमितृ बिभ्रमिषा बिभ्रमिषुः

- भ्रान्तिः भ्रमः।

आशीर्लिङ् - पत्सीष्ट पत्सीयास्तां पत्सीरन्। पत्सीष्ठाः पत्सीयास्थां पत्सीध्वम्। पत्सीय पत्सीवहि पत्सीमहि।

लुङ् - अपादि अपत्साताम् अपत्सत। अपत्थाः अपत्साथाम् अपद्ध्वम्। अपत्सि अपत्स्वहि अपत्स्महि।

- पत्त्वा प्रपद्य पत्तुं पन्न पन्नवत् पद्यमान पित्समान पदनं पादकः पत्तव्य पाद्य पादनीय पत्तृ पित्सा पित्सुः।

- आस्पदं गोष्पदं प्रपदं पादुः पद्मं प्रपत्तिः प्रतिपत्तिः पत्तिः *கால்படை* संपत्तिः

- अनुपद्यते *பின் தொடர்கிறான்* अभिपद्यते *நெருங்குகிறான், நுழைகிறான்.* अभ्युपपद्यते *ஏற்றுக் கொள்கிறான்.* आपद्यते *நெருங்குகிறான், அதுவாக மாறுகிறான், துயருறுகிறான், நேர்கிறது.* उत्पद्यते *உண்டாகிறது.* उपपद्यते *பொருந்துகிறது.* निष्पद्यते *உருவாகிறது.* प्रपद्यते *சேர்கிறது சரணடைகிறது.* प्रतिपद्यते *நெருங்குகிறான் அதுவாக ஆகிறது, பின்பற்றுகிறான்.* व्यापद्यते विपद्यते *தாழ்கிறான், கேடடைகிறான்.* संपद्यते *நிறைவுறுகிறது, சென்றடைகிறான் தனதாக்கிக் கொள்கிறான்.* संप्रतिपद्यते *நிறைவேறுகிறது, நிர்ணயமடைகிறது.* समापद्यते *நடைபெறுகிறது, முடிவடைகிறது.*

१९२. पुष पुष्टौ புஷ்டிபெற
(सक अनि प)

- पुष्यति अपुष्यत् पुष्यतु पुष्येत् पुपोष (पुपुषतुः) पोष्टा पोक्ष्यति अपोक्ष्यत् पुष्यात् अपुषत् (अपुषतां अपुषन्)

- पुष्यते पोषयति पुपुक्षति

- दवित्वा-दूत्वा प्रदूय दवितुं दून दूनवत् दूयमान दुदूषमाण दवनं दावकः दवितव्य दव्य दवनीय दवितृ दुदूषा दुदूषुः ।

१९०. नृती गात्रविक्षेपे நடனமாட

(अक सेट् पर)

- नृत्यति अनृत्यत् नृत्यतु नृत्येत् ननर्त (ननृतथुः) नर्तिता नर्तिष्यति नर्त्स्यति अनर्तिष्यत् - अनर्त्स्यत् नृत्यात् ।

लुङ् - अनर्तीत् अनर्तिष्टां अनर्तिषुः । अनर्तीः अनर्तिष्टं अनर्तिष्ट । अनर्तिषं अनर्तिष्व अनर्तिष्म ।

- नृत्यते नर्तयति-ते निनर्तिषति-निनृत्सति

- नर्तित्वा परिनृत्य नर्तितुं नृत्त नृत्तवत् नृत्यत् निनर्तिषत् निनृत्सत् नर्तनं नर्तकः नर्तितव्य नृत्य नर्तनीय नर्तितृ निनर्तिषा निनृत्सा निनर्तिषुः निनृत्सुः

- प्रतिनृत्यति எதிராட்டம் ஆடுகிறான்.

१९१. पद गतौ அடைய

(सक अनि आ)

- पद्यते अपद्यत पद्यतां पद्येत

लिट् - पेदे पेदाते पेदिरे । पेदिषे पेदाथे पेदिध्वे । पेदे पेदिवहे पेदिमहे ।

लुट् - पत्ता पत्तारौ पत्तारः । पत्तासे पत्तासाथे पत्ताध्वे । पत्ताहे पत्तास्वहे पत्तास्महे ।

लृट् - पत्स्यते पत्स्येते पत्स्यन्ते । पत्स्यसे पत्स्येथे पत्स्यध्वे । पत्स्ये पत्स्यावहे पत्स्यामहे ।

लृङ् - अपत्स्यत अपत्स्येताम् अपत्स्यन्त । अपत्स्यथाः अपत्स्येथाम् अपत्स्यध्वम् । अपत्स्ये अपत्स्यावहि अपत्स्यामहि ।

१८९. दूङ् परितापे வருந்த

(अक सेट् आ)

लट् - दूयते दूयेते दूयन्ते। दूयसे दूयेथे दूयध्वे। दूये दूयावहे दूयामहे।

लङ् - अदूयत अदूयेताम् अदूयन्त। अदूयथाः अदूयेथाम् अदूयध्वम्। अदूये अदूयावहि अदूयामहि।

लोट् - दूयताम् दूयेताम् दूयन्ताम्। दूयस्व दूयेथाम् दूयध्वम्। दूयै दूयावहै दूयामहै।

विधिलिङ् - दूयेत दूयेयाताम् दूयेरन्। दूयेथाः दूयेयाथाम् दूयेध्वम्। दूयेय दूयेवहि दूयेमहि।

लिट् - दुदुवे दुदुवाते दुदुविरे। दुदुविषे दुदुवाथे दुदुविढ्वे-ध्वे। दुदुवे दुदुविवहे दुदुविमहे।

लुट् - दविता दवितारौ दवितारः। दवितासे दवितासाथे दविताध्वे। दविताहे दवितास्वहे दवितास्महे।

लृट् - दविष्यते दविष्येते दविष्यन्ते। दविष्यसे दविष्येथे दविष्यध्वे। दविष्ये दविष्यावहे दविष्यामहे।

लृङ् - अदविष्यत अदविष्येताम् अदविष्यन्त। अदविष्यथाः अदविष्येथाम् अदविष्यध्वं। अदविष्ये अदविष्यावहि अदविष्यामहि।

आशीर्लिङ् - दविषीष्ट दविषीयास्ताम् दविषीरन्। दविषीष्ठाः दविषीयास्थां दविषीढ्वं-ध्वं। दविषीय दविषीवहि दविषीमहि।

लुङ् - अदविष्ट अदविषाताम् अदविषत। अदविष्ठाः अदविषाथाम् अदविढ्वं-ध्वं। अदविषि अदविष्व अदविष्म।

- दूयते दावयति-ते दुदूषते

लुट् - दीपिता दीपितारौ दीपितारः। दीपितासे दीपितासाथे दीपिताध्वे। दीपिताहे दीपितास्वहे दीपितास्महे।

लृट् - दीपिष्यते दीपिष्येते दीपिष्यन्ते। दीपिष्यसे दीपिष्येथे दीपिष्यध्वे। दीपिष्ये दीपिष्यावहे दीपिष्यामहे।

लृङ् - अदीपिष्यत अदीपिष्येताम् अदीपिष्यन्त। अदीपिष्यथाः अदीपिष्येथाम् अदीपिष्यध्वम्। अदीपिष्ये अदीपिष्यावहि अदीपिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - दीपिषीष्ट दीपिषीयास्तां दीपिषीरन्। दीपिषीष्ठाः दीपिषीयास्थां दीपिषीध्वम्। दीपिषीय दीपिषीवहि दीपिषीमहि।

लुङ् - अदीपि-अदीपिष्ट अदीपिषाताम् अदीपिषत। अदीपिष्ठाः अदीपिषाथाम् अदीपिढ्वम्। अदीपिषि अदीपिष्वहि अदीपिष्महि।

- दीप्यते दीपयति दिदीपिषते

- दीपित्वा प्रदीप्य दीपितुं दीप्त दीप्तवत् दीप्यमान दिदीपिषमाण दीपनं दीपकः दीपितव्य दीप्य दीपनीय दीपितृ दिदीपिषा दिदीपिषुः

- दीप्तिः दीपः दीप्यकं ஓமம்.

१८८. दुष वैकृत्ये உருவழிய, துன்பமுற
(अक अनि प)

- दुष्यति अदुष्यत् दुष्यतु दुष्येत् दुदूष दोष्टा दोक्ष्यति अदोक्ष्यत् दुष्यात् अदुषत्

- दुष्यते दूषयति दुदुक्षति

- दुष्ट्वा प्रदुष्य दोष्टुं दुष्ट दुष्टवत् दुष्यत् दुदुक्षत् दूषणं दोषकः दोषः दोष्टव्य दूष्य दूषणीय दोष्टृ दुदुक्षा दुदुक्षुः।

- दूषणः प्रदोषः दूषिका கண்பீளை दुष्टिः दोषः।

त्रुटिः இமைக்கும் நேரம்.

१८६. दमु उपशमे அடங்க

(सक सेट् प)

- दाम्यति अदाम्यत् दाम्यतु दाम्येत् ददाम(देमतुः) दमिता दमिष्यति अदमिष्यत् दम्यात् अदमत्।

- दम्यते दमयति दिदमिषति

- दमित्वा-दान्त्वा प्रदम्य दमितुं दान्त दान्तवत् दाम्यत् दिदमिषत् दमनं दमकः दमितव्य दम्य दमनीय दमितृ दिदमिषा दिदमिषुः।

- अरिन्दमः सर्वदमनः दण्डः दन्तः।

१८७. दीपी दीप्तौ ஒளிர

(अक सेट् आ)

लट् - दीप्यते दीप्येते दीप्यन्ते। दीप्यसे दीप्येथे दीप्यध्वे। दीप्ये दीप्यावहे दीप्यामहे।

लङ् - अदीप्यत अदीप्येताम् अदीप्यन्त। अदीप्यथाः अदीप्येथाम् अदीप्यध्वम्। अदीप्ये अदीप्यावहि अदीप्यामहि।

लोट् - दीप्यताम् दीप्येताम् दीप्यन्ताम्। दीप्यस्व दीप्येथाम् दीप्यध्वम्। दीप्यै दीप्यावहै दीप्यामहै।

विधिलिङ् - दीप्येत दीप्येयातां दीप्येरन्। दीप्येथाः दीप्येयाथां दीप्येध्वम्। दीप्येय दीप्येवहि दीप्येमहि।

लिट् - दिदीपे दिदीपाते दिदीपिरे। दिदीपिषे दिदीपाथे दिदीपिध्वे दिदीपे दिदीपिवहे दिदीपिमहे।

लोट् - त्रस्यतु त्रस्यताम् त्रस्यन्तु । त्रस्य त्रस्यतम् त्रस्यत । त्रस्यानि त्रस्याव त्रस्याम । (अथवा) त्रसतु त्रसताम् त्रसन्तु । त्रस त्रसतम् त्रसत । त्रसानि त्रसाव त्रसाम ।

विधिलिङ् - त्रस्येत् त्रस्येताम् त्रस्येयुः । त्रस्येः त्रस्येतम् त्रस्येत । त्रस्येयम् त्रस्येव त्रस्येम । (अथवा) त्रसेत् त्रसेताम् त्रसेयुः । त्रसेः त्रसेतम् त्रसेत । त्रसेयम् त्रसेव त्रसेम ।

लिट् - तत्रास त्रेसतुः-तत्रसतुः त्रेसुः-तत्रसुः । त्रेसिथ-तत्रसिथ त्रेसथुः-तत्रसथुः त्रेस-तत्रस । तत्रास-तत्रस त्रेसिव-तत्रसिव त्रेसिम-तत्रसिम ।

लुट् - त्रसिता त्रसितारौ त्रसितारः । त्रसितासि त्रसितासि त्रसितास्थ । त्रसितास्मि त्रसितास्वः त्रसितास्मः ।

- त्रसिष्यति अत्रसिष्यत् त्रस्यात् अत्रसीत्

- त्रस्यते त्रासयति तित्रसिषति

- त्रसित्वा प्रत्रस्य त्रसितुं त्रस्त त्रस्तवत् त्रस्यत् तित्रसिषत् त्रसनं त्रासकः त्रसितव्य त्रास्य त्रसनीय त्रसितृ तित्रसिषा तित्रसिषुः

- त्रासः *பயம், ரத்தினத்தினுள் ஒளியோட்டம்.*

१८५. त्रुट - छेदने ஒடிய

(सक-सेट् प)

- त्रुट्यति-त्रुटति अत्रुट्यत्-अत्रुटत् त्र्युट्यतु-त्रुटतु त्रुट्येत्-त्रुटेत् तुत्रोट (तुत्रुटतुः) त्रुटिता त्रुटिष्यति अत्रुटिष्यत् त्रुट्यात् अत्रुटीत्

- त्रुट्यते त्रोटयति तुत्रुटिषति

- त्रुटित्वा प्रत्रुट्य त्रुटितुं त्रुटित त्रुटितवत् त्र्युट्यत्-त्रुटत् तुत्रुटिषत् त्रुटनं त्रोटकः त्रुटितव्य त्रोट्य त्रुटनीय त्रुटितृ तुत्रुटिषा तुत्रुटिषुः

- तोषः सन्तोषः आशुतोषः

१८३. तृप प्रीणने திருப்தியடைய

(सक-वेट्-पर)

- तृप्यति अतृप्यत् तृप्यतु तृप्येत्

लिट् - ततर्प ततृपतुः ततृपुः । ततर्पिथ-ततृप्थ-तत्रप्थ ततृपथुः ततृप । ततर्प ततर्पिव-ततृप्व ततृपिम-ततृप्म ।

लुट् - तर्पिता-तर्प्ता त्रप्ता, तर्पितारौ तर्प्तारौ त्रप्तारौ इत्यादि ।

लृट् - तर्पिष्यति-तर्प्स्यति-त्रप्स्यति इत्यादि ।

लृङ् - अतर्पिष्यत् अतर्प्स्यत् अत्रप्स्यत् इत्यादि

आशीर्लिङ् - तृप्यात् तृप्यास्तां इत्यादि

लुङ् - अत्राप्सीत्-अतार्प्सीत् अतर्पीत्- अतृपत् इत्यादि

- तृप्यते तर्पयति तितर्पिषति

- तर्पित्वा तर्पितुं तृप्त तृप्तवत् तृप्यत् तितर्पिषत् तर्पणं तर्पकः तर्पितव्य तर्प्य तर्पणीय तर्पितृ तितृप्सत् तितर्पिषा-तितृप्सा तितर्पिषुः-तितृप्सुः तृप्तिः ।

१८४. त्रसी उद्वेगे கலவரப்பட - நடுங்க

(अक सेट् प)

लट् - त्रस्यति त्रस्यतः त्रस्यन्ति । त्रस्यसि त्रस्यथः त्रस्यथ । त्रस्यामि त्रस्यावः त्रस्यामः । (अथवा) त्रसति त्रसतः त्रसन्ति । त्रससि त्रसथः त्रसथ । त्रसामि त्रसावः त्रसामः ।

लङ् - अत्रस्यत् अत्रस्यताम् अत्रस्यन् । अत्रस्यः अत्रस्यतम् अत्रस्यत । अत्रस्यम् अत्रस्याव अत्रस्याम । (अथवा) अत्रसत् अत्रसताम् अत्रसन् । अत्रसः अत्रसतम् अत्रसत । अत्रसम् अत्रसाव अत्रसाम ।

लिट् - ननाह नेहतुः नेहुः । नेहिथ-ननद्ध नेहथुः नेह । ननाह-ननह नेहिव नेहिम ।

- नद्धा नत्स्यति अनत्स्यत् नह्यात् अनात्सीत् ।

आत्मनेपदे - नह्यते अनह्यत नह्यतां नह्येत

लिटि - नेहे नेहाते नेहिरे । नेहिषे नेहाथे नेहिढ्वे(ध्वे) । नेहे नेहिवहे नेहिमहे ।

- नद्धा नेत्स्यते अनेत्स्यत नत्सीष्ट अनद्ध

- नह्यते नाहयति-ते निनत्सति-ते

- नद्ध्वा प्रणह्य नद्धुं नद्ध नद्धवत् नह्यत्-नह्यमान निनत्सत्-निनत्समान नहनं नाहकः नद्धव्य नाह्य नहनीय नद्धृ निनत्सा निनत्सुः

- उपानत् पिनद्धं अपिनद्धं आनाहः *பருமன்* सन्नाहः परीणाहः *சுற்றளவு*

- अपनह्यति *கட்டவிழ்க்கிறான்* अपिनह्यति पिनह्यति *கட்டுகிறான்.* परिणह्यति *சுற்றிக்கட்டுகிறான்.* सन्नह्यति *கவசம் முதலியதைப்பூட்டித் தயாராகிறான், பூட்டிக் கொள்கிறான்.*

१८२. तुष प्रीतौ மகிழ

(अकर्म अनि प)

- तुष्यति अतुष्यत् तुष्यतु तुष्येत् तुतोष (तुतुषतुः) तोष्टा तोक्ष्यति अतोक्ष्यत् तुष्यात् अतुषत्

- तुष्यते तोषयति तुतुक्षति

- तुष्ट्वा सन्तुष्य तोष्टुं तुष्ट तुष्टवत् तुष्यत् तुतुक्षत् तोषणं तोषकः तोष्टव्य तोष्य तोषणीय तोष्टृ तुतुक्षा तुतुक्षुः ।

- जन्यते-जायते जनयति जिजनिषते

- जनित्वा प्रजन्य-प्रजाय जनितुं जात जातवत् जायमान जिजनिषमाण जननं जनकः जनितव्य जन्य जननीय जनितृ जिजनिषा जिजनिषुः ।

- प्रजा जनः सरसिजं अनुजः अग्रजः बीजं अजः द्विजः नगजः जन्यं *போர்.* जातिः जन्तुः जनुः जन्म जनकः जनयित्नुः *தந்தை* जाया जठरं ।

अनुजायते *பின் பிறக்கிறான்.* अभिजायते उपजायते *விளைகிறது, உண்டாகிறது.* प्रजायते *பிறக்கிறான், வளர்கிறான்.*

१८०. णश (नश) - अदर्शने மறைய

(अक सेट् पर)

- नश्यति अनश्यत् नश्यतु नश्येत्

लिट् - ननाश नेशतुः नेशुः । नेशिथ-ननंष्ठ नेशथुः नेश । ननाश-ननश नेशिव-नेश्व नेशिम-नेश्म ।

- नशिता-नंष्टा नशिष्यति-नंक्ष्यति अनशिष्यत्-अनंक्ष्यत् नश्यात् अनशत्

- नश्यते नाशयति निनशिषति

- नशित्वा-नंष्ट्वा नष्ट्वा प्रणश्य नशितुं-नष्टुं नष्ट नष्टवत् नश्यत् निनशिषत् नशनं नाशकः नशितव्य-नष्टव्य नाश्य नाशनीय नशितृ निनशिषा निनशिषुः नश्वरः

१८१. णह (नह) बन्धने கட்ட

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - नह्यति अनह्यत् नह्यतु नह्येत्

१७९. जनी (जा) प्रादुर्भावे உண்டாக, பிறக்க

(अक सेट् आ) (सार्वधातुके 'जा' इति'। अनुपूर्वः सकर्मकः)

लट् - जायते जायेते जायन्ते। जायसे जायेथे जायध्वे। जाये जायावहे जायामहे।

लङ् - अजायत अजायेताम् अजायन्त। अजायथाः अजायेथाम् अजायध्वम्। अजाये अजायावहि अजायामहि।

लोट् - जायताम् जायेताम् जायन्ताम्। जायस्व जायेथाम् जायध्वम्। जायै जायावहै जायामहै।

विधिलिङ् - जायेत जायेयाताम् जायेरन्। जायेथाः जायेयाथाम् जायेध्वम्। जायेय जायेवहि जायेमहि।

लिट् - जज्ञे जज्ञाते जज्ञिरे। जज्ञिषे जज्ञाथे जज्ञिध्वे। जज्ञे जज्ञिवहे जज्ञिमहे।

लुट् - जनिता जनितारौ जनितारः। जनितासे जनितासाथे जनिताध्वे। जनिताहे जनितास्वहे जनितास्महे।

लृट् - जनिष्यते जनिष्येते जनिष्यन्ते। जनिष्यसे जनिष्येथे जनिष्यध्वे। जनिष्ये जनिष्यावहे जनिष्यामहे।

लृङ् - अजनिष्यत अजनिष्येताम् अजनिष्यन्त। अजनिष्यथाः अजनिष्येथाम् अजनिष्यध्वम्। अजनिष्ये अजनिष्यावहि अजनिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - जनिषीष्ट जनिषीयास्ताम् जनिषीरन्। जनिषीष्ठाः जनिषीयास्थाम् जनिषीध्वम्। जनिषीय जनिषीवहि जनिषीमहि।

लुङ् - अजनि-अजनिष्ट अजनिषाताम् अजनिषत। अजनिष्ठाः अजनिषाथाम् अजनिध्वं-ढ्वम्। अजनिषि अजनिष्वहि अजनिष्महि।

१७७. क्रुध क्रोधे கோபிக்க

(अक अनि प)

क्रुध्यति अक्रुध्यत् क्रुध्यतु क्रुध्येत् चुक्रोध (चुक्रुधतुः) क्रोद्धा क्रोत्स्यति अक्रोत्स्यत् क्रुध्यात् अक्रुध्यत् ।

- क्रुध्यते क्रोधयति चुक्रुत्सति

- क्रुद्ध्वा संक्रुध्य क्रोद्धुं क्रुद्ध क्रुद्धवत् क्रुध्यंत् चुक्रुत्सत् क्रोधनं क्रोधकः क्रोद्धव्य क्रोध्य क्रोधनीय क्रोद्धृ चुक्रुत्सा चुक्रुत्सुः क्रोधः ।

१७८. क्षमू सहने பொறுத்துக்கொள்ள, மன்னிக்க

(सक वेट् पर)

- क्षाम्यति अक्षाम्यत् क्षाम्यतु क्षाम्येत् ।

लिटि - चक्षाम चक्षमतुः चक्षमुः । चक्षमिथ-चक्षन्थ-चक्षमथुः चक्षम । चक्षाम-चक्षम चक्षमिव-चक्षण्व चक्षमिम-चक्षण्म ।

- क्षमिता-क्षन्ता क्षमिष्यति-क्षंस्यति अक्षमिष्यत्-अक्षंस्यत्, क्षम्यात् अक्षमत् ।

- क्षम्यते क्षमयति चिक्षमिषतिं

- क्षान्त्वा प्रक्षम्य क्षन्तुं क्षान्त क्षान्तवत् क्षाम्यत् चिक्षमिषत् क्षमणं क्षमकः क्षन्तव्य-क्षमितव्य क्षम्य क्षमणीय क्षन्तृ-क्षमितृ चिक्षमिंषा चिक्षमिषुः

- क्षमा क्षमापणं क्षान्तिः क्षमः ।

आशीर्लिङ् - दीव्यात् दीव्यास्ताम् दीव्यासुः । दीव्याः दीव्यास्तम् दीव्यास्त । दीव्यासम् दीव्यास्व दीव्यास्म ।

लुङ् - अदेवीत् अदेविष्टाम् अदेविषुः । अदेवीः अदेविष्टम् अदेविष्ट । अदेविषम् अदेविष्व अदेविष्म ।

- दीव्यते देवयति दिदेविषति दिद्युषति

- देवित्वा-द्यूत्वा प्रदीव्य देवितुं द्यूत द्यूतवत् दीव्यत् दिदेविषत् देवनं देवकः देवितव्यं देव्यं देवनीय देवितृ दिदेविषा-दिद्यूषा, दिदेविषुः-दिद्यूषुः

- देवनः *சூதாடுபவன்* देवः देवता दिवः *வானுலகம்* त्रिदिवः *மும்மூர்த்திகள் ஆள்கிற வானுலகம்* द्यौः देवलः *ருஷி.*

१७६. कुप - क्रोधे கோபிக்க

(अक सेट् प)

- कुप्यति अकुप्यत् कुप्यतु कुप्येत्

लिटि - चुकोप चुकुपतुः चुकुपुः । चुकोपिथ चुकुपथुः चुकुप । चुकोप चुकुपिव चुकुपिम ।

- कोपिता कोपिष्यति अकोपिष्यत् कुप्यात्

लुङ् - अकुपत् अकुपतं अकुपत । अकुपः अकुपतं अकुपत । अकुपं अकुपाव अकुपाम ।

- कुप्यते कोपयति चुकुपिषति-चुकोपिषति

- कुपित्वा-कोपित्वा प्रकुप्य-प्रकोप्य कोपितुं कुपित कुपितवत् कुप्यत् चुकुपिषत् चुकोपिषत् कोपनं कोपकः कोपितव्य कोप्य कोपनीय कोपितृ चुकुपिषा चुकुपिषुः ।

- कोपनः कोपः ।

३. श्यन् विकरणम् - दिवादयः (४)

१७५. दिवु क्रीडा-विजिगीषा-द्युति-स्तुति-मोद-मद-स्वप्न-कान्ति गतिषु । விளையாட, வெல்ல, விளங்க, துதிக்க, மகிழ

(सक - अक सेट् प)

लट् - दीव्यति दीव्यतः दीव्यन्ति । दीव्यसि दीव्यथः दीव्यथ । दीव्यामि दीव्यावः दीव्यामः ।

लङ् - अदीव्यत् अदीव्यताम् अदीव्यन् । अदीव्यः अदीव्यम् अदीव्यत । अदीव्यम् अदीव्याव अदीव्याम ।

लोट् - दीव्यतु-दीव्यतात् दीव्यताम् दीव्यन्तु । दीव्य-दीव्यतात् दीव्यतम् दीव्यत । दीव्यानि दीव्याव दीव्याम ।

विधिलिङ् - दीव्येत् दीव्येताम् दीव्येयुः । दीव्येः दीव्येतम् दीव्येत । दीव्येयम् दीव्येव दीव्येम ।

लिट् - दिदेव दिदिवतुः दिदिवुः । दिदेविथ दिदिवथुः दिदिव । दिदेव दिदिविव दिदिविम ।

लुट् - देविता देवितारौ देवितारः । देवितासि देवितास्थः देवितास्थ । देवितास्मि देवितास्वः देवितास्मः ।

लृट् - देविष्यति देविष्यतः देविष्यन्ति । देविष्यसि देविष्यथः देविष्यथ । देविष्यामि देविष्यावः देविष्यामः ।

लृङ् - अदेविष्यत् अदेविष्यताम् अदेविष्यन् । अदेविष्यः अदेविष्यतम् अदेविष्यत । अदेविष्यम् अदेविष्याव अदेविष्याम ।

लुङ् - असिचत असिचेताम् असिचन्त । असिचथाः असिचेथाम् असिचध्वम् । असिचे असिचावहि असिचामहि । (अथवा) असिक्त असिक्षाताम् असिक्षत । असिक्थाः असिक्षाथाम् असिग्ध्वम् । असिक्षि असिक्ष्वहि असिक्ष्महि ।

- सिच्यते सेचयति-ते सिसिक्षति-ते

- सिक्त्वा निषिच्य सेक्तुं सिक्तं सिक्तवत् सिञ्चन् सिञ्चानः सिसिक्षन् सिसिक्षमाणः सेचनं सेचकः सेक्तव्य सेच्य सेचनीय सेक्तृ सिसिक्षा सिसिक्षुः ।

- निषेकः *முதல் உடலுறவுக்கான சடங்கு* अभिषेकः सेक्त्रं *தெளிக்கிற யந்திரம்* सिक्थं *தேன் மெழுகு* अभिषिञ्चति *நீராட்டுகிறான்*

१७४. सृज विसर्गे படைக்க, தோற்றுவிக்க

(सक अनि प)

- सृजति असृजत् सृजतु सृजेत् ।

लिट् - ससर्ज ससृजतुः ससृजुः । ससर्जिथ-सस्रष्ठ ससृजथुः ससृज । ससर्ज ससृजिव ससृजिम ।

- स्रष्टा स्रक्ष्यति अस्रक्ष्यत् सृज्यात् अस्राक्षीत् ।

- सृज्यते सर्जयति-ते सिसृक्षति ।

- सृष्ट्वा विसृज्य स्रष्टुं सृष्ट सृष्टवत् सृजत् सिसृक्षत् सर्जनं सर्जकः स्रष्टव्य सृज्य सर्जनीय स्रष्टृ सिसृक्षा सिसृक्षुः ।

निसर्गः *உத்தரவு* उपसर्गः *கிரஹணம்*. सृष्टिः विसर्गः सर्गः

अतिसृजति अभिसृजति *அளிக்கிறான்* अवसृजति *விதைக்கிறான்.* उत्सृजति *நீக்குகிறான் கீழே விடுகிறான்* उपसृजति *இணைக்கிறான்* विसृजति *அவிழ்த்து விடுகிறான்.* विसृजति *கழற்றி விடுகிறான்.* संसृजति *கலந்து விடுகிறான்.*

लृङ् - अव्रश्चिष्यत् अव्रश्चिष्यताम् अव्रश्चिष्यन्। अव्रश्चिष्यः अव्रश्चिष्यतम् अव्रश्चिष्यत। अव्रश्चिष्यम् अव्रश्चिष्याव अव्रश्चिष्याम। (अथवा) अव्रक्ष्यत् अव्रक्ष्यताम् अव्रक्ष्यन्। अव्रक्ष्यः अव्रक्ष्यतम् अव्रक्ष्यत। अव्रक्ष्यम् अव्रक्ष्याव अव्रक्ष्याम।

आशीर्लिङ् - वृश्च्यात् वृश्च्यास्ताम् वृश्च्यासुः। वृश्च्याः वृश्च्यास्तम् वृश्च्यास्त। वृश्च्यासम् वृश्च्यास्व वृश्च्यास्म।

लुङ् - अव्रश्चीत् अव्रश्चिष्टाम् अव्रश्चिषुः। अव्रश्चीः अव्रश्चिष्टम् अव्रश्चिष्ट। अव्रश्चिषम् अव्रश्चिष्व अव्रश्चिष्म। (अथवा) अव्राक्षीत् अव्राष्टाम् अव्राक्षुः। अव्राक्षीः अव्राष्टम् अव्राष्ट। अव्राक्षम् अव्राक्ष्व अव्राक्ष्म।

- वृश्च्यते व्रश्चयते-ते विव्रश्चिषति-विव्रक्षति

- व्रश्चित्वा विवृश्च्य व्रश्चितुं-व्रष्टुं वृक्ण वृक्णवत् व्रश्चत् विव्रश्चिषत्-विव्रक्षत् व्रश्चनं व्रश्चकः व्रश्चितव्य-व्रष्टव्य व्रश्च्य व्रश्चनीय व्रश्चितृ-व्रष्टृ विवृश्चिषा विव्रक्षा विवृश्चिषुः विव्रक्षुः वृक्षः वृश्चिकः।

१७३. षिच - क्षरणे நனைக்க தெளிக்க

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - सिञ्चति असिञ्चत् सिञ्चतु सिञ्चेत् सिषेच सेक्ता सेक्ष्यति असेक्ष्यत् सिच्यात्

लुङ् - असिचत् असिचताम् असिचन्। असिचः असिचतम् असिचत। असिचम् असिचाव असिचाम।

आत्मनेपदे - सिञ्चते असिञ्चत सिञ्चतां सिञ्चेत सिषिचे सेक्ता सेक्ष्यते असेक्ष्यत।

आशीर्लिङ् - सिक्षीष्ट सिक्षीयास्ताम् सिक्षीरन्। सिक्षीष्ठाः सिक्षीयास्थाम् सिक्षीध्वम्। सिक्षीय सिक्षीवहि सिक्षीमहि।

१७१. विश - प्रवेशने நுழைய
(सक-अनि-प)

- विशति अविशत् विशतु विशेत् विवेश वेष्टा वेक्ष्यति अवेक्ष्यत् विश्यात्

लुङ् - अविक्षत् अविक्षताम् अविक्षन्। अविक्षः अविक्षतम् अविक्षत। अविक्षम् अविक्षाव अविक्षाम।

- विश्यते वेशयति विविक्षति

- विष्ट्वा प्रविश्य वेष्टुं विष्ट विष्टवत् विशत् विविक्षत् वेशनं वेशकः वेष्टव्य वेश्य वेशनीय वेष्टृ विविक्षा विविक्षुः

- प्रवेशः वेशः प्रायोपवेशः अभिनिवेशः वेशन्तः *குட்டை - சிறுகுளம்* वेश्म विटपः *மரக்கிளை* विटपी त्रिविष्टपं *ஸ்வர்கம்.* विशालं *நுழையப் போதுமானது.* विश्वं।

१७२. ओ व्रश्चू (व्रश्च) - छेदने பிளக்க, செதுக்க
(सक सेट् प)

- वृश्चति अवृश्चत् वृश्चतु वृश्चेत्।

लिट् - वव्रश्च वव्रश्चतुः वव्रश्चुः। वव्रश्चिथ-वव्रष्ठ वव्रश्चथुः वव्रश्च। वव्रश्च वव्रश्चिव वव्रश्चिम।

लुट् - व्रश्चिता व्रश्चितारौ व्रश्चितारः। व्रश्चितासि व्रश्चितास्थः। व्रश्चितास्मि व्रश्चितास्वः व्रश्चितास्मः। (अथवा) व्रष्टा व्रष्टारौ व्रष्टारः। व्रष्टासि व्रष्टास्थः व्रष्टास्थ। व्रष्टास्मि व्रष्टास्वः व्रष्टास्मः।

लृट् - व्रश्चिष्यति व्रश्चिष्यतः व्रश्चिष्यन्ति। व्रश्चिष्यसि व्रश्चिष्यथः व्रश्चिष्यथ। व्रश्चिष्यामि व्रश्चिष्यावः व्रश्चिष्यामः। (अथवा) व्रक्ष्यति व्रक्ष्यतः व्रक्ष्यन्ति। व्रक्ष्यसि व्रक्ष्यथः व्रक्ष्यथ। व्रक्ष्यामि व्रक्ष्यावः व्रक्ष्यामः।

आत्मनेपदे - विन्दते अविन्दत विन्दतां विन्देत

लिट् - विविदे विविदाते विविदिरे। विविदिषे विविदाथे विविदिध्वे। विविदे विविदिवहे विविदिमहे।

लुट् - वेत्ता वेत्तारौ वेत्तारः। वेत्तासे वेत्तासाथे वेत्ताध्वे। वेत्ताहे वेत्तास्वहे वेत्तास्महे। (अथवा) वेदिता वेदितारौ वेदितारः। वेदितासे वेदितासाथे वेदिताध्वे। वेदिताहे वेदितास्वहे वेदितास्महे।

लृट् - वेत्स्यते वेत्स्येते वेत्स्यन्ते। वेत्स्यसे वेत्स्येथे वेत्स्यध्वे। वेत्स्ये वेत्स्यावहे वेत्स्यामहे। (अथवा) वेदिष्यते वेदिष्येते वेदिष्यन्ते। वेदिष्यसे वेदिष्येथे वेदिष्यध्वे। वेदिष्ये वेदिष्यावहे वेदिष्यामहे।

लृङ् - अवेत्स्यत अवेत्स्येताम् अवेत्स्यन्त। अवेत्स्यथाः अवेत्स्येथाम् अवेत्स्यध्वम्। अवेत्स्ये अवेत्स्यावहि अवेत्स्यामहि। (अथवा) अवेदिष्यत अवेदिष्येताम् अवेदिष्यन्त। अवेदिष्यथाः अवेदिष्येथाम् अवेदिष्यध्वं। अवेदिष्ये अवेदिष्यावहि अवेदिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - वित्सीष्ट वित्सीयास्तां इत्यादि

लुङ् - अवित्त अवित्सातां इत्यादि

- विद्यते वेदयति-ते विविदिषति-ते विवित्सति-ते

- वित्त्वा-विदित्वा-वेदित्वा संविद्य वेत्तुं वेदितुं विन्न-विन्नवत्-वित्त-वित्तवत् - वेदनं वेदकः वेत्तव्य-वेदितव्य वेद्य वेदनीय वेदितृ-वेत्तृ विविदिषा-विवित्सा विविदिषुः-विवित्सुः।

- परिवेत्ता *மூத்தவன் மணக்காதிருக்க மணந்த இளையவன்.* परिवित्तिः परिविण्णः *இளையவன் மணந்த பின்னர் மணக்காத மூத்தவன்.*

- आमृशति *தொடுகிறான்.* परामृशति *தடவுகிறான் எதிர்க்கிறான் ஆராய்கிறான்.* परिमृशति *இதமாகத் தடவுகிறான்.* विमृशति *ஆராய்கிறான் கண்காணிக்கிறான்.*

१७०. विदॢृ (विद) लाभे அடைய, பெற
(सक-वेट्-प-आ)

परस्मैपदे - विन्दति अविन्दत् विन्दतु विन्देत्

लिट् - विवेद विविदतुः विविदुः । विवेदिथ विविदथुः विविद । विवेद विविदिव विविदिम ।

लुट् - वेत्ता वेत्तारौ वेत्तारः । वेत्तासि वेत्तास्थः वेत्तास्थ । वेत्तास्मि वेत्तास्वः वेत्तास्मः । (अथवा) वेदिता वेदितारौ वेदितारः । वेदितासि वेदितास्थः वेदितास्थ । वेदितास्मि वेदितास्वः वेदितास्मः ।

लृट् - वेत्स्यति वेत्स्यतः वेत्स्यन्ति । वेत्स्यसि वेत्स्यथः वेत्स्यथ । वेत्स्यामि वेत्स्यावः वेत्स्यामः । (अथवा) वेदिष्यति वेदिष्यतः वेदिष्यन्ति । वेदिष्यसि वेदिष्यथः वेदिष्यथ । वेदिष्यामि वेदिष्यावः वेदिष्यामः ।

लृङ् - अवेत्स्यत् अवेत्स्यताम् अवेत्स्यन् । अवेत्स्यः अवेत्स्यातम् अवेत्स्यत । अवेत्स्यम् अवेत्स्याव अवेत्स्याम । (अथवा) अवेदिष्यत् अवेदिष्यतां अवेदिष्यन् । अवेदिष्यः अवेदिष्यतम् अवेदिष्यत । अवेदिष्यम् अवेदिष्याव अवेदिष्याम ।

आशीर्लिङ् - विद्यात् विद्यास्ताम् विद्यासुः । विद्याः विद्यास्तम् विद्यास्त । विद्यासम् विद्यास्व विद्यास्म ।

लुङ् - अविदत् अविदताम् अविदन् । अविदः अविदतम् अविदत । अविदम् अविदाव अविदाम ।

१६९. मृश आमर्शने

(सक अनि प)

- मृशति अमृशत् मृशतु मृशेत्

लिट् - ममर्श ममृशतुः ममृशुः । ममर्शिथ ममृशथुः ममृश । ममर्श ममृशिव ममृशिम ।

लुट् - म्रष्टा म्रष्टारौ म्रष्टारः । म्रष्टासि म्रष्टास्थः म्रष्टास्थ । म्रष्टास्मि म्रष्टास्वः म्रष्टास्मः । (अथवा) मर्ष्टा मर्ष्टारौ मर्ष्टारः । मर्ष्टासि मर्ष्टास्थः मर्ष्टास्थ । मर्ष्टास्मि मर्ष्टास्वः मर्ष्टास्मः ।

लृट् - म्रक्ष्यति म्रक्ष्यतः म्रक्ष्यन्ति । म्रक्ष्यसि म्रक्ष्यथः म्रक्ष्यथ । म्रक्ष्यामि म्रक्ष्यावः म्रक्ष्यामः । (अथवा) मर्क्ष्यति मर्क्ष्यतः मर्क्ष्यन्ति । मर्क्ष्यसि मर्क्ष्यथः मर्क्ष्यथ । मर्क्ष्यामि मर्क्ष्यावः मर्क्ष्यामः ।

लृङ् - अम्रक्ष्यत् अम्रक्ष्यताम् अम्रक्ष्यन् । अम्रक्ष्यः अम्रक्ष्यतम् अम्रक्ष्यत । अम्रक्ष्यम् अम्रक्ष्याव अम्रक्ष्याम । (अथवा) अमर्क्ष्यत् अमर्क्ष्यताम् अमर्क्ष्यन् । अमर्क्ष्यः अमर्क्ष्यतम् अमर्क्ष्यत । अमर्क्ष्यम् अमर्क्ष्याव अमर्क्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - मृश्यात् मृश्यास्ताम् मृश्यासुः । मृश्याः मृश्यास्तम् मृश्यास्त । मृश्यासम् मृश्यास्व मृश्यास्म ।

लुङ् - अम्राक्षीत् अम्राष्टाम् अम्राक्षुः । अम्राक्षीः अम्राष्टम् अम्राष्ट । अम्राक्षम् अम्राक्ष्व अम्राक्ष्म । (अथवा) अमार्क्षीत् अमार्ष्टाम् अमार्क्षुः । अमार्क्षीः अमार्ष्टम् अमार्ष्ट । अमार्क्षम् अमार्क्ष्व अमार्क्ष्म । (अथवा) अमृक्षत् अमृक्षताम् अमृक्षन् । अमृक्षः अमृक्षतम् अमृक्षत । अमृक्षम् अमृक्षाव अमृक्षाम ।

- मृश्यते मर्शयति मिमृक्षति

- मृष्ट्वा परामृश्य म्रष्टुं मृष्ट मृष्टवत् मृशन् मिमृक्षत् मर्शनं मर्शकः म्रष्टव्य मर्श्य मर्शनीय म्रष्टृ मर्ष्टृ मिमृक्षा मिमृक्षुः ।

लृट् - (प) मरिष्यति मरिष्यतः मरिष्यन्ति । मरिष्यसि मरिष्यथः मरिष्यथ । मरिष्यामि मरिष्यावः मरिष्यामः ।

लृङ् - (प) अमरिष्यत् अमरिष्यताम् अमरिष्यन् । अमरिष्यः अमरिष्यतम् अमरिष्यत । अमरिष्यम् अमरिष्याव अमरिष्याम ।

आशीर्लिङ् - मृषीष्ट मृषीयास्ताम् मृषीरन् । मृषीष्ठाः मृषीयास्थाम् मृषीढ्वम् । मृषीय मृषीवहि मृषीमहि ।

लुङ् - अमृत अमृषाताम् अमृषत । अमृथाः अमृषाथाम् अमृढ्वम् । अमृषि अमृष्वहि अमृष्महि ।

- म्रियते मारयति मुमूर्षति

- मृत्वा उन्मृत्य मर्तुं मृत मृतवत् म्रियमाण-मुमूर्षमाण मरणं मारकः मृतिः मारः मर्तव्य मार्य मरणीय मर्तृ मुमूर्षा मुमूर्षुः ।

- अमृतं मरुः मृत्युः मरुत् मर्त्यः अमर्त्यः अमरः मरीचिः मृतिः

१६८. मृड सुखने மகிழ்விக்க

(अक सेट् पर)

- मृडति अमृडत् मृडतु मृडेत् ममर्ड मर्डिता मर्डिष्यति अमर्डिष्यत् मृड्यात् अमर्डीत् ।

- मृड्यते मर्डयति मिमर्डिषति

- मृडित्वा संमृड्य मर्डितुं मृडित मृडितवत् मृडत् मिमर्डिषत् मृडनं मर्डकः मर्डितव्य मर्ड्य मर्डनीय मर्डितृ मिमर्डिषा मिमर्डिषुः ।

- मृडः मृडानी

लुङ् - अमुक्त अमुक्षाताम् अमुक्षत । अमुक्थाः अमुक्षाथाम् अमुग्ध्वम् । अमुक्षि अमुक्ष्वहि अमुक्ष्महि ।

- मुच्यते मोचयति-ते मुमुक्षति-ते

- मुक्त्वा विमुच्य मोक्तुं मुक्त मुक्तवत् मुञ्चत् मुञ्चमान मुमुक्षत् मुमुक्षमाण मोचनं मोचकः मोक्तव्य मोच्य मोचनीय मोक्तृ मुमुक्षा मुमुक्षुः ।

- मुक्तिः मोकः जलमुक् नमुचिः निर्मोकः

- आमुञ्चति *தரிக்கிறான் சுற்றிக்கட்டுகிறான்.* निर्मुञ्चति *விடுவிக்கிறான்.* उन्मुञ्चति परिमुञ्चति प्रमुञ्चति प्रतिमुञ्चति विमुञ्चति *கட்டிலிருந்து விடுவிக்கிறான்.*

१६७. मृङ् प्राणत्यागे மரணம் அடைய

(अक अनि आ) (अयं लिट्-लुट्-लृट्-लृङ्क्षु परस्मैपदी)

लट् - म्रियते म्रियेते म्रियन्ते । म्रियसे म्रियेथे म्रियध्वे । म्रिये म्रियावहे म्रियामहे ।

लङ् - अम्रियत अम्रियेतां अम्रियन्त । अम्रियथाः अम्रियेथां अम्रियध्वं । अम्रिये अम्रियावहि अम्रियामहि ।

लोट् - म्रियताम् म्रियेताम् म्रियन्ताम् । म्रियस्व म्रियेथाम् म्रियध्वम् । म्रियै म्रियावहै म्रियामहै ।

विधिलिङ् - म्रियेत म्रियेयाताम् म्रियेरन् । म्रियेथाः म्रियेयाथाम् म्रियेध्वम् । म्रियेय म्रियेवहि म्रियेमहि ।

लिट् - (प) ममार मम्रतुः मम्रुः । ममर्थ मम्रथुः मम्र । ममार-ममर मम्रिव मम्रिम ।

लुट् - (प) मर्ता मर्तारौ मर्तारः । मर्तासि मर्तास्थः मर्तास्थ । मर्तास्मि मर्तास्वः मर्तास्मः ।

लिट् - मिमिले मिमिलाते मिमिलिरे। मिमिलिषे मिमिलाथे मिमिलिढ्वे-ध्वे। मिमिले मिमिलिवहे मिमिलिमहे।

लुट् - मेलिता मेलितारौ मेलितारः। मेलितासे मेलितासाथे मेलिताध्वे। मेलिताहे मेलितास्वहे मेलितास्महे।

लृट् - मेलिष्यते मेलिष्येते मेलिष्यन्ते। मेलिष्यसे मेलिष्येथे मेलिष्यध्वे। मेलिष्ये मेलिष्यावहे मेलिष्यामहे।

लृङ् - अमेलिष्यत अमेलिष्येतां अमेलिष्यन्त। अमेलिष्यथाः अमेलिष्येथां अमेलिष्यथ। अमेलिष्ये अमेलिष्यावहि अमेलिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - मेलिषीष्ट मेलिषीयास्तां मेलिषीरन्। मेलिषीष्ठाः मेलिषीयास्थां मेलिषीढ्वं-ध्वम्। मेलिषीय मेलिषीवहि मेलिषीमहि।

लुङ् - अमेलिष्ट अमेलिषाताम् अमेलिषत। अमेलिष्ठाः अमेलिषाथां अमेलिढ्वं-ध्वम्। अमेलिषि अमेलिष्वहि अमेलिष्महि।

- मिल्यते मेलयति-ते मिमिलिषति

- मिलित्वा संमिल्य मिलितुं मिलित मिलितवत् मिलत् मिमिलिषत् मिलमान मिमिलिषमाणः मेलनं मेलकः मेलितव्य मेल्य मेलनीय मेलितृ मिमिलिषा मिमिलिषुः।

- मेला कुंभमेला संमेलनम्

१६६. मुच्लृ (मुञ्च) मोचने விடுவிக்க

(सक-अनि-प-आ)

परस्मै पदे- मुञ्चति अमुञ्चत् मुञ्चतु मुञ्चेत् मुमोच मोक्ता मोक्ष्यते अमोक्ष्यत् मुच्यात् अमुचत्।

आत्मने पदे - मुञ्चते अमुञ्चत मुञ्चतां मुञ्चेत मुमुचे मोक्ता मोक्ष्यते अमोक्ष्यत मुक्षीष्ट।

लुङ् - अमाङ्क्षीत् अमाङ्क्ताम् अमाङ्क्षुः । अमाङ्क्षीः अमाङ्क्तम् अमाङ्क्त । अमाङ्क्षम् अमाङ्क्ष्व अमाङ्क्ष्म ।

- मज्ज्यते मज्जयति मिमङ्क्षति

- मङ्क्त्वा विमज्ज्य मङ्क्तुं मग्न मग्नवत् मज्जितवत् मज्जत् मिमङ्क्षन् मज्जनं मज्जकः मङ्क्तव्य मज्ज्य मज्जनीय मङ्क्तृ मिमङ्क्षा मिमङ्क्षुः ।

- मज्जा मद्गुः-मद्गुरः நீர்வாத்து मञ्जूषा பெட்டி.

१६५. मिल संगमे கூட

(अक सेट् प आ)

परस्मैपदे - मिलति अमिलत् मिलतु मिलेत्

लिट् - मिमेल मिमिलतुः मिमिलुः । मिमेलिथ मिमिलथुः मिमिल । मिमेल मिमिलिव मिमिलिम ।

लुट् - मेलिता मेलितारौ मेलितारः । मेलितासि मेलितास्थः मेलितास्थ । मेलितास्मि मेलितास्वः मेलितास्मः ।

लृट् - मेलिष्यति मेलिष्यतः मेलिष्यन्ति । मेलिष्यसि मेलिष्यथः मेलिष्यथ । मेलिष्यामि मेलिष्यावः मेलिष्यामः ।

लृङ् - अमेलिष्यत् अमेलिष्यतां अमेलिष्यम् । अमेलिष्यः अमेलिष्यतं अमेलिष्यत । अमेलिष्यं अमेलिष्याव अमेलिष्याम ।

आशीर्लिङ् - मिल्यात् मिल्यास्ताम् मिल्यासुः । मिल्याः मिल्यास्तम् मिल्यास्त । मिल्यासम् मिल्यास्व मिल्यास्म ।

लुङ् - अमेलीत् अमेलिष्टाम् अमेलिषुः । अमेलीः अमेलिष्टम् अमेलिष्ट । अमेलिष्यम् अमेलिष्याव अमेलिष्याम ।

आत्मनेपदे - मिलते अमिलत मिलतां मिलेत ।

लृट् - पप्रच्छ पप्रच्छतुः पप्रच्छुः । पप्रच्छिथ-पप्रष्ठ पप्रच्छथुः पप्रच्छ । पप्रच्छ पप्रच्छिव पप्रच्छिम ।

- प्रष्टा प्रक्ष्यति अप्रक्ष्यत् पृच्छयात् अप्राक्षीत् ।

- पृच्छयते प्रच्छयति पिपृच्छिषति ।

- पृष्ट्वा आपृच्छय प्रष्टुं पृष्ट पृष्टवत् पृच्छत् पिपृच्छिषत् प्रच्छनं पृच्छकः पृच्छः प्रष्टव्य प्रच्छच प्रच्छनीय

- पृच्छा पृश्नः

- आपृच्छति अनुपृच्छति *விவரமறியக் கேட்கிறான்* आपृच्छते *(செல்ல) விடைபெறுகிறான்.* परिपृच्छति *தொடர்ந்து கேட்கிறான்.*

१६४. (टु) मस्जो (मज्ज) शुद्धौ நீராட, முழுக (अक अनि प)

- मज्जति अमज्जत् मज्जतु मज्जेत्

लिट् - ममज्ज ममज्जतुः ममज्जुः । ममज्जिथ-ममङ्क्थ ममज्जथुः ममज्ज । ममज्ज ममज्जिव ममज्जिम ।

लुट् - मङ्क्ता मङ्क्तारौ मङ्क्तारः । मङ्क्तासि मङ्क्तास्थः मङ्क्तास्थ । मङ्क्तास्मि मङ्क्तास्वः मङ्क्तास्मः ।

लृट् - मङ्क्ष्यति मङ्क्ष्यतः मङ्क्ष्यन्ति । मङ्क्ष्यसि मङ्क्ष्यथः मङ्क्ष्यथ । मङ्क्ष्यामि मङ्क्ष्यावः मङ्क्ष्यामः ।

लृङ् - अमङ्क्ष्यत् अमङ्क्ष्यताम् अमङ्क्ष्यन् । अमङ्क्ष्यः अमङ्क्ष्यतम् अमङ्क्ष्यत । अमङ्क्ष्यम् अमङ्क्ष्याव अमङ्क्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - मज्ज्यात् मज्ज्यास्ताम् मज्ज्यासुः । मज्ज्याः मज्ज्यास्तम् मज्ज्यास्त । मज्ज्यासम् मज्ज्यास्व मज्ज्यास्म ।

१६२. दिश अतिसर्जने வழங்க, தானம் செய்ய
(सक-अनि-प-आ)

परस्मैपदे - दिशति अदिशत् दिशतु दिशेत् दिदेश (दिदिशतुः) देष्टा देक्ष्यति अदेक्ष्यत् दिश्यात्

लुङ् - अदिक्षत् अदिक्षतां अदिक्षन्। अदिक्षः अदिक्षतं अदिक्षत। अदिक्षं अदिक्षाव अदिक्षाम।

आत्मनेपदे - दिशते अदिशत दिशतां दिशेत दिदिशे देष्टा देक्ष्यते अदेक्ष्यत दिक्षीष्ट (दिक्षीयास्तां) अदिक्षत

- दिश्यते देशयति-ते दिदिक्षति-ते

- दिष्ट्वा उपदिश्य देष्टुं दिष्ट दिष्टवत् दिशत् दिदिक्षत् देशनं देशकः दिष्टिः देशः देष्टव्य देश्य देशनीय देष्टृ दिदिक्षा दिदिक्षुः

- दिशा देशः प्रदेशः उपदेशः आदेशः सन्देशः प्रादेशः ஒட்டையளவு अपदेशः வியாஜம் குறிப்பீடு

- अतिदिशति இங்கும் பொருத்துகிறார். अपदिशति குறிப்பிடுகிறார், அடையாளம் காட்டுகிறார். आदिशति உத்தரவிடுகிறார். उद्दिशति காரணமாகக் குறிப்பிடுகிறார். उपदिशति கற்பிக்கிறார், சுட்டிக் காட்டுகிறார். निर्दिशति சுட்டிக்காட்டுகிறார். प्रदिशति அளிக்கிறார். प्रत्यादिशति மறுக்கிறார். व्यपदिशति காரணம் காட்டுகிறார். सन्दिशति செய்தி அனுப்புகிறார்.

१६३. प्रच्छ (पृच्छ) ज्ञीप्सायां கேட்க, அறிய விரும்ப
(सकर्म अनि प)

- पृच्छति अपृच्छत् पृच्छतु पृच्छेत्

आशीर्लिङ् - नुद्यात् नुद्यास्ताम् नुद्यासुः । नुद्याः नुद्यास्तम् नुद्यास्त । नुद्यासम् नुद्यास्व नुद्यास्म ।

लुङ् - अनौत्सीत् अनौत्ताम् अनौत्सुः । अनौत्सीः अनौत्तम् अनौत्त । अनौत्सम् अनौत्स्व अनौत्स्म ।

आत्मने पदे - नुदते अनुदत नुदतां नुदेत नुनुदे ।

लुट् - नोत्ता नोत्तारौ नोत्तारः । नोत्तासे नोत्तासाथे नोत्ताध्वे । नोत्ताहे नोत्तास्वहे नोत्तास्महे ।

लृट् - नोत्स्यते नोत्स्येते नोत्स्यन्ते । नोत्स्यसे नोत्स्येथे नोत्स्यध्वे । नोत्स्ये नोत्स्यावहे नोत्स्यामहे ।

लृङ् - अनोत्स्यत अनोत्स्येताम् अनोत्स्यन्त । अनोत्स्यथाः अनोत्स्येथाम् अनोत्स्यध्वम् । अनोत्स्ये अनोत्स्यावहि अनोत्स्यामहि ।

आशीर्लिङ् - नुत्सीष्ट नुत्सीयास्तां नुत्सीरन् । नुत्सीष्ठाः नुत्सीयास्थां नुत्सीध्वम् । नुत्सीय नुत्सीवहि नुत्सीमहि ।

लुङ् - अनुत्त अनुत्साताम् अनुत्सत । अनुत्थाः अनुत्साथाम् अनुद्ध्वम् । अनुत्सि अनुत्स्वहि अनुत्स्महि ।

- नुद्यते नोदयति-ते नुनुत्सति-ते

- नुत्त्वा प्रणुद्य नोत्तुं नुन्न-नुत्त नुन्नवत्-नुत्तवत् नुदत् नुदमान नुनुत्समान नोदनं नोदकः नोत्तव्य नोद्य नोदनीय नोत्तृ नुनुत्सा नुनुत्सुः

- विनोदनं शोकापनोदनं विनोदः

- अपनुदति *விரட்டுகிறான்* उपनुदति *அருகில் வரச் செய்கிறான்* निर्णुदति *மறுக்கிறான் பின் தள்ளுகிறான்.* विनुदति *குத்துகிறான் (வாத்யம்) மீட்டுகிறான், மனத்தை அமைதிக்கு மாற்றுகிறான்.* सन्नुदति *ஒன்று சேர்க்கிறான்.*

- गरः गलः கழுத்து अजगरः மலைப் பாம்பு मुद्गरः உலக்கை तिमिङ्गिलः उद्गारः ஏப்பம் निगारः விழுங்குதல்

- अवगिरते (आ) விழுங்குகிறான் उद्गिरति ஏப்பமிடுகிறான், வெளிப்படுத்துகிறான். निगिरति संगिरति விழுங்குகிறான் समुद्गिरति வெளியேற்றுகிறான்.

१६०. जुषी (जुष) प्रीति - सेवनयोः மகிழச் செய்ய பணிபுரிய (सक सेट् आ)

- जुषते अजुषत जुषतां जुषेत जुजुषे जुषिता जुषिष्यते अजुषिष्यत जुषिषीष्ट अजुषिष्ट

- जुष्यते जोषयति-ते जुजुषिषते-जुजोषिषते

- जोषित्वा सञ्जुष्य जोषितुं जुष्ट जुष्टवत् जुषमाण जुजुषिषमाण जुजोषिषमाण जोषणं जोषकः जोषितव्य जुष्य जुषमाण जुजुषिषा-जुजोषिषा जुजोषिषुः जुजुषिषुः ।

१६१. णुद (नुद) प्रेरणे தூண்ட (सक अनि प आ)

परस्मैपदे - नुदति अनुदत् नुदतु नुदेत् नुनोद ।

लुट् - नोत्ता नोत्तारौ नोत्तारः । नोत्तासि नोत्तास्थः नोत्तास्थ । नोत्तास्मि नोत्तास्वः नोत्तास्मः ।

लृट् - नोत्स्यति नोत्स्यतः नोत्स्यन्ति । नोत्स्यसि नोत्स्यथः नोत्स्यथ । नोत्स्यामि नोत्स्यावः नोत्स्यामः ।

लृङ् - अनोत्स्यत् अनोत्स्यताम् अनोत्स्यन् । अनोत्स्यः अनोत्स्यतम् अनोत्स्यत । अनोत्स्यम् अनोत्स्याव अनोत्स्याम ।

लृट् - गरीष्यति गरीष्यतः गरीष्यन्ति। गरीष्यसि गरीष्यथः गरीष्यथ। गरीष्यामि गरीष्यावः गरीष्यामः। गरिष्यति गरिष्यतः गरिष्यन्ति। गरिष्यसि गरिष्यथः गरिष्यथ। गरिष्यामि गरिष्यावः गरिष्यामः। (लत्वे) गलीष्यति गलीष्यतः गलीष्यन्ति। गलीष्यसि गलीष्यथः गलीष्यथ। गलीष्यामि गलीष्यावः गलीष्यामः। (अथवा) गलिष्यति गलिष्यतः गलिष्यन्ति। गलिष्यसि गलिष्यथः गलिष्यथ। गलिष्यामि गलिष्यावः गलिष्यामः।

लृङ् - अगरीष्यत् अगरीष्यताम् अगरीष्यन्। अगरीष्यः अगरीष्यतम् अगरीष्यत। अगरीष्यम् अगरीष्याव अगरीष्याम। (अथवा) अगरिष्यत् अगरिष्यताम् अगरिष्यन्। अगरिष्यः अगरिष्यतम् अगरिष्यत। अगरिष्यम् अगरिष्याव अगरिष्याम। (लत्वे) अगलीष्यत् अगलीष्यताम् अगलीष्यन्। अगलीष्यः अगलीष्यतम् अगलीष्यत। अगलीष्यम् अगलीष्याव अगलीष्याम। (अथवा) अगलिष्यत् अगलिष्यताम् अगलिष्यन्। अगलिष्यः अगलिष्यतम् अगलिष्यत। अगलिष्यम् अगलिष्याव अगलिष्याम।

आशीर्लिङ् - गीर्यात् गीर्यास्ताम् गीर्यासुः। गीर्याः गीर्यास्तम् गीर्यास्त। गीर्यासम् गीर्यास्व गीर्यास्म।

लुङ् - अगारीत् अगारिष्टाम् अगारिषुः। अगारीः अगारिष्टम् अगारिष्ट। अगारिषम् अगारिष्व अगारिष्म। (लत्वे) अगालीत् अगालिष्टाम् अगालिषुः। अगालीः अगालिष्टम् अगालिष्ट। अगालिषम् अगालिष्व अगालिष्म।

- गीर्यते गारयति-गालयति जिगरिषति-जिगलिषति

- गीर्त्वा सङ्गीर्य गरितुं-गरीतुं-गलितुं-गलीतुं गीर्ण गीर्णवत् गिरत्-गिलत् जिगरिषत्-जिगिलत् गरणं-गिरणं-गलनं गारकः-गालकः गरितव्य-गरीतव्य-गलितव्य-गलीतव्य गरणीय-गलनीय गरितृ-गरीतृ-गलितृ-गलीतृ जिगरिषा-जिगलिषा जिगरिषुः जिगलिषुः

१५९. गॄ - निगरणे விழுங்க
(सक सेट् पर) (गिल इत्यपि)

लट् - गिरति गिरतः गिरन्ति । गिरसि गिरथः गिरथ । गिरामि गिरावः गिरामः । (लत्वे) गिलति गिलतः गिलन्ति । गिलसि गिलथः गिलथ । गिलामि गिलावः गिलामः ।

लङ् - अगिरत् अगिरताम् अगिरन् । अगिरः अगिरतम् अगिरत । अगिरम् अगिराव अगिराम । (लत्वे) अगिलत् अगिलताम् अगिलन् । अगिलः अगिलतम् अगिलत । अगिलम् अगिलाव अगिलाम ।

लोट् - गिरतु गिरताम् गिरन्तु । गिर गिरतम् गिरत । गिराणि गिराव गिराम । (लत्वे) गिलतु गिलताम् गिलन्तु । गिल गिलतम् गिलत । गिलानि गिलाव गिलाम ।

विधिलिङ् - गिरेत् गिरेताम् गिरेयुः । गिरेः गिरेतम् गिरेत । गिरेयम् गिरेव गिरेम । (लत्वे) गिलेत् गिलेताम् गिलेयुः । गिलेः गिलेतम् गिलेत । गिलेयम् गिलेव गिलेम ।

लिट् - जगार जगारतुः जगरुः । जगरिथ जगरथुः जगर । जगार-जगर जगरिव जगरिम । (लत्वे) जगाल जगलतुः जगलुः । जगलिथ जगलथुः जगल । जगाल-जगल जगलिव जगलिम ।

लुट् - गरीता गरीतारौ गरीतारः । गरीतासि गरीतास्थः गरीतास्थ । गरीतास्मि गरीतास्वः गरीतास्मः । (अथवा) गरिता गरितारौ गरितारः । गरितासि गरितास्थः गरितास्थ । गरितास्मि गरितास्वः गरितास्मः । (लत्वे) गलीता गलीतारौ गलीतारः । गलीतासि गलीतास्थः गलीतास्थ । गलीतास्मि गलीतास्वः गलीतास्मः । (अथवा) गलिता गलितारौ गलितारः । गलितासि गलितास्थः गलितास्थ । गलितास्मि गलितास्वः गलितास्मः ।

लुट् - करीता करीतारौ करीतारः । करीतासि करीतास्थः करीतास्थ । करीतास्मि करीतास्वः करीतास्मः । (अथवा) करिता करितारौ करितारः । करितासि करितास्थः करितास्थ । करितास्मि करितास्वः करितास्मः ।

लृट् - करीष्यति करीष्यतः करीष्यन्ति । करीष्यसि करीष्यथः करीष्यथ । करीष्यामि करीष्यावः करीष्यामः । (अथवा) करिष्यति करिष्यतः करिष्यन्ति । करिष्यसि करिष्यथः करिष्यथ । करिष्यामि करिष्यावः करिष्यामः ।

लृङ् - अकरीष्यत् अकरीष्यताम् अकरीष्यन् । अकरीष्यः अकरीष्यतम् अकरीष्यत । अकरीष्यम् अकरीष्याव अकरीष्याम । (अथवा) अकरिष्यत् अकरिष्यताम् अकरिष्यन् । अकरिष्यः अकरिष्यतम् अकरिष्यत । अकरिष्यम् अकरिष्याव अकरिष्याम ।

आशीर्लिङ् - कीर्यात् कीर्यास्ताम् कीर्यासुः । कीर्याः कीर्यास्तम् कीर्यास्त । कीर्यासम् कीर्यास्व कीर्यास्म ।

लुङ् - अकारीत् अकारिष्टाम् अकारिंषुः । अकारीः अकारिष्टम् अकारिष्ट । अकारिषम् अकारिष्व अकारिष्म ।

- कीर्यते कारयति-ते चिकरिषति

- कीर्त्वा विकीर्य करितुं-करीतुं कीर्ण कीर्णवत् किरत् चिकरिषत् कारणं कारकः कीर्णिः करः करितव्य-करीतव्य कार्य करणीय करितृ-करीतृ चिकरिषा चिकरिषुः ।

- किरः किरिः *பன்றி* विष्किरः विकिरः *கோழி போன்று மண்ணைக் கீறி உண்பன.* विकिरः *வாரி இறைத்தது,* अवस्करः अवकरः *தூசி குப்பை* आकरः *கனிப்பொருளுள்ள பூமி, கனி.* किरीटं किरणः *ஒளிக்கிரல்* कर्णः *காது* करुणा करभः *ஒட்டை, புறங்கை* करीरं *மூங்கில்.* करीषः *வரட்டி.*

आशीर्लिङ् - कृक्षीष्ट कृक्षीयास्ताम् कृक्षीरन्। कृक्षीष्ठाः कृक्षीयास्थाम् कृक्षीध्वम्। कृक्षीय कृक्षीवहि कृक्षीमहि।

लुङ् - अकृष्ट अकृक्षाताम् अकृक्षत। अकृष्ठाः अकृक्षाथाम् अकृढ्वम्। अकृक्षि अकृक्ष्वहि अकृक्ष्महि। (अथवा) अकृक्षत अकृक्षाताम् अकृक्षन्त। अकृक्षथाः अकृक्षाथाम् अकृक्षध्वम्। अकृक्षि अकृक्षावहि अकृक्षामहि।

- कृष्यते कर्षयति-ते, चिकृक्षति-ते

- कृष्ट्वा विकृष्य क्रष्टुं-कर्ष्टुं कृष्ट कृष्टवत् कृषत् कृषमाण चिकृक्षत् चिकृक्षमाण कर्षणं कर्षकः कृषिः कृष्टिः कृषः क्रष्टव्य-कर्ष्टव्य कृष्य कर्षणीय क्रष्टृ चिकृक्षा चिकृक्षुः

- कृषकः (अन्यत् कृष (१७) धातुवत्)

१५८. कॄ - विक्षेपे கீறி எறிய, வாரியிறைக்க (सक सेट् प)

लट् - किरति किरतः किरन्ति। किरसि किरथः किरथ। किरामि किरावः किरामः।

लङ् - अकिरत् अकिरताम् अकिरन्। अकिरः अकिरतम् अकिरत। अकिरम् अकिराव अकिराम।

लोट् - किरतु किरताम् किरन्तु। किर किरतम् किरत। किराणि किराव किराम।

विधिलिङ् - किरेत् किरेताम् किरेयुः। किरेः किरेतम् किरेत। किरेयम् किरेव किरेम।

लिट् - चकार चकरतुः चकरुः। चकरिथ चकरथुः चकर। चकार-चकर चकरिव चकरिम।

लुङ् - अक्राक्षीत् अक्राष्टाम् अक्राक्षुः । अक्राक्षीः अक्राष्टम् अक्राष्ट । अक्राक्षम् अक्राक्ष्व अक्राक्ष्म । (अथवा) अकार्क्षीत् अकार्ष्टाम् अकार्क्षुः । अकार्क्षीः अकार्ष्टम् अकार्ष्ट । अकार्क्षम् अकार्क्ष्व अकार्क्ष्म ।

आत्मनेपदे - लट् - कृषते कृषेते कृषन्ते । कृषसे कृषेथे कृषध्वे । कृषे कृषावहे कृषामहे ।

लङ् - अकृषत अकृषेताम् अकृषन्त । अकृषथाः अकृषेथाम् अकृषध्वम् । अकृषे अकृषावहि अकृषामहि ।

लोट् - कृषताम् कृषेताम् कृषन्ताम् । कृषस्व कृषेथाम् कृषध्वम् । कृषै कृषावहै कृषामहै ।

विधिलिङ् - कृषेत कृषेयाताम् कृषेरन् । कृषेथाः कृषेयाथाम् कृषेध्वम् । कृषेय कृषेवहि कृषेमहि ।

लिट् - चकृषे चकृषाते चकृषिरे । चकृषिषे चकृषाथे चकृषिध्वे । चकृषे चकृषिवहे चकृषिमहे ।

लुट् - क्रष्टा क्रष्टारौ क्रष्टारः । क्रष्टासे क्रष्टासाथे क्रष्टाध्वे । क्रष्टाहे क्रष्टास्वहे क्रष्टास्महे । (अथवा) कर्ष्टा कर्ष्टारौ कर्ष्टारः । कर्ष्टासे कर्ष्टासाथे कर्ष्टाध्वे । कर्ष्टाहे कर्ष्टास्वहे कर्ष्टास्महे ।

लृट् - क्रक्ष्यते क्रक्ष्येते क्रक्ष्यन्ते । क्रक्ष्यसे क्रक्ष्येथे क्रक्ष्यध्वे । क्रक्ष्ये क्रक्ष्यावहे क्रक्ष्यामहे । (अथवा) कर्क्ष्यते कर्क्ष्येते कर्क्ष्यन्ते । कर्क्ष्यसे कर्क्ष्येथे कर्क्ष्यध्वे । कर्क्ष्ये कर्क्ष्यावहे कर्क्ष्यामहे ।

लृङ् - अक्रक्ष्यत अक्रक्ष्येताम् अक्रक्ष्यन्त । अक्रक्ष्यथाः अक्रक्ष्येथाम् अक्रक्ष्यध्वं । अक्रक्ष्ये अक्रक्ष्यावहि अक्रक्ष्यामहि । (अथवा) अकर्क्ष्यत अकर्क्ष्येताम् अकर्क्ष्यन्त । अकर्क्ष्यथाः अकर्क्ष्येथाम् अकर्क्ष्यध्वम् । अकर्क्ष्ये अकर्क्ष्यावहि अकर्क्ष्यामहि ।

१५७. कृष - विलेखने இழுத்துச்செல்ல

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - लट् - कृषति कृषतः कृषन्ति । कृषसि कृषथः कृषथ । कृषामि कृषावः कृषामः ।

लङ् - अकृषत् अकृषताम् अकृषन् । अकृषः अकृषतम् अकृषत । अकृषम् अकृषाव अकृषाम ।

लोट् - कृषतु-कृषतात् कृषताम् कृषन्तु । कृष-कृषतात् कृषतम् कृषन्तु । कृषाणि कृषाव कृषाम ।

विधिलिङ् - कृषेत् कृषेताम् कृषेयुः । कृषेः कृषेतम् कृषेत । कृषेयम् कृषेव कृषेम ।

लिट् - चकर्ष चकृषतुः चकृषुः । चकर्षिथ चकृषथुः चकृष । चकर्ष चकृषिव चकृषिम ।

लुट् - क्रष्टा क्रष्टारौ क्रष्टारः । क्रष्टासि क्रष्टास्थः क्रष्टास्थ । क्रष्टास्मि क्रष्टास्वः क्रष्टास्मः । (अथवा) कर्ष्टा कर्ष्टारौ कर्ष्टारः । कर्ष्टासि कर्ष्टास्थः कर्ष्टास्थ । कर्ष्टास्मि कर्ष्टास्वः कर्ष्टास्मः ।

लृट् - क्रक्ष्यति क्रक्ष्यतः क्रक्ष्यन्ति । क्रक्ष्यसि क्रक्ष्यथः क्रक्ष्यथ । क्रक्ष्यामि क्रक्ष्यावः क्रक्ष्यामः । (अथवा) कर्क्ष्यति कर्क्ष्यतः कर्क्ष्यन्ति । कर्क्ष्यसि कर्क्ष्यथः कर्क्ष्यथ । कर्क्ष्यामि कर्क्ष्यावः कर्क्ष्यामः ।

लृङ् - अक्रक्ष्यत् अक्रक्ष्यताम् अक्रक्ष्यन् । अक्रक्ष्यः अक्रक्ष्यतम् अक्रक्ष्यत । अक्रक्ष्यम् अक्रक्ष्याव अक्रक्ष्याम । (अथवा) अकर्क्ष्यत् अकर्क्ष्यताम् अकर्क्ष्यन् । अकर्क्ष्यः अकर्क्ष्यतम् अकर्क्ष्यत । अकर्क्ष्यम् अकर्क्ष्याव अकर्क्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - कृष्यात् कृष्यास्ताम् कृष्यासुः । कृष्याः कृष्यास्तम् कृष्यास्त । कृष्यासम् कृष्यास्व कृष्यास्म ।

लिट् - चकर्त चकृततुः चकृतुः । चकर्तिथ चकृतथुः चकृत । चकर्त चकृतिव चकृतिम ।

लुट् - कर्तिता कर्तितारौ कर्तितारः । कर्तितासि कर्तितास्थः कर्तितास्थ । कर्तितास्मि कर्तितास्वः कर्तितास्मः ।

लृट् - कर्तिष्यति कर्तिष्यतः कर्तिष्यन्ति । कर्तिष्यसि कर्तिष्यथः कर्तिष्यथ । कर्तिष्यामि कर्तिष्यावः कर्तिष्यामः । (अथवा) कर्त्स्यति कर्त्स्यतः कर्त्स्यन्ति । कर्त्स्यसि कर्त्स्यथः कर्त्स्यथ । कर्त्स्यामि कर्त्स्यावः कर्त्स्यामः ।

लृङ् - अकर्तिष्यत् अकर्तिष्यताम् अकर्तिष्यन् । अकर्तिष्यः अकर्तिष्यतम् अकर्तिष्यत । अकर्तिष्यम् अकर्तिष्याव अकर्तिष्याम । (अथवा) अकर्त्स्यत् अकर्त्स्यताम् अकर्त्स्यन् । अकर्त्स्यः अकर्त्स्यतम् अकर्त्स्यत । अकर्त्स्यम् अकर्त्स्याव अकर्त्स्याम ।

आशीर्लिङ् - कृत्यात् कृत्यास्ताम् कृत्यासुः । कृत्याः कृत्यास्तम् कृत्यास्त । कृत्यासम् कृत्यास्व कृत्यास्म ।

लुङ् - अकर्तीत् अकर्तिष्टाम् अकर्तिषुः । अकर्तीः अकर्तिष्टम् अकर्तिष्ट । अकर्तिषम् अकर्तिष्व अकर्तिष्म ।

- कृत्यते कर्तयति-ते चिकर्तिषति-चिकृत्सति

- कर्तित्वा विकृत्य-विकर्त्य कर्तितुं कृत्त कृत्तवत् कृन्तत् चिकर्तिषत्-चिकृत्सत् कर्तनं कर्तकः कर्तितव्य कर्त्य-कृत्य कर्तनीय कर्तितृ चिकर्तिषा चिकृत्सा चिकर्तिषुः चिकृत्सुः

- कृत्यं कृतिः विकर्तनः कृत्तिवासाः ।

आशीर्लिङ् - इष्यात् इष्यास्ताम् इष्यासुः। इष्याः इष्यास्तम् इष्यास्त। इष्यासम् इष्यास्व इष्यास्म।

लुङ् - ऐषीत् ऐषिष्टाम् ऐषिषुः। ऐषीः ऐषिष्टम् ऐषिष्ट। ऐषिषम् ऐषिष्व ऐषिष्म।

- इष्यते एषयति एषिषति

- एषित्वा-इष्ट्वा प्रेष्य एषितुं-एष्टुं इष्ट इष्टवत् इच्छत् एषिषत् एषणं एषकः एष्टव्यं एष्यं एषणीयं एष्टृ एषिषा एषिषुः।

- इष्टं इष्टः अभीष्टं एषणा *சரிபார்த்தல்* अन्वेषणा *தேடுதல்* इच्छा प्रेष्यः इष्टका *செங்கல்*

- अन्विच्छति *தேடுகிறான்.* अभीच्छति *ஆவலுடன் எதிர்பார்க்கிறான்.* परीच्छति *சோதிக்கிறான்,* प्रतीच्छति *பெறுகிறான்,* अन्वेषयति *தேடுகிறான்.* प्रेषयति *அனுப்புகிறான்.*

१५६. कृती छेदने துண்டிக்க
(सक-सेट्-प)

लट् - कृन्तति कृन्ततः कृन्तन्ति। कृन्तसि कृन्तथः कृन्तथ। कृन्तामि कृन्तावः कृन्तामः।

लङ् - अकृन्तत् अकृन्तताम् अकृन्तन्। अकृन्तः अकृन्ततम् अकृन्तत। अकृन्तम् अकृन्ताव अकृन्ताम।

लोट् - कृन्ततु-कृन्ततात् कृन्तताम् कृन्तन्तु। कृन्त-कृन्ततात् कृन्ततम् कृन्तत। कृन्तानि कृन्ताव कृन्ताम।

विधिलिङ् - कृन्तेत् कृन्तेताम् कृन्तेयुः। कृन्तेः कृन्तेतम् कृन्तेत। कृन्तेयम् कृन्तेव कृन्तेम।

- तुद्यते तोदयति तुतुत्सति

- तुत्त्वा प्रतुद्य तोत्तुं तुन्न तुन्नवत् तुदत् तुतुत्सत् तोदनं तोदकः तोत्तव्य तोद्य तोदनीय तुतुत्सा तुतुत्सुः

- तोदः *வலி* विधुन्तुदः *ராகு* अरुन्तुदः *மர்மத்தைக் குத்துவது.* तोत्रं *சாட்டை* प्रतोदः *கடிவாளம்.*

१५५. इष - इच्छायां விரும்ப
(सक सेट् प) (सार्वधातुके 'इच्छ' इति)

लट् - इच्छति इच्छतः इच्छन्ति । इच्छसि इच्छथः इच्छथ । इच्छामि इच्छावः इच्छामः ।

लङ् - ऐच्छत् ऐच्छताम् ऐच्छन् । ऐच्छः ऐच्छतम् ऐच्छत । ऐच्छम् ऐच्छाव ऐच्छाम ।

लोट् - इच्छतु-इच्छतात् इच्छताम् इच्छन्तु । इच्छ-इच्छतात् इच्छतम् इच्छत । इच्छानि इच्छाव इच्छाम ।

विधिलिङ् - इच्छेत् इच्छेताम् इच्छेयुः । इच्छेः इच्छेतम् इच्छेत । इच्छेयम् इच्छेव इच्छेम ।

लिट् - इयेष ईषतुः ईषुः । इयेषिथ ईषथुः ईष । इयेष ईषिव ईषिम ।

लुट् - एषिता एषितारौ एषितारः । एषितासि एषितास्थः एषितास्थ । एषितास्मि एषितास्वः एषितास्मः । (अथवा) एष्टा एष्टारौ एष्टारः । एष्टासि एष्टास्थः एष्टास्थ । एष्टास्मि एष्टास्वः एष्टास्मः ।

लृट् - एषिष्यति एषिष्यतः एषिष्यन्ति । एषिष्यसि एषिष्यथः एषिष्यथ । एषिष्यामि एषिष्यावः एषिष्यामः ।

लृङ् - ऐषिष्यत् ऐषिष्यताम् ऐषिष्यन् । ऐषिष्यः ऐषिष्यतम् ऐषिष्यत । ऐषिष्यम् ऐषिष्याव ऐषिष्याम ।

लुङ् - अतौत्सीत् अतौत्ताम् अतौत्सुः । अतौत्सीः अतौत्तम् अतौत्त । अतौत्सम् अतौत्स्व अतौत्स्म ।

आत्मनेपदे - लट् - तुदते तुदेते तुदन्ते । तुदसे तुदेथे तुदध्वे । तुदे तुदावहे तुदामहे ।

लङ् - अतुदत अतुदेताम् अतुदन्त । अतुदथाः अतुदेथाम् अतुदध्वम् । अतुदे अतुदावहि अतुदामहि ।

लोट् - तुदताम् तुदेताम् तुदन्ताम् । तुदस्व तुदेथाम् तुदध्वम् । तुदै तुदावहै तुदामहै ।

विधिलिङ् - तुदेत तुदेयाताम् तुदेरन् । तुदेथाः तुदेयाथाम् तुदेध्वम् तुदेय तुदेवहि तुदेमहि ।

लिट् - तुतुदे तुतुदाते तुतुदिरे । तुतुदिषे तुतुदाथे तुतुदिध्वे । तुतुदे तुतुदिवहे तुतुदिमहे ।

लुट् - तोत्ता तोत्तारौ तोत्तारः । तोत्तासे तोत्तासाथे तोत्ताध्वे । तोत्ताहे तोत्तास्वहे तोत्तास्महे ।

लृट् - तोत्स्यते तोत्स्येते तोत्स्यन्ते । तोत्स्यसे तोत्स्येथे तोत्स्यध्वे । तोत्स्ये तोत्स्यावहे तोत्स्यामहे ।

लृङ् - अतोत्स्यत अतोत्स्येताम् अतोत्स्यन्त । अतोत्स्यथाः अतोत्स्येथाम् अतोत्स्यध्वम् । अतोत्स्ये अतोत्स्यावहि अतोत्स्यामहि ।

आशीर्लिङ् - तुत्सीष्ट तुत्सीयास्तां तुत्सीरन् । तुत्सीष्ठाः तुत्सीयास्थां तुत्सीध्वम् । तुत्सीय तुत्सीवहि तुत्सीमहि ।

लुङ् - अतुत्त अतुत्साताम् अतुत्सत । अतुत्थाः अतुत्साथाम् अतुद्ध्वम् । अतुत्सि अतुत्स्वहि अतुत्स्महि ।

२. शविकरणम् - तुदादयः - (६)

१५४. तुद - व्यथने துன்புறுத்த, குத்த
(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - लट् - तुदति तुदतः तुदन्ति। तुदसि तुदथः तुदथ। तुदामि तुदावः तुदामः।

लङ् - अतुदत् अतुदताम् अतुदन्। अतुदः अतुदतम् अतुदत। अतुदम् अतुदाव अतुदाम।

लोट् - तुदतु-तुदतात् तुदताम् तुदन्तु। तुद-तुदतात् तुदतम् तुदत। तुदानि तुदाव तुदाम।

विधिलिङ् - तुदेत् तुदेताम् तुदेयुः। तुदेः तुदेतम् तुदेत। तुदेयम् तुदेव तुदेम।

लिट् - तुतोद तुतुदतुः तुतुदुः। तुतोदिथ तुतुदथुः तुतुद। तुतोद तुतुदिव तुतुदिम।

लुट् - तोत्ता तोत्तारौ तोत्तारः। तोत्तासि तोत्तास्थः तोत्तास्थ। तोत्तास्मि तोत्तास्वः तोत्तास्मः।

लृट् - तोत्स्यति तोत्स्यतः तोत्स्यन्ति। तोत्स्यसि तोत्स्यथः तोत्स्यथ। तोत्स्यामि तोत्स्यामि तोत्स्यामः।

लृङ् - अतोत्स्यत् अतोत्स्यताम् अतोत्स्यन्। अतोत्स्यः अतोत्स्यतम् अतोत्स्यत। अतोत्स्यम् अतोत्स्याव अतोत्स्याम।

आशीर्लिङ् - तुद्यात् तुद्यास्ताम् तुद्यासुः। तुद्याः तुद्यास्तम् तुद्यास्त। तुद्यासम् तुद्यास्व तुद्यास्म।

लुङ् - अघसत् अघसताम् अघसन्। अघसः अघसतम् अघसत। अघसम् अघसाव अघसाम।

- अद्यते आदयति-ते जिघत्सति

- जग्ध्वा प्रजग्ध्य अत्तुं जग्ध जग्धवत् अदत् जिघत्सत् अदनं आदकः अत्तव्यं आद्यं अदनीयं अत्तृ जिघत्सा जिघत्सुः।

- जग्धिः सजग्धिः घासः अद्मरः घस्मरः घासः

२१६. अस-भुवि இருக்க

(अक-सेट्-प) (आर्धधातुके भूधातोः रूपाणि)

लट् - अस्ति स्तः सन्ति। असि स्थः स्थ। अस्मि स्वः स्मः।

लङ् - आसीत् आस्ताम् आसन्। आसीः आस्तम् आस्त। आसम् आस्व आस्म।

लोट् - अस्तु स्ताम् सन्तु। एधि स्तम् स्त। असानि असाव असाम।

विधिलिङ् - स्यात् स्याताम् स्युः। स्याः स्यातम् स्यात। स्याम् स्याव स्याम।

- बभूव भविता भविष्यति अभविष्यत् भूयात् अभूत्

- भूयते भावयति बुभूषति

- भूत्वा संभूय भवितुं भूत भूतवत् सत् बुभूषत् भवनं भावकः भवितव्य भाव्य भावनीय भवितृ बुभूषा बुभूषुः।

२१७. इङ् - (इ) கற்க

(नित्यं अधिपूर्वः) (सक-अनि-आ)

लट् - अधीते अधीयाते अधीयते। अधीषे अधीयाथे अधीध्वे। अधीये अधीवहे अधीमहे।

लङ् - अध्यैत अध्यैयाताम् अध्यैयत। अध्यैथाः अध्यैयाथाम् अध्यैध्वम्। अध्यैयि अध्यैवहि अध्यैमहि।

लोट् - अधीताम् अधीयाताम् अधीयताम्। अधीष्व अधीयाथाम् अधीध्वम्। अध्ययै अध्ययावहै अध्ययामहै।

विधिलिङ् - अधीयीत अधीयीयाताम् अधीयीरन्। अधीयीथाः अधीयीयाथाम् अधीयीध्वम्। अधीयीय अधीयीवहि अधीयीमहि।

लिट् - अधिजगे अधिजगाते अधिजगिरे। अधिजगिषे अधिजगाथे अधिजगिध्वे। अधिजगे अधिजगिवहे अधिजगिमहे।

लुट् - अध्येता अध्येतारौ अध्येतारः। अध्येतासे अध्येतासाथे अध्येताध्वे। अध्येताहे अध्येतास्वहे अध्येतास्महे।

लृट् - अध्येष्यते अध्येष्येते अध्येष्यन्ते। अध्येष्यसे अध्येष्येथे अध्येष्यध्वे। अध्येष्ये अध्येष्यावहे अध्येष्यामहे।

लृङ् - अध्यैष्यत अध्यैष्येताम् अध्यैष्यन्त। अध्यैष्यथाः अध्यैष्येथाम् अध्यैष्यध्वम्। अध्यैष्ये अध्यैष्यावहि अध्यैष्यामहि। (अथवा) अध्यगीष्यत अध्यगीष्येताम् अध्यगीष्यन्त। अध्यगीष्यथाः अध्यगीष्येथाम् अध्यगीष्यध्वम्। अध्यगीष्ये अध्यगीष्यावहि अध्यगीष्यामहि।

आशीर्लिङ् - अध्येषीष्ट अध्येषीयास्ताम् अध्येषीरन्। अध्येषीष्ठाः अध्येषीयास्थाम् अध्येषीढ्वम्। अध्येषीय अध्येषीवहि अध्येषीमहि।

लुङ् - अध्यैष्ट अध्यैषाताम् अध्यैषत। अध्यैष्ठाः अध्यैषाथाम् अध्यैढ्वम्। अध्यैषि अध्यैष्वहि अध्यैष्महि। (अथवा) अध्यगीष्ट अध्यगीषाताम् अध्यगीषत। अध्यगीष्ठाः अध्यगीषाथाम् अध्यगीढ्वम्। अध्यगीषि अध्यगीष्वहि अध्यगीष्महि।

- अधीयते अध्यापयति अधिजिगमिषति

- अधीत्य अध्येतुं अधीत अधीतवत् अधीयानः अधिजिगांसमासः अध्ययनं अध्यापकः अध्येतव्य अध्येय अध्ययनीय अध्येतृ अधिजिगमिषा अधिजिगमिषुः

- अधीती अध्यापनं अध्यापकः अधीतिः अध्यायः उपाध्यायः ।

२१८. इण् (इ) गतौ செல்ல
(सक-अनि-प)

लट् - एति इतः यन्ति । एषि इथः इथ । एमि इवः इमः ।

लङ् - ऐत् ऐताम् आयन् । ऐः ऐतम् ऐत । आयम् ऐव ऐम ।

लोट् - एतु-इतात् इताम् यन्तु । इहि-इतात् इतम् इत । अयानि अयाम अयाम ।

विधिलिङ् - इयात् इयाताम् इयुः । इयाः इयातम् इयात । इयाम् इयाव इयाम ।

लिट् - इयाय ईयतुः ईयुः । इययिथ-इयेथ ईयथुः ईय । इयाय-इयय ईयिव ईयिम ।

लुट् - एता एतारौ एतारः । एतासि एतास्थः एतास्थ । एतास्मि एतास्वः एतास्मः ।

लृट् - एष्यति एष्यतः एष्यन्ति । एष्यसि एष्यथः एष्यथ । एष्यामि एष्यावः एष्यामः ।

लृङ् - ऐष्यत् ऐष्यताम् ऐष्यन् । ऐष्यः ऐष्यतम् ऐष्यत । ऐष्यम् ऐष्याव ऐष्याम ।

आशीर्लिङ् - ईयात् ईयास्ताम् ईयासुः । ईयाः ईयास्तम् ईयास्त । ईयासम् ईयास्व ईयास्म ।

लुङ् - अगात् अगाताम् अगुः । अगाः अगातम् अगात । अगाम् अगाव अगाम ।

- ईयते गमयति आययति (प्रत्याययति) जिगमिषति ईषिषति

- इत्वा प्रेत्य एतुं इत इतवत् यत् जिगमिषत् अयनं अयकः एतव्य इत्य-गम्य अयनीय एतृ जिगमिषा जिगमिषुः

- आयः व्ययः परीतः अयः (शुभावहो विधिः) अत्ययः प्रत्ययः पर्ययः अप्ययः न्यायः पर्यायः अध्यायः समयः समितिः इतिः अयनं प्रत्यायनं ईयिवान् समन्वयः उपेयिवान् अभ्युदयः उदयः अन्वयः अभिप्रायः उपायः विपर्ययः समवायः ।

- अत्येति *மீறிச் செல்கிறான், கடந்து செல்கிறான்* अध्येति *நினைவில் கொணர்கிறான்* अन्वेति *பின் தொடர்கிறான்.* अन्तरेति *நடுவில் செல்கிறான்.* अपैति *விட்டுச் செல்கிறான் விலகிச் செல்கிறான்.* अभ्येति *அருகில் செல்கிறான்.* अभ्युपैति *சென்றடைகிறான்.* अवैति *புரிந்து கொள்கிறான்.* उदेति *உதிக்கிறான் எதிரே மேலே தோன்றுகிறான்* उपैति *அருகில் செல்கிறான்* निरेति *வெளிக் கிளம்புகிறான்* प्रैति *வெளியே செல்கிறான்.* प्रत्येति *நம்புகிறான்* प्रत्युदेति *சந்திக்க முன்செல்கிறான்.* व्येति *விலகிச் செல்கிறான்.* विपर्येति *மாறுகிறான்.* व्यपैति *விலகுகிறான்* समेति *கூடுகிறான்.* समवैति *கூடுகிறான்.* समन्वेति *பொருந்திக் கூடிச் செல்கிறான்.* संप्रत्येति *நிர்ணயிக்கிறான்.*

२१९. ईड स्तुतौ துதிக்க

(सक सेट आ)

लट् - ईडे ईडाते ईडते । ईडिषे ईडाथे ईडिध्वे । ईडे ईड्वहे ईड्महे ।

लङ् - ऐट्ट ऐडातां ऐडत। ऐट्ठाः ऐडाथां ऐड्ढ्वं। ऐडि ऐड्वहि ऐड्महि।

लोट् - ईडां ईडतां ईडताम्। ईडिष्व ईडाथां ईडिध्वम्। ईडै ईडावहै ईडामहै।

विधिलिङ् - ईडीत ईडीयातां ईडीरन्। ईडीथाः ईडीयाथां ईडीध्वं। ईडीय ईडीवहि ईडीमहि।

- ईडांचक्रे ईडिता ईडिष्यते ऐडिष्यत ईडिषीष्ट ऐडिष्ट

- ईड्यते ईडयते ईडिडिषते

- ईडित्वा समीड्य ईडितुं ईडित ईडितवत् ईडान ईडिडिषमाण ईडनं ईडकः ईडितव्य ईड्य ईडनीय ईडितृ ईडिडिषा ईडिडिषुः

- ईडा ईडना ईडितिः

२२०. ईश ऐश्वर्ये போராட்சி புரிய

(अक सेट् आ)

लट् - ईष्टे ईशाते ईशते। ईडिषे ईशाथे ईशिध्वे। ईशे ईश्वहे ईश्महे।

- ऐष्ट ईष्टां ईशीत ईशांचक्रे ईशिता ईशिष्यते ऐशिष्यत ईशिषीष्ट ऐशिष्ट

- ईश्यते ईशयति ईशिशिषते

- ईशित्वा समीश्य ईशितुं ईशित ईशितवत् ईशान ईशिशिषमाण ईशनं ईशकः ईशितव्यं ईश्यं ईशनीयं ईशितृ ईशिशिषा ईशिशिषुः ईशः ईश्वरः ईशना।

२२१. ख्या प्रकथने புகழ, சொல்ல

(सक-अनि-प) (सार्वधातुक रूपाण्येव इति केचित्)

लट् - ख्याति ख्यातः ख्यान्ति। ख्यासि ख्याथः ख्याथ। ख्यामि ख्यावः ख्यामः।

लङ् - अख्यात् अख्याताम् अख्युः-अख्यान्। अख्याः अख्यातम् अख्यात। अख्याम् अख्याव अख्याम।

लोट् - ख्यातु-तात् ख्याताम् ख्यान्तु। ख्याहि-तात् ख्यातम् ख्यात। ख्यानि ख्याव ख्याम।

विधिलिङ् - ख्यायात् ख्यायाताम् ख्यायुः। ख्यायाः ख्यायातम् ख्यायात। ख्यायाम् ख्यायाव ख्यायाम।

लिट् - चख्यौ चख्यतुः चख्युः। चख्यिथ-चख्याथ चख्यथुः चख्य। चख्यौ चख्यिव चख्यिम।

- ख्याता ख्यास्यति अख्यास्यत्।

आशीर्लिङ् - ख्यायात् (अथवा) ख्येयात् इत्यादि।

लुङ् - अख्यत् अख्यतां अख्यन्। अख्यः अख्यतं अख्यत। अख्यं अख्याव अख्याम।

- ख्यायते ख्यापयति चिख्यासति

- ख्यात्वा आख्याय ख्यातुं ख्यात ख्यातवत् ख्यान् चिख्यासत् ख्यानं ख्यायकः ख्यातव्य ख्येय ख्यानीय ख्यातृ चिख्यासा चिख्यासुः।

- ख्यातिः आख्या आख्यानं विख्यातिः संख्या प्रख्या प्रख्यातिः

- आख्याति प्रख्याति विख्याति *புகழ்ந்து சொல்கிறான் பாராட்டுகிறான்.*

२२२. चक्षिङ् व्यक्तायां वाचि சொல்ல

(सक-सेट्-अनिट् आ) (आर्धधातुके "ख्या" उभयपदी) (प्रायेण आपूर्वः)

लट् - चष्टे चक्षाते चक्षते। चक्षे चक्षाते चढ्वे। चक्षे चक्ष्वहे चक्ष्महे।

लङ् - अचष्ट अचक्षातां अचक्षत। अचष्ठाः अचक्षाथां अचढ्वं। अचक्षि अचक्ष्वहि अचक्ष्महि।

लोट् - चष्टां चक्षातां चक्षतां। चक्ष्व चक्षाथां चढ्वं। चक्षै चक्षावहै चक्षामहै।

विधिलिङ् - चक्षीत चक्षीयातां चक्षीरन्। चक्षीथाः चक्षीयाथां चक्षीध्वं। चक्षीय चक्षीवहि चक्षीमहि।

लिट् - चचक्षे चचक्षाते चचक्षिरे। चचक्षिषे चचक्षाथे चचक्षिध्वे। चचक्षे चचक्षिवहे चचक्षिमहे। (अथवा) चख्ये चख्याते चख्यिरे। चख्यिषे चख्याथे चख्यिध्वे। चख्ये चख्यिवहे चख्यिमहे। (अथवा) (प) चख्यौ चख्यतुः चख्युः। चख्यिथ-चख्याथ चख्यथुः चख्य। चख्यौ चख्यिव चख्यिम।

- ख्याता ख्यास्यति ख्यास्यते अख्यास्यत् अख्यास्यत ख्यासीष्ट - (प) ख्यायात् - ख्येयात्

लुङ् - अख्यत अख्येतां अख्यन्त। अख्यथाः अख्येथां अख्यध्वं। अख्ये अख्यावहि अख्यामहि। (अथवा) अख्यत् अख्यतां अख्युः। अख्यः अख्यतं अख्यत। अख्यं अख्याव अख्याम।

- ख्यायते ख्यापयति चिख्यासते-चिख्यासति

- ख्यात्वा आख्याय ख्यातुं ख्यात ख्यातवत् चक्षाणः चिख्यासमानः ख्यानं ख्यायकः ख्यातव्य ख्येय ख्यानीय ख्यातृ चिख्यासा चिख्यासुः।

- ख्यातिः चक्षुः विचक्षणः आख्या संख्या प्रख्या।

२२३. जागृ निद्राक्षये விழித்திருக்க

(अक सेट् प)

लट् - जागर्ति जागृतः जाग्रति। जागर्षि जागृथः जागृथ। जागर्मि जागृवः जागृमः।

लङ् - अजागः अजागृताम् अजागरुः । अजागः अजागृतम् अजागृत । अजागरम् अजागृव अजागृम ।

लोट् - जागर्तु जागृताम् जाग्रतु । जागृहि जागृतम् जागृत । जागराणि जागराव जागराम ।

विधिलिङ् - जागृयात् जागृयाताम् जागृयुः । जागृयाः जागृयातम् जागृयात । जागृयाम् जागृयाव जागृयाम ।

लिट् - जजागार जजागरतुः जजागरुः । जजागरिथ जजागरथुः जजागर । जजागार-जजागर जजागरिव जजागरिम । (अथवा) जागराञ्चकार जागरामास जागरांबभूव ।

लुट् - जागरिता जागरितारौ जागरितारः । जागरितासि जागरितास्थः जागरितास्थ । जागरितास्मि जागरितास्वः जागरितास्मः ।

लृट् - जागरिष्यति जागरिष्यतः जागरिष्यन्ति । जागरिष्यसि जागरिष्यथः जागरिष्यथ । जागरिष्यामि जागरिष्यावः जागरिष्यामः ।

लृङ् - अजागरिष्यत् अजागरिष्यताम् अजागरिष्यन् । अजागरिष्यः अजागरिष्यतम् अजागरिष्यत । अजागरिष्यम् अजागरिष्याव अजागरिष्याम ।

आशीर्लिङ् - जागर्यात् जागर्यास्ताम् जागर्यासुः । जागर्याः जागर्यास्तम् जागर्यास्त । जागर्यासम् जागर्यास्व जागर्यास्म ।

लुङ् - अजागरीत् अजागरिष्टाम् अजागरिषुः । अजागरीः अजागरिष्टम् अजागरिष्ट । अजागरिषम् अजागरिष्व अजागरिष्म ।

- जागर्यते जागरयति जिजागरिषति

- जागरित्वा प्रजागर्य जागरितुं जागरित जागरितवत् जाग्रत् जिजागरिषत् जागरणं जागरकः जागरितव्य जागर्य जागरणीय जागरितृ जिजागरिषा जिजागरिषुः

- जागृविः जागरूकः जागरः जागृतिः ।

२२४. दिह उपचये வளர

(अक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - देग्धि दिग्धः दिहन्ति । धेक्षि दिग्धः दिग्ध । देह्मि दिह्वः दिह्मः ।

लङ् - अधेक्-ग् अदिग्धाम् अदिहन् । अधेक्-ग् अदिग्धम् अदिग्ध । अदेहम् अदिह्व अदिह्म ।

लोट् - देग्धु-दिग्धात् दिग्धाम् दिहन्तु । दिग्धि-दिग्धात् दिग्धम् दिग्ध । देहानि देहाव देहाम ।

विधिलिङ् - दिह्यात् दिह्याताम् दिह्युः । दिह्याः दिह्यातम् दिह्यात । दिह्याम् दिह्याव दिह्याम ।

लिट् - दिदेह दिदिहतुः दिदिहुः । दिदेहिथ दिदिहथुः दिदिह । दिदेह दिदेहिव दिदेहिम ।

लुट् - देग्धा देग्धारौ देग्धारः । देग्धासि देग्धास्थः देग्धास्थः । देग्धास्मि देग्धास्वः देग्धास्मः ।

लृट् - धेक्ष्यति धेक्ष्यतः धेक्ष्यन्ति । धेक्ष्यसि धेक्ष्यथः धेक्ष्यथ । धेक्ष्यामि धेक्ष्यावः धेक्ष्यामः ।

लृङ् - अधेक्ष्यत् अधेक्ष्यताम् अधेक्ष्यन् । अधेक्ष्यः अधेक्ष्यतम् अधेक्ष्यत । अधेक्ष्यम् अधेक्ष्याव अधेक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - दिह्यात् दिह्यास्ताम् दिह्यासुः । दिह्याः दिह्यास्तम् दिह्यास्त । दिह्यासम् दिह्यास्व दिह्यास्म ।

लुङ् - अधिक्षत् अधिक्षताम् अधिक्षन् । अधिक्षः अधिक्षतम् अधिक्षत । अधिक्षम् अधिक्षाव अधिक्षाम ।

आत्मने पदे - **लट्** - दिग्धे दिहाते दिहते। धिक्षे दिहाथे धिग्ध्वे। दिहे दिह्वहे दिह्महे।

लङ् - अदिग्ध अदिहाताम् अदिहत। अदिग्धाः अदिहाथाम् अदिग्ध्वम्। अदिहि अदिह्वहि अदिह्महि।

लोट् - दिग्धाम् दिहाताम् दिहताम्। धिक्ष्व दिहाथाम् धिग्ध्वम्। देहै देहावहै देहामहै।

विधिलिङ् - दिहीत दिहीयाताम् दिहीरन्। दिहीयाः दिहीयाथाम् दिहीध्वम्। दिहीय दिहीवहि दिहीमहि।

लिट् - दिदिहे दिदिहाते दिदिहिरे। दिदिहिषे दिदिहाथे दिदिहिध्वे-ढ्वे। दिदिहे दिदिहिवहे दिदिहिमहे।

लुट् - देग्धा देग्धारौ देग्धारः। देग्धासे देग्धासाथे देग्धाध्वे। देग्धाहे देग्धास्वहे देग्धास्महे।

लृट् - धेक्ष्यते धेक्ष्येते धेक्ष्यन्ते। धेक्ष्यसे धेक्ष्येथे धेक्ष्यध्वे। धेक्ष्ये धेक्ष्यावहे धेक्ष्यामहे।

लृङ् - अधेक्ष्यत अधेक्ष्येताम् अधेक्ष्यन्त। अधेक्ष्यथाः अधेक्ष्येथाम् अधेक्ष्यध्वम्। अधेक्ष्ये अधेक्ष्यावहि अधेक्ष्यामहि।

आशीर्लिङ् - धिक्षीष्ट धिक्षीयास्ताम् धिक्षीरन्। धिक्षीष्ठाः धिक्षीयास्थाम् धिक्षीध्वम्। धिक्षीय धिक्षीवहि धिक्षीमहि।

लुङ् - अदिग्ध-अधिक्षत अधिक्षाताम् अधिक्षन्त। अदिग्धाः-अधिक्षथाः अधिक्षाथाम् अदिग्ध्वम्-अधिक्षध्वम्। अधिक्षि अदिह्वहि-अधिक्षावहि अदिह्महि-अधिक्षामहि।

- दिह्यते देहयति-ते दिदिक्षति-ते

- दिग्ध्वा प्रदिह्य देग्धुं दिग्ध दिग्धवत् दिहत् दिहमान दिधिक्षत् दिधिक्षमाण देहनं देहकः देग्धव्य देह्य देहनीय देग्धृ दिधिक्षा दिधिक्षुः - सन्देहः ।

- सन्दिहति सन्दिहते சந்தேகிக்கிறான் देहः வளர்கிற உடல்.

२२५. दुह प्रपूरणे கறக்க, நிரப்ப

(द्विक-अनि-प-आ)

लट् - दोग्धि दुग्धः दुहन्ति । धोक्षि दुग्धः दुग्ध । दोह्मि दुह्वः दुह्मः ।

लङ् - अधोक्-अधोग् अदुग्धाम् अदुहन् । अधोक्-अधोग् अदुग्धम् अदुग्ध । अदोहम् अदुह्व अदुह्म ।

लोट् - दोग्धु-दुग्धात् दुग्धाम् दुहन्तु । दुग्धि-दुग्धात् दुग्धम् दुग्ध । दोहानि दोहाव दोहाम ।

विधिलिङ् - दुह्यात् दुह्याताम् दुह्युः । दुह्याः दुह्यातम् दुह्यात । दुह्यासम् दुह्यास्व दुह्यास्म ।

लिट् - दुदोह दुदुहतुः दुदुहुः । दुदोहिथ दुदुहथुः दुदुह । दुदोह दुदुहिव दुदुहिम ।

लुट् - दोग्धा दोग्धारौ दोग्धारः । दोग्धासि दोग्धास्थः दोग्धास्थ । दोग्धास्मि दोग्धास्वः दोग्धास्मः ।

लृट् - धोक्ष्यति धोक्ष्यतः धोक्ष्यन्ति । धोक्ष्यसि धोक्ष्यथः धोक्ष्यथ । धोक्ष्यामि धोक्ष्यावः धोक्ष्यामः ।

लृङ् - अधोक्ष्यत् अधोक्ष्यताम् अधोक्ष्यन् । अधोक्ष्यः अधोक्ष्यतम् अधोक्ष्यत । अधोक्ष्यम् अधोक्ष्याव अधोक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - दुह्यात् दुह्यास्ताम् दुह्यासुः । दुह्याः दुह्यास्तम् दुह्यास्त । दुह्यासम् दुह्यास्व दुह्यास्म ।

लुङ् - अधुक्षत् अधुक्षताम् अधुक्षन् । अधुक्षः अधुक्षतम् अधुक्षत । अधुक्षम् अधुक्षाव अधुक्षाम ।

आत्मने पदे - लट् - दुग्धे दुहाते दुहते । धुक्षे दुहाथे धुग्ध्वे । दुहे दुह्वहे दुह्महे ।

लङ् - अदुग्ध अदुहाताम् अदुहत । अदुग्धाः अदुहाथाम् अधुग्ध्वम् । अदुहि अदुह्वहि अदुह्महि ।

लोट् - दुग्धाम् दुहातां दुहताम् । धुक्ष्व दुहाथाम् धुग्ध्वम् । दोहै दोहावहै दोहामहै ।

विधिलिङ् - दुह्यात् दुह्यातां दुह्युः । दुह्याः दुह्यातं दुह्यात । दुह्यां दुह्याव दुह्याम ।

लिट् - दुदुहे दुदुहाते दुदुहिरे । दुदुहिषे दुदुहाथे दुदुहिध्वे-दुदुहिढ्वे । दुदुहे दुदुहिवहे दुदुहिमहे ।

लुट् - दोग्धा दोग्धारौ दोग्धारः । दोग्धासे दोग्धासाथे दोग्धाध्वे । दोग्धाहे दोग्धास्वहे दोग्धास्महे ।

लृट् - धोक्ष्यते धोक्ष्येते धोक्ष्यन्ते । धोक्ष्यसे धोक्ष्येथे धोक्ष्यध्वे । धोक्ष्ये धोक्ष्यावहे धोक्ष्यामहे ।

लृङ् - अधोक्ष्यत अधोक्ष्येताम् अधोक्ष्यन्त । अधोक्ष्यथाः अधोक्ष्येथाम् अधोक्ष्यध्वम् । अधोक्ष्ये अधोक्ष्यावहि अधोक्ष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - धुक्षीष्ट धुक्षीयास्ताम् धुक्षीरन् । धुक्षीष्ठाः धुक्षीयास्थाम् धुक्षीध्वम् । धुक्षीय धुक्षीवहि धुक्षीमहि ।

लुङ् - अदुग्ध-अधुक्षत अधुक्षाताम् अधुक्षन्त । अदुग्धाः-अधुक्षथाः अधुक्षाथाम् अधुग्ध्वम्-अधुक्षध्वम् । अधुक्षि अदुह्वहि-अधुक्षावहि अदुह्महि-अधुक्षामहि ।

- दुह्यते दोहयति-ते दोहयांञ्चकार-चक्रे दुधुक्षति, दुधुक्षते।

- दुग्ध्वा प्रदुह्य दोग्धुं दुग्धवत् दुहत् दुहमान दुधुक्षत्-दुधुक्षमाण दोहनं दोहकः दोग्धव्य दोह्य दोहनीय दोग्धृ दुधुक्षा दुधुक्षुः

- दोहः सन्दोहः दुग्धं दुहिता कामधुक्

२२६. द्विष अप्रीतौ வெறுக்க

(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - द्वेष्टि द्विष्टः द्विषन्ति। द्वेक्षि द्विष्ठः द्विष्ठ। द्वेष्मि द्विष्वः द्विष्मः।

लङ् - अद्वेट् अद्विष्टां अद्विषुः-अद्विषन्। अद्वेट् अद्विष्टं अद्विष्ट। अद्वेषं अद्विष्व अद्विष्म।

लोट् - द्वेष्टु-द्विष्टात् द्विष्टां द्विषन्तु। द्विड्ढि द्विष्टं द्विष्ट। द्वेषाणि द्विषाव द्विषाम।

विधिलिङ् - द्विष्यात् द्विष्यातां द्विष्युः। द्विष्याः द्विष्यातं द्विष्यात। द्विष्यां द्विष्याव द्विष्याम।

लिट् - दिद्वेष दिद्विषतुः दिद्विषुः। दिद्वेषिथ दिद्विषथुः दिद्विष। दिद्वेष दिद्विषिव दिद्विषिम।

- द्वेष्टा द्वेक्ष्यति अद्वेक्ष्यत् द्विष्यात्

लुङ् - अद्विक्षत् अद्विक्षतां अद्विक्षन्। अद्विक्षः अद्विक्षतं अद्विक्षत। अद्विक्षं अद्विक्षाव अद्विक्षाम।

आत्मने पदे - लट् - द्विष्टे द्विषाते द्विषते। द्विक्षे द्विषाथे द्विड्ढ्वे। द्विषे द्विष्वहे द्विष्महे।

लङ् - अद्विष्ट अद्विषातां अद्विषत । अद्विष्ठाः अद्विषाथां अद्विड्वं । अद्विषि अद्विष्वहि अद्विष्महि ।

लोट् - द्विष्टां द्विषातां द्विषतां । द्विक्ष्व द्विषाथां द्विड्वं । द्वेषै द्वेषावहै द्वेषामहै ।

विधिलिङ् - द्विषीत द्विषीयातां द्विषीरन् । द्विषीथाः द्विषीयाथां द्विषीध्वं । द्विषीय द्विषीवहि द्विषीमहि ।

लिट् - दिद्विषे द्विद्विषाते दिद्विषिरे । दिद्विषिषे दिद्विषाथे दिद्विषिध्वे । दिद्विषे द्विद्विषिवहे दिद्विषिमहे ।

- द्वेष्टा द्वेक्ष्यते अद्वेक्ष्यत द्विक्षीष्ट

लुङ् - अद्विक्षत अद्विक्षातां अद्विक्षन्त । अद्विक्षथाः अद्विक्षाथां अद्विक्षध्वं । अद्विक्षि अद्विक्षावहि अद्विक्षामहि ।

- द्विष्यते द्वेषयति-ते दिद्विक्षति-ते

- द्विष्ट्वा प्रद्विष्य द्वेष्टुं द्विष्ट द्विष्टवत् द्विषत् द्विषमाण दिद्विक्षत् दिद्विक्षमाण द्वेषणं द्वेषकः द्वेष्टव्य द्वेष्य द्वेषणीय द्वेष्टृ दिद्विक्षा दिद्विक्षुः ।

- द्विष्टिः प्रद्विषः विद्वेषः मधुद्विट् मित्रद्विट् द्वेषी

२२७. पा रक्षणे काकंक

(सक-अनि-पर)

लट् - पाति पातः पान्ति । पासि पाथः पाथ । पामि पावः पामः ।

लङ् - अपात् अपाताम् अपुः-अपान् । अपाः अपातम् अपात । अपाम् अपाव अपाम ।

लोट् - पातु पाताम् पान्तु । पाहि पातम् पात । पानि पाव पाम ।

विधिलिङ् - पायात् पायाताम् पायुः। पायाः पायातम् पायात। पायाम् पायाव पायाम।

लिट् - पपौ पपतुः पपुः। पपिथ-पपाथ पपथुः पप। पपौ पपिव पपिम।

लुट् - पाता पातारौ पातारः। पातासि पातास्थः पातास्थ। पातास्मि पातास्वः पातास्मः।

लृट् - पास्यति पास्यतः पास्यन्ति। पास्यसि पास्यथः पास्यथ। पास्यामि पास्यावः पास्यामः।

लृङ् - अपास्यत् अपास्यताम् अपास्यन्। अपास्यः अपास्यतम् अपास्यत। अपास्यम् अपास्याव अपास्याम।

आशीर्लिङ् - पायात् पायास्ताम् पायासुः। पायाः पायास्तम् पायास्त। पायासम् पायास्व पायास्म।

लुङ् - अपासीत् अपासिष्टाम् अपासिषुः। अपासीः अपासिष्टम् अपासिष्ट। अपासिषम् अपासिष्व अपासिष्म।

- पायते पालयति-ते पिपासति

- पात्वा प्रपाय पातुं पात पातवत् पात् पिपासत् पानं पायकः-पालकः पातव्य-पालयितव्य पेय-पाल्य पानीय पालनीय पातृ पिपासा पिपासुः

- गोपः पातिः तनूनपात् नपात्-नप्ता संपातिः पतिः पिता पुमान् पाथः पापं

- परिपाति अनुपाति

२२८. ब्रूञ् (ब्रू) व्यक्तायां वाचि விளக்கிப் பேச

(द्विक् सेट् प-आ) (आर्धधातुके 'वच'' अनिट्)

परस्मै पदे - लट् - ब्रवीति-आह ब्रूतः-आहतुः ब्रुवन्ति-आहुः। ब्रवीषि-आत्थ ब्रूथः-आहथुः ब्रूथ। ब्रवीमि ब्रूवः ब्रूमः।

लङ् - अब्रवीत् अब्रूताम् अब्रुवन् । अब्रवीः अब्रूतम् अब्रूत । अब्रवम् अब्रूव अब्रूम ।

लोट् - ब्रवीतु-ब्रूतात् ब्रूताम् ब्रुवन्तु । ब्रूहि-ब्रूतात् ब्रूताम् ब्रूत । ब्रवाणि ब्रवाव ब्रवाम ।

विधिलिङ् - ब्रूयात् ब्रूयाताम् ब्रूयुः । ब्रूयाः ब्रूयातम् ब्रूयात । ब्रूयाम् ब्रूयाव ब्रूयाम ।

लिट् - उवाच ऊचतुः ऊचुः । उवचिथ-उवक्थ ऊचथुः ऊच । उवाच-उवच ऊचिव ऊचिम ।

लुट् - वक्ता वक्तारौ वक्तारः । वक्तासि वक्तास्थः वक्तास्थ । वक्तास्मि वक्तास्वः वक्तास्मः ।

लृट् - वक्ष्यति वक्ष्यतः वक्ष्यन्ति । वक्ष्यसि वक्ष्यथः वक्ष्यथ । वक्ष्यामि वक्ष्यावः वक्ष्यामः ।

लृङ् - अवक्ष्यत् अवक्ष्यताम् अवक्ष्यन् । अवक्ष्यः अवक्ष्यतम् अवक्ष्यत । अवक्ष्यम् अवक्ष्याव अवक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - उच्यात् उच्यास्ताम् उच्यासुः । उच्याः उच्यास्तम् उच्यास्त । उच्यासम् उच्यास्व उच्यास्म ।

लुङ् - अवोचत् अवोचताम् अवोचन् । अवोचः अवोचतम् अवोचत । अवोचम् अवोचाव अवोचाम ।

आत्मने पदे - लट् - ब्रूते ब्रुवाते ब्रुवते । ब्रूषे ब्रुवाथे ब्रूध्वे । ब्रुवे ब्रूवहे ब्रूमहे ।

लङ् - अब्रूत अब्रुवाताम् अब्रुवत । अब्रूथाः अब्रुवाथाम् अब्रूध्वम् । अब्रुवि अब्रूवहि अब्रूमहि ।

लोट् - ब्रूताम् ब्रुवाताम् ब्रुवताम्। ब्रूष्व ब्रुवाथाम् ब्रूध्वम्। ब्रवै ब्रवावहै ब्रवामहै।

विधिलिङ् - ब्रुवीत ब्रुवीयाताम् ब्रुवीरन्। ब्रुवीथाः ब्रुवीयाथाम् ब्रुवीध्वम्। ब्रुवीय ब्रुवीवहि ब्रुवीमहि।

लिट् - ऊचे ऊचाते ऊचिरे। ऊचिषे ऊचाथे ऊचिध्वे। ऊचे ऊचिवहे ऊचिमहे।

लुट् - वक्ता वक्तारौ वक्तारः। वक्तासे वक्तासाथे वक्ताध्वे। वक्ताहे वक्तास्वहे वक्तास्महे।

लृट् - वक्ष्यते वक्ष्येते वक्ष्यन्ते। वक्ष्यसे वक्ष्येथे वक्ष्यध्वे। वक्ष्ये वक्ष्यावहे वक्ष्यामहे।

लृङ् - अवक्ष्यत अवक्ष्येताम् अवक्ष्यन्त। अवक्ष्यथाः अवक्ष्येथाम् अवक्ष्यध्वम्। अवक्ष्ये अवक्ष्यावहि अवक्ष्यामहि।

आशीर्लिङ् - वक्षीष्ट वक्षीयास्ताम् वक्षीरन्। वक्षीष्ठाः वक्षीयास्थाम् वक्षीध्वम्। वक्षीय वक्षीवहि वक्षीमहि।

लुङ् - अवोचत अवोचेताम् अवोचध्वम्। अवोचथाः अवोचेथाम् अवोचध्वम्। अवोचे अवोचावहि अवोचामहि।

- उच्यते वाचयति-ते विवक्षति-ते

- उक्त्वा प्रोच्य वक्तुं उक्त उक्तवत् ब्रुवन् ब्रुवाणः विवक्षत् विवक्षमाण वचनं वाचकः वक्तव्य वाच्य वचनीय वक्तृ विवक्षा विवक्षुः।

- वाक् उक्तिः अनूचानः विबुधब्रुवः प्रवचनं वाग्मी वाक्यं अनुवाकः प्राड्विवाकः (वचधातुवत्)

२२९. भा - दीप्तौ ஒளியுடன் விளங்க

(अक-अनि-प)

लट् - भाति भातः भान्ति । भासि भाथः भाथ । भामि भावः भामः ।

लङ् - अभात् अभाताम् अभुः-अभान् । अभाः अभातम् अभात । अभाम् अभाव अभाम ।

लोट् - भातु भाताम् भान्तु । भाहि भातम् भात । भानि भाव भाम ।

विधिलिङ् - भायात् भायाताम् भायुः । भायाः भायातम् भायात । भायाम् भायाव भायाम ।

लिट् - बभौ बभतुः बभुः । बभिथ-बभाथ बभथुः बभ । बभौ बभिव बभिम ।

लुट् - भाता भातारौ भातारः । भातासि भातास्थः भातास्थ । भातास्मि भातास्वः भातास्मः ।

लृट् - भास्यति भास्यतः भास्यन्ति । भास्यसि भास्यथः भास्यथ । भास्यामि भास्यावः भास्यामः ।

लृङ् - अभास्यत् अभास्यताम् अभास्यन् । अभास्यः अभास्यतम् अभास्यत । अभास्यम् अभास्याव अभास्याम ।

आशीर्लिङ् - भायात् भायास्तां भायासुः । भायाः भायास्तम् भायास्त । भायासम् भायास्व भायास्म ।

लुङ् - अभासीत् अभासिष्टाम् अभासिषुः । अभासीः अभासिष्टम् अभासिष्ट । अभासिषम् अभासिष्व अभासिष्म ।

- भायते भापयति बिभासति

- भात्वा प्रभाय भातुं भात भातवत् भान् बिभासत् भानं भापकः भातव्य भेय भानीय बिभासा बिभासुः

- भाः भातिः भं நட்சத்திரம் विभावरी निभः प्रतिभा प्रभा विभा आभा भानुः भामः கோபம் भातुः ஒளி.

२३०. मा माने அளக்க

(सक-सेट् प)

- माति अमात् मातु मायात् ममौ माता मास्यति अमास्यत् मायात् - मेयात् अमासीत्

- मीयते मापयति मित्सति

- मित्वा प्रमाय मातुं मित मितवत् मान् मित्सत् मानं मापकः-मायकः मातव्य मेय मानीय मातृ मित्सा मित्सुः

- अनुमानं अनुमितिः उपमा मात्रा आमः प्रमा मासः माः मेरुः

- अनुमाति ஊஹிக்கிறான். निर्माति உண்டாக்குகிறான். संमाति परिमाति அளக்கிறான்.

२३१. या - प्रापणे செல்ல

(सक अनि प)

- याति अयात् यातु यायात्

लिट् - ययौ ययतुः ययुः । ययाथ-ययिथ ययथुः यय । ययौ ययिव ययिम ।

- याता यास्यति, अयास्यत् यायात् अयासीत्

- यायते यापयति यियासति

- यात्वा प्रयाय यातुं यात यातवत् यान् यियासत् यानं यायकः यातव्य येय यानीय यातृ यियासा यियासुः

- यातिः प्रयाणं याता मृगयुः अध्वर्युः यामः यात्रा यातुः நெருப்பு மனம் அரக்கன். यायावरः நாடோடி.

अतियाति தாண்டிச் செல்கிறான். अधियाति தப்பிச் செல்கிறான். अनुयाति தொடர்கிறான். अनुसंयाति வரிசைப்படி செய்கிறான். अभियाति சென்றடைகிறான். आयाति வருகிறான். उपयाति அருகில் செல்கிறான். परियाति சுற்றிச் செல்கிறான் प्रतियाति எதிர்த்துச் செல்கிறான். प्रत्युद्याति எதிர்கொண்டு செல்கிறான். विनिर्याति வெளியேறுகிறான். संयाति வெளியேறுகிறான். समायाति வருகிறான்.

२३२. रुदिर् अश्रुविमोचने அழ
(अक सेट् प)

लट् - रोदिति रुदितः रुदन्ति । रोदिषि रुदिथः रुदिथ । रोदिमि रुदिवः रुदिमः ।

लङ् - अरोदीत्-अरोदत् अरुदितां अरुदन् । अरोदीः-अरोदः अरुदितं अरुदित । अरोदं अरुदिव अरुदिम ।

लोट् - रोदितु रुदितां रुदन्तु । रोदिहि रुदितं रुदित । रोदानि रोदाव रोदाम ।

- रुद्यात् रुरोद (रुरुदतुः) रोदिता रोदिष्यति अरोदिष्यत् रुद्यात् अरुदत्-अरोदीत् ।

- रुद्यते रोदयति-ते रुरुदिषति ।

- रुदित्वा प्ररुद्य रोदितुं रुदित रुदितवत् रुदत् रुरुदिषत् रोदनं रोदकः रोदितव्य रोद्य रोदनीय रोदितृ रुरुदिषा रुरुदिषुः ।

२३३. लिह आस्वादने நக்கிச் சுவைக்க

(सक-अनि-प-आ)

परस्मै पदे- लट् - लेढि लीढः लिहन्ति । लेक्षि लीढः लीढ । लेह्मि लिह्वः लिह्मः ।

लङ् - अलेट्-ड् अलीढाम् अलिहन् । अलेट्-ड् अलीढम् अलीढ । अलेहम् अलिह्व अलिह्म ।

लोट् - लेढु-लीढात् लीढाम् लिहन्तु । लीढि-लीढात् लीढम् लीढ । लेहानि लेहाव लेहाम ।

विधिलिङ् - लिह्यात् लिह्याताम् लिह्युः । लिह्याः लिह्यातम् लिह्यात । लिह्याम् लिह्याव लिह्याम ।

लिट् - लिलेह लिलिहतुः लिलिहुः । लिलेहिथ लिलिहथुः लिलिह । लिलेह लिलिहिव लिलिहिम ।

लुट् - लेढा लेढारौ लेढारः । लेढासि लेढास्थः लेढास्थ । लेढास्मि लेढास्वः लेढास्मः ।

लृट् - लेक्ष्यति लेक्ष्यतः लेक्ष्यन्ति । लेक्ष्यसि लेक्ष्यथः लेक्ष्यथ । लेक्ष्यामि लेक्ष्यावः लेक्ष्यामः ।

लृङ् - अलेक्ष्यत् अलेक्ष्यताम् अलेक्ष्यन् । अलेक्ष्यः अलेक्ष्यतम् अलेक्ष्यत । अलेक्ष्यम् अलेक्ष्याव अलेक्ष्याम ।

आशीर्लिङ् - लिह्यात् लिह्यास्ताम् लिह्यासुः । लिह्याः लिह्यास्तम् लिह्यास्त । लिह्यासम् लिह्यास्व लिह्यास्म ।

लुङ् - अलिक्षत् अलिक्षताम् अलिक्षन्। अलिक्षः अलिक्षतम् अलिक्षत। अलिक्षम् अलिक्षाव अलिक्षाम।

आत्मने पदे - लट् - लीढे लिहाते लिहते। लिक्षे लिहाथे लीढ्वे। लिहे लिह्वहे लिह्महे।

लङ् - अलीढ अलिहाताम् अलिहत। अलीढाः अलिहाथाम् अलीढ्वम्। अलिहि अलिह्वहि अलिह्महि।

लोट् - लीढाम् लिहाताम् लिहताम्। लिक्ष्व लिहाथाम् लीढ्वम्। लेहै लेहावहै लेहामहै।

विधिलिङ् - लिहीत लिहीयाताम् लिहीरन्। लिहीथाः लिहीयाथाम् लिहीध्वम्। लिहीय लिहीवहि लिहीमहि।

लिट् - लिलिहे लिलिहाते लिलिहिरे। लिलिहिषे लिलिहाथे लिलिहिध्वे-ढ्वे। लिलिहे लिलिहिवहे लिलिहिमहे।

लुट् - लेढा लेढारौ लेढारः। लेढासे लेढासाथे लेढाध्वे। लेढाहे लेढास्वहे लेढास्महे।

लृट् - लेक्ष्यते लेक्ष्येते लेक्ष्यन्ते। लेक्ष्यसे लेक्ष्येथे लेक्ष्यध्वे। लेक्ष्ये लेक्ष्यावहे लेक्ष्यामहे।

लृङ् - अलेक्ष्यत अलेक्ष्येताम् अलेक्ष्यन्त। अलेक्ष्यथाः अलेक्ष्येथाम् अलेक्ष्यध्वम्। अलेक्ष्ये अलेक्ष्यावहि अलेक्ष्यामहि।

आशीर्लिङ् - लिक्षीष्ट लिक्षीयास्ताम् लिक्षीरन्। लिक्षीष्ठाः लिक्षीयास्थाम् लिक्षीध्वम्। लिक्षीय लिक्षीवहि लिक्षीमहि।

लुङ् - अलीढ-अलिक्षत अलिक्षाताम् अलिक्षन्त। अलीढाः-अलिक्षथाः अलिक्षाथाम् अलीढ्वम्-अलिक्षध्वम्। अलिक्षि अलिह्वहि-अलिक्षावहि अलिह्महि-अलिक्षामहि।

- लिह्यते लेहयति-ते लिलिक्षति-ते

- लीढ्वा संलिह्य लेढुं लीढ लीढवत् लिहत् लिहान लिलिक्षत् लिलिक्षमाण लेहनं लेहकः लेढव्य लेह्य लेहनीय लेढृ लिलिक्षा लिलिक्षुः

- अभ्रंलिहः लेलिहानः लिक्षा பேன் लेहः லேகியம்.

२३४. वच परिभाषणे பேச

(द्वि अनि प)

लट् - वक्ति वक्तः (बहुवचनं न लभ्यते)। वक्षि वक्थः वक्थ। वच्मि वच्वः वच्मः।

लङ् - अवक् अवक्तां अवचन्। अवक् अवक्तं अवक्त। अवचं अवच्व अवच्म।

लोट् - वक्तु वक्तां वचन्तु। वग्धि वक्तं वक्त। वचानि वचाव वचाम।

विधिलिङ् - वच्यात् वच्यातां वच्युः। वच्याः वच्यातं वच्यात। वच्यां वच्याव वच्याम।

लिट् - उवाच ऊचतुः ऊचुः। उवचिथ-उवक्थ ऊचथुः ऊच। उवाच-उवच ऊचिव ऊचिम।

- वक्ता वक्ष्यति अवक्ष्यत् उच्यात् अवोचत्। (२२८)

- उच्यते वाचयति विवक्षति।

उक्त्वा निरुच्य वक्तुं उक्त उक्तवत् वचत् विवक्षत् वचनं वाचकः वक्तव्य वाच्य वचनीय वक्तृ विवक्षा विवक्षुः।

- उक्तिः वचः वाक् निर्वचनं निरुक्तिः

२३५. वा - गति गन्धनयोः செல்ல, பரவ, மணக்க

(अक अनि प)

लट् - वाति वातः वान्ति। वासि वाथः वाथ। वामि वावः वामः।

लङ् - अवात् अवाताम् अवुः-अवान्। अवाः अवातम् अवात। अवाम् अवाव अवाम।

लोट् - वातु-वातात् वाताम् वान्तु। वाहि-वातात् वातम् वात। वानि वाव वाम।

विधिलिङ् - वायात् वायाताम् वायुः। वायाः वायातम् वायात। वायाम् वायाव वायाम।

लिट् - ववौ ववतुः ववुः। वविथ-ववाथ ववथुः वव। ववौ वविव वविम।

लुट् - वाता वातारौ वातारः। वातासि वातास्थः वातास्थ। वातास्मि वातास्वः वातास्मः।

लृट् - वास्यति वास्यतः वास्यन्ति। वास्यसि वास्यथः वास्यथ। वास्यामि वास्यावः वास्यामः।

लृङ् - अवास्यत् अवास्याताम् अवास्यन्। अवास्यः अवास्यतम् अवास्यत। अवास्यम् अवास्याव अवास्याम।

आशीर्लिङ् - वायात् वायास्ताम् वायासुः। वायाः वायास्तम् वायास्त। वायासम् वायास्व वायास्म।

लुङ् - अवासीत् अवासिष्टाम् अवासिषुः। अवासीः अवासिष्टम् अवासिष्ट। अवासिषम् अवासिष्व अवासिष्म।

- वीयते वापयति विवासति

- वात्वा प्रवाय वातुं वात वातवत् वान् विवासत् वानं वायकः वातव्य वेय वानीय वातृ विवासा विवासुः

- वातिः वायुः वातः वात्या वातूलः

२३६. विद ज्ञाने அறிய, புரிந்துகொள்ள

(सक सेट् प)

लट् - वेत्ति-वेद वित्तः-विदतुः विदन्ति-विदुः । वेत्सि-वेत्थ वित्थः-विदथुः वित्थ-विदुः । वेद्मि-वेद विद्वः-विद्व विद्मः-विद्म ।

लङ् - अवेत् अवित्ताम् अविदुः । अवेः-अवेत् अवित्तम् अवित्त । अवेदम् अविद्व अविद्म ।

लोट् - वेत्तु वित्ताम् विदन्तु । विद्धि वित्तम् वित्त । वेदानि वेदाव वेदाम । (अथवा) विदाङ्करोतु विदाङ्कुरुताम् विदाङ्कुर्वन्तु । विदाङ्कुरु विदाङ्कुरुतम् विदाङ्कुरुत । विदाङ्करवाणि विदाङ्करवाव विदाङ्करवाम ।

विधिलिङ् - विद्यात् विद्याताम् विद्युः । विद्याः विद्यातम् विद्यात । विद्याम् विद्याव विद्याम ।

लिट् - विवेद विविदतुः विविदुः । विवेदिथ विविदथुः विविद । विवेद विविदिव विविदिम । (अथवा) विदाञ्चकार विदामास विदांबभूव ।

- वेदिता वेदिष्यति अवेदिष्यत् विद्यात् अवेदीत् ।

- विद्यते वेदयति विविदिषति

- विदित्वा संविद्य वेदितुं विदित विदितवत् विदत् विविदिषत्, वेदनं वेदकः, वेदितव्य वेद्य वेदनीय वेत्तृ विविदिषा विविदिषुः ।

णिचि आवेदयति निवेदयति *தெரிவிக்கிறான்* संवेदयते (आ) *உணர்கிறான்.*

२३७. शासु अनुशिष्टौ ஆள, கட்டுப்படுத்த, பழக்க

(द्विक सेट् प)

लट् - शास्ति शिष्टः शासति । शास्सि शिष्ठः शिष्ठ । शास्मि शिष्वः शिष्मः ।

लङ् - अशात् अशिष्टाम् अशासुः । अशाः-त् अशिष्टम् अशिष्ट । अशासम् अशिष्व अशिष्म ।

लोट् - शास्तु शिष्टाम् शासतु । शाधि शिष्टम् शिष्ट । शासानि शासाव शासाम ।

विधिलिङ् - शिष्यात् शिष्याताम् शिष्युः । शिष्याः शिष्यातम् शिष्यात । शिष्याम् शिष्याव शिष्याम ।

शशास शासिता शासिष्यति अशासिष्यत् शिष्यात् अशिषत्

- शिष्यते शासयति शिशासिषति

- शिष्ट्वा-शासित्वा, अनुशिष्य, शास्तुं शिष्ट शिष्टवत् शासत् शिशासिषत्, शासनं शासकः, शासितव्य शास्य शासनीय शास्तृ शिशासिषा शिशासिषुः शिष्टिः-शास्तिः शासः ।

अनुशास्ति *வழிகாட்டுகிறான், உத்தரவிடுகிறான்* आशास्ते (आत्मने) *ஆசி கூறுகிறான் விரும்புகிறான் எதிர்பார்க்கிறான்.*

२३८. शीङ् (शी) स्वप्ने தூங்க

(अक-सेट्-आ)

लट् - शेते शयाते शेरते । शेषे शयाथे शेध्वे । शये शेवहे शेमहे ।

लङ् - अशेत अशेयाताम् अशेरत । अशेथाः अशेयाथाम् अशेध्वम् । अशेयि अशेवहि अशेमहि ।

लोट् - शेताम् शयाताम् शेरताम् । शेष्व शयाथाम् शेध्वम् । शयै शयावहै शयामहै ।

विधिलिङ् - शयीत शयीयाताम् शयीरन् । शयीथाः शयीयाथाम् शयीध्वम् । शयीय शयीवहि शयीमहि ।

लिट् - शिश्ये शिश्याते शिश्यिरे। शिश्यिषे शिश्याथे शिश्यिध्वे-ढ्वे। शिश्ये शिश्यिवहे शिश्यिमहे।

लुट् - शयिता शयितारौ शयितारः। शयितासे शयितासाथे शयिताध्वे। शयिताहे शयितास्वहे शयितास्महे।

लृट् - शयिष्यते शयिष्येते शयिष्यन्ते। शयिष्यसे शयिष्येथे शयिष्यध्वे। शयिष्ये शयिष्यावहे शयिष्यामहे।

लृङ् - अशयिष्यत अशयिष्येताम् अशयिष्यन्त। अशयिष्यथाः अशयिष्येथाम् अशयिष्यध्वं। अशयिष्ये अशयिष्यावहि अशयिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - शयिषीष्ट शयिषीयास्तां शयिषीरन्। शयिषीष्ठाः शयिषीयास्थां शयिषीध्वं-ढ्वं। शयिषीय शयिषीवहि शयिषीमहि।

लुङ् - अशयिष्ट अशयिषाताम् अशयिषत। अशयिष्ठाः अशयिषाथाम् अशयिध्वं-ढ्वं। अशयिषि अशयिष्वहि अशयिष्महि।

- शय्यते शाययते शिशयिषते

- शयित्वा उपशय्य शयितुं शायित शयितवत् शयान शिशयिषमाण शयनं शायकः शयितव्य शेय शयनीय शयितृ शिशयिषा शिशयिषुः।

- आशयः शेषशायी विशयः उपशयः संशयः संशीतिः

अतिशेते *சிறப்படைகிறான்* अधिशेते *மீது ஏறிப்படுக்கிறான்.* उपशेते *அருகில் படுக்கிறான். ஒத்துப்போகிறான்.* विशेते संशेते *சந்தேகிக்கிறான்.*

२३९. श्वस प्राणने *மூச்சுவிட*

(अक सेट् प)

लट् - श्वसिति श्वसितः श्वसन्ति। श्वसिषि श्वसिथः श्वसिथ। श्वसिमि श्वसिवः श्वसिमः।

लङ् - अश्वसत्-अश्वसीत् अश्वसितां अश्वसन् । अश्वसः-अश्वसीः अश्वसितं अश्वसित । अश्वसं अश्वसिव अश्वसिम ।

लोट् - श्वसितु श्वसितां श्वसन्तु । श्वसिहि श्वसितं श्वसित । श्वसानि श्वसाव श्वसाम ।

- श्वस्यात् शश्वास (शश्वसतुः) श्वसिता श्वसिष्यति अश्वसिष्यत् श्वस्यात् अश्वासीत् ।

- श्वस्यते श्वासयति शिश्वसिषति

- श्वसित्वा आश्वस्य श्वसितुं श्वसित श्वसितवत् श्वसत् शिश्वसिषत् श्वासनं श्वासकः श्वसितव्य श्वास्य श्वसनीय श्वसितृ शिश्वसिषा शिश्वसिषुः

- विश्वासः प्रश्वासः आश्वासः निश्वासः उच्छ्वासः

२४०. षूञ् प्राणिगर्भविमोचने - பிரசவிக்க

(सक वेट् आत्म)

लट् - सूते सुवाते सुवते । सूषे सुवाथे सूध्वे । सुवे सूवहे सूमहे ।

लङ् - असूत असुवातां असुवत । असूथाः असुवाथां असूध्वं । असुवि असूवहि असूमहि ।

लोट् - सूतां सुवातां सुवतां । सूष्व सुवाथां सूध्वं । सुवै सुवावहै सुवामहै ।

विधिलिङ् - सुवीत सुवीयातां सुवीरन् । सुवीथाः सुवीयाथां सुवीध्वम् । सुवीय सुवीवहि सुवीमहि ।

सुषुवे सविता-सोता सविष्यते सोष्यते असविष्यत-असोष्यत -सविषीष्ट-सोषीष्ट असविष्ट-असोष्ट

- सूयते सावयति-ते सुसूषते

- सूत्वा प्रसूय सोतुं सवितुं सूत सूतवत् सुवान सुसूषमाण सवनं सवकः सोतव्य-सवितव्य सव्य सवनीय सवितृ सुसूषा सुसूषुः

- प्रसूतिः प्रसवः सुषवी सूनुः सूतकं सूतिका

२४१.ष्टुञ् (स्तु) स्तुतौ துதிக்க
(अक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - स्तौति स्तुतः स्तुवन्ति । स्तौषि स्तुथः स्तुथ । स्तौमि स्तुवः स्तुमः । (अथवा) स्तवीति स्तुवीतः स्तुवन्ति । स्तवीषि स्तुवीथः स्तुवीथ । स्तवीमि स्तुवीवः स्तुवीमः ।

लङ् - अस्तौत् अस्तुताम् अस्तुवन् । अस्तौः अस्तुतम् अस्तुत । अस्तवम् अस्तुव अस्तुम । (अथवा) अस्तवीत् अस्तुवीताम् अस्तुवन् । अस्तवीः अस्तुवीतम् अस्तुवीत । अस्तवम् अस्तुवीव अस्तुवीम ।

लोट् - स्तौतु-स्तवीतु स्तुताम्-स्तुवीताम् स्तुवन्तु । स्तुहि-स्तवीहि स्तुतम्-स्तुवीतम् स्तुत-स्तुवीत । स्तवानि स्तवाव स्तवाम ।

विधिलिङ् - स्तुयात् स्तुयाताम् स्तुयुः । स्तुयाः स्तुयातम् स्तुयात । स्तुयाम् स्तुयाव स्तुयाम । (अथवा) स्तुवीयात् स्तुवीयाताम् स्तुवीयुः । स्तुवीयाः स्तुवीयातम् स्तुवीयात । स्तुवीयाम् स्तुवीयाव स्तुवीयाम ।

लिट् - तुष्टाव तुष्टुवतुः तुष्टुवुः । तुष्टोथ तुष्टुवथुः तुष्टुव । तुष्टाव-तुष्टव तुष्टुव तुष्टुम ।

लुट् - स्तोता स्तोतारौ स्तोतारः । स्तोतासि स्तोतास्थः स्तोतास्थ । स्तोतास्मि स्तोतास्वः स्तोतास्मः ।

लृट् - स्तोष्यति स्तोष्यतः स्तोष्यन्ति । स्तोष्यसि स्तोष्यथः स्तोष्यथ । स्तोष्यामि स्तोष्यावः स्तोष्यामः ।

लृङ् - अस्तोष्यत् अस्तोष्यताम् अस्तोष्यन्। अस्तोष्यः अस्तोष्यतम् अस्तोष्यत। अस्तोष्यम् अस्तोष्याव अस्तोष्याम।

आशीर्लिङ् - स्तूयात् स्तूयास्ताम् स्तूयासुः। स्तूयाः स्तूयास्तम् स्तूयास्त। स्तूयासम् स्तूयास्व स्तूयास्म।

लुङ् - अस्तावीत् अस्ताविष्टाम् अस्ताविषुः। अस्तावीः अस्ताविष्टम् अस्ताविष्ट। अस्ताविषम् अस्ताविष्व अस्ताविष्म।

आत्मने पदे - लट् - स्तुते-स्तुवीते स्तुवाते स्तुवते। स्तुषे-स्तुवीषे स्तुवाथे स्तुध्वे-स्तुवीध्वे। स्तुवे स्तुवहे-स्तुवीवहे स्तुमहे-स्तुवीमहे।

लङ् - अस्तुत-अस्तुवीत अस्तुवाताम् अस्तुवत। अस्तुथाः-अस्तुवीथाः अस्तुवाथाम् अस्तुध्वम्-अस्तुवीध्वं। अस्तुवि अस्तुवहि-अस्तुवीवहि अस्तुमहि-अस्तुवीमहि।

लोट् - स्तुताम्-स्तुवीताम् स्तुवाताम् स्तुवताम्। स्तुष्व-स्तुवीष्व स्तुवाथाम् स्तुध्वम्-स्तुवीध्वम्। स्तुवै स्तुवावहै स्तुवामहै।

विधिलिङ् - स्तुवीत स्तुवीयाताम् स्तुवीरन्। स्तुवीथाः स्तुवीयाथाम् स्तुवीध्वम्। स्तुवीय स्तुवीवहि स्तुवीमहि।

लिट् - तुष्टुवे तुष्टुवाते तुष्टुविरे। तुष्टुषे तुष्टुवाथे तुष्टुढ्वे। तुष्टुवे तुष्टुवहे तुष्टुमहे।

लुट् - स्तोता स्तोतारौ स्तोतारः। स्तोतासे स्तोतासाथे स्तोताध्वे। स्तोताहे स्तोतास्वहे स्तोतास्महे।

लृट् - स्तोष्यते स्तोष्येते स्तोष्यन्ते। स्तोष्यसे स्तोष्येथे स्तोष्यध्वे। स्तोष्ये स्तोष्यावहे स्तोष्यामहे।

लृङ् - अस्तोष्यत अस्तोष्येताम् अस्तोष्यन्त। अस्तोष्यथाः अस्तोष्येथाम् अस्तोष्यध्वम्। अस्तोष्ये अस्तोष्यावहि अस्तोष्यामहि।

आशीर्लिङ् - स्तोषीष्ट स्तोषीयास्ताम् स्तोषीरन् । स्तोषीष्ठाः स्तोषीयास्थाम् स्तोषीढ्वम् । स्तोषीय स्तोषीवहि स्तोषीमहि ।

लुङ् - अस्तोष्ट अस्तोषाताम् अस्तोषत । अस्तोष्ठाः अस्तोषाथाम् अस्तोढ्वम् । अस्तोषि अस्तोष्वहि अस्तोष्महि ।

- स्तूयते स्तावयति-ते तुष्टूषति-ते

- स्तुत्वा प्रस्तुत्य स्तोतुं स्तुत स्तुतवत् स्तुवत् तुष्टूषत् तुष्टूषमाण स्तवनं स्तावकः स्तोतव्य स्तव्य स्तवनीय स्तोतृ तुष्टूषा तुष्टूषुः ।

- स्तुत्य स्तोत्रं प्रस्तावः संस्तावः प्रस्तोता स्तोमः अग्निष्टोमः स्तुतिः स्तवः

- अभिष्टौति *பாராட்டுகிறான்*. प्रस्तौति *துதிக்கிறான், தொடங்குகிறான், முன்வைக்கிறான்*. संस्तौति *பாராட்டுகிறான், புரிந்து கொள்கிறான்*.

२४२. ष्णा (स्ना) शौचे குளிக்க, நீராட

(अक अनि प)

- स्नाति अस्नात् स्नातु स्नायात् सस्नौ स्नाता स्नास्यति अस्नास्यत् स्नायात्-स्नेयात् अस्नासीत् ।

- स्नायते स्नपयति सिष्णासति

- स्नात्वा प्रस्नाय स्नातुं स्नात स्नातवत् स्नान् सिष्णासत् स्नानं स्नायकः स्नातव्य स्नेय स्नानीय स्नातृ सिष्णासा सिष्णासुः ।

- निष्णातः नदीष्णः स्नातिः स्नात्वी स्नायुः *நரம்பு*.

२४३. ञिष्वप् (स्वप्) தூங்க

(अक अनि प)

लट् - स्वपिति स्वपितः स्वपन्ति । स्वपिषि स्वपिथः स्वपिथ । स्वपिमि स्वपिवः स्वपिमः ।

लङ् - अस्वपीत्-अस्वपत् अस्वपिताम् अस्वपन्। अस्वपीः-अस्वपः अस्वपितम् अस्वपित। अस्वपम् अस्वपिव अस्वपिम।

लोट् - स्वपितु स्वपिताम् स्वपन्तु। स्वपिहि स्वपितम् स्वपित। स्वपानि स्वपाव स्वपाम।

विधिलिङ् - स्वप्यात् स्वप्याताम् स्वप्युः। स्वप्याः स्वप्यातम् स्वप्यात। स्वप्याम् स्वप्याव स्वप्याम।

लिट् - सुष्वाप सुषुपतुः सुषुपुः। सुष्वपिथ-सुष्वप्थ सुषुपथुः सुषुप। सुष्वाप-सुष्वप सुषुपिव सुषुपिम।

स्वप्ता स्वप्स्यति अस्वप्स्यत् सुप्यात् अस्वाप्सीत्

- सुप्यते स्वापयति सुषुप्सति

- सुप्त्वा निषुप्य स्वप्तुं सुप्त सुप्तवत् स्वपत् सुषुप्सत् स्वपनं स्वापकः स्वप्तव्य स्वाप्य स्वपनीय स्वप्तृ सुषुप्सा सुषुप्सुः।

- सुप्तिः स्वापः सुषुप्तिः स्वप्नः।

२४४. हन हिंसागत्योः கொல்ல, அடிக்க, வெல்ல (सक अनि प) (वधादेशे सेट्)

लट् - हन्ति हतः घ्नन्ति। हंसि हथः हथ। हन्मि हन्वः हन्मः।

लङ् - अहन् अहताम् अघ्नन्। अहन् अहतम् अहत। अहनम् अहन्व अहन्म।

लोट् - हन्तु हताम् घ्नन्तु। जहि हतम् हत। हनानि हनाव हनाम।

विधिलिङ् - हन्यात् हन्याताम् हन्युः। हन्याः हन्यातम् हन्यात। हन्याम् हन्याव हन्याम।

लिट् - जघान जघ्नतुः जघ्नुः । जघनिथ-जघन्थ जघ्नथुः जघ्न । जघान-जघन जघ्निव जघ्निम ।

लुट् - हन्ता हन्तारौ हन्तारः । हन्तासि हन्तास्थः हन्तास्थ । हन्तास्मि हन्तास्वः हन्तास्मः ।

लृट् - हनिष्यति हनिष्यतः हनिष्यन्ति । हनिष्यसि हनिष्यथः हनिष्यथ । हनिष्यामि हनिष्यावः हनिष्यामः ।

लृङ् - अहनिष्यत् अहनिष्यताम् अहनिष्यन् । अहनिष्यः अहनिष्यतम् अहनिष्यत । अहनिष्यम् अहनिष्याव अहनिष्याम ।

आशीर्लिङ् - वध्यात् वध्यास्ताम् वध्यासुः । वध्याः वध्यास्तम् वध्यास्त । वध्यासम् वध्यास्व वध्यास्म ।

लुङ् - अवधीत् अवधिष्टाम् अवधिषुः । अवधीः अवधिष्टम् अवधिष्ट । अवधिषम् अवधिष्व अवधिष्म ।

- हन्यते घातयति-ते जिघांसति

- हत्वा निहत्य हन्तुं हत हतवत् घ्नन् जिघांसन् हननं घातकः हतिः हन्तव्य वध्य-घात्य हननीय हन्तृ जिघांसा जिघांसुः ।

अपहन्ति *போக்குகிறான்.* अभिहन्ति अवहन्ति आहन्ति निहन्ति प्रहन्ति विहन्ति समाहन्ति *அடிக்கிறான் கொல்கிறான்.* उद्घन्ति *மேல் எழுகிறான்.* पराहन्ति प्रतिहन्ति *திருப்பி அடிக்கிறான்* संहन्ति *நெருக்கமாகக் கூடுகிறான்.* संहननं *உடலிறுக்கம், உடற்கட்டு* - घातुकः हत्या कृतघ्नः अपघनः परिघः हेतिः निघ्नः जघनं हनुः ।

९. श्लुविकरणम् - जुहोत्यादयः (३)

२४९. हु दानादानयोः வேள்வியின் அக்னியில் அவிசு அளிக்க, வேள்வி புரிய (सक अनि प)

लट् - जुहोति जुहुतः जुह्वति । जुहोषि जुहुथः जुहुथ । जुहोमि जुहुवः जुहुमः ।

लङ् - अजुहोत् अजुहुताम् अजुहवुः । अजुहोः अजुहुतम् अजुहुत । अजुहवम् अजुहुव अजुहुम ।

लोट् - जुहोतु जुहुताम् जुह्वतु । जुहुधि जुहुतम् जुहुत । जुहवानि जुहवाव जुहवाम ।

विधिलिङ् - जुहुयात् जुहुयाताम् जुहुयुः । जुहुयाः जुहुयातम् जुहुयात । जुहुयाम् जुहुयाव जुहुयाम ।

लिट् - जुहाव जुहुवतुः जुहुवुः । जुहविथ-जुहोथ जुहुवथुः जुहुव । जुहाव-जुहव जुहुविव जुहुविम । (अथवा) जुहवाञ्चकार जुहवाञ्चक्रतुः जुहवाञ्चक्रुः । जुहवाञ्चकर्थ जुहवाञ्चक्रथुः जुहवाञ्चक्र । जुहवाञ्चकार जुहवाञ्चकृव जुहवाञ्चकृम । (अथवा) जुहवाम्बभूव जुहवाम्बभूवतुः जुहवाम्बभूवुः । जुहवाम्बभूविथ जुहवाम्बभूवथुः जुहवाम्बभूव । जुहवाम्बभूव जुहवाम्बभूविव जुहवाम्बभूविम । (अथवा) जुहवामास जुहवामासतुः जुहवामासुः । जुहवामासिथ जुहवामासथुः जुहवामास । जुहवामास जुहवामासिव जुहवामासिम ।

लुट् - होता होतारौ होतारः । होतासि होतास्थः होतास्थ । होतास्मि होतास्वः होतास्मः ।

लृट् - होष्यति होष्यतः होष्यन्ति । होष्यसि होष्यथः होष्यथ । होष्यामि होष्यावः होष्यामः ।

लृङ् - अहोष्यत् अहोष्यताम् अहोष्यन्। अहोष्यः अहोष्यतम् अहोष्यत। अहोष्यम् अहोष्याव अहोष्याम।

आशीर्लिङ् - हूयात् हूयास्ताम् हूयासुः। हूयाः हूयास्तम् हूयास्त। हूयासम् हूयास्व हूयास्म।

लुङ् - अहौषीत् अहौष्टाम् अहौषुः। अहौषीः अहौष्टम् अहौष्ट। अहौषम् अहौष्व अहौष्म।

- हूयते हावयति-ते जुहूषति

- हुत्वा आहुत्य होतुं हुत हुतवत् जुह्वत् जुहूषत् हवनं हावकः होतव्य हव्य हाव्य हवनीय होतृ

- हुतिः आहुतिः हव्यं होत्रं हविः जुहूः हाव्यं होमः।

२४६. डु दाञ् (दा) दाने வழங்க

(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - **लट्** - ददाति दत्तः ददति। ददासि दत्थः दत्थ। ददामि दद्वः दद्मः।

लङ् - अददात् अदत्ताम् अददुः। अददाः अदत्तम् अदत्त। अददाम् अदद्व अदद्म।

लोट् - ददातु-दत्तात् दत्ताम् ददतु। देहि-दत्तात् दत्तम् दत्त। ददानि ददाव ददाम।

विधिलिङ् - दद्यात् दद्याताम् दद्युः। दद्याः दद्यातम् दद्यात। दद्याम् दद्याव दद्याम।

लिट् - ददौ ददतुः ददुः। ददिथ-ददाथ ददथुः दद। ददौ ददिव ददिम।

लुट् - दाता दातारौ दातारः । दातासि दातास्थः दातास्थ । दातास्मि दातास्वः दातास्मः ।

लृट् - दास्यति दास्यतः दास्यन्ति । दास्यसि दास्यथः दास्यथ । दास्यामि दास्यावः दास्यामः ।

लृङ् - अदास्यत् अदास्यताम् अदास्यन् । अदास्यः अदास्यतम् अदास्यत । अदास्यम् अदास्याव अदास्याम ।

आशीर्लिङ् - देयात् देयास्ताम् देयासुः । देयाः देयास्तम् देयास्त । देयासम् देयास्व देयास्म ।

लुङ् - अदात् अदाताम् अदुः । अदाः अदातम् अदात । अदाम् अदाव अदाम ।

आत्मने पदे - लट् - दत्ते ददाते ददते । दत्से ददाथे दद्ध्वे । ददे दद्वहे दद्महे ।

लङ् - अदत्त अददाताम् अददत । अदत्थाः अददाथाम् अदद्ध्वम् । अददि अदद्वहि अदद्महि ।

लोट् - दत्ताम् ददाताम् ददताम् । दत्स्व ददाथाम् दद्ध्वम् । ददै ददावहै ददामहै ।

विधिलिङ् - ददीत ददीयाताम् ददीरन् । ददीथाः ददीयाथाम् ददीध्वम् । ददीय ददीवहि ददीमहि ।

लिट् - ददे ददाते ददिरे । ददिषे ददाथे ददिध्वे । ददे ददिवहे ददिमहे ।

लुट् - दाता दातारौ दातारः । दातासे दातासाथे दाताध्वे । दाताहे दातास्वहे दातास्महे ।

लृट् - दास्यते दास्येते दास्यन्ते । दास्यसे दास्येथे दास्यध्वे । दास्ये दास्यावहे दास्यामहे ।

लृङ् - अदास्यत अदास्येताम् अदास्यन्त । अदास्यथाः अदास्येथाम् अदास्यध्वम् । अदास्ये अदास्यावहि अदास्यामहि ।

आशीर्लिङ् - दासीष्ट दासीयास्ताम् दासीध्वम् । दासीष्ठाः दासीयास्थाम् दासीध्वम् । दासीय दासीवहि दासीमहि ।

लुङ् - अदित अदिषाताम् अदिषत । अदिथाः अदिषाथाम् अदिढ्वम् । अदिषि अदिष्वहि अदिष्महि ।

- दीयते दापयति-ते दित्सति-ते

- दत्वा प्रदाय दातुं दत्त दत्तवत् ददत् ददान दित्सत् दित्समान दानं दायकः दातव्य देय दानीय दातृ दित्सा दित्सुः ।

- दायः दातिः दायादः उपदा दत्तकः दामुः *தக்ஷிணைக்கான தனம்* देष्णः *வழங்குவதை வழக்கமாகக் கொண்டவன்.* सुदेष्णा

- आददाति *எடுத்துக் கொள்கிறான்.* परिददाति *பொறுப்பை ஒப்படைக்கிறான்.* प्रतिददाति *ஈடாகத் தருகிறான்* व्याददाति *விரிக்கிறான்.* संप्रददाति *வம்சவழியாக அனுபவிக்கும்படி தருகிறான்.*

२४७. डु धाञ् - धारणपोषणयोः தாங்க, போஷிக்க (सक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - दधाति धत्तः दधति । दधासि धत्थः धत्थ । दधामि दध्वः दध्मः ।

लङ् - अदधात् अधत्ताम् अदधुः । अदधाः अधत्तम् अदधुः । अदधाम् अदध्व अदध्म ।

लोट् - दधातु-धत्तात् धत्ताम् दधतु । धेहि-धत्तात् धत्तम् धत्त । दधानि दधाव दधाम ।

विधिलिङ् - दध्यात् दध्याताम् दध्युः । दध्याः दध्यातम् दध्यात । दध्याम् दध्याव दध्याम ।

लिट् - दधौ दधतुः दधुः । दधिथ-दधाथ दधतुः दध । दधौ दधिव दधिम ।

लुट् - धाता धातारौ धातारः । धातासि धातास्थः धातास्थ । धातास्मि धातास्वः धातास्मः ।

लृट् - धास्यति धास्यतः धास्यन्ति । धास्यसि धास्यथः धास्यथ । धास्यामि धास्यावः धास्यामः ।

लृङ् - अधास्यत् अधास्यताम् अधास्यन् । अधास्यः अधास्यतम् अधास्यत । अधास्यम् अधास्याव अधास्याम ।

आशीर्लिङ् - धेयात् धेयास्ताम् धेयासुः । धेयाः धेयास्तम् धेयास्त । धेयासम् धेयास्व धेयास्म ।

लुङ् - अधात् अधाताम् अधुः । अधाः अधातम् अधात । अधाम् अधाव अधाम ।

आत्मने पदे - लट् - धत्ते दधाते दधते । धत्से दधाथे धद्ध्वे । दधे दध्वहे दध्महे ।

लङ् - अधत्त अदधाताम् अदधत । अधत्थाः अधाथाम् अधद्ध्वम् । अदधि अदध्वहि अदध्महि ।

लोट् - धत्ताम् दधाताम् दधताम् । धत्स्व दधाथाम् धद्ध्वम् । दधै दधावहै दधामहै ।

विधिलिङ् - दधीत दधीयाताम् दधीरन्। दधीथाः दधीयाथाम् दधीध्वम्। दधीय दधीवहि दधीमहि।

लिट् - दधे दधाते दधिरे। दधिषे दधाथे दधिध्वे। दधे दधिवहे दधिमहे।

लुट् - धाता धातारौ धातार: । धातासे धातासाथे धाताध्वे । धाताहे धातास्वहे धातास्महे।

लृट् - धास्यते धास्येते धास्यन्ते । धास्यसे धास्येथे धास्यध्वे । धास्ये धास्यावहे धास्यामहे।

लृङ् - अधास्यत अधास्येताम् अधास्यन्त। अधास्यथाः अधास्येथाम् अधास्यध्वम्। अधास्ये अधास्यावहि अधास्यामहि।

आशीर्लिङ् - धासीष्ट धासीयास्ताम् धासीरन्। धासीष्ठाः धासीयास्थाम् धासीध्वम्। धासीय धासीवहि धासीमहि।

लुङ् - अधित अधिषाताम् अधिषत। अधिथाः अधिषाथाम् अधिढ्वम्। अधिषि अधिष्वहि अधिष्महि।

- धीयते धापयति-ते धित्सति-ते

- हित्वा निधाय धातुं हित हितवत् दधत् दधान धित्सत् धित्समान धानं धायकः धापकः धातव्य धेय धानीय धातृ धित्सा धित्सुः

- आधानं आहितिः श्रद्धा विधेयः विधाता धात्री निधिः प्रणिधिः उदधिः सन्धिः दधि उपधा उपधानं अभिधा पिधानं अपिधानं धातुः निधनं धनं धानाः धान्यं धीरः वेधाः पुरोधाः

- आदधाति *வைக்கிறான்*. उपदधाति *அருகில் வைக்கிறான்*. तिरोदधाति *மறைகிறான்*. प्रणिदधाति *வணங்குகிறான், முன் வைக்கிறான் தியானிக்கிறான்*. प्रतिविदधाति - *சீர்படுத்துகிறான்*.

विदधाति நன்கு அமைக்கிறான். व्यवदधाति இடைவெளி அமைக்கிறான். श्रद्दधाति நம்புகிறான். सन्दधाति இணைக்கிறான். सन्निदधाति அருகில் நிற்கிறான். முன் நிற்கிறான். சேர்த்து வைக்கிறான். समादधाति பொருத்துகிறான், விடை தருகிறான், சமாதானம் செய்கிறான்.

२४८. ञि भी भये பயப்பட

(अक अनि प)

लट् - बिभेति बिभितः-बिभीतः बिभ्यति। बिभेषि बिभिथः-बिभीथः बिभिथ-बिभीथ। बिभेमि बिभिवः-बिभीवः बिभिमः-बिभीमः।

लङ् - अबिभेत् अबिभिताम्-अबिभीताम् अबिभयुः। अबिभेः अबिभितम्-अबिभीतम् अबिभित-अबिभीत। अबिभयम् अबिभिव-अबिभीव अबिभिम-अबिभीम।

लोट् - बिभेतु बिभिताम्-बिभीताम् बिभ्यतु। बिभिहि-बिभीहि बिभितम्-बिभीतम् बिभित-बिभीत। बिभयानि बिभयाव बिभयाम।

विधिलिङ् - बिभियात् बिभियाताम् बिभियुः। बिभियाः बिभियातम् बिभियात। बिभियाम् बिभियाव बिभियाम। (अथवा) बिभीयात् बिभीयाताम् बिभीयुः। बिभीयाः बिभीयातम् बिभीयात। बिभीयाम् बिभीयाव बिभीयाम।

लिट् - बिभाय बिभ्यतुः बिभ्युः। बिभयिथ-बिभेथ बिभ्यथुः बिभ्य। बिभाय-बिभय बिभ्यिव बिभ्यिम। (अथवा) बिभयां चकार-बिभयामास-बिभयां बभूव।

भेता भेष्यति अभेष्यत्

आशीर्लिङ् - भीयात् भीयास्ताम् भीयासुः। भीयाः भीयास्तम् भीयास्त। भीयासम् भीयास्व भीयास्म।

लुङ् - अभैषीत् अभैष्टाम् अभैषुः । अभैषीः अभैष्टम् अभैष्ट । अभैषम् अभैष्व अभैष्म ।

- भीयते भीषयंति-भाययति बिभीषति

- भीत्वा प्रभीय भेतुं भीत भीतवत् बिभ्यत् बिभीषत् भीषणं-भायनं भापकः-भायकः भेतव्य भेय भयनीय भेतृ बिभीषा बिभीषुः ।

- भीतिः भयं भीरुः भीलुकः-भीरुकः विभीषणः भयानकः भीमः भीष्मः भीः भीषा

२४९. (डु) भृञ् धारणपोषणयोः தாங்க - போஷிக்க (सक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - बिभर्ति बिभृतः बिभ्रति । बिभर्षि बिभृथः बिभृथ । बिभर्मि बिभृवः बिभृमः ।

लङ् - अबिभः अबिभृताम् अबिभरुः । अबिभः अबिभृतम् अबिभृत । अबिभरम् अबिभृव अबिभृम ।

लोट् - बिभर्तु बिभृताम् बिभ्रतु । बिभृहि बिभृतम् बिभृत । बिभराणि बिभराव बिभराम ।

विधिलिङ् - बिभृयात् बिभृयाताम् बिभृयुः । बिभृयाः बिभृयातम् बिभृयात । बिभृयाम् बिभृयाव बिभृयाम ।

लिट् - बभार बभ्रतुः बभ्रुः । बभर्थ बभ्रथुः बभ्र । बभार-बभर बभृव बभृम । (अथवा) बिभराञ्चकार इत्यादि ।

भर्ता भरिष्यति अभरिष्यत्

आशीर्लिङ् - भ्रियात् भ्रियास्ताम् भ्रियासुः । भ्रियाः भ्रियास्तम् भ्रियास्त । भ्रियासम् भ्रियास्व भ्रियास्म ।

लुङ् - अभार्षीत् अभार्ष्टाम् अभार्षुः । अभार्षीः अभार्ष्टम् अभार्ष्ट । अभार्षम् अभार्ष्व अभार्ष्म ।

आत्मने पदे - लट् - बिभृते बिभ्राते बिभ्रते । बिभृषे बिभ्राथे बिभृध्वे । बिभ्रे बिभृवहे बिभृमहे ।

लङ् - अबिभृत अबिभ्राताम् अबिभ्रत । अबिभृथाः अबिभ्राथाम् अबिभृध्वम् । अबिभ्रि अबिभृवहि अबिभृमहि ।

लोट् - बिभृताम् बिभ्राताम् बिभ्रताम् । बिभृष्व बिभ्राथाम् बिभृध्वम् । बिभरै बिभरावहै बिभरामहै ।

विधिलिङ् - बिभ्रीत बिभ्रीयाताम् बिभ्रीरन् । बिभ्रीथाः बिभ्रीयाथाम् बिभ्रीध्वम् । बिभ्रीय बिभ्रीवहि बिभ्रीमहि ।

लिट् - बभ्रे बभ्राते बभ्रिरे । बभृषे बभ्राथे बभृढ्वे । बभ्रे बभृवहे बभृमहे । (अथवा) बिभरांचक्रे

भर्ता भरिष्यते अभरिष्यत भृषीष्ट

लुङ् - अभृत अभृषाताम् अभृषत । अभृथाः अभृषाथाम् अभृढ्वम् । अभृषि अभृष्वहि अभृष्महि ।

- भ्रियते भारयति-ते बुभूर्षति-ते

- भृत्वा संभृत्य भर्तुं भृत भृतवत् बिभ्रत् बिभ्राण बुभूर्षत् बुभूर्षमाण भरणं भारकः भर्तव्य भार्या भरणीय भर्तृ बुभूर्षा बुभूर्षुः

- विश्वंभरः भार्या भृतिः भरः भारः उदरंभरिः भृङ्गारः *மங்கள கலசம்.*

२५०. माङ् माने शब्दे च அளக்க - பிரமாணங்களால் ஆய்வு செய்ய.(सक अक अनि आ)

लट् - मिमीते मिमाते मिमते। मिमीषे मिमाथे मिमीध्वे। मिमे मिमीवहे मिमीमहे।

लङ् - अमिमीत अमिमातां अमिमत । अमिमीथाः अमिमाथां अमिमीध्वं । अमिमि अमिमीवहि अमिमीमहि।

लोट् - मिमीतां मिमातां मिमतां। मिमीष्व मिमाथां मिमीध्वं। मिमै मिमावहै मिमामहै।

विधिलिङ् - मिमीत मिमीयातां मिमीरन्। मिमीथाः मिमीयाथां मिमीध्वं। मिमीय मिमीवहि मिमीमहि।

लोट् - ममे ममाते ममिरे। ममिषे ममाथे ममिध्वे। ममे ममिवहे ममिमहे।

माता मास्यते अमास्यत मासीष्ट

लुङ् - अमास्त अमासातां अमासत। अमास्थाः अमासाथां अमाध्वं। अमासि अमास्वहि अमास्महि।

- मीयते मापयति-ते मित्सते।

- मित्वा प्रमाय मातुं मित मितवत् मिमान मित्समान मानं मापकः मातव्य मेय मानीय मातृ मित्सा मित्सुः।

२५१. (ओ) हाक् त्यागे கைவிட

(सक अनि प)

लट् - जहाति जहितः-जहीतः जहति। जहासि जहिथः-जहीथः जहिथ जहीथ। जहामि जहिवः-जहीवः जहिमः-जहीमः।

लङ् - अजहात् अजहिताम्-अजहीताम् अजहुः। अजहाः अजहितम्-अजहीतम् अजहित-अजहीत। अजहाम् अजहिव-अजहीव अजहिम-अजहीम।

लोट् - जहातु जहितां-जहीतां जहतु। जहाहि-जहिहि-जहीहि जहितम्-जहीतम् जहित-जहीत। जहानि जहाव जहाम।

विधिलिङ् - जह्यात् जह्याताम् जह्युः। जह्याः जह्यातम् जह्यात। जह्याम् जह्याव जह्याम।

लिट् - जहौ जहतुः जहुः। जहिथ-जहाथ जहथुः जह। जहौ जहिव जहिम।

हाता हास्यति अहास्यत् हेयात् अहासीत्

- हीयते हापयति जिहासति

- हित्वा प्रहाय हातुं हीन हीनवत् जहत् जिहासत् हानं हापकः हातिः हातव्य हेय हानीय हातृ जिहासा जिहासुः

(अपजहाति, अपाजहाति परिजहाति प्रजहाति विजहाति *கைவிடுகிறான்* हीनः हानिः अहः *பகல்* निहाका *பல்லி* कलहः हायनः

२५२. ह्री लज्जायां வெட்கப்பட

(अक अनि पर)

लट् - जिह्रेति जिह्रीतः जिह्रियति। जिह्रेषि जिह्रीथः जिह्रीथ। जिह्रेमि जिह्रीवः जिह्रीमः।

लङ् - अजिह्रेत् अजिह्रीताम् अजिह्रयुः। अजिह्रेः अजिह्रीतम् अजिह्रीत। अजिह्रयम् अजिह्रीव अजिह्रीम।

लोट् - जिह्रेतु-जिह्रीतात् जिह्रीताम् जिह्रियतु। जिह्रीहि-तात् जिह्रीतम् जिह्रीत। जिह्रयाणि जिह्रयाव जिह्रयाम।

विधिलिङ् - जिह्रीयात् जिह्रीयाताम् जिह्रीयुः। जिह्रीयाः जिह्रीयातम् जिह्रीयात। जिह्रीयाम् जिह्रीयाव जिह्रीयाम।

लिट् - जिह्रयाञ्चकार जिह्रयाञ्चक्रतुः जिह्रयाञ्चक्रुः। जिह्रयाञ्चकर्थ जिह्रयाञ्चक्रथुः जिह्रयाञ्चक्र। जिह्रयाञ्चकार-कर जिह्रयाञ्चकृव जिह्रयाञ्चकृम। (अथवा) जिह्राय जिह्रियतुः जिह्रियुः। जिह्रियिथ-जिह्रेथ जिह्रियथुः जिह्रिय। जिह्राय-जिह्रय जिह्रियिव जिह्रियिम।

- ह्रेता ह्रेष्यति अह्रेष्यत् ह्रीयात्

लुङ् - अह्रैषीत् अह्रैष्टाम् अह्रैषुः। अह्रैषीः अह्रैष्टम् अह्रैष्ट। अह्रैषम् अह्रैष्व अह्रैष्म।

- ह्रीयते ह्रेपयति जिह्रीषति

- ह्रीत्वा विह्रीय ह्रेतुं ह्रीण-ह्रीत ह्रीणवत् ह्रीतवत् जिह्रियत् जिह्रीषत् ह्रयणं ह्रायकः ह्रेतव्य ह्रेय ह्रयणीय ह्रेतृ जिह्रीषा जिह्रीषुः

६. श्नुविकरणम् - स्वादयः (५)

२५३. षुञ् (सु) अभिषवे நீராட, மது தயாரிக்க

(सक अक अनिट् प आ)

परस्मैपदे - लट् - सुनोति सुनुतः सुन्वन्ति। सुनोषि सुनुथः सुनुथ। सुनोमि सुनुवः-सुन्वः सुनुमः-सुन्मः।

लङ् - असुनोत् असुनुताम् असुन्वन्। असुनोः असुनुतम् असुनुत। असुनवम् असुनुव-असुन्व असुनुम-असुन्म।

लोट् - सुनोतु-सुनुतात् सुनुताम् सुन्वन्तु। सुनु-सुनुतात् सुनुतम् सुनुत। सुनवानि सुनवाव सुनवाम।

विधिलिङ् - सुनुयात् सुनुयाताम् सुनुयुः। सुनुयाः सुनुयातम् सुनुयात। सुनुयाम् सुनुयाव सुनुयाम।

लिट् - सुषाव सुषुवतुः सुषुवुः। सुषविथ सुषुवथुः सुषव। सुषाव-सुषव सुषुविव सुषुविम।

लुट् - सोता सोतारौ सोतारः। सोतासि सोतास्थः सोतास्थ। सोतास्मि सोतास्वः सोतास्मः।

लृट् - सोष्यति सोष्यतः सोष्यन्ति। सोष्यसि सोष्यथः सोष्यथ। सोष्यामि सोष्यावः सोष्यामः।

लृङ् - असोष्यत् असोष्यताम् असोष्यन्। असोष्यः असोष्यतम् असोष्यत। असोष्यम् असोष्याव असोष्याम।

आशीर्लिङ् - सूयात् सूयास्ताम् सूयासुः। सूयाः सूयास्तम् सूयास्त। सूयासम् सूयास्व सूयास्म।

लुङ् - असावीत् असाविष्टाम् असाविषुः । असावीः असाविष्टम् असाविष्ट । असाविषम् असाविष्व ।

आत्मनेपदे - लट् - सुनुते सुन्वाते सुन्वते । सुनुषे सुन्वाथे सुनुध्वे । सुन्वे सुनुवहे-सुन्वहे सुनुमहे-सुन्महे ।

लङ् - असुनुत असुन्वाताम् असुन्वत । असुनुथाः असुन्वाथाम् असुनुध्वम् । असुन्वि असुनुवहि-असुन्वहि असुनुमहि-असुन्महि ।

लोट् - सुनुताम् सुन्वाताम् सुन्वताम् । सुनुष्व सुन्वाथाम् सुनुध्वम् । सुनवै सुनवावहै सुनवामहै ।

विधिलिङ् - सुन्वीत सुन्वीयाताम् सुन्वीरन् । सुन्वीथाः सुन्वीयाथाम् सुन्वीध्वम् । सुन्वीय सुन्वीवहि सुन्वीमहि ।

लिट् - सुषुवे सुषुवाते सुषुविरे । सुषुविषे सुषुवाथे सुषुविढ्वे-ध्वे । सुषुवे सुषुविवहे सुषुविमहे ।

लुट् - सोता सोतारौ सोतारः । सोतासे सोतासाथे सोताध्वे । सोताहे सोतास्वहे सोतास्महे ।

लृट् - सोष्यते सोष्येते सोष्यन्ते । सोष्यसे सोष्येथे सोष्यध्वे । सोष्ये सोष्यावहे सोष्यामहे ।

लृङ् - असोष्यत असोष्येताम् असोष्यन्त । असोष्यथाः असोष्येथाम् असोष्यध्वम् । असोष्ये असोष्यावहि असोष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - सोषीष्ट सोषीयास्ताम् सोषीरन् । सोषीष्ठाः सोषीयास्थाम् सोषीध्वम् । सोषीय सोषीवहि सोषीमहि ।

लुङ् - असोष्ट असोषाताम् असोषत । असोष्ठाः असोषाताम् असोढ्वम् । असोषि असोष्वहि असोष्महि ।

- सूयते सावयति सुसूषति

- सुत्वा अभिषुत्य सोतुं सुत सुतवत् सुन्वत् सुन्वान सुसूषमाण सवनं सावकः सोतव्य साव्य सवनीय सोतृ सुसूषा सुसूषुः ।

- सुरा सोमः अभिषवः आसवः राजसूयः ।

२५४. आप्लृ (आप) व्याप्तौ பரவ, அடைய
(सक अनि प)

लट् - आप्नोति आप्नुतः आप्नुवन्ति । आप्नोषि आप्नुथः आप्नुथ । आप्नोमि आप्नुवः आप्नुमः ।

लङ् - आप्नोत् आप्नुताम् आप्नुवन् । आप्नोः आप्नुतम् आप्नुत । आप्नवम् आप्नुव आप्नुम ।

लोट् - आप्नोतु आप्नुताम् आप्नुवन्तु । आप्नुहि आप्नुतम् आप्नुत । आप्नवानि आप्नवाव आप्नवाम ।

विधिलिङ् - आप्नुयात् आप्नुयाताम् आप्नुयुः । आप्नुयाः आप्नुयातम् आप्नुयात । आप्नुयाम् आप्नुयाव आप्नुयाम ।

लिट् - आप आपतुः आपुः । आपिथ आपथुः आप । आप आपिव आपिम ।

आप्ता आप्स्यति आप्स्यत् आप्यात् आपत्

- आप्यते आपयति-ते ईप्सति

- आप्त्वा प्राप्य आप्तुं आप्त आप्तवत् आप्नुवत् ईप्सत् आपनं आपकः आप्तव्य आप्य आपनीय आप्तृ ईप्सा ईप्सुः ।

- प्राप्तिः समाप्तिः पर्याप्तिः अवाप्तिः व्याप्तिः

-अनुप्राप्नोति தொடர்ந்தடைகிறான். पर्याप्नोति போதுமானவனாக இருக்கிறான். प्राप्नोति முழுவதும் அடைகிறான். व्याप्नोति பரவுகிறான் ஊடுருவுகிறான் समाप्नोति நிறைவுபெறுகிறான்.

२५५. चित्र् (चि) चयने தேர்ந்தெடுக்க, குவிக்க
(सक-अनि-प-आ)

परस्मैपदे - लट् - चिनोति चिनुतः चिन्वन्ति। चिनोषि चिनुथः चिनुथ। चिनोमि चिनुवः-चिन्वः चिनुमः-चिन्मः।

लङ् - अचिनोत् अचिनुताम् अचिन्वन्। अचिनोः अचिनुतम् अचिनुत। अचिनवम् अचिनुव-अचिन्व अचिनुम-अचिन्म।

लोट् - चिनोतु-चिनुतात् चिनुताम् चिन्वन्तु। चिनु-चिनुतात् चिनुतम् चिनुत। चिनवानि चिनवाव चिनवाम।

विधिलिङ् - चिनुयात् चिनुयाताम् चिनुयुः। चिनुयाः चिनुयातम् चिनुयात। चिनुयाम् चिनुयाव चिनुयाम।

लिट् - चिकाय चिक्यतुः चिक्युः। चिकयिथ-चिकेथ चिक्यथुः चिक्य। चिकाय-चिकय चिक्यिव चिक्यिम। (अथवा) चिचाय चिच्यतुः चिच्युः। चिचयिथ-चिचेथ चिच्यथुः चिच्य। चिचाय-चिचय चिच्यिव चिच्यिम।

- चेता चेष्यति अचेष्यत् चीयात्।

लुङ् - अचैषीत् अचैष्टाम् अचैषुः। अचैषीः अचैष्टम् अचैष्ट। अचैषम् अचैष्व अचैष्म।

आत्मनेपदे - लट् - चिनुते चिन्वाते चिन्वते। चिनुषे चिन्वाथे चिनुध्वे। चिन्वे चिनुवहे-चिन्वहे चिनुमवहे-चिन्महे।

लङ् - अचिनुत अचिन्वाताम् अचिन्वत। अचिनुथाः अचिन्वाथाम् अचिनुध्वं। अचिन्वि अचिनुवहि अचिन्वहि-अचिनुमहि-अचिन्महि।

लोट् - चिनुताम् चिन्वाताम् चिन्वताम्। चिनुष्व चिन्वाथाम् चिनुध्वम्। चिनवै चिनवावहै चिनवामहै।

विधिलिङ् - चिन्वीत चिन्वीयाताम् चिन्वीरन्। चिन्वीथाः चिन्वीयाथाम् चिन्वीध्वम्। चिन्वीय चिन्वीवहि चिन्वीमहि।

लिट् - चिक्ये चिक्याते चिक्यिरे। चिक्यिषे चिक्याथे चिक्यिढ्वे-ध्वे। चिक्ये चिक्यिवहे चिक्यिमहे। (अथवा) चिच्ये चिच्याते चिच्यिरे। चिच्यिषे चिच्याथे चिच्यिढ्वे-चिच्यिध्वे। चिच्ये चिच्यिवहे चिच्यिमहे।

- चेता चेष्यते अचेष्यत चेषीष्ट

लुङ् - अचेष्ट अचेषाताम् अचेषत। अचेष्ठाः अचेषाथां अचेढ्वम्। अचेषि अचेष्वहि अचेष्महि।

-चीयते चाययति-ते चिचीषति

- चित्वा विचित्य चेतुं चित चितवत् चिन्वत् चिचीषत् चयनं चायकः चेतव्य चेय चयनीय चेतृ चिचीषा चिचीषुः

- चितिः अपचितिः चयः चिता निकाय्यः *இருப்பிடம்* अग्निचित् निचयः *குவியல்* उच्चयः *முட்டு* कायः *உடல்* चित्रं अपचयः *பறிப்பு.*

- अपचिनोति *பறிக்கிறான்.* आचिनोति *குவிக்கிறான்* उच्चिनोति *முட்டாகக் குவிக்கிறான்.* उपचिनोति *சேமிக்கிறான் வளர்க்கிறான்.* निचिनोति *நிரப்புகிறான்* निश्चिनोति *தீர்மானிக்கிறான்.* परिचिनोति *பழகுகிறான்* विचिनोति *தேடுகிறான்* विनिश्चिनोति *தீர்மானிக்கிறான்* सञ्चिनोति *குவிக்கிறான், பதுக்குகிறான்.* समुच्चिनोति *ஒன்று சேர்க்கிறான் குவிக்கிறான்.*

२५६. धूञ् कम्पने

(सक सेट् प आ)

परस्मै पदे - लट् - धूनोति धूनुतः धून्वन्ति। धूनोषि धूनुथः धूनुथ। धूनोमि धूनुवः धून्वः धूनुमः धून्मः।

लङ् - अधूनोत् अधूनुताम् अधून्वन्। अधूनोः अधूनुतम् अधूनुत। अधूनवम् अधूनुव-अधून्व अधूनुम-अधून्म।

लोट् - धूनोतु-धूनुतात् धूनुताम् धून्वन्तु। धूनु-धूनुतात् धूनुतम् धूनुत। धूनवानि धूनवाव धूनवाम।

विधिलिङ् - धूनुयात् धूनुयाताम् धूनुयुः। धूनुयाः धूनुयातम् धूनुयात। धूनुयाम् धूनुयाव धूनुयाम।

लिट् - दुधाव दुधुवतुः दुधुवुः। दुधविथ-दुधोथ दुधुवथुः दुधुव। दुधाव-दुधव दुधुविव दुधुविम।

- धविता-धोता धविष्यति धोष्यति अधविष्यत्-अधोष्यत् धूयात् अधावीत्।

आत्मने पदे - लट् - धूनुते धून्वाते धून्वते। धूनुषे धून्वाथे धूनुध्वे। धून्वे धूनुवहे-धून्वहे धूनुमहे-धून्महे।

लङ् - अधूनुत अधून्वाताम् अधून्वत। अधूनुथाः अधून्वाथाम् अधूनुध्वं। अधून्वि अधूनुवहि अधूनुमहि।

लोट् - धूनुताम् धून्वाताम् धून्वताम्। धूनुष्व धून्वाथाम् धूनुध्वम्। धूनवै धूनवावहै धूनवामहै।

विधिलिङ् - धून्वीत धून्वीयाताम् धून्वीरन्। धून्वीथाः धून्वीयाथाम् धून्वीध्वम्। धून्वीय धून्वीवहि धून्वीमहि।

लिट् - दुधुवे दुधुवाते दुधुविरे। दुधुविषे दुधुवाथे दुधुविढ्वे-ध्वे। दुधुवे दुधुविवहे दुधुविमहे।

धविता-धोता धविष्यते-धोष्यते अधविष्यत-अधोष्यत धविषीष्ट-धोषीष्ट अधविष्ट-अधोष्ट।

- धूयते धावयति-ते दुधूषति-ते

- धूत्वा विधूय धोतुं धूत धूतवत् धून्वत् दुधूषत् धूननं-धवनं धावकः धोतव्य-धवितव्य धाव्य धवनीय धोतृ-धवितृ दुधूषा दुधूषुः।

- धूतिः धूतपापः।

२५७. शक्लृ (शक) शक्तौ ಶಕ್ತಿ

(अक अनि प)

लट् - शक्नोति शक्नुतः शक्नुवन्ति। शक्नोषि शक्नुथः शक्नुथ। शक्नोमि शक्नुवः शक्नुमः।

लङ् - अशक्नोत् अशक्नुताम् अशक्नुवन्। अशक्नोः अशक्नुतम् अशक्नुत। अशक्नवम् अशक्नुव अशक्नुम।

लोट् - शक्नोतु शक्नुताम् शक्नुवन्तु। शक्नुहि शक्नुतम् शक्नुत। शक्नवानि शक्नवाव शक्नवाम।

विधिलिङ् - शक्नुयात् शक्नुयाताम् शक्नुयुः। शक्नुयाः शक्नुयातम् शक्नुयात। शक्नुयाम् शक्नुयाव शक्नुयाम।

लिट् - शशाक शेकतुः शेकुः। शेकिथ-शशक्थ शेकथुः शेक। शशाक-शशक शेकिव शेकिम।

शक्ता शक्ष्यति अशक्ष्यत् शक्यात् अशकत्।

- शक्यते शाकयति शिशक्षति

- शक्त्वा प्रशक्य शक्तुं शक्त शक्तवत् शक्नुवत् शिशक्षत् शकनं शकक: शक्तव्य शक्य शकनीय शक्तृ शिशक्षा शिशक्षुः

- शक्तिः शक्रः शकटं शक्नुवानः शाकः शकृत् शकुनं शकुनः शकुन्तः பட்சி शकलं ।

२५८. श्रु (शृ) श्रवणे கேட்க

(सक अनि प) (भ्वादिषु पठितोऽयम्। सार्वधातुके श्नुप्रत्ययः 'शृ रूपं चात्र विशेषः। ग्रहणे लाघवाय श्नुविकरणमध्ये अत्र निहितः।)

लट् - शृणोति शृणुतः शृण्वन्ति। शृणोषि शृणुथः शृणुथ। शृणोमि शृणुवः-शृण्वः शृणुमः-शृण्मः।

लङ् - अशृणोत् अशृणुताम् अशृण्वन्। अशृणोः अशृणुतम् अशृणुत। अशृणवम् अशृणुव अशृणुम।

लोट् - शृणोतु शृणुताम् शृण्वन्तु। शृणु शृणुतम् शृणुत। शृणवानि शृणवाव शृणवाम।

विधिलिङ् - शृणुयात् शृणुयाताम् शृणुयुः। शृणुयाः शृणुयातम् शृणुयात। शृणुयाम् शृणुयाव शृणुयाम।

लिट् - शुश्राव शुश्रुवतुः शुश्रुवुः। शुश्रोथ शुश्रुवथुः शुश्रुव। शुश्राव-शुश्रव शुश्रुव शुश्रुम।

श्रोता श्रोष्यति अश्रोष्यत् श्रूयात् अश्रौषीत्।

- श्रूयते श्रावयति शुश्रूषते

- श्रुत्वा, प्रतिश्रुत्य, श्रोतुं श्रुत श्रुतवत् शृण्वन् शुश्रूषमाणः, श्रवणं श्रावकः श्रोतव्य श्रव्य श्रवणीय श्रोतृ शुश्रूषा शुश्रूषुः।

- श्रुतिः सुश्रुतः श्रवः श्रोत्रं विश्रवाः

- अनुशृणोति अभिशृणोति परिशृणोति संशृणोति கேட்கிறான் आशृणोति प्रतिशृणोति உறுதி கூறுகிறான் उपशृणोति ஒட்டுக்கேட்கிறான்.

२५९. षिञ् बन्धने கட்ட, தைக்க

(सक अनिट् प आ)

परस्मै पदे - **लट्** - सिनोति सिनुतः सिन्वन्ति । सिनोषि सिनुथः सिनुथ । सिनोमि सिनुवः-सिन्वः सिनुमः-सिन्मः ।

लङ् - असिनोत् असिनुताम् असिन्वन् । असिनोः असिनुतम् असिनुत । असिनवम् असिनुव-न्व असिनुम-न्म ।

लोट् - सिनोतु-सिनुतात् सिनुताम् सिन्वन्तु । सिनु-सिनुतात् सिनुतम् सिनुत । सिनवानि सिनवाव सिनवाम ।

विधिलिङ् - सिनुयात् सिनुयाताम् सिनुयुः । सिनुयाः सिनुयातम् सिनुयात । सिनुयाम् सिनुयाव सिनुयाम ।

लिट् - सिषाय सिष्यतुः सिष्युः । सिषयिथ-सिषेथ सिष्यथुः सिष्य । सिषाय-सिषय सिष्यिव सिष्यिम ।

सेता सेष्यति असेष्यत् सीयात् (सीयास्तां) असैषीत्

आत्मने पदे - **लट्** - सिनुते सिन्वाते सिन्वते । सिनुषे सिन्वाथे सिनुध्वे । सिन्वें सिनुवहे-सिन्वहे सिनुमहे-सिन्महे ।

लङ् - असिनुत असिन्वाताम् असिन्वत । असिनुथाः असिन्वाथाम् असिनुध्वम् । असिन्वि असिनुवहि-असिन्वहि असिनुमहि-असिन्महि ।

लोट् - सिनुताम् सिन्वाताम् सिन्वताम् । सिनुष्व सिन्वाथाम् सिनुध्वम् । सिनवै सिनवावहै सिनवामहै ।

विधिलिङ् - सिन्वीत सिन्वीयाताम् सिन्वीरन्। सिन्वीथाः सिन्वीयाथाम् सिन्वीध्वम्। सिन्वीय सिन्वीवहि सिन्वीमहि।

लिट् - सिष्ये सिष्याते सिष्यिरे। सिष्यिषे सिष्याथे सिष्यिध्वे-ढ्वे। सिष्ये सिष्यिवहे सिष्यिमहे।

सेता सेष्यते असेष्यत सेषीष्ट असेष्ट (असेषातां)

- सीयते साययति-ते सिसीषति-ते

- सित्वा प्रसीय सेतुं सित सितवत् सिन्वत् सिसीषत् सयनं सायकः सेतव्य सेय सयनीय सेतृ सिसीषा सिसीषुः।

- सेतुः सितिः विषयः पुरुषः सीरं सेतुः।

श्नंविकरणम् - रुधादयः (७)

२६०. रुधिर - रुध आवरणे மறைக்க, தடுக்க

(द्विकर्मक अनिट् प आ)

परस्मैपदे - लट् - रुणद्धि रुन्द्धः रुन्धन्ति । रुणत्सि रुन्द्धः रुन्द्ध । रुणध्मि रुन्ध्वः रुन्ध्मः ।

लङ् - अरुणत्-द् अरुन्द्धाम् अरुन्धन् । अरुणत्-द्-णः अरुन्द्धम् अरुन्द्ध । अरुणधम् अरुन्ध्व अरुन्ध्म ।

लोट् - रुणद्धु रुन्द्धाम् रुन्धन्तु । रुन्धि रुन्द्धम् रुन्द्ध । रुणधानि रुणधाव रुणधाम ।

विधिलिङ् - रुन्ध्यात् रुन्ध्याताम् रुन्ध्युः । रुन्ध्याः रुन्ध्यातम् रुन्ध्यात । रुन्ध्याम् रुन्ध्याव रुन्ध्याम ।

लिट् - रुरोध रुरुधतुः रुरुधुः । रुरोधिथ रुरुधथुः रुरुध । रुरोध रुरुधिव रुरुधिम ।

रोद्धा रोत्स्यति अरोत्स्यत् रुध्यात् ।

लुङ् - अरौत्सीत् अरौद्धाम् अरौत्सुः । अरौत्सीः अरौद्धम् अरौद्ध । अरौत्सम् अरौत्स्व अरौत्स्म । (अथवा) अरुधत् अरुधताम् अरुधन् । अरुधः अरुधतम् अरुधत । अरुधम् अरुधाव अरुधाम ।

आत्मनेपदे - लट् - रुन्धे रुन्धाते रुन्धते । रुन्त्से रुन्धाथे रुन्द्ध्वे । रुन्धे रुन्ध्वहे रुन्ध्महे ।

लङ् - अरुन्ध अरुन्धाताम् अरुन्धत । अरुन्धाः अरुन्धाथाम् अरुन्द्ध्वम् । अरुन्धि अरुन्ध्वहि अरुन्ध्महि ।

लोट् - रुन्द्धाम् रुन्धाताम् रुन्धताम् । रुन्त्स्व रुन्धाथाम् रुन्ध्वम् । रुणधै रुणधावहै रुणधामहै ।

विधिलिङ् - रुन्धीत रुन्धीयाताम् रुन्धीरन् । रुन्धीथाः रुन्धीयाथाम् रुन्धीध्वम् । रुन्धीय रुन्धीवहि रुन्धीमहि ।

लिट् - रुरुधे रुरुधाते रुरुधिरे । रुरुधिषे रुरुधाथे रुरुधिध्वे । रुरुधे रुरुधिवहे रुरुधिमहे ।

- रोद्धा रोत्स्यति अरोत्स्यत रुत्सीष्ट ।

लुङ् - अरुद्ध अरुत्साताम् अरुत्सत । अरुद्धाः अरुत्साथाम् अरुद्ध्वम् । अरुत्सि अरुत्स्वहि अरुत्स्महि ।

- रुध्यते रोधयति-ते, रुरुत्सति-ते

- रुद्ध्वा निरुद्ध्य रोद्धुं रुद्ध रुद्धवत् रुन्धत्-रुन्धान रुरुत्सत्-रुरुत्समान रोधनं रोधकः रोद्धव्य रोध्य रोधनीय रोद्धृ रुरुत्सा रुरुत्सुः

- रोधः विरोधः प्रतिरोधः अनुरोधी मार्गरुत्

- अनुरुणद्धि *பழகுகிறான்* अनुरुन्धे *பின்பற்றுகிறான்* *'பணிகிறான்.* अवरुन्धे उपरुणद्धि निरुणद्धि प्रतिरुणद्धि संरुणद्धि *தடுக்கிறான்* विरुणद्धि *எதிர்க்கிறான்.*

२६१. अञ्ज - व्यक्तिम्रक्षण कान्ति गतिषु அழகுபடுத்த, நெய்ப்பிட, மையிட (सक वेट् प)

लट् - अनक्ति अङ्क्तः अञ्जन्ति । अनक्षि अनङ्क्थः अङ्क्थ । अनज्मि अञ्ज्वः अञ्ज्मः ।

लङ् - आनक्-ग् आङ्क्ताम् आञ्जन् । आनक्-ग् आङ्क्तम् आङ्क्त । आनजम् आञ्ज्व आञ्ज्म ।

लोट् - अनक्तु -अङ्क्तात् अङ्क्ताम् अञ्जन्तु। अङ्ग्धि-अङ्क्तात् अङ्क्तम् अङ्क्त। अनजानि अनजाव अनजाम।

विधिलिङ् - अञ्ज्यात् अञ्ज्याताम् अञ्ज्युः। अञ्ज्याः अञ्ज्यातम् अञ्ज्यात। अञ्ज्याम् अञ्ज्याव अञ्ज्याम।

लिट् - आनञ्ज आनञ्जतुः आनञ्जुः। आनञ्जिथ-आनङ्क्थ आनञ्जथुः आनञ्ज। आनञ्ज आनञ्जिव आनञ्जिम।

अञ्जिता-अङ्क्ता अञ्जिष्यति-अङ्क्ष्यति आञ्जिष्यत्-आङ्क्ष्यत् अज्यात्

लुङ् - आञ्जीत् आञ्जिष्टाम् आञ्जिषुः। आञ्जीः आञ्जिष्टम् आञ्जिष्ट। आञ्जिषम् आञ्जिष्व आञ्जिष्म।

- अज्यते अञ्जयति अञ्जिजिषति

- अङ्क्त्वा-अञ्जित्वा-अक्त्वा समज्य अञ्जितुं-अङ्क्तुं अक्त अक्तवत् अञ्जत् अञ्जिजिषत् अञ्जनं अञ्जकः अङ्क्तव्य-अञ्जितव्य अञ्ज्य-अङ्ग्य आज्य अञ्जनीय अञ्जितृ-अक्तृ अञ्जिजिषा अञ्जिजिषुः

- अङ्गः अभिव्यक्तिः व्यक्तिः अञ्जलिः व्यञ्जनं व्यङ्गः *முகக்குருமை நோய்.*

२६२. छिदिर - (छिद) द्वैधीकरणे வெட்ட

(सक अनि प आ)

परस्मै पदे - लट् - छिनत्ति छिन्त्तः छिन्दन्ति। छिनत्सि छिन्त्थः छिन्थ। छिनद्मि छिन्द्वः छिन्द्मः।

लङ् - अच्छिनत् अच्छिन्ताम् अच्छिन्दन्। अच्छिनः-अच्छिनत् अच्छिन्तम् अच्छिन्त। अच्छिनदम् अच्छिन्द्व अच्छिन्द्म।

लोट् - छिनत्तु-छिन्तात् छिन्ताम् छिन्दन्तु । छिन्धि-छिन्तात् छिन्तम् छिन्त । छिनदानि छिनदाव छिनदाम ।

विधिलिङ् - छिन्द्यात् छिन्द्याताम् छिन्द्युः । छिन्द्याः छिन्द्यातम् छिन्द्यात । छिन्द्याम् छिन्द्याव छिन्द्याम ।

लिट् - चिच्छेद चिच्छिदतुः चिच्छिदुः । चिच्छेदिथ चिच्छिदथुः चिच्छिद । चिच्छेद चिच्छिदिव चिच्छिदिम ।

छेत्ता छेत्स्यति अच्छेत्स्यत् छिद्यात्

लुङ् - अच्छिदत् अच्छिदताम् अच्छिदन् । अच्छिदः अच्छिदतम् अच्छिदत । अच्छिदम् अच्छिदाव अच्छिदाम । (अथवा) अच्छैत्सीत् अच्छैत्ताम् अच्छैत्सुः । अच्छैत्सीः अच्छैत्तम् अच्छैत्त । अच्छैत्सम् अच्छैत्स्व अच्छैत्स्म ।

आत्मने पदे - **लट्** - छिन्ते छिन्दाते छिन्दते । छिन्त्से छिन्दाथे छिन्द्ध्वे । छिन्दे छिन्द्वहे छिन्द्महे ।

लङ् - अच्छिन्त अच्छिन्दाताम् अच्छिन्दत । अच्छिन्थाः अच्छिन्दाथाम् अच्छिन्द्ध्वं । अच्छिन्दि अच्छिन्द्वहि अच्छिन्द्महि ।

लोट् - छिन्ताम् छिन्दाताम् छिन्दताम् । छिन्त्स्व छिन्दाथाम् छिन्द्ध्वम् । छिनदै छिनदावहै छिनदामहै ।

विधिलिङ् - छिन्दीत छिन्दीयाताम् छिन्दीरन् । छिन्दीथाः छिन्दीयाथाम् छिन्दीध्वम् । छिन्दीय छिन्दीवहि छिन्दीमहि ।

लिट् - चिच्छिदे चिच्छिदाते चिच्छिदिरे । चिच्छिदिषे चिच्छिदाथे चिच्छिदिध्वे । चिच्छिदे चिच्छिदिवहे चिच्छिदिमहे ।

छेत्ता छेत्स्यते अच्छेत्स्यत

आशीर्लिङ् - छित्सीष्ट छित्सीयास्ताम् छित्सीरन् । छित्सीष्ठाः छित्सीयास्थाम् छित्सीध्वम् । छित्सीय छित्सीवहि छित्सीमहि ।

लुङ् - अच्छित्त अच्छित्साताम् अच्छित्सत । अच्छित्थाः अच्छित्साथां अच्छिद्ध्वं । अच्छित्सि अच्छित्स्वहि अच्छित्स्महि ।

- छिद्यते छेदयति-ते चिच्छित्सति-ते

- छित्वा विच्छिद्य छेत्तुं छिन्न छिन्नवत् छिन्दत् छिन्दान चिच्छित्सत् चिच्छित्समान छेदनं छेदकः छेत्तव्य छेद्य छेदनीय छेत्तृ चिच्छित्सा चिच्छित्सुः

- विच्छित्तिः छेदः छिदुरः छिद्रं छिदा

२६३. भञ्जो (भञ्ज) आमर्दने உடைக்க, முறிக்க
(सक अनिट् प)

लट् - भनक्ति भङ्क्तः भञ्जन्ति । भनक्षि भङ्क्थः भङ्क्थ । भनज्मि भञ्ज्वः भञ्ज्मः ।

लङ् - अभनक्-ग् अभङ्क्ताम् अभञ्जन् । अभनक्-ग् अभङ्क्तम् अभङ्क्त । अभञ्जम् अभञ्ज्व अभञ्ज्म ।

लोट् - भनक्तु-भङ्क्तात् भङ्क्ताम् भञ्जन्तु । भङ्ग्धि-भङ्क्तात् भङ्क्तम् भङ्क्त । भनजानि भनजाव भनजाम ।

विधिलिङ् - भञ्ज्यात् भञ्ज्याताम् भञ्ज्युः । भञ्ज्याः भञ्ज्यातम् भञ्ज्यात । भञ्ज्याम् भञ्ज्याव भञ्ज्याम ।

लिट् - बभञ्ज बभञ्जतुः बभञ्जुः । बभञ्जिथ-बभङ्क्थ बभञ्जथुः बभञ्ज । बभञ्ज बभञ्जिव बभञ्जिम ।

भङ्क्ता भङ्क्ष्यति अभङ्क्ष्यत् भज्यात्

लुङ् - अभाङ्क्षीत् अभाङ्क्ताम् अभाङ्क्षुः । अभाङ्क्षीः अभाङ्क्तम् अभाङ्क्त । अभाङ्क्षम् अभाङ्क्ष्व अभाङ्क्ष्म ।

- भक्त्वा भङ्क्त्वा विभज्य भङ्क्तुं भग्न भग्नवत् भञ्जत् बिभङ्क्षत् भञ्जनं भञ्जकः भङ्क्तव्य भङ्ग्य भञ्जनीय भङ्क्तृ बिभङ्क्षा बिभङ्क्षुः

- भङ्गः भङ्गी भङ्गा

२६४. भिदिर् (भिद्) विदारणे பிளக்க, வேறுபடுத்த (सक अनि प आ)

परस्मै पदे - भिनत्ति भिन्तः भिन्दन्ति । भिनत्सि भिन्त्थः भिन्त्थ । भिनद्मि भिन्द्वः भिन्द्मः ।

लङ् - अभिनत् अभिन्ताम् अभिन्दन् । अभिनः-अभिनत् अभिन्तम् अभिन्त । अभिनदम् अभिन्द्व अभिन्द्म ।

लोट् - भिनत्तु-भिन्तात् भिन्ताम् भिन्दन्तु । भिन्द्धि-भिन्तात् भिन्तम् भिन्त । भिनदानि भिनदाव भिनदाम ।

विधिलिङ् - भिन्द्यात् भिन्द्याताम् भिन्द्युः । भिन्द्याः भिन्द्यातम् भिन्द्यात । भिन्द्याम् भिन्द्याव भिन्द्याम ।

लिट् - बिभेद बिभिदतुः बिभिदुः । बिभेदिथ बिभिदथुः बिभिद । बिभेद बिभिदिव बिभिदिम ।

भेत्ता भेत्स्यति अभेत्स्यत् भिद्यात् ।

लुङ् - अभिदत् अभिदताम् अभिदन् । अभिदः अभिदतम् अभिदत । अभिदम् अभिदाव अभिदाम । (अथवा) अभैत्सीत् अभैत्ताम् अभैत्सुः । अभैत्सीः अभैत्तम् अभैत्त । अभैत्सम् अभैत्स्व अभैत्स्म ।

आत्मने पदे - लट् - भिन्ते भिन्दाते भिन्ते। भिन्दते। भिन्त्से भिन्दाथे भिन्द्ध्वे। भिन्दे भिन्द्वहे भिन्द्महे।

लङ् - अभिन्त अभिन्दाताम् अभिन्दत। अभिन्त्थाः अभिन्दाथाम् अभिन्द्ध्वं। अभिन्दि अभिन्द्वहि अभिन्द्महि।

लोट् - भिन्ताम् भिन्दाताम् भिन्दताम्। भिन्त्स्व भिन्दाथाम् भिन्द्ध्वम्। भिनदै भिनदावहै भिनदामहै।

विधिलिङ् - भिन्दीत भिन्दीयाताम् भिन्दीरन्। भिन्दीथाः भिन्दीयाथाम् भिन्दीध्वम्। भिन्दीय भिन्दीवहि भिन्दीमहि।

लिट् - बिभिदे बिभिदाते बिभिदिरे। बिभिदिषे बिभिदाथे बिभिदिध्वे। बिभिदे बिभिदिवहि बिभिदिमहि।

भेत्ता भेत्स्यते अभेत्स्यत भित्सीष्ट।

लुङ् - अभित्त अभित्साताम् अभित्सत। अभित्थाः अभित्साथाम् अभिद्ध्वम्। अभित्सि अभित्स्वहि अभित्स्महि।

- भिद्यते भेदयति-ते बिभित्सति-बिभित्सते

- भित्त्वा विभिद्य भेत्तुं भिन्न भिन्नवत् भिन्दत् भिन्दान बिभित्सत् बिभित्समानः भेत्तव्य भेद्य भिन्दनीय भेत्तृ बिभित्सा बिभित्सुः।

- भिदा भित्तिः संभेदः निर्भेदः ஒளி विभेदः उद्भित् भिदिः।

२६९. भुज - पालने - காப்பாற்ற

(सक अनि प)

लट् - भुनक्ति भुङ्क्तः भुञ्जन्ति। भुनक्षि भुङ्क्थः भुङ्क्थ। भुनज्मि भुञ्ज्वः भुञ्ज्मः।

लङ् - अभुनक्-अभुनग् अभुङ्क्ताम् अभुञ्जन्। अभुनक्-अभुनग् अभुङ्क्तम् अभुङ्क्त। अभुनजम् अभुञ्ज्व अभुञ्ज्म।

लोट् - भुनक्तु भुङ्क्ताम् भुञ्जन्तु। भुङ्ग्धि भुङ्क्तम् भुङ्क्त। भुनजानि भुनजाव भुनजाम।

विधिलिङ् - भुञ्ज्यात् भुञ्ज्याताम् भुञ्ज्युः। भुञ्ज्याः भुञ्ज्यातम् भुञ्ज्यात। भुञ्ज्याम् भुञ्ज्याव भुञ्ज्याम।

लिट् - बुभोज बुभुजतुः बुभुजुः। बुभोजिथ बुभुजथुः बुभुज। बुभोज बुभुजिव बुभुजिम।

भोक्ता भोक्ष्यति अभोक्ष्यत् भुज्यात्।

लुङ् - अभौक्षीत् अभौक्ताम् अभौक्षुः। अभौक्षीः अभौक्तम् अभौक्त। अभौक्षम् अभौक्ष्व अभौक्ष्म।

- भुज्यते भोजयति बुभुक्षति

- भुक्त्वा उपभुज्य भोक्तुं भुक्त भुक्तवत् भुञ्जत् बुभुक्षत् भोजनं भोजकः भोक्तव्य भोज्य भोजनीय भोक्तृ बुभुक्षा बुभुक्षुः।

- हुतभुक् भुक्तिः भोजः भोगः भुजिः भुज्युः भुजिष्या भुजिष्यं।

२६६. भुज अभ्यवहारे சாப்பிட

(सक-अनि-आ)

लट् - भुङ्क्ते भुञ्जाते भुञ्जते। भुङ्क्षे भुञ्जाथे भुङ्ग्ध्वे। भुञ्जे भुञ्ज्वहे भुञ्ज्महे।

लङ् - अभुङ्क्त अभुञ्जाताम् अभुञ्जत। अभुङ्क्थाः अभुञ्जाथाम् अभुङ्ग्ध्वम्। अभुञ्जि अभुञ्ज्वहि अभुञ्ज्महि।

लोट् - भुङ्क्ताम् भुञ्जाताम् भुञ्जताम्। भुङ्क्ष्व भुञ्जाथाम् भुङ्ग्ध्वम्। भुनजै भुनजावहै भुनजामहै।

विधिलिङ् - भुञ्जीत भुञ्जीयाताम् भुञ्जीरन्। भुञ्जीथाः भुञ्जीयाथाम् भुञ्जीध्वम्। भुञ्जीय भुञ्जीवहि भुञ्जीमहि।

लिट् - बुभुजे बुभुजाते बुभुजिरे। बुभुजिषे बुभुजाथे बुभुजिध्वे। बुभुजे बुभुजिवहे बुभुजिमहे।

- भोक्ता भोक्ष्यते अभोक्ष्यत भुक्षीष्ट।

लुङ् - अभुक्त अभुक्षाताम् अभुक्षत। अभुक्थाः अभुक्षाथाम् अभुग्ध्वम्। अभुक्षि अभुक्ष्वहि अभुक्ष्महि।

- भोजयते बुभुक्षते भुञ्जानः बुभुक्षमाणः (अन्यत् २६५ वत्)।

२६७. विद - विचारणे ஆராய, புரிந்துகொள்ள (सक अनि आ)

लट् - विन्त्ते विन्दाते विन्दते। विन्त्से विन्दाथे विन्द्ध्वे। विन्दे विन्द्वहे विन्द्महे।

लङ् - अविन्त अविन्दाताम् अविन्दत। अविन्त्थाः अविन्दाथाम् अविन्द्ध्वम्। अविन्दि अविन्द्वहि अविन्द्महि।

लोट् - विन्त्ताम् विन्दाताम् विन्दताम्। विन्त्स्व विन्दाथाम् विन्द्ध्वम्। विनदै विनदावहै विनदामहै।

विधिलिङ् - विन्दीत विन्दीयाताम् विन्दीरन्। विन्दीथाः विन्दीयाथाम् विन्दीध्वम्। विन्दीय विन्दीवहि विन्दीमहि।

लिट् - विविदे विविदाते विविदिरे। विविदिषे विविदाथे विविदिध्वे। विविदे विविदिवहे विविदिमहे।

वेत्ता वेत्स्यते अवेत्स्यत।

आशीर्लिङ् - वित्सीष्ट वित्सीयास्ताम् वित्सीरन् । वित्सीष्ठाः वित्सीयास्थाम् वित्सीध्वम् । वित्सीय वित्सीवहि वित्सीमहि ।

लुङ् - अवित्त अवित्साताम् अवित्सत । अवित्थाः अवित्साथाम् अविद्ध्वम् । अवित्सि अवित्स्वहि अवित्स्महि ।

- विद्यते वेदयति-ते विवित्सते

- वित्त्वा-संविद्य वेत्तुं विन्न-वित्त विन्नवत्-वित्तवत् विन्दानः विवित्समानः वेदनं वेदकः वेत्तव्य वेद्य वेदनीय वेत्तृ विवित्सा विवित्सुः ।

२६८. शिष्लृ (शिष) विशेषणे சிறக்கச் செய்ய
(सक-अनि-प) (प्रायेण विपूर्वः)

लट् - शिनष्टि शिंष्टः शिंषन्ति । शिनक्षि शिंष्ठः शिंष्ठ । शिनष्मि शिंष्वः शिंष्मः ।

लङ् - अशिनट् अशिंष्टाम् अशिंषन् । अशिनट् अशिंष्टम् अशिंष्ट । अशिनषम् अशिंष्व अशिंष्म ।

लोट् - शिनष्टु शिंष्टाम् शिंषन्तु । शिण्ढि शिंष्टम् शिंष्ट । शिनषाणि शिनषाव शिनषाम ।

विधिलिङ् - शिंष्यात् शिंष्याताम् शिंष्युः । शिंष्याः शिंष्यातम् शिंष्यात । शिंष्याम् शिंष्याव शिंष्याम ।

लिट् - शिशेष शिशिषतुः शिशिषुः । शिशेषिथ शिशिषथुः शिशिष । शिशेष शिशिषिव शिशिषिम ।

शेष्टा शेक्ष्यति अशेक्ष्यत् शिष्यात् अशिषत्

- शिष्यते शेषयति शिशिक्षति

- शिष्ट्वा विशिष्य शेष्टुं शिष्टवत् शिंषत् शिशिक्षत् शेषणं शेषकः शेष्टव्य शेष्य शेषणीय शेष्टृ शिशिक्षा शिशिक्षुः ।

- विशेषणं शिष्टिः विशेषः शेषः विशिष्टः ।

२६९. हिसि (हिंस) हिंसायां துன்புறுத்த (सक सेट् प)

लट् - हिनस्ति हिंस्तः हिंसन्ति । हिनस्सि हिंस्थः हिंस्थ । हिनस्मि हिंस्वः हिंस्मः ।

लङ् - अहिनत् अहिंस्ताम् अहिंसन् । अहिनः-अहिनत् अहिंस्तम् अहिंस्त । अहिनसम् अहिंस्व अहिंस्म ।

लोट् - हिनस्तु हिंस्ताम् हिंसन्तु । हिन्धि हिंस्तम् हिंस्त । हिनसानि हिनसाव हिनसाम ।

विधिलिङ् - हिंस्यात् हिंस्याताम् हिंस्युः । हिंस्याः हिंस्यातम् हिंस्यात । हिंस्याम् हिंस्याव हिंस्याम ।

लिट् - जिहिंस जिहिंसतुः जिहिंसुः । जिहिंसिथ जिहिंसथुः जिहिंस । जिहिंस जिहिंसिव जिहिंसिम ।

हिंसिता हिंसिष्यति अहिंसिष्यत् हिंस्यात् ।

लुङ् - अहिंसीत् अहिंसीष्टाम् अहिंसिषुः । अहिंसीः अहिंसिष्टम् अहिंसिष्ट । अहिंसिषम् अहिंसिष्व अहिंसिष्म ।

- हिंस्यते हिंसयति-ते जिहिंसिषति

- हिंसित्वा प्रहिंस्य हिंसितुं हिंसित हिंसितवत् हिंसत् जिहिंसिषत् हिंसनं हिंसकः हिंसितव्य हिंस्य हिंसनीय हिंसितृ जिहिंसिषा जिहिंसिषुः ।

उविकरणम् - तनादयः (८)

२७०.तनु विस्तारे விரிவாக்க

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - लट् - तनोति तनुतः तन्वन्ति । तनोषि तनुथः तनुथ । तनोमि तनुवः-तन्वः तनुमः-तन्मः ।

लङ् - अतनोत् अतनुताम् अतन्वन् । अतनोः अतनुतम् अतनुत । अतनवम् अतनुव-अतन्व अतनुम-अतन्म ।

लोट् - तनोतु-तनुतात् तनुताम् तन्वन्तु । तनु-तनुतात् तनुतम् तनुत । तनवानि तनवाव तनवाम ।

विधिलिङ् - तनुयात् तनुयाताम् तनुयुः । तनुयाः तनुयातम् तनुयात । तनुयाम् तनुयाव तनुयाम ।

लिट् - ततान तेनतुः तेनुः । तेनिथ तेनथुः तेन । ततान-ततन तेनिव तेनिम ।

तनिता तनिष्यति अतनिष्यत् तन्यात्

लुङ् - अतानीत् अतानिष्टाम् अतानिषुः । अतानीः अतानिष्टम् अतानिष्ट । अतानिषम् अतानिष्व अतानिष्म । (अथवा) अतनीत् अतनिष्टाम् अतनिषुः । अतनीः अतनिष्टम् अतनिष्ट । अतनिषम् अतनिष्व अतनिष्म ।

आत्मनेपदे - लट् - तनुते तन्वाते तन्वते । तनुषे तन्वाथे तनुध्वे । तन्वे तनुवहे-तन्वहे तनुमहे-तन्महे ।

लङ् - अतनुत अतन्वाताम् अतन्वत । अतनुथाः अतन्वाथाम् अतनुध्वम् । अतन्वि अतनुवहि-अतन्वहि अतनुमहि-अतन्महि ।

लोट् - तनुताम् तन्वाताम् तन्वताम्। तनुष्व तन्वाथाम् तनुध्वम्। तनवै तनवावहै तनवामहै।

विधिलिङ् - तन्वीत तन्वीयाताम् तन्वीरन्। तन्वीथाः तन्वीयाथाम् तन्वीध्वम्। तन्वीय तन्वीवहि तन्वीमहि।

लिट् - तेने तेनाते तेनिरे। तेनिषे तेनाथे तेनिध्वे। तेने तेनिवहे तेनिमहे।

तनिता तनिष्यते अतनिष्यत तनिषीष्ट।

लुङ् - अतत-अतनिष्ट अतनिषाताम् अतनिषत। अतथाः-अतनिष्ठाः अतनिषाथाम् अतनिढ्वम्। अतनिषि अतनिष्वहि अतनिष्महि।

- तन्यते तानयति-ते तितनिषति-ते तितंसति-ते

- तनित्वा-तत्त्वा वितत्य तनितुं तत तत‌वत् तन्वत् तन्वान तितनिषत् तितनिषमाण तननं तानकः तनितव्य तान्य तननीय तनितृ तितनिषा तितनिषुः

- ततिः तानः पुरीतत् विततिः सन्ततिः तन्द्रिः (புத்தி) तनुः तन्तुः तातः तनयः तन्यं तितउः சல்லடை वितानं

अवतनोति மூடுகிறான் தளர்த்துகிறான். आतनोति उत्तनोति प्रतनोति விரிவாக்குகிறான் वितनोति இழுத்து விரிக்கிறான், எழுதுகிறான், அமைக்கிறான். सन्तनोति தொடர்ந்து செய்கிறான்.

२७१. डुकृञ् (कृ) करणे செய்ய

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - लट् - करोति कुरुतः कुर्वन्ति। करोषि कुरुथः कुरुथ। करोमि कुर्वः कुर्मः।

लङ् - अकरोत् अकुरुताम् अकुर्वन्। अकरोः अकुरुतम् अकुरुत। अकरवम् अकुर्व अकुर्म।

लोट् - करोतु कुरुताम् कुर्वन्तु । कुरु कुरुतम् कुरुत । करवाणि करवाव करवाम ।

विधिलिङ् - कुर्यात् कुर्याताम् कुर्युः । कुर्याः कुर्यातम् कुर्यात । कुर्याम् कुर्याव कुर्याम ।

लिट् - चकार चक्रतुः चक्रुः । चकर्थ चक्रथुः चक्र । चकार-चकर चकृव चकृम ।

कर्ता करिष्यति अकरिष्यत् क्रियात् अकार्षीत् ।

आत्मनेपदे - लटि - कुरुते कुर्वाते कुर्वते । कुरुषे कुर्वाथे कुरुध्वे । कुर्वे कुर्वहे कुर्महे ।

लङ् - अकुरुत अकुर्वाताम् अकुर्वत । अकुरुथाः अकुर्वाथाम् अकुरुध्वम् । अकुर्वि अकुर्वहि अकुर्महि ।

लोट् - कुरुताम् कुर्वाताम् कुर्वताम् । कुरुष्व कुर्वाथाम् कुरुध्वम् । करवै करवावहै करवामहै ।

विधिलिङ् - कुर्वीत कुर्वीयाताम् कुर्वीरन् । कुर्वीथाः कुर्वीयाथाम् कुर्वीध्वम् । कुर्वीय कुर्वीवहि कुर्वीमहि ।

लिट् - चक्रे चक्राते चक्रिरे । चकृषे चक्राथे चकृढ्वे । चक्रे चकृवहे चकृमहे ।

कर्ता करिष्यते अकरिष्यत कृषीष्ट ।

लुङ् - अकृत अकृषाताम् अकृषत । अकृथाः अकृषाथाम् अकृढ्वम् । अकृषि अकृष्वहि अकृष्महि ।

- क्रियते कारयति-ते चिकीर्षति-ते

- कृत्वा अधिकृत्य कर्तुं कृत कृतवत् कुर्वन् कुर्वाणः चिकीर्षत् चिकीर्षमाण करणं कारकः कर्तव्य कार्य करणीय चिकीर्षा चिकीर्षुः ।

- कृतिः कारः उपकारः परिष्कारः निष्कृतिः सुकृत् सुकृतं किङ्करः तस्करः अगदङ्कारः शङ्करः दिवाकरः बहुकृत्वः सहकृत्वा *(உதவுபவன்)* सहकृत्वरी (स्त्री) विश्वकर्मा कारिका प्रकारः प्राकारः चक्रं आकरः आकारः कृत्रिमं क्रिया कृत्या करणं कारुः क्रतुः करेणुः कर्म ।

अङ्गीकरोति *ஏற்கிறுன்* अतिकरोति *மிகையாகச் செய்கிறுன்* अधिकरोति *உரிமை பெறுகிறுன், அதிகாரம் பெறுகிறுன்.* अनुकरोति *முன்னுள்ளபடி செய்கிறுன்.* अपकरोति *கேடு செய்கிறுன்.* अपाकरोति *அப்புறப்படுத்துகிறுன்.* अभ्यन्तरी करोति - *நட்புடன் இடையில் புகுகிறுன்.* आकारयति *கூப்பிடுகிறுன்* आविष्करोति *புலப்படுகிறுன்.* उपकरोति *உதவுகிறுன்* उपाकरोति *சடங்கு செய்கிறுன்.* उररीकरोति *ஊர்ஜிதம் செய்கிறுன். உரிமை ஏற்கிறுன்.* तिरस्करोति *மறைக்கிறுன்.* त्वंकरोति *இழித்துப் பேசுகிறுன்.* प्रदक्षिणीकरोति *வலமாகச் செய்கிறுன்.* दुष्करोति *தவருகச் செய்கிறுன்.* धिक् करोति *சீ என இழித்துக் கூறுகிறுன்.* निकरोति *புண்படுத்துகிறுன் தவறு செய்கிறுன்* निष्करोति *அகற்றுகிறுன்.* निराकरोति *மறுக்கிறுன்.* न्यक्करोति *தாழ்த்திப் பேசுகிறுன்.* पराकरोति *மறுக்கிறுன்.* परिकरोति *சுற்றி நிற்கிறுன்* परिष्करोति *அலங்கரிக்கிறுன்* पुरस्करोति *முன்வைக்கிறுன்.* प्रकरोति *துவங்குகிறுன் வரிசை அமைக்கிறுன்.* प्रतिकरोति *எதிராக நடக்கிறுன் திருப்பித் தருகிறுன். உதவியதற்கு மாற்றுதவி செய்கிறுன்.* प्रमाणीकरोति *நம்புகிறுன். சான்று காட்டுகிறுன்.* प्रादुष्करोति *வெளிப்படுத்துகிறுன் புதிதாகக் காட்டுகிறுன்.* प्रत्युपकरोति *பிரதி உபகாரம் செய்கிறுன்.* विकरोति *மாற்றுகிறுன்,*

மாறுகிறான் विप्रकरोति துன்புறுத்துகிறான், நோகச் செய்கிறான். व्याकरोति விளக்குகிறான். பிரித்துப்பிரித்து விளக்குகிறான், संस्करोति தூய்மைப்படுத்துகிறான் அழகூட்டுகிறான் சிறப்பிக்கிறான். साचीकरोति திரும்பி நிற்கிறான், கேள்விக்குறியுடன் நோக்குகிறான்.

२७२. मनु (मन) अवबोधने உணர
(सक सेट आ)

लट् - मनुते मन्वाते मन्वते। मनुषे मन्वाथे मनुध्वे। मन्वे मन्वहे-मनुवहे मन्महे-मनुमहे।

लङ् - अमनुत अमन्वाताम् अमन्वत। अमनुथाः अमन्वाथाम् अमनुध्वम्। अमन्वि अमन्वहि-अमनुवहि अमन्महि-अमनुमहि।

लोट् - मनुताम् मन्वाताम् मन्वताम्। मनुष्व मन्वाथाम् मनुध्वम्। मनवै मनवावहै मनवामहै।

विधिलिङ् - मन्वीत मन्वीयाताम् मन्वीरन्। मन्वीथाः मन्वीयाथाम् मन्वीध्वम्। मन्वीय मन्वीवहि मन्वीमहि।

लिट् - मेने मेनाते मेनिरे। मेनिषे मेनाथे मेनिध्वे। मेने मेनिवहे मेनिमहे।

मनिता मनिष्यते अमनिष्यत मनिषीष्ट

लुङ् - अमनिष्ट-अमत अमनिषाताम् अमनिषत। अमनिष्ठाः-अमथाः अमनिषाथाम् अमनिढ्वम्। अमनिषि अमनिष्वहि अमनिष्महि।

- मन्यते मानयति-ते मिमनिषते

- मनित्वा-मत्वा संमत्य मन्तुं मत-मनित मतवत् मनितवत् मन्वानः मिमनिषमाणः मननं मानकः मन्तव्य मान्य मननीय मनितृ मिमनिषा मिमनिषुः

श्नाविकरणम् - क्र्यादयः ९

२७३. डु क्रीञ् द्रव्यविनिमये વાંગક

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे लट् - क्रीणाति क्रीणीतः क्रीणन्ति । क्रीणासि क्रीणीथः क्रीणीथ । क्रीणामि क्रीणीवः क्रीणीमः ।

लङ् - अक्रीणात् अक्रीणीताम् अक्रीणन् । अक्रीणाः अक्रीणीतम् अक्रीणीत । अक्रीणाम् अक्रीणीव अक्रीणीम ।

लोट् - क्रीणातु क्रीणीताम् क्रीणन्तु । क्रीणीहि क्रीणीतम् क्रीणीत । क्रीणानि क्रीणाव क्रीणाम ।

विधिलिङ् - क्रीणीयात् क्रीणीयाताम् क्रीणीयुः । क्रीणीयाः क्रीणीयातम् क्रीणीयात । क्रीणीयाम् क्रीणीयाव क्रीणीयाम ।

लिट् - चिक्राय चिक्रियतुः चिक्रियुः । चिक्रयिथ-चिक्रेथ चिक्रियथुः चिक्रिय । चिक्राय-चिक्रय चिक्रियिव चिक्रियिम ।

क्रेता क्रेष्यति अक्रेष्यत् क्रीयात् ।

लुङ् - अक्रैषीत् अक्रैष्टाम् अक्रैषुः । अक्रैषीः अक्रैष्टम् अक्रैष्ट । अक्रैषम् अक्रैष्व अक्रैष्म ।

आत्मनेपदे - **लट्** - क्रीणीते क्रीणाते क्रीणते । क्रीणीषे क्रीणाथे क्रीणीध्वे । क्रीणे क्रीणीवहे क्रीणीमहे ।

लङ् - अक्रीणीत अक्रीणाताम् अक्रीणत । अक्रीणीथाः अक्रीणाथाम् अक्रीणीध्वम् । अक्रीणि अक्रीणीवहि अक्रीणीमहि ।

लोट् - क्रीणीताम् क्रीणाताम् क्रीणताम् । क्रीणीष्व क्रीणाथाम् क्रीणीध्वम् । क्रीणै क्रीणावहै क्रीणामहै ।

विधिलिङ् - क्रीणीत क्रीणीयातां क्रीणीरन्। क्रीणीथाः क्रीणीयाथां क्रीणीध्वं। क्रीणीय क्रीणीवहि क्रीणीमहि।

लिट् - चिक्रिये चिक्रियाते चिक्रियिरे। चिक्रियिषे चिक्रियाथे चिक्रियिढ्वे-ध्वे। चिक्रिये चिक्रियिवहे चिक्रियिमहे।

क्रेता क्रेष्यते अक्रेष्यत क्रेषीष्ट।

लुङ् - अक्रेष्ट अक्रेषाताम् अक्रेषत। अक्रेष्ठाः अक्रेषाथाम् अक्रेढ्वम्। अक्रेषि अक्रेष्वहि अक्रेष्महि।

- क्रीयते क्रापयति-ते चिक्रीषति-ते

- क्रीत्वा विक्रीय क्रेतुं क्रीत क्रीतवत् क्रीणत् क्रीणान चिक्रीषत् चिक्रीषमाण क्रयणं क्रायकः क्रेतव्य क्रय्य-क्रेय क्रयणीय क्रेतृ चिक्रीषा चिक्रीषुः

- क्रयः क्रीतिः विक्रयी निष्क्रयः निष्कृतिः *மீட்பது* अवक्रयः *வரி* क्रयिक : *விற்பனைப் பொருள் சேமிப்பாளர்.*

- आक्रीणाति *(விலைக்கு) வாங்குகிறான்* विक्रीणीते *விற்கிறான்.* परिक्रीणीते *வாங்குகிறான்.* निष्क्रीणीते *மீட்கிறான்.*

२७४. अश - भोजने உணவேற்க
(सक-सेट्-प)

लट् - अश्नाति अश्नीतः अश्नन्ति। अश्नासि अश्नीथः अश्नीथ। अश्नामि अश्नीवः अश्नीमः।

लङ् - आश्नात् आश्नीताम् आश्नन्। आश्नाः आश्नीतम् आश्नीत। आश्नाम् आश्नीव आश्नीम।

लोट् - अश्नातु-अश्नीतात् अश्नीताम् अश्नन्तु। अशान-अश्नीतात् अश्नीतम् अश्नीत। अश्नानि अश्नाव अश्नाम।

विधिलिङ् - अश्नीयात् अश्नीयाताम् अश्नीयुः । अश्नीयाः अश्नीयातम् अश्नीयात । अश्नीयाम् अश्नीयाव अश्नीयाम ।

लिट् - आश आशतुः आशुः । आशिथ आशथुः आश । आश आशिव आशिम ।

अशिता अशिष्यति आशिष्यत् अश्यात् ।

लुङ् - आशीत् आशिष्टाम् आशिषुः । आशीः आशिष्टम् आशिष्ट । आशिषम् आशिष्व आशिष्म ।

- अश्यते आशयति अशिशिषति

- अशित्वा प्राश्य अशित अशितुं अशितवत् अश्नत् अशिशिषत् अशनं आशकः अशितव्य आश्य अशनीय अशितृ अशिशिषा अशिशिषुः ।

प्राश्नाति *குடிக்கிறான்.* समश्नाति *சாப்பிடுகிறான் ருசி பார்க்கிறான்* अष्टिः आशः अशनाया ।

२७९. ग्रह - उपादाने எடுக்க

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - लट् - गृह्णाति गृह्णीतः गृह्णन्ति । गृह्णासि गृह्णीथः गृह्णीथ । गृह्णामि गृह्णीवः गृह्णीमः ।

लङ् - अगृह्णात् अगृह्णीताम् अगृह्णन् । अगृह्णाः अगृह्णीतम् अगृह्णीत । अगृह्णाम् अगृह्णीव अगृह्णीम ।

लोट् - गृह्णातु-गृह्णीतात् गृह्णीताम् गृह्णन्तु । गृहाण-गृह्णीतात् गृह्णीतम् गृह्णीत । गृह्णानि गृह्णाव गृह्णाम ।

विधिलिङ् - गृह्णीयात् गृह्णीयाताम् गृह्णीयुः । गृह्णीयाः गृह्णीयातम् गृह्णीयात । गृह्णीयाम् गृह्णीयाव गृह्णीयाम ।

लिट् - जग्राह जगृहतुः जगृहुः। जग्रहिथ जगृहथुः जगृह। जग्राह-जग्रह जगृहिव जगृहिम।

ग्रहीता ग्रहीष्यति अग्रहीष्यत् गृह्यात् अग्रहीत्

आत्मनेपदे - **लट्** - गृह्णीते गृह्णाते गृह्णते। गृह्णीषे गृह्णाथे गृह्णीध्वे। गृह्णे गृह्णीवहे गृह्णीमहे।

लङ् - अगृह्णीत अगृह्णाताम् अगृह्णत। अगृह्णीथाः अगृह्णाथाम् अगृह्णीध्वम्। अगृह्णि अगृह्णीवहि अगृह्णीमहि।

लोट् - गृह्णीताम् गृह्णीताम् गृह्णताम्। गृह्णीष्व गृह्णाथाम् गृह्णीध्वम्। गृह्णै गृह्णावहै गृह्णामहै।

विधिलिङ् - गृह्णीत गृह्णीयाताम् गृह्णीरन्। गृह्णीथाः गृह्णीयाथाम् गृह्णीध्वम्। गृह्णीय गृह्णीवहि गृह्णीमहि।

लिट् - जगृहे जगृहाते जगृहिरे। जगृहिषे जगृहाथे जगृहिढ्वे-ध्वे। जगृहे जगृहिवहे जगृहिमहे।

- ग्रहीता ग्रहीष्यते अग्रहीष्यत

आशीर्लिङ् - ग्रहीषीष्ट ग्रहीषीयास्ताम् ग्रहीषीरन्। ग्रहीषीष्ठाः ग्रहीषीयास्थाम् ग्रहीषीढ्वं-ध्वं। ग्रहीषीय ग्रहीषीवहि ग्रहीषीमहि।

लुङ् - अग्रहीष्ट अग्रहीषाताम् अग्रहीषत। अग्रहीष्ठाः अग्रहीषाथाम् अग्रहीढ्वं-ध्वं। अग्रहीषि अग्रहीष्वहि अग्रहीष्महि।

- गृह्यते ग्राहयति-ते जिघृक्षति-ते

- गृहीत्वा निगृह्य ग्रहीतुं गृहीत गृहीतवत् गृह्णत् गृह्णान जिघृक्षत् जिघृक्षमाण ग्रहणं ग्राहकः ग्रहीतव्य ग्राह्य ग्रहणीय ग्रहीतृ जिघृक्षा जिघृक्षुः।

ग्रहः गृहीती ग्राही ग्राहः ग्रहः गृहं गृहाः फलेग्रहिः प्रगृह्यं आग्रहः निग्रहः अवग्रहः (पदस्य) परिग्रहः *மனைவி* प्रग्रहः *கடிவாளம்* ग्लहः *பந்தயம்* निगृहीतिः जीवग्राहं

- अनुगृह्णाति *பரிவு காட்டுகிறான்.* अपगृह्णाति *அகற்றுகிறான்* आगृह्णाति *பிடிவாதம் பிடிக்கிறான்.* अवगृह्णाति *எதிர்க்கிறான்.* उद्गृह्णाति *தூக்குகிறான்.* उपगृह्णाति *தனதாக்குகிறான்.* निगृह्णाति *அடக்குகிறான்.* परिगृह्णाति *அணைக்கிறான், மணக்கிறான், தனதாக்கி ஏற்கிறான்.* प्रतिगृह्णाति *கொடுப்பதை ஏற்கிறான்.* विगृह्णाति *சண்டையிடுகிறான்.* संगृह्णाति *சேமிக்கிறான் கொடுப்பதை அன்புடன் ஏற்கிறான், அடக்குகிறான் சுருக்கிக் கொள்கிறான். தளர்த்துகிறான்.*

२७६. ज्ञा अवबोधने அறிய

(सक अनि प आ)

परस्मैपदे - लट् - जानाति जानीतः जानन्ति । जानासि जानीथः जानीथ । जानामि जानीवः जानीमः ।

लङ् - अजानात् अजानीताम् अजानन् । अजानाः अजानीतम् अजानीत । अजानाम् अजानीव अजानीम ।

लोट् - जानातु जानीताम् जानन्तु । जानीहि जानीतम् जानीत । जानानि जानाव जानाम ।

विधिलिङ् - जानीयात् जानीयाताम् जानीयुः । जानीयाः जानीयातम् जानीयात । जानीयाम् जानीयाव जानीयाम ।

लिट् - जज्ञौ जज्ञतुः जज्ञुः । जज्ञिथ-जज्ञाथ जज्ञथुः जज्ञ । जज्ञौ जज्ञिव जज्ञिम ।

ज्ञाता ज्ञास्यति अज्ञास्यत् ज्ञायात् अज्ञासीत् ।

आत्मनेपदे - लट् - जानीते जानाते जानते। जानीषे जानाथे जानीध्वे। जाने जानीवहे जानीमहे।

लङ् - अजानीत अजानाताम् अजानत। अजानीथाः अजानाथाम् अजानीध्वम्। अजानि अजानीवहि अजानीमहि।

लोट् - जानीताम् जानाताम् जानताम्। जानीष्व जानाथाम् जानीध्वम्। जानै जानावहै जानामहै।

विधिलिङ् - जानीत जानीयाताम् जानीरन्। जानीथाः जानीयाथाम् जानीध्वम्। जानीय जानीवहि जानीमहि।

लिट् - जज्ञे जज्ञाते जज्ञिरे। जज्ञिषे जज्ञाथे जज्ञिध्वे। जज्ञे जज्ञिवहे जज्ञिमहे।

ज्ञाता ज्ञास्यते अज्ञास्यत ज्ञासीष्ट अज्ञासिष्ट।

- ज्ञायते ज्ञापयति-ते जिज्ञासति-ते

- ज्ञात्वा विज्ञाय ज्ञातुं ज्ञात ज्ञातवत् जानत् जिज्ञासत् ज्ञानं ज्ञापकः ज्ञायकः जानानः जिज्ञासमानः ज्ञातव्य ज्ञेय ज्ञानीय ज्ञातृ जिज्ञासा जिज्ञासुः।

- ज्ञः अभिज्ञः आज्ञा प्रज्ञानं विज्ञानं विज्ञानं उपज्ञा संज्ञा अनुज्ञा ज्ञातिः।

- अनुजानाति *அனுமதிக்கிறான்.* अपजानाति *மறைக்கிறான் மறுக்கிறான்,* अवजानाति *அவமதிக்கிறான்* परिजानाति *அறிமுகப்படுத்துகிறான்.* प्रतिजानाति *உறுதிமொழி கூறுகிறான்.* विजानाति *நன்கு அறிகிறான்.* सञ्जानीते *ஒத்துக் கொள்கிறான்.*

२७७. धूञ् (कंपने) ஆட்ட, குலுக்க
(सक वेट् प आ)

लट् - धुनाति धुनीतः धुनन्ति। धुनासि धुनीथः धुनीथ। धुनामि धुनीवः धुनीमः।

लङ् - अधुनात् अधुनीताम् अधुनन्। अधुनाः अधुनीतम् अधुनीत। अधुनाम् अधुनीव अधुनीम।

लोट् - धुनातु-धुनीतात् धुनीताम् धुनन्तु। धुनीहि-धुनीतात् धुनीतम् धुनीत। धुनानि धुनाव धुनाम।

विधिलिङ् - धुनीयात् धुनीयाताम् धुनीयुः। धुनीयाः धुनीयातम् धुनीयात। धुनीयाम् धुनीयाव धुनीयाम।

लिट् - दुधाव दुधुवतुः दुधुवुः। दुधविथ-दुधोथ दुधुवथुः दुधुव। दुधाव-दुधव दुधुविव दुधुविम।

धोता - धविता धोष्यति-धविष्यति अधोष्यत्-अधविष्यत् धूयात् अधावीत्

आत्मने पदे - लट् - धुनीते धुनाते धुनते। धुनीषे धुनाथे धुनीध्वे। धुने धुनीवहे धुनीमहे।

लङ् - अधुनीत अधुनाताम् अधुनत। अधुनीथाः अधुनाथाम् अधुनीध्वम्। अधुनि अधुनीवहि अधुनीमहि।

लोट् - धुनीयतां धुनाताम् धुनताम्। धुनीष्व धुनाथाम् धुनीध्वम्। धुनै धुनावहै धुनामहै।

विधिलिङ् - धुनीत धुनीयाताम् धुनीरन्। धुनीथाः धुनीयाथाम् धुनीध्वं। धुनीय धुनीवहि धुनीमहि।

लिट् - दुधुवे दुधुवाते दुधुविरे। दुधुविषे दुधुवाथे दुधुविढ्वे-ध्वे। दुधुवे दुधुविवहे दुधुविमहे।

धविता-धोता धविष्यते-धोष्यते अधविष्यत-अधोष्यत धविषीष्ट-धोषीष्ट अधविष्ट-अधोष्ट

- धूयते धावयति दुधूषति-ते

- धूत्वा विधूय धोतुं-धवितुं धूत धूतवत् धुनत् धुनान दुधूषत् दुधूषमाण धवनं धावकः धोतव्य-धवितव्य धव्य धवनीय धोतृ-धवितृ दुधूषा दुधूषुः धूनिः धूतिः

२७८. पूञ् पवने தூய்மைப்படுத்த
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - **लट्** - पुनाति पुनीतः पुनन्ति। पुनासि पुनीथः पुनीथ। पुनामि पुनीवः पुनीमः।

लङ् - अपुनात् अपुनीताम् अपुनन्। अपुनाः अपुनीतम् अपुनीत। अपुनाम् अपुनीव अपुनीम।

लोट् - पुनातु-पुनीतात् पुनीताम् पुनन्तु। पुनीहि-पुनीतात् पुनीतम् पुनीत। पुनानि पुनाव पुनाम।

विधिलिङ् - पुनीयात् पुनीयाताम् पुनीयुः। पुनीयाः पुनीयातम् पुनीयात। पुनीयाम् पुनीयाव पुनीयाम।

लिट् - पुपाव पुपुवतुः पुपुवुः। पुपुविथ पुपुवथुः पुपुव। पुपाव-पुपव पुपुविव पुपुविम।

पविता पविष्यति अपविष्यत् पूयात् अपावीत्।

आत्मनेपदे - **लट्** - पुनीते पुनाते पुनते। पुनीषे पुनाथे पुनीध्वे। पुने पुनीवहे पुनीमहे।

लङ् - अपुनीत अपुनाताम् अपुनत। अपुनीथाः अपुनाथाम् अपुनीध्वम्। अपुनि अपुनीवहि अपुनीमहि।

लोट् - पुनीताम् पुनाताम् पुनताम्। पुनीष्व पुनाथाम् पुनीध्वम्। पुनै पुनावहै पुनामहै।

विधिलिङ् - पुनीत पुनीयाताम् पुनीरन्। पुनीथाः पुनीयाथाम् पुनीध्वम्। पुनीय पुनीवहि पुनीमहि।

लिट् - पुपुवे पुपुवाते पुपुविरे। पुपुविषे पुपुवाथे पुपुविढ्वे-ध्वे। पुपुवे पुपुविवहे पुपुविमहे।

पविता पविष्यते अपविष्यत पविषीष्ट अपविष्ट

- पूयते पावयति-ते पुपूषति-ते

- पूत्वा-पवित्वा प्रपूय पवितुं पूत पूतवत् पुनत् पुनानः पुपूषत् पुपूषिषमाण पवनं पावकः पवितव्य पव्य पवनीय पवितृ पुपूषा पुपूषुः

- पूतिः पवनः पावकः निष्पावः *முறம் - அவரை* पुण्यं पुत्रः पविः पूगः *கூட்டம்* पोतः *குடம் நெருப்பு.*

२७९. प्रीञ् तर्पणे कान्तौ च மகிழ்விக்க, மகிழ விரும்ப (सक अनि प आ)

परस्मैपदे - लट् - प्रीणाति प्रीणीतः प्रीणन्ति। प्रीणासि प्रीणीथः प्रीणीथ। प्रीणामि प्रीणीवः प्रीणीमः।

लङ् - अप्रीणात् अप्रीणीताम् अप्रीणन्। अप्रीणाः अप्रीणीतम् अप्रीणीत। अप्रीणाम् अप्रीणीव अप्रीणीम।

लोट् - प्रीणातु-प्रीणीतात् प्रीणीताम् प्रीणन्तु। प्रीणीहि-प्रीणीतात् प्रीणीतम् प्रीणीत। प्रीणानि प्रीणाव प्रीणाम।

विधिलिङ् - प्रीणीयात् प्रीणीयाताम् प्रीणीयुः। प्रीणीयाः प्रीणीयातम् प्रीणीयात। प्रीणीयाम् प्रीणीयाव प्रीणीयाम।

लिट् - पिप्राय पिप्रियतुः पिप्रियुः। पिप्रयिथ-पिप्रेथ पिप्रियथुः पिप्रिय। पिप्राय-पिप्रिय पिप्रियिव पिप्रियिम।

प्रेता प्रेष्यति अप्रेष्यत् प्रीयात् अप्रैषीत्

आत्मनेपदे - लट् - प्रीणीते प्रीणाते प्रीणते। प्रीणीषे प्रीणाथे प्रीणीध्वे। प्रीणे प्रीणीवहे प्रीणीमहे।

लङ् - अप्रीणीत अप्रीणाताम् अप्रीणत। अप्रीणीथाः अप्रीणाथाम् अप्रीणीध्वम्। अप्रीणि अप्रीणीवहि अप्रीणीमहि।

लोट् - प्रीणीताम् प्रीणाताम् प्रीणताम्। प्रीणीष्व प्रीणाथाम् प्रीणीध्वम्। प्रीणै प्रीणावहै प्रीणामहै।

विधिलिङ् - प्रीणीत प्रीणीयाताम् प्रीणीरन्। प्रीणीथाः प्रीणीयाथाम् प्रीणीध्वम्। प्रीणीय प्रीणीवहि प्रीणीमहि।

लिट् - पिप्रिये पिप्रियाते पिप्रियिरे। पिप्रियिषे पिप्रियाथे पिप्रियिढ्वे-ध्वे। पिप्रिये पिप्रियिवहे पिप्रियिमहे।

प्रेता प्रेष्यते अप्रेष्यत प्रेषीष्ट।

लुङ् - अप्रेष्ट अप्रेषातां अप्रेषत। अप्रेष्ठाः अप्रेषातां अप्रेढ्वं। अप्रेषि अप्रेष्वहि अप्रेष्महि।

- प्रीयते प्रीणयति-ते पिप्रीषति-ते

- प्रीत्वा विप्रीय प्रेतुं प्रीत प्रीतवत् प्रीणत् प्रीणान पिप्रीषत् पिप्रीषमाण प्रयणं प्रायकः प्रेतव्य प्रेय प्रीतव्य प्रेतृ पिप्रीषा पिप्रीषुः

- प्रियं प्रीतिः

२८०. मुष स्तेये திருட

(सक सेट् प)

लट् - मुष्णाति मुष्णीतः मुष्णन्ति । मुष्णासि मुष्णीथः मुष्णीथ । मुष्णामि मुष्णीवः मुष्णीमः ।

लङ् - अमुष्णात् अमुष्णीताम् अमुष्णन् । अमुष्णाः अमुष्णीतम् अमुष्णीत । अमुष्णाम् अमुष्णीव अमुष्णीम ।

लोट् - मुष्णातु-मुष्णीतात् मुष्णीताम् मुष्णन्तु । मुषाण-मुष्णीतात् मुष्णीतम् मुष्णीत । मुष्णानि मुष्णाव मुष्णाम ।

विधिलिङ् - मुष्णीयात् मुष्णीयाताम् मुष्णीयुः । मुष्णीयाः मुष्णीयातम् मुष्णीयात । मुष्णीयाम् मुष्णीयाव मुष्णीयाम ।

लिट् - मुमोष मुमुषतुः मुमुषुः । मुमोषिथ मुमुषथुः मुमुष । मुमोष मुमुषिव मुमुषिम ।

मोषिता मोषिष्यति अमोषिष्यत् मुष्यात् अमोषीत्

- मुष्यते मोषयति मुमुषिषति

- मुषित्वा प्रमुष्य मोषितुं मुष्ट मुष्टवत् मुष्णत् मुमुषिषत् मोषणं मोषकः मोषितव्य मोष्य मोषणीय मुषितृ

- मुष्टिः मोषः मूषकः मूषिकः मुष्कः *திருடன், ஆண்விதை.*

२८१. लूञ् छेदने கிள்ள, வெட்ட

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - लट् - लुनाति लुनीतः लुनन्ति । लुनासि लुनीथः लुनीथ । लुनामि लुनीवः लुनीमः ।

लङ् - अलुनात् अलुनीताम् अलुनन्। अलुनाः अलुनीतम् अलुनीत। अलुनाम् अलुनीव अलुनीम।

लोट् - लुनातु-लुनीतात् लुनीताम् लुनन्तु। लुनीहि-लुनीतात् लुनीतम् लुनीत। लुनानि लुनाव लुनाम।

विधिलिङ् - लुनीयात् लुनीयाताम् लुनीयुः । लुनीयाः लुनीयातम् लुनीयात। लुनीयाम् लुनीयाव लुनीयाम।

लिट् - लुलाव लुलुवतुः लुलुवुः। लुलुविथ लुलुवथुः लुलुव। लुलाव-लुलव लुलुविव लुलुविम।

लविता लविष्यति अलविष्यत् लूयात् अलावीत्।

आत्मनेपदे - **लट्** - लुनीते लुनाते लुनते। लुनीषे लुनाथे लुनीध्वे। लुने लुनीवहे लुनीमहे।

लङ् - अलुनीत अलुनाताम् अुलनत । अलुनीथाः अलुनाथाम् अलुनीध्वम्। अलुनि अलुनीवहि अलुनीमहि।

लोट् - लुनीताम् लुनाताम् लुनताम्। लुनीष्व लुनाथाम् लुनीध्वम्। लुनै लुनावहै लुनामहै।

विधिलिङ् - लुनीत लुनीयाताम् लुनीरन्। लुनीथाः लुनीयाथाम् लुनीध्वम्। लुनीय लुनीवहि लुनीमहि।

लिट् - लुलुवे लुलुवाते लुलुविरे। लुलुविषे लुलुवाथे लुलुविढ्वे-ध्वे। लुलुवे लुलुविवहे लुलुविमहे।

लविता लविष्यते अलविष्यत लविषीष्ट अलविष्ट।

- लूयते लावयति-ते लुलूषति-ते लूत्वा विलूय लवितुं लून लूनवत् लुनत् लुनान लुलूषत् लुलूषमाण लवनं लावकः लवितव्य लव्य लवनीय लवितृ लुलूषा लुलूषुः

- लूतिः लवित्रं लवः लवणः लोम लोत्रं உடல்.

णिजूविकरणम् - चुरादयः १०

२८२. चुर - स्तेये

(सक सेट् प आ)

लट् - चोरयति चोरयतः चोरयन्ति । चोरयसि चोरयथः चोरयथ । चोरयामि चोरयावः चोरयामः ।

लङ् - अचोरयत् अचोरयताम् अचोरयन् । अचोरयः अचोरयतं अचोरयत । अचोरयम् अचोरयाव अचोरयाम ।

लोट् - चोरयतु-चोरयतात् चोरयताम् चोरयन्तु । चोरय-चोरयतात् चोरयतम् चोरयत । चोरयाणि चोरयाव चोरयाम ।

विधिलिङ् - चोरयेत् चोरयेताम् चोरयेयुः । चोरयेः चोरयेतम् चोरयेत । चोरयेयम् चोरयेव चोरयेम ।

लिट् - चोरयामास चोरयामासतुः चोरयामासुः । चोरयामासिथ चोयामासथुः चोरयामास । चोरयामास चोरयामासिव चोरयामासिम ।

लुट् - चोरयिता चोरयितारौ चोरयितारः । चोरयितासि चोरयितास्थः चोरयितास्थ । चोरयितास्मि चोरयितास्वः चोरयितास्मः ।

लृट् - चोरयिष्यति चोरयिष्यतः चोरयिष्यन्ति । चोरयिष्यसि चोरयिष्यथः चोरयिष्यथ । चोरयिष्यामि चोरयिष्यावः चोरयिष्यामः ।

लृङ् - अचोरयिष्यत् अचोरयिष्यताम् अचोरयिष्यन् । अचोरयिष्यः अचोरयिष्यतम् अचोरयिष्यत । अचोरयिष्यम् अचोरयिष्याव अचोरयिष्याम ।

आशीर्लिङ् - चोर्यात् चोर्यास्ताम् चोर्यासुः । चोर्याः चोर्यास्तम् चोर्यास्त । चोर्यासम् चोर्यास्व चोर्यास्म ।

लुङ् - अचूचुरत् अचूचुरताम् अचूचुरन्। अचूचुरः अचूचुरतम् अचूचुरत। अचूचुरम् अचूचुराव अचूचुराम।

आत्मनेपदे - लट् - चोरयते चोरयेते चोरयन्ते। चोरयसे चोरयेथे चोरयध्वे। चोरये चोरयावहे चोरयामहे।

लङ् - अचोरयत अचोरयेताम् अचोरयन्त। अचोरयथाः अचोरयेथाम् अचोरयध्वम्। अचोरये अचोरयावहि अचोरयामहि।

लोट् - चोरयताम् चोरयेताम् चोरयन्ताम्। चोरयस्व चोरयेथाम् चोरयध्वम्। चोरयै चोरयावहै चोरयामहै।

विधिलिङ् - चोरयेत चोरयेयाताम् चोरयेरन्। चोरयेथाः चोरयेयाथाम् चोरयेध्वम्। चोरयेय चोरयेवहि चोरयेमहि।

लिट् - चोरयाञ्चक्रे चोरयाञ्चक्राते चोरयाञ्चक्रिरे। चोरयाञ्चकृषे चोरयाञ्चक्राथे चोरयाञ्चकृढ्वे। चोरयाञ्चक्रे चोरयाञ्चकृवहे चोरयाञ्चकृमहे।

लुट् - चोरयिता चोरयितारौ चोरयितारः। चोरयितासे चोरयितासाथे चोरयिताध्वे। चोरयिताहे चोरयितास्वहे चोरयितास्महे।

लृट् - चोरयिष्यते चोरयिष्येते चोरयिष्यन्ते। चोरयिष्यसे चोरयिष्येथे चोरयिष्यध्वे। चोरयिष्ये चोरयिष्यावहे चोरयिष्यामहे।

लृङ् - अचोरयिष्यत अचोरयिष्येताम् अचोरयिष्यन्त। अचोरयिष्यथाः अचोरयिष्येथाम् अचोरयिष्यध्वम्। अचोरयिष्ये अचोरयिष्यावहि अचोरयिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - चोरयिषीष्ट चोरयिषीयास्तां चोरयिषीरन्। चोरयिषीष्ठाः चोरयिषीयास्थां चोरयिषीध्वम्। चोरयिषीय चोरयिषीवहि चोरयिषीमहि।

लुङ् - अचूचुरत अचूचुरेताम् अचूचुरन्त। अचूचुरथाः अचूचुरेथाम् अचूचुरध्वम्। अचूचुरे अचूचुरावहि अचूचुरामहि।

- चोर्यते चोरयति-ते चुचोरयिषति-ते

- चोरयित्वा प्रचोर्य चोरयितुं चोरित चोरितवत् चोरयत् चोरयमाण चुचोरयिषत् चुचोरयिषमाण चोरणं चोरकः चोरयितव्य चोर्य चोरणीय चोरयितृ चुचोरयिषा चुचोरयिषुः

- चौरः चोरणा

२८३. अर्थ उपयाच्ञायां வேண்ட
(सक सेट् आ)

- अर्थयते आर्थयत अर्थयतां अर्थयेत अर्थयांचक्रे अर्थयिता अर्थयिष्यते आर्थयिष्यत अर्थयिषीष्ट आर्थयत।

- अर्थ्यते अर्थयते अर्तिथयिषते

- अर्थयित्वा समर्थ्य अर्थयितुं अर्थित अर्थितवत् अर्थयमानः अर्तिथयिषमाणः अर्थनं अर्थकः अर्थयितव्य अर्थ्य अर्थनीय अर्थयितृ अर्तिथयिषा अर्तिथयिषुः

- प्रार्थयति-ते வேண்டுகிறான்.

- विद्यार्थी अर्थः अनर्थः

२८४. अर्ह पूजायां பூஜிக்க
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - अर्हयति आर्हयत् अर्हयतु अर्हयेत् अर्हयाञ्चकार अर्हयिता अर्हयिष्यति आर्हयिष्यत् अर्ह्यात्।

लुङ् - आर्जिहत् आर्जिहतां आर्जिहन्। आर्जिहः आर्जिहतं आर्जिहत। आर्जिहं आर्जिहाव आर्जिहाम।

आत्मनेपदे - अर्हयते आर्हयत अर्हयतां अर्हयेत अर्हयाञ्चक्रे अर्हयिता अर्हयिष्यते आर्हयिष्यत अर्हयिषीष्ट आर्जिहत।

- अर्ह्यते अर्हयति-ते अर्जिहयिषति-ते

- अर्हयित्वा समर्ह्य अर्हयितुं अर्हित अर्हितवत् अर्हयत् अर्हयमाण अर्जिहयिषत्-अर्जिहयिषमाण अर्हणं अर्हकः अर्हयितव्य अर्ह्य अर्हणीय अर्हयितृ अर्जिहयिषा अर्जिहयिषुः।

- समर्हणा अर्घः अर्हः अर्घ्यं।

२८५. कथ वाक्यप्रबन्धे சொல்ல

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - कथयति अकथयत् कथयतु कथयेत् कथयांचकार कथयिता कथयिष्यति अकथयिष्यत् कथ्यात्।

लुङ् - अचकथत् अचकथतां अचकथन्। अचकथः अचकथतं अचकथत। अचकथं अचकथाव अचकथाम।

आत्मनेपदे - कथयते अकथयत कथयतां कथयेत कथयांचक्रे कथयिता कथयिष्यते अकथयिष्यत कथयिषीष्ट।

लुङ् - अचकथत अचकथेतां अचकथन्त। अचकथथाः अचकथेथां अचकथध्वं। अचकथे अचकथावहि अचकथामहि।

- कथ्यते कथयति-ते चिकथयिषते

- कथयित्वा प्रकथय्य कथयितुं कथित कथितवत् कथयत् कथयमान चिकथयिषत् चिकथयिषमाण कथनं कथकः कथयितव्य कथ्य कथनीय कथयितृ चिकथयिषा चिकथयिषुः।

- कथा सङ्कथा

२८६. कल गतौ संख्याने च செல்ல, எண்ண
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - कलयति अकलयत् कलयतु कलयेत् कलयाञ्चकार कलयिता कलयिष्यति अकलयिष्यत् कल्यात् अचकलत्।

आत्मनेपदे - कलयते अकलयत कलयतां कलयेत कलयांचक्रे कलयिता कलयिष्यते अकलयिष्यत कलयिषीष्ट अचकलत।

- कल्यते कलयति चिकलयिषति

- कलयित्वा संकलय्य कलयितुं कलित कलितवत् कलयत् कलयमान चिकलयिषत् चिकलयिषमाण कलनं कलकः कलयितव्य कल्य कलनीय कलयितृ चिकलयिषा चिकलयिषुः।

आकलयति *பிடித்துக் கொள்கிறான்* विकलयति *அங்கஹீனமாக்குகிறான். தளரச் செய்கிறான்.* सङ्कलयति *எண்ணுகிறான்.*

२८७. गण संख्याने எண்ண
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - गणयति अगणयत् गणयतु गणयेत् गणयाम्बभूव गणयिता गणयिष्यति अगणयिष्यत् गण्यात्।

लुङ् - अजीगणत् अजीगणतां अजीगणन्। अजीगणः अजीगणतं अजीगणत। अजीगणं अजीगणाव अजीगणाम (अथवा) अजगणत् अजगणतां अजगणन्। अजगणः अजगणतं अजगणत। अजगणं अजगणाव अजगणाम।

आत्मनेपदे - गणयते अगणयत गणयतां गणयेत गणयांचक्रे गणयिता गणयिष्यते अगणयिष्यत गणयिषीष्ट अजीगणत-अजगणत

- गण्यते गणयति-ते जिगणयिषति-ते

- गणयित्वा सङ्गणय्य गणयितुं गणित गणितवत् गणयत् गणयमान जिगणयिषत् जिगणयिषमाण गणनं गणकः गणयितव्य गण्य गणनीय गणयितृ जिगणयिषा जिगणयिषुः

- गणकः गणिका गणः गणितिः गणितं गणना विगणना

- अधिगणयति *கணக்கிடுகிறான் மதிக்கிறான்* परिगणयति *கணக்கெடுக்கிறான்,* विगणयति *எண்ணிடுகிறான், மதிக்கிறான் அவமதிக்கிறான். பொருட்படுத்தாதிருக்கிறான். சிந்திக்கிறான்.*

२८८. घुषिर् (घुष) विशब्दने கோஷிக்க
(सकर्म सेट् प आ)

परस्मैपदे - घोषयति अघोषयत् घोषयतु घोषयेत् घोषयां चकार घोषयिता घोषयिष्यति अघोषयिष्यत् घोष्यात् अजूघुषत्

आत्मनेपदे - घोषयते अघोषयत घोषयतां घोषयेत घोषयांचक्रे घोषयिता घोषयिष्यते अघोषयिष्यत घोषयिषीष्ट अजूघुषत

- घुष्यते घोषयति-ते जुघोषयिषति-ते

- घोषयित्वा उद्घोष्य घोषयितुं घोषित घोषितवत् घोषयत् घोषयमाण जुघोषयिषत् जुघोषयिषमाण घोषणं घोषक घोषयितव्य घोष्य घोषणीय घोषयितृ जुघोषयिषा जुघोषयिषुः ।

- आघोषः आघोषणा

- आघोषयति *உரக்கத் தெரிவிக்கிறான். உரக்கப் புலம்புகிறான்.* उद्घोषयति *பொதுமேடையில் வெளியிடுகிறான்.*

२८९. चिति स्मृत्यां நினைக்க

(सक सेट प आ)

परस्मैपदे - चिन्तयति अचिन्तयत् चिन्तयतु चिन्तयेत् चिन्तयामास-चिन्तयाञ्चकार-चिन्तयांबभूव चिन्तयिता चिन्तयिष्यति अचिन्तयिष्यत् चिन्त्यात् अचिचिन्तत् ।

आत्मनेपदे - चिन्तयते अचिन्तयत चिन्तयतां चिन्तयेत चिन्तयाञ्चक्रे चिन्तयिता चिन्तयिष्यते अचिन्तयिष्यत चिन्तयिषीष्ट अचिचिन्तत ।

- चिन्त्यते चिन्तयति-ते चिचिन्तयिषति-ते चिचिन्तिषति-ते

- चिन्तयित्वा विचिन्त्य चिन्तयितुं चिन्तित चिन्तितवत् चिन्तयत् चिन्तयमानः चिचिन्तयिषत् चिचिन्तयिषमाण चिन्तनं चिन्तकः चिन्तयितव्य चिन्त्य चिन्तनीय चिन्तितृ चिचिन्तयिषा चिचिन्तयिषुः ।

२९०. तर्क भाषायां वितर्के च பேச, கல்பனை செய்ய, ஐயப்பட (सक सेट - प आ)

परस्मैपदे - तर्कयति अतर्कयत् तर्कयतु तर्कयेत् तर्कयाञ्चकार-तर्कयामास-तर्कयांबभूव तर्कयिता तर्कयिष्यति अतर्कयिष्यत् तर्क्यात् अततर्कत् ।

आत्मने पदे - तर्कयते अतर्कयत तर्कयतां तर्कयेत तर्कयाञ्चक्रे तर्कयिता तर्कयिष्यते अतर्कयिष्यत तर्कयिषीष्ट अततर्कत

- तर्क्यते तर्कयति-ते तितर्कयिषति-ते

- तर्कयित्वा वितर्क्य तर्कयितुं तर्कित तर्कितवत् तर्कयत् तर्कयमान तितर्कयिषत् तितर्कयिषमाण तर्कणं तर्ककः तर्कयितव्य तर्क्य तर्कणीय तर्कयितृ तितर्कयिषा तितर्कयिषुः ।

२९१. दण्ड दण्डनिपातने தண்டிக்க, ஆள
(द्विक-सेट् प आ)

परस्मै पदे - दण्डयति अदण्डयत् दण्डयतु दण्डयेत् दण्डयाञ्चकार दण्डयिता दण्डयिष्यति अदण्डयिष्यत् दण्ड्यात् अददण्डत्

आत्मनेपदे - दण्डयते अदण्डयत दण्डयतां दण्डयेत दण्डयाञ्चक्रे दण्डयिता दण्डयिष्यते अदण्डयिष्यत दण्डयिषीष्ट अददण्डत

- दण्ड्यते दण्डयति-ते दिदण्डयिषति-ते

- दण्डयित्वा विदण्ड्य दण्डयितुं दण्डित दण्डितवत् दण्डयत् दण्डयमान दिदण्डयिषत् दिदण्डयिषमाण दण्डनं दण्डक दण्डयितव्य दण्ड्य दण्डनीय दण्डयितृ दिदण्डयिषा दिदण्डयिषुः

२९२. पीड अवगाहने துன்புறுத்த
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - पीडयति अपीडयत् पीडयतु पीडयेत् पीडयाञ्चकार पीडयिता पीडयिष्यति अपीडयिष्यत् पीड्यात् अपीपिडत्।

आत्मनेपदे - पीडयते अपीडयत पीडयतां पीडयेत पीडयाञ्चक्रे पीडयिता पीडयिष्यते अपीडयिष्यत पीडयिषीष्ट अपीपिडत।

- पीड्यते पीडयति-ते पिपीडयिषति-ते

- पीडयित्वा संपीड्य पीडयितुं पीडित पीडितवत् पीडयत् पीडयमान पिपीडयिषत् पिपीडयिषमाण पीडनं पीडकः पीडयितव्य पीड्य पीडनीय पीडयितृ पिपीडयिषा पिपीडयिषुः।

- पीडा तिलपीडकः।

२९३. पूज पूजायां பூஜிக்க

(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - पूजयति अपूजयत् पूजयतु पूजयेत् पूजयाञ्चकार-पूजयामास-पूजयांबभूव पूजयिता पूजयिष्यति अपूजयिष्यत् पूज्यात् अपूपुजत्।

आत्मनेपदे - पूजयते अपूजयत पूजयतां पूजयेत पूजयाञ्चक्रे पूजयिता पूजयिष्यते अपूजयिष्यत पूजयिषीष्ट अपूपुजत।

- पूज्यते पूजयति-ते पुपूजयिषति

- पूजयित्वा संपूज्य पूजयितुं पूजित पूजितवत् पूजयत् पूजयमानः पुपूजयिषित पुपूजयिषमाण पूजनं पूजकः पूजयितव्य पूज्य पूजनीय पूजयितृ पुपूजयिषा पुपूजयिषुः ।

२९४. भक्ष अदने சாப்பிட

(सक सेट प आ)

परस्मैपदे - भक्षयति अभक्षयत् भक्षयतु भक्षयेत् भक्षयांचकार भक्षयिता भक्षयिष्यति अभक्षयिष्यत् भक्ष्यात् अबभक्षत्।

आत्मनेपदे - भक्षयते अभक्षयत भक्षयतां भक्षयेत भक्षयांचक्रे भक्षयिता भक्षयिष्यते अभक्षयिष्यत भक्षयिषीष्ट अबभक्षत।

- भक्ष्यते भक्षयति-ते बिभक्षयिषति-ते

- भक्षयित्वा प्रभक्ष्य भक्षयितुं भक्षित भक्षितवत् भक्षयत् भक्षयमाण बिभक्षयिषत् बिभक्षयिषमाण भक्षणं भक्षक भक्षयितव्य भक्ष्य भक्षणीय भक्षितृ बिभक्षयिषा बिभक्षयिषुः ।

२९५. रच प्रतियत्ने இயற்ற, செய்ய
(सक सेट् प आ)

परस्मैपदे - रचयति अरचयत् रचयतु रचयेत् रचयाञ्चकार रचयिता रचयिष्यति अरचयिष्यत् रच्यात् अररचत्।

आत्मनेपदे - रचयते अरचयत रचयतां रचयेत रचयांचक्रे रचयिता रचयिष्यते अरचयिष्यत रचयिषीष्ट अररचत।

- रच्यते रचयति-ते रिरचयिषति-ते

- रचयित्वा विरच्य रचयितुं रचित रचितवत् रचयत् रचयमान रिरचियिषित रिरचियिषमाण रचनं रचकः रचयितव्य रच्य रचनीय रचयितृ रिरचियिषा रिरचियिषुः।

२९६. लक्ष दर्शनाङ्कनयोः காண, அடையாளமிட, குறிவைக்க, ஆராய (सक सेट् प आ)

- लक्षयति अलक्षयत् लक्षयतु लक्षयेत् लक्षयाञ्चकार लक्षयिता लक्षयिष्यति अलक्षयिष्यत् लक्ष्यात् अललक्षत्।

- लक्षयते अलक्षयत लक्षयतां लक्षयेत लक्षयाञ्चक्रे लक्षयिता लक्षयिष्यते अलक्षयिष्यत लक्षयिषीष्ट अललक्षत

- लक्ष्यते लक्षयति-ते लिलक्षयिषति-ते।

- लक्षयित्वा आलक्ष्य लक्षयितुं लक्षित लक्षितवत् लक्षयत् लक्षयमाण लिलक्षयिषत् लिलक्षयिषमाण लक्षणं लक्षकः लक्षयितव्य लक्ष्य लक्षणीय लक्षयितृ लिलक्षयिषा लिलक्षयिषुः

२९७. वञ्चु (वञ्च) प्रलम्भने ஏமாற்ற

(सक सेट् आ)

- वञ्चयते अवञ्चयत वञ्चयतां वञ्चयेत वञ्चयांचक्रे वञ्चयिता वञ्चयिष्यते अवञ्चयिष्यत वञ्चयिषीष्ट अववञ्चत

- वञ्च्यते वञ्चयते विवञ्चयिषते

- वञ्चयित्वा प्रवञ्च्य वञ्चयितुं वञ्चित-वञ्चितवत् वञ्चयमान विवञ्चयिषमाण वञ्चनं वञ्चकः वञ्चयितव्य वञ्च्य वञ्चनीय वञ्चयितृ विवञ्चयिषा विवञ्चयिषुः।

२९८. वृञ् आवरणे மறைக்க

(सक-से-प आ)

परस्मैपदे - वारयति अवारयत् वारयतु वारयेत् वारयाञ्चकार वारयिता वारयिष्यति अवारयिष्यत् वार्यात् अवीवरत्।

आत्मनेपदे - वारयते अवारयत वारयिता वारयतां वारयेत वारयाञ्चक्रे वारयिता वारयिष्यते अवारयिष्यत वारयिषीष्ट अवीवरत

- वार्यते वारयते विवारयिषति-ते

- वारयित्वा निवार्य वारयितुं वारित वारितवत् वारयत् वारयमाण विंवारयिषत् विवारयिषमाण वारणं वारकः वारयितव्य वार्य वारणीय वारयितृ विवारयिषा विवारयिषुः

- निवारयति தடுக்கிறான்.

२९९. शील उपधारणे பழக, பழக்கமாக்கிக் கொள்ள सक से प आ (प्रायेणायं परिपूर्वः)

परस्मै पदे - शीलयति अशीलयत् शीलयतु शीलयेत् शीलयाञ्चकार शीलयिता शीलयिष्यति अशीलयिष्यत् शील्यात् अशिशीलत्।

आत्मने पदे - शीलयते अशीलयत शीलयतां शीलयेत शीलयाञ्चक्रे शीलयिता शीलयिष्यते अशीलयिष्यत शीलयिषीष्ट अशिशीलत।

- शील्यते शीलयति-ते शिशीलयिषति

- शीलित्वा परिशील्य शीलितुं शीलित शीलितवत् शीलयत् शीलयमान शिशीलयिषत् शिशीलयिषमाण शीलनं शीलकः शीलयितव्य शील्य शीलनीय शिशीलयिषा शिशीलयिषुः।

३००. षान्त्व (सान्त्व) सामप्रयोगे சமாதானப்படுத்த, ஆறுதலளிக்க (सक सेट प आ)

परस्मैपदे - सान्त्वयति असान्त्वयत् सान्त्वयतु सान्त्वयेत् सान्त्वयामास सान्त्वयिता सान्त्वयिष्यति असान्त्वयिष्यत् सान्त्व्यात् अससान्त्वत्।

आत्मनेपदे - सान्त्वयते असान्त्वयत सान्त्वयतां सान्त्वयेत सान्त्वयाञ्चक्रे सान्त्वयिता सान्त्वयिष्यते असान्त्वयिष्यत सान्त्विषीष्ट अससान्त्वत

- सान्त्व्यते सान्त्वयति-ते सिसान्त्वयिषति-ते

- सान्त्वयित्वा प्रसान्त्व्य सान्त्वयितुं सान्त्वित सान्त्वितवत् सान्त्वयत् सान्त्वयमान सिसान्त्वयिषत् सिसान्त्वयिषमाण सान्त्वनं सान्त्वकः सान्त्वयितव्य सान्त्व्य सान्त्वयनीय सान्त्वयितृ सिसान्त्वयिषा सिसान्त्वयिषुः।

अनुबन्धः १ - उपसर्गयोगे आत्मनेपदिनः

धातूनां त्रिशती विवृता इतः पूर्वम्। तत्र परस्मैपदिन एव केचन। परं उपसर्गयोगे आत्मनेपदिनः ते अर्थविशेषे उपयुज्यन्ते। तेषु पञ्चानां दशासु लकारेषु रूपाणि दीयन्ते दिग्दर्शनाय।

१. जि जये (४९) (विपूर्वकः आत्मनेपदी)

लट् - विजयते विजयेते विजयन्ते। विजयसे विजयेथे विजयध्वे। विजये विजयावहे विजयामहे।

लङ् - व्यजयत व्यजयेताम् व्यजयन्त। व्यजयथाः व्यजयेथाम् व्यजयध्वम्। व्यजये व्यजयावहि व्यजयामहि।

लोट् - विजयताम् विजयेताम् विजयन्ताम्। विजयस्व विजयेथाम् विजयध्वम्। विजयै विजयावहै विजयामहै।

विधिलिङ् - विजयेत विजयेयाताम् विजयेरन्। विजयेथाः विजयेयाथाम् विजयेध्वम्। विजयेय विजयेवहि विजयेमहि।

लिट् - विजिग्ये विजिग्याते विजिग्यिरे। विजिग्यिषे विजिग्याथे विजिग्यिध्वे। विजिग्ये विजिग्यिवहे विजिग्यिमहे।

लुट् - विजेता विजेतारौ विजेतारः। विजेतासे विजेतासाथे विजेताध्वे। विजेताहे विजेतास्वहे विजेतास्महे।

लृट् - विजेष्यते विजेष्येते विजेष्यन्ते। विजेष्यसे विजेष्येथे विजेष्यध्वे। विजेष्ये विजेष्यावहे विजेष्यामहे।

लृङ् - व्यजेष्यत व्यजेष्येताम् व्यजेष्यन्त।

आशीर्लिङ् - विजेषीष्ट विजेषीयास्ताम् विजेषीरन्। विजेषीष्ठाः विजेषीयास्थाम् विजेषीढ्वम्। विजेषीय विजेषीवहि विजेषीमहि।

लुङ् - व्यजेष्ट व्यजेषाताम् व्यजेषत। व्यजेष्ठाः व्यजेषाथाम् व्यजेढ्वम्। व्यजेषि व्यजेष्वहि व्यजेष्महि।

२. ष्ठा (स्था) गतिनिवृत्तौ (१३९) (प्रपूर्वकः आत्मनेपदी)

लट् - प्रतिष्ठते प्रतिष्ठेते प्रतिष्ठन्ते। प्रतिष्ठसे प्रतिष्ठेथे प्रतिष्ठध्वे। प्रतिष्ठे प्रतिष्ठावहे प्रतिष्ठामहे।

लङ् - प्रातिष्ठत प्रातिष्ठेताम् प्रातिष्ठन्त। प्रातिष्ठथाः प्रातिष्ठेथाम् प्रातिष्ठध्वम्। प्रातिष्ठे प्रातिष्ठावहि प्रातिष्ठामहि।

लोट् - प्रतिष्ठताम् प्रतिष्ठेताम् प्रतिष्ठन्ताम्। प्रतिष्ठस्व प्रतिष्ठेथाम् प्रतिष्ठध्वम्। प्रतिष्ठे प्रतिष्ठावहे प्रतिष्ठामहे।

विधिलिङ् - प्रतिष्ठेत प्रतिष्ठेयाताम् प्रतिष्ठेरन्। प्रतिष्ठेथाः प्रतिष्ठेयाथाम् प्रतिष्ठेध्वम्। प्रतिष्ठेय प्रतिष्ठेवहि प्रतिष्ठेमहि।

लिट् - प्रतस्थे प्रतस्थाते प्रतस्थिरे। प्रतस्थिषे प्रतस्थाथे प्रतस्थिध्वे। प्रतस्थे प्रतस्थिवहे प्रतस्थिमहे।

लुट् - प्रस्थाता प्रस्थातारौ प्रस्थातारः। प्रस्थातासे प्रस्थातासाथे प्रस्थाताध्वे। प्रस्थाताहे प्रस्थातावहे प्रस्थातामहे।

लृट् - प्रस्थास्यते प्रस्थास्येते प्रस्थास्यन्ते। प्रस्थास्यसे प्रस्थास्येथे प्रस्थास्यध्वे। प्रस्थास्ये प्रस्थास्यास्वहे प्रस्थास्यास्वहे।

लृङ् - प्रास्थास्यत प्रास्थास्येताम् प्रास्थास्यन्त। प्रास्थास्यथाः प्रास्थास्येथाम् प्रास्थास्यध्वम्। प्रास्थास्ये प्रास्थास्यावहि प्रास्थास्यामहि।

आशीर्लिङ् - प्रस्थासीष्ट प्रस्थासीयास्तां प्रस्थासीरन्। प्रस्थासीष्ठाः प्रस्थासीयास्थां प्रस्थासीध्वम्। प्रस्थासीय प्रस्थासीवहि प्रस्थासीमहि।

लुङ् - प्रास्थित प्रास्थिषाताम् प्रास्थिषत । प्रास्थिष्ठाः प्रास्थिषाथाम् प्रास्थिढ्वम् । प्रास्थिषि प्रास्थिष्वहि प्रास्थिष्महि ।

३. विश प्रवेशने (१७०) (निपूर्वकः आत्मनेपदी)

लट् - निविशते निविशेते निविशन्ते । निविशसे निविशेथे निविशध्वे । निविशे निविशावहे निविशामहे ।

लङ् - न्यविशत न्यविशेताम् न्यविशन्त । न्यविशथाः न्यविशेथाम् न्यविशध्वम् । न्यविशे न्यविशावहि न्यविशामहि ।

लोट् - निविशताम् निविशेताम् निविशन्ताम् । निविशस्व निविशेथाम् निविशध्वम् । निविशै निविशावहै निविशामहै ।

विधिलिङ् - निविशेत निविशेयाताम् निविशेरन् । निविशेथाः निविशेयाथाम् निविशेध्वम् । निविशेय निविशेवहि निविशेमहि ।

लिट् - निविविशे निविविशाते निविविशिरे । निविविशिषे निविविशाथे निविविशिध्वे । निविविशे निविविशिवहे निविविशिमहे ।

लुट् - निवेष्टा निवेष्टारौ निवेष्टारः । निवेष्टासे निवेष्टासाथे निवेष्टाध्वे । निवेष्टाहे निवेष्टास्वहे निवेष्टास्महे ।

लृट् - निवेक्ष्यते निवेक्ष्येते निवेक्ष्यन्ते । निवेक्ष्यसे निवेक्ष्येथे निवेक्ष्यध्वे । निवेक्ष्ये निवेक्ष्यावहे निवेक्ष्यामहे ।

लृङ् - न्यवेक्ष्यत न्यवेक्ष्येताम् न्यवेक्ष्यन्त । न्यवेक्ष्यथाः न्यवेक्ष्येथाम् न्यवेक्ष्यध्वम् । न्यवेक्ष्ये न्यवेक्ष्यावहि न्यवेक्ष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - निविक्षीष्ट निविक्षीयास्ताम् निविक्षीरन् । निविक्षीष्ठाः निविक्षीयास्थाम् निविक्षीध्वम् । निविक्षीय निविक्षीवहि निविक्षीमहि ।

लुङ् - न्यविक्षत न्यविक्षाताम् न्यविक्षत । न्यविक्षथाः न्यविक्षाथाम् न्यविक्षध्वम् । न्यविक्षि न्यविक्ष्वहि न्यविक्ष्महि ।

४. डुक्रीञ् द्रव्यविनिमये (२७२) विपूर्वः आत्मनेपदी

लट् - विक्रीणीते विक्रीणाते विक्रीणते । विक्रीणीषे विक्रीणाथे विक्रीणीध्वे । विक्रीणे विक्रीणीवहे विक्रीणीमहे ।

लङ् - व्यक्रीणीत व्यक्रीणाताम् व्यक्रीणत । व्यक्रीणीथाः व्यक्रीणाथाम् व्यक्रीणीध्वम् । व्यक्रीणि व्यक्रीणीवहि व्यक्रीणीमहि ।

लोट् - विक्रीणीताम् विक्रीणाताम् विक्रीणताम् । विक्रीणीष्व विक्रीणाथाम् विक्रीणीध्वम् । विक्रीणै विक्रीणावहै विक्रीणामहै ।

विधिलिङ् - विक्रीणीत विक्रीणीयाताम् विक्रीणीरन् । विक्रीणीथाः विक्रीणीयाथाम् विक्रीणीध्वम् । विक्रीणीय विक्रीणीवहि विक्रीणीमहि ।

लिट् - विचिक्रिये विचिक्रियाते विचिक्रियिरे । विचिक्रियिषे विचिक्रियाथे विचिक्रियिध्वे । विचिक्रिये विचिक्रियिवहे विचिक्रियिमहे ।

लुट् - विक्रेता विक्रेतारौ विक्रेतारः । विक्रेतासे विक्रेतासाथे विक्रेताध्वे । विक्रेताहे विक्रेतास्वहे विक्रेतास्महे ।

लृट् - विक्रेष्यते विक्रेष्येते विक्रेष्यन्ते । विक्रेष्यसे विक्रेष्येथे विक्रेष्यध्वे । विक्रेष्ये विक्रेष्यावहे विक्रेष्यामहे ।

लृङ् - व्यक्रेष्यत व्यक्रेष्येताम् व्यक्रेष्यन्त । व्यक्रेष्यथाः व्यक्रेष्येथाम् व्यक्रेष्यध्वम् । व्यक्रेष्ये व्यक्रेष्यावहि व्यक्रेष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - विक्रेषीष्ट विक्रेषीयास्ताम् विक्रेषीरन् । विक्रेषीष्ठाः विक्रेषीयास्थाम् विक्रेषीढ्वम् । विक्रेषीय विक्रेषीवहि विक्रेषीमहि ।

लुङ् - व्यक्रेष्ट व्यक्रेषाताम् व्यक्रेषत। व्यक्रेष्ठाः व्यक्रेषाथाम्। व्यक्रेध्वम्। व्यक्रेषि व्यक्रेष्वहि व्यक्रेष्महि।

५. ज्ञा-अवबोधने (२७६) अपपूर्वकः आत्मनेपदी

लट् - अपजानीते अपजानाते अपजानते। अपजानीषे अपजानाथे अपजानीध्वे। अपजाने अपजानीवहे अपजानीमहे।

लङ् - अपाजानीत अपाजानाताम् अपाजानत। अपाजानीथाः अपाजानाथाम् अपाजानीध्वम्। अपाजानि अपाजानीवहि अपाजानीमहि।

लोट् - अपजानीताम् अपजानातम् अपजानताम्। अपजानीष्व अपजानाथाम् अपजानीध्वम्। अपजानै अपजानावहै अपजानामहै।

विधिलिङ् - अपजानीत अपजांनीयाताम् अपजानीरन्। अपजानीथाः अपजानीयाथाम् अपजानीध्वम्। अपजानीय अपजानीवहि अपजानीमहि।

लिट् - अपजज्ञे अपजज्ञाते अपजज्ञिरे। अपजज्ञाथे अपजज्ञिध्वे। अपजसे अपज्ञिवहे अपजज्ञिमहे।

लुट् - अपज्ञाता अपज्ञातारौ अपज्ञातारः। अपज्ञातासे अपज्ञातासाथे अपज्ञाताध्वे। अपज्ञाताहे अपज्ञातास्वहे अपज्ञातास्महे।

लृट् - अपज्ञास्यते अपज्ञास्येते अपज्ञास्यन्ते। अपज्ञास्यसे अपज्ञास्येथे अपज्ञास्यध्वे। अपज्ञास्ये अपज्ञास्यावहे अपज्ञास्यामहे।

लृङ् - अपाज्ञास्यत अपाज्ञास्येताम् अपाज्ञास्यन्त। अपाज्ञास्यथाः अपाज्ञास्येथाम् अपाज्ञास्यध्वम्। अपाज्ञास्ये अपाज्ञास्यावहि अपाज्ञास्यामहि।

आशीर्लिङ् - अपज्ञासीष्ट अपज्ञासीयास्ताम् अपज्ञासीरन्। अपज्ञासीष्ठाः अपज्ञासीयास्थाम् अपज्ञासीध्वम्। अपज्ञासीय अपज्ञासीवहि अपज्ञासीमहि।

लुङ् - अपाज्ञास्त अपाज्ञासाताम् अपाज्ञासत। अपाज्ञास्थाः अपाज्ञासाथाम् अपाज्ञाध्वम्। अपाज्ञासि अपाज्ञास्वहि अपाज्ञास्महि।

अनुबन्धः २. तिङन्त - यग् - णिच् - सन्नन्तानि रूपाणि

धातूनां भावे कर्मणि च यगन्तानि, णिजन्तानि, सन्नन्तानि च रूपाणि दिग्दर्शनाय प्रथमपुरुषैकवचने दत्तानि तत्र तत्र। अत्र भू-दर्श-(डु)-कृ(ञ्) धातूनां दशस्वपि लकारेषु तानि दीयन्ते, यङन्तैस्साकम्।

भू सत्तायाम् (१) (भावे कर्मणि च रूपाणि)

लट् - भूयते भूयेते भूयन्ते। भूयसे भूयेथे भूयध्वे। भूये भूयावहे भूयामहे।

लङ् - अभूयत अभूयेताम् अभूयन्त। अभूयथाः अभूयेथाम् अभूयध्वम्। अभूये अभूयावहि अभूयामहि।

लोट् - भूयताम् भूयेताम् भूयन्ताम्। भूयस्व भूयेथाम् भूयध्वम्। भूयै भूयावहै भूयामहै।

विधिलिङ् - भूयेत भूयेयाताम् भूयेरन्। भूयेथाः भूयेयाथाम् भूयेध्वम्। भूयेय भूयेवहि भूयेमहि।

लिट् - बभूवे बभूवाते बभूविरे। बभूविषे बभूवाथे बभूविध्वे। बभूवे बभूविवहे बभूविमहे।

लुट् - भाविता भावितारौ भावितारः। भावितासे भावितासाथे भाविताध्वे। भाविताहे भावितास्वहे भावितास्महे। (अथवा) भविता, भवितासे, भवितास्महे इत्यादि।

लृट् - भाविष्यते भाविष्येते भाविष्यन्ते। भाविष्यसे भाविष्येथे भाविष्यध्वे। भाविष्ये भाविष्यावहे भाविष्यामहे। (अथवा) भविष्यते भविष्येते इत्यादि।

लृङ् - अभाविष्यत अभाविष्येताम् अभाविष्यन्त। अभाविष्यथाः अभाविष्येथाम् अभाविष्यध्वम्। अभाविष्ये अभाविष्यावहि अभाविष्यामहि। (अथवा) अभविष्यत इत्यादि।

आशीर्लिङ् - भाविषीष्ट भाविषीयास्ताम् भाविषीरन् । भाषीष्ठाः भाविषीयास्थाम् भाविषीढ्वम्-ध्वम् । भाविषीय भाविषीवहि भाविषीमहि । (अथवा) भविषीष्टेत्यादि ।

लुङ् - अभावि अभाविषाताम् अभाविषत । अभाविष्ठाः अभाविषाथाम् अभाविढ्वम्-ध्वम् । अभाविषि अभाविष्वहि अभाविष्महि । (अथवा) अभवि अभविषाताम् अभविषत इत्यादि ।

णिजन्त रूपाणि ।

परस्मै पदे - लट् - भावयति भावयतः भावयन्ति । भावयसि भावयथः भावयथ । भावयामि भावयावः भावयामः ।

लङ् - अभावयत् अभावयताम् अभावयन् । अभावयः अभावयतम् अभावयत । अभावयम् अभावयाव अभावयाम ।

लोट् - भावयतु-भावयतात् भावयताम् भावयन्तु । भावय भावयतम् भावयत । भावयानि भावयाव भावयाम ।

विधिलिङ् - भावयेत् भावयेताम् भावयेयुः । भावयेः भावयेतम् भावयेत । भावयेयम् भावयेव भावयेम ।

लिट् - भावयामास भावयामासतुः भावयामासुः । भावयामासिथ भावयामासथुः भावयामास । भावयामास भावयामासिव भावयामासिम । (अथवा) भावयाञ्चकार भावयाम्बभूव इत्यादि ।

लुट् - भावयिता भावयितारौ भावयितारः । भावयितासि भावयितास्थः भावयितास्थ । भावयितास्मि भावयितास्वः भावयितास्मः ।

लृट् - भावयिष्यति भावयिष्यतः भावयिष्यन्ति । भावयिष्यसि भावयिष्यथः भावयिष्यथ । भावयिष्यामि भावयिष्यावः भावयिष्यामः ।

लृङ् - अभावयिष्यत् अभावयिष्यताम् अभावयिष्यन् । अभायिष्यः अभावयिष्यतम् अभावयिष्यत । अभावयिष्यम् अभावयिष्याव अभावयिष्याम ।

आशीर्लिङ् - भाव्यात् भाव्यास्ताम् भाव्यासुः । भाव्याः भाव्यास्तम् भाव्यास्त । भाव्यासम् भाव्यास्व भाव्यास्म ।

लुङ् - अबीभवत् अबीभवतम् अबीभवत । अबीभवः अबीभवतम् अबीभवत । अबीभवम् अबीभवाव अबीभवाम ।

आत्मने पदे - भावयते अभावयत भावयतां भावयेत भावयाञ्चक्रे भावयिता भावयिष्यते अभावयिष्यत भाविषीष्ट अबीभवत ।

- भावयित्वा परिभाव्य भावयितुं भावित-भावितवत् भावयत् बिभावयिषत् भावयितव्य भाव्य भावनीय भावयितृ बिभावयिषा बिभावयिषुः ।

(सन्नन्ते रूपाणि)

लट् - बुभूषति बुभूषतः बुभूषन्ति । बुभूषसि बुभूषथः बुभूषथ । बुभूषामि बुभूषावः बुभूषामः ।

लङ् - अबुभूषत् अबुभूषताम् अबुभूषन् । अबुभूषः अबुभूषतम् अबुभूषत । अबुभूषम् अबुभूषाव अबुभूषाम ।

लोट् - बुभूषतु-तात् बुभूषताम् बुभूषन्तु । बुभूष-तात् बुभूषतम् बुभूषत । बुभूषाणि बुभूषाव बुभूषाम ।

विधिलिङ् - बुभूषेत् बुभूषेताम् बुभूषेयुः । बुभूषेः बुभूषेतम् बुभूषेत । बुभूषेयम् बुभूषेव बुभूषेम ।

लिट् - बुभूषाञ्चकार बुभूषाञ्चक्रतुः बुभूषाञ्चक्रुः । बुभूषाञ्चकर्थ बुभूषाञ्चक्रथुः बुभूषाञ्चक्र । बुभूषाञ्चकार बुभूषाञ्चकृव बुभूषाञ्चकृम । (अथवा) बुभूषाम्बभूव, बुभूषामास इत्यादि ।

लुट् - बुभूषिता बुभूषितारौ बुभूषितारः । बुभूषितासि बुभूषितास्थः बुभूषितास्थ । बुभूषितास्मि बुभूषितास्वः बुभूषितास्मः ।

लृट् - बुभूषिष्यति बुभूषिष्यतः बुभूषिष्यन्ति । बुभूषिष्यसि बुभूषिष्यथः बुभूषिष्यथः बुभूषिष्यथ । बुभूषिष्यामि बुभूषिष्यावः बुभूषिष्यामः ।

लृङ् - अबुभूषिष्यत् अबुभूषिष्यताम् अबुभूषिष्यन् । अबुभूषिष्यः अबुभूषिष्यतम् अबुभूषिष्यत । अबुभूषिष्यम् अबुभूषिष्याव अबुभूषिष्याम ।

आशीर्लिङ् - बुभूष्यात् बुभूष्यास्ताम् बुभूष्यासुः । बुभूष्याः बुभूष्यास्तम् बुभूष्यास्त । बुभूष्यासम् बुभूष्यास्व बुभूष्यास्म ।

लुङ् - अबुभूषीत् अबुभूषिष्टाम् अबुभूषिषुः । अबुभूषीः अबुभूषिष्टम् अबुभूषिष्ट । अबुभूषिषम् अबुभूषिष्व अबुभूषिष्म ।

बुभूषित्वा, सम्बुभूष्य, बुभूषितुम्, बुभूषितम्, बुभूषन्, बुभूषितव्यम्, बुभूषणीयम्, बुभूषा, बुभूषु ।

(यङि रूपाणि)

लट् - बोभूयते बोभूयेते बोभूयन्ते । बोभूयसे बोभूयेथे बोभूयध्वे । बोभूये बोभूयावहे बोभूयामहे ।

लङ् - अबोभूयत अबोभूयेताम् अबोभूयन्त । अबोभूयथाः अबोभूयेथाम् अबोभूयध्वम् । अबोभूये अबोभूयावहि अबोभूयामहि ।

लोट् - बोभूयताम् बोभूयेताम् बोभूयन्ताम् । बोभूयस्व बोभूयेथाम् बोभूयध्वम् । बोभूयै बोभूयावहै बोभूयामहै ।

विधिलिङ् - बोभूयेत बोभूयेयाताम् बोभूयेरन् । बोभूयेथाः बोभूयेयाथाम् बोभूयेध्वम् । बोभूयेय बोभूयेवहि बोभूयेमहि ।

लिट् - बोभूयाञ्चक्रे बोभूयाञ्चक्राते बोभूयाञ्चक्रिरे । बोभूयाञ्चकृषे बोभूयाञ्चक्राथे बोभूयाञ्चकृढ्वे । बोभूयाञ्चक्रे बोभूयाञ्चकृवहे बोभूयाञ्चकृमहे । (अथवा) बोभूयामास, बोभूयाम्बभूव इत्यादि ।

लुट् - बोभूयिता बोभूयितारौ बोभूयितारः । बोभूयितासे बोभूयितासाथे बोभूयिताध्वे । बोभूयिताहे बोभूयितास्वहे बोभूयितास्महे ।

लृट् - बोभूयिष्यते बोभूयिष्येते बोभूयिष्यन्ते । बोभूयिष्यसे बोभूयिष्येथे बोभूयिष्यध्वे । बोभूयिष्ये बोभूयिष्यावहे बोभूयिष्यामहे ।

लृङ् - अबोभूयिष्यत अबोभूयिष्येताम् अबोभूयिष्यन्त । अबोभूयिष्यथाः अबोभूयिष्येथाम् अबोभूयिष्यध्वम् । अबोभूयिष्ये अबोभूयिष्यावहि अबोभूयिष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - बोभूयिषीष्ट बोभूयिषीयास्ताम् बोभूयिषीरन् । बोभूयिषीष्ठाः बोभूयिषीयास्थाम् बोभूयिषीध्वम् । बोभूयिषीय बोभूयिषीवहि बोभूयिषीमहि ।

लुङ् - अबोभूयिष्ट अबोभूयिषाताम् अबोभूयिषत । अबोभूयिष्ठाः अबोभूयिषाथाम् अबोभूयिध्वम् । अबोभूयिषि अबोभूयिष्वहि अबोभूयिष्महि ।

बोभूयित्वा, परिबोभूय्य, बोभोयितुम्, बोभूयितम्, बोभूयमानः, बोभूयितव्यम्, बोभूयनीयम्, बोभूय्यम् ।

(यङ्लुकि रूपाणि)

लट् - बोभवीति-बोभोति बोभूतः बोभुवति । बोभवीषि-बोभोषि बोभूथः बोभूथ । बोभवीमि-बोभोमि बोभूवः बोभूमः ।

लङ् - अबोभवीत्-अबोभोत् अबोभूताम् अबोभवुः । अबोभवीः-अबोभोः अबोभूतम् अबोभूत । अबोभवम् अबोभूव अबोभूम ।

लोट् - बोभवीतु-बोभोतु-बोभूतात् बोभूताम् बोभुवतु । बोभोहि-बोभूतात् बोभूतम् बोभूत । बोभवानि बोभवाव बोभवाम ।

विधिलिङ् - बोभूयात् बोभूयाताम् बोभूयुः । बोभूयाः बोभूयातम् बोभूयात । बोभूयाम् बोभूयाव बोभूयाम ।

लिट् - बोभवाञ्चकार बोभवाञ्चक्रतुः बोभवाञ्चक्रुः । बोभवाञ्चकर्थ बोभवाञ्चक्रथुः बोभवाञ्चक्र । बोभवाञ्चकार-कर बोभवाञ्चकृव बोभवाञ्चकृम । एवं बोभवामास, बोभवाम्बभूव इत्यादि ।

लुट् - बोभविता बोभवितारौ बोभवितारः । बोभवितासि बोभवितास्थः बोभवितास्थ । बोभवितास्मि बोभवितास्वः बोभवितास्मः ।

लृट् - बोभविष्यति बोभविष्यतः बोभविष्यन्ति । बोभविष्यसि बोभविष्यथः बोभविष्यथ । बोभविष्यामि बोभविष्यावः बोभविष्यामः ।

लृङ् - अबोभविष्यत् अबोभविष्यताम् अबोभविष्यन् इत्यादि ।

आशीर्लिङ् - बोभूयात् बोभूयास्ताम् बोभूयासुः । बोभूयाः बोभूयास्तम् बोभूयास्त । बोभूयासम् बोभूयास्व बोभूयास्म ।

लुङ् - अबोभूवीत्-अबोभोत् अबोभूताम् अबोभवुः । अबोभूवीः-अबोभोः अबोभूतम् अबोभूत । अबोभूवम् अबोभूव अबोभूम ।

बोभूत्वा, परिबोभूय, बोभवितुम् बोभुवितः, बोभुवत्, बोभवितव्यम्, बोभवनीयम् इत्यादि ।

दृशिर् प्रेक्षणे (६८.) (कर्मणि प्रयोगे रूपाणि)

लट् - दृश्यते दृश्येते दृश्यन्ते । दृश्यसे दृश्येथे दृश्यध्वे । दृश्ये दृश्यावहे दृश्यामहे ।

लङ् - अदृश्यत अदृश्येताम् अदृश्यन्त । अदृश्यथाः अदृश्येथाम् अदृश्यध्वम् । अदृश्ये अदृश्यावहि अदृश्यामहि ।

लोट् - दृश्यताम् दृश्येताम् दृश्यन्ताम्। दृश्यस्व दृश्येथाम् दृश्यध्वम्। दृश्यै दृश्यावहै दृश्यामहै।

विधिलिङ् - दृश्येत दृश्येयाताम् दृश्येरन्। दृश्येथाः दृश्येयाथाम् दृश्येध्वम्। दृश्येय दृश्येवहि दृश्येमहि।

लिट् - ददृशे ददृशाते ददृशिरे। ददृशिषे ददृशाथे ददृशिध्वे। ददृशे ददृशिवहे ददृशिमहे।

लुट् - द्रष्टा द्रष्टारौ द्रष्टारः। द्रष्टासे द्रष्टासाथे द्रष्टाध्वे। द्रष्टाहे द्रष्टास्वहे द्रष्टास्महे।

लृट् - द्रक्ष्यते द्रक्ष्येते द्रक्ष्यन्ते। द्रक्ष्यसे द्रक्ष्येथे द्रक्ष्यध्वे। द्रक्ष्ये द्रक्ष्यावहे द्रक्ष्यामहे।

लृङ् - अद्रक्ष्यत अद्रक्ष्येताम् अद्रक्ष्यन्त। अद्रक्ष्यथाः अद्रक्ष्येथाम् अद्रक्ष्येध्वम्। अद्रक्ष्ये अद्रक्ष्यावहि अद्रक्ष्यामहि।

आशीर्लिङ् - दृक्षीष्ट दृक्षीयास्ताम् दृक्षीरन्। दृक्षीष्ठाः दृक्षीयास्थाम् दृक्षीध्वम्। दृक्षीय दृक्षीवहि दृक्षीमहि।

लुङ् - अदर्शि अदर्शिषाताम् अदर्शिषत। अदर्शिष्ठाः अदर्शिषाथाम् अदर्शिढ्वं-ध्वम्। अदर्शिषि अदर्शिष्वहि अदर्शिष्महि।

(णिजन्तरूपणि)

लट् - दर्शयति दर्शयतः दर्शयन्ति। दर्शयसि दर्शयथः दर्शयथ। दर्शयामि दर्शयावः दर्शयामः।

लङ् - अदर्शयत् अदर्शयताम् अदर्शयन्। अदर्शयः अदर्शयतम् अदर्शयत। अदर्शयम् अदर्शयाव अदर्शयाम।

लोट् - दर्शयतु दर्शयताम् दर्शयन्तु। दर्शय दर्शयतम् दर्शयत। दर्शयानि दर्शयाव दर्शयाम।

विधिलिङ् - दर्शयेत् दर्शयेताम् दर्शयेयुः । दर्शयेः दर्शयेतम् दर्शयेत । दर्शयेयम् दर्शयेव दर्शयेम ।

लिट् - दर्शयामास दर्शयामासतुः दर्शयामासुः । दर्शयामासिथ दर्शयामासथुः दर्शयामास । दर्शयामास दर्शयामासिव दर्शयामासिम । (अथवा) दर्शयाञ्चकार दर्शयाञ्चक्रतुः दर्शयाञ्चक्रुः । दर्शयाञ्चकर्थ दर्शयाञ्चक्रथुः दर्शयाञ्चक्र । दर्शयाञ्चकार दर्शयाञ्चकृव दर्शयाञ्चकृम । (अथवा) दर्शयाम्बभूव दर्शयाम्बभूवतुः दर्शयाम्बभूवुः । दर्शयाम्बभूविथ दर्शयाम्बभूवथुः दर्शयाम्बभूव । दर्शयाम्बभूव दर्शयाम्बभूविव दर्शयाम्बंभूविम ।

लुट् - दर्शयिता दर्शयितारौ दर्शयितारः । दर्शयितासि दर्शयितास्थः दर्शयितास्थ । दर्शयितास्मि दर्शयितास्वः दर्शयितास्मः ।

लृट् - दर्शयिष्यति दर्शयिष्यतः दर्शयिष्यन्ति । दर्शयिष्यसि दर्शयिष्यथः दर्शयिष्यथ । दर्शयिष्यामि दर्शयिष्यावः दर्शयिष्यामः ।

लृङ् - अदर्शयिष्यत् अदर्शयिष्यताम् अदर्शयिष्यन् । अदर्शयिष्यः अदर्शयिष्यतम् अदर्शयिष्यत । अदर्शयिष्यम् अदर्शयिष्याव अदर्शयिष्याम ।

आशीर्लिङ् - दश्यात् दश्यास्ताम् दश्यासुः । दश्याः दश्यास्तम् दश्यास्त । दश्यासम् दश्यास्व दश्यास्म ।

लुङ् - अददर्शत् अददर्शताम् अददर्शन् । अददर्शः अददर्शतम् अददर्शत । अददर्शम् अददर्शाव अददर्शाम ।

(सन्नन्तरूपाणि)

लट् - दिदृक्षते दिदृक्षेते दिदृक्षन्ते । दिदृक्षसे दिदृक्षेथे दिदृक्षध्वे । दिदृक्षे दिदृक्षावहे दिदृक्षामहे ।

लङ् - अदिदृक्षत अदिदृक्षेताम् अदिदृक्षन्त । अदिदृक्षथाः अदिदृक्षेथाम् अदिदृक्षध्वम् । अदिदृक्षे अदिदृक्षावहि अदिदृक्षामहि ।

लोट् - दिदृक्षताम् दिदृक्षेताम् दिदृक्षन्ताम् । दिदृक्षस्व दिदृक्षेथाम् दिदृक्षध्वम् । दिदृक्षै दिदृक्षावहै दिदृक्षामहै ।

विधिलिङ् - दिदृक्षेत दिदृक्षेयाताम् दिदृक्षेरन् । दिदृक्षेथाः दिदृक्षेयाथाम् दिदृक्षेध्वम् । दिदृक्षेय दिदृक्षेवहि दिदृक्षेमहि ।

लिट् - दिदृक्षामास दिदृक्षामासतुः दिदृक्षामासुः । दिदृक्षामासिथ दिदृक्षामासथुः दिदृक्षामास । दिदृक्षामास दिदृक्षामासिव दिदृक्षामासिम । (अथवा) दिदृक्षाञ्चक्रे दिदृक्षाञ्चक्राते दिदृक्षाञ्चक्रिरे । दिदृक्षाञ्चकृषे दिदृक्षाञ्चक्राथे दिदृक्षाञ्चकृढ्वे । दिदृक्षाञ्चक्रे दिदृक्षाञ्चकृवहे दिदृक्षाञ्चकृमहे । (अथवा) दिदृक्षाम्बभूव दिदृक्षाम्बभूवतुः दिदृक्षाम्बभूवुः । दिदृक्षाम्बभूविथ दिदृक्षाम्बभूवथुः दिदृक्षाम्बभूव । दिदृक्षाम्बभूव दिदृक्षाम्बभूविव दिदृक्षाम्बभूविम ।

लुट् - दिदृक्षिता दिदृक्षितारौ दिदृक्षितारः । दिदृक्षितासे दिदृक्षितासाथे दिदृक्षिताध्वे । दिदृक्षिताहे दिदृक्षितास्वहे दिदृक्षितास्महे ।

लृट् - दिदृक्षिष्यते दिदृक्षिष्येते दिदृक्षिष्यन्ते । दिदृक्षिष्यसे दिदृक्षिष्येथे दिदृक्षिष्यध्वे । दिदृक्षिष्ये दिदृक्षिष्यावहे दिदृक्षिष्यामहे ।

लृङ् - अदिदृक्षिष्यत अदिदृक्षिष्येताम् अदिदृक्षिष्यन्त । अदिदृक्षिष्यथाः अदिदृक्षिष्येथाम् अदिदृक्षिष्यध्वम् । अदिदृक्षिष्ये अदिदृक्षिष्यावहि अदिदृक्षिष्यामहि ।

आशीर्लिङ् - दिदृक्षिषीष्ट दिदृक्षिषीयास्ताम् दिदृक्षिषीरन् । दिदृक्षिषीष्ठाः दिदृक्षिषीयास्थाम् दिदृक्षिषीध्वम् । दिदृक्षिषीय दिदृक्षिषीवहि दिदृक्षिषीमहि ।

लुङ् - अदिदृक्षिष्ट अदिदृक्षिषाताम् अदिदृक्षिषत । अदिदृक्षिष्ठाः अदिदृक्षिषाथाम् अदिदृक्षिढ्वं-ध्वम् । अदिदृक्षिषि अदिदृक्षिष्वहि अदिदृक्षिष्महि ।

(यङन्तरूपाणि)

लट् - दरीदृश्यते दरीदृश्येते दरीदृश्यन्ते । दरीदृश्यसे दरीदृश्येथे दरीदृश्यध्वे। दरीदृश्ये दरीदृश्यावहे दरीदृश्यामहे।

लङ् - अदरीदृश्यत अदरीदृश्येताम् अदरीदृश्यन्त । अदरीदृश्यथाः अदरीदृश्येथाम् अदरीदृश्यध्वम्। अदरीदृश्ये अदरीदृश्यावहि अदरीदृश्यामहि ।

लोट् - दरीदृश्यतां दरीदृश्येतां दरीदृश्यन्तां। दरीदृश्यस्व दरीदृश्येथाम् दरीदृश्यध्वम्। दरीदृश्येय दरीदृश्येवहि दरीदृश्येमहि।

विधिलिङ् - दरीदृश्येत दरीदृश्येयाताम् दरीदृश्येरन्। दरीदृश्येथाः दरीदृश्येयाथाम् दरीदृश्येध्वम्। दरीदृश्येय दरीदृश्येवहि दरीदृश्येमहि।

लिट् - दरीदृशामास दरीदृशामासतुः दरीदृशामासुः। दरीदृशामासिथ दरीदृशामासथुः दरीदृशामास । दरीदृशामास दरीदृशामास दरीदृशामासिव दरीदृशामासिम । (अथवा) दरीदृशाञ्चक्रे दरीदृशाञ्चक्राते दरीदृशाञ्चक्रिरे । दरीदृशाञ्चकृषे दरीदृशाञ्चक्राथे दरीदृशाञ्चकृढ्वे। दरीदृशाञ्चक्रे दरीदृशाञ्चकृवहे दरीदृशाञ्चकृमहे। (अथवा) दरीदृशाम्बभूव दरीदृशाम्बभूवतुः दरीदृशाम्बभूवुः । दरीदृशाम्बभूविथ दरीदृशाम्बभूवथुः दरीदृशाम्बभूव । दरीदृशाम्बभूव दरीदृशाम्बभूविव दरीदृशाम्बभूविम।

लुट् - दरीदृशिता दरीदृशितारौ दरीदृशितारः । दरीदृशितासे दरीदृशितासाथे दरीदृशिताध्वे। दरीदृशिताहे दरीदृशितास्वहे दरीदृशितास्महे ।

लृट् - दरीदृशिष्यते दरीदृशिष्येते दरीदृशिष्यन्ते । दरीदृशिष्यसे दरीदृशिष्यथे दरीदृशिष्यध्वे। दरीदृशिष्ये दरीदृशिष्यावहे दरीदृशिष्यामहे।

लृङ् - अदरीदृशिष्यत अदरीदृशिष्येताम् अदरीदृशिष्यन्त । अदरीदृशिष्यथाः अदरीदृशिष्येथाम् अदरीदृशिष्यध्वम् । अदरीदृशिष्ये अदरीदृशिष्यावहि अदरीदृशिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - दरीदृशिषीष्ट दरीदृशिषीयास्ताम् दरीदृशिषीरन् । दरीदृशिषीष्ठाः दरीदृशिषीयास्थाम् दरीदृशिषीध्वम् । दरीदृशिषीय दरीदृशिषीवहि दरीदृशिषीमहि ।

लुङ् - अदरीदृशिष्ट अदरीदृशिषाताम् अदरीदृशिषत । अदरीदृशिष्ठाः अदरीदृशिषाथाम् अदरीदृशिध्वम् । अदरीदृशिषि अदरीदृशिष्वहि अदरीदृशिष्महि ।

दर्शयित्वा प्रदर्श्य दिदृक्षित्वा प्रदिदृक्ष्य दरीदृशित्वा प्रदरीदृश्य दर्शयितुं दिदृक्षितुं दरीदृशितुं दर्शित दर्शितवत् दिदृक्षित दिदृक्षितवत् दर्शनं दिदृक्षणं दरीदृशनं दर्शकः दिदृक्षकः दृश्यमानः दर्श्यमानः दिदृक्ष्यमाणः दरीदृश्यमानः दर्शयितव्य दिदृक्षितव्य दरीदृशितव्य दर्शनीय दिदृक्षणीय दरीदृशनीय दर्श्य दिदृक्ष्य दरीदृश्य दर्शयन् दर्शयमानः दिदृक्षमाणः दर्शयितृ दिदृक्षितृ दरीदृशितृ ।

२७०. डुकृञ् - करणे

(कर्मणिप्रयोगे रूपाणि)

लट् - क्रियते क्रियेते क्रियन्ते । क्रियसे क्रियेथे क्रियध्वे । क्रिये क्रियावहे क्रियामहे ।

लङ् - अक्रियत अक्रियेताम् अक्रियन्त । अक्रियथाः अक्रियेथाम् अक्रियध्वम् । अक्रिये अक्रियावहि अक्रियामहि ।

लोट् - क्रियताम् क्रियेताम् क्रियन्ताम् । क्रियस्व क्रियेथाम् क्रियध्वम् । क्रियै क्रियावहै क्रियामहै ।

विधिलिङ् - क्रियेत क्रियेयाताम् क्रियेरन् । क्रियेथाः क्रियेयाथाम् क्रियेध्वम् । क्रियेय क्रियेवहि क्रियेमहि ।

लिट् - चक्रे चक्राते चक्रिरे । चकृषे चक्राथे चकृढ्वे । चक्रे चकृवहे चकृमहे ।

लुट् - कर्ता कर्तारौ कर्तारः। कर्तासे कर्तासाथे कर्ताध्वे। कर्ताहे कर्तास्वहे कर्तास्महे।

लृट् - करिष्यते करिष्येते करिष्यन्ते। करिष्यसे करिष्येथे करिष्यध्वे। करिष्ये करिष्यावहे करिष्यामहे।

लृङ् - अकरिष्यत अकरिष्येताम् अकरिष्यन्त। अकरिष्यथाः अकरिष्येथाम् अकरिष्यध्वम्। अकरिष्ये अकरिष्यावहि अकरिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - कृषीष्ट कृषीयास्ताम् कृषीरन्। कृषीष्ठाः कृषीयास्थाम् कृषीढ्वम्। कृषीय कृषीवहि कृषीमहि।

लुङ् - अकारि अकारिषाताम् अकारिषत। अकारिष्ठाः अकारिषाथाम् अकारिढ्वं-ध्वम्। अकारिषि अकारिष्वहि अकारिष्महि।

(णिजन्तरूपाणि)

लट् - कारयति कारयतः कारयन्ति। कारयसि कारयथः कारयथ। कारयामि कारयावः कारयामः।

लङ् - अकारयत् अकारयताम् अकारयन्। अकारयः अकारयतम् अकारयत। अकारयम् अकारयाव अकारयाम।

लोट् - कारयतु कारयताम् कारयन्तु। कारय कारयतम् कारयत। कारयाणि कारयाव कारयाम।

विधिलिङ् - कारयेत् कारयेताम् कारयेयुः। कारयेः कारयेतम् कारयेत। कारयेयम् कारयेव कारयेम।

लिट् - कारयामास कारयामासतुः कारयामासुः। कारयामसिथ कारयामासथुः कारयामास। कारयामास कारयामासिव कारयामासिम। (अथवा) कारयाञ्चकार कारयाञ्चक्रतुः कारयाञ्चक्रुः। कारयाञ्चकर्थ

कारयाञ्चक्रथुः कारयाञ्चक्र । कारयाञ्चकार कारयाञ्चकृव कारयाञ्चकृम । (अथवा) कारयाम्बभूव कारयाम्बभूवतुः कारयाम्बभूवुः । कारयाम्बभूविथ कारयाम्बभूवथुः कारयाम्बभूव । कारयाम्बभूव कारयाम्बभूविव कारयाम्बभूविम ।

लुट् - कारयिता कारयितारौ कारयितारः । कारयितासि कारयितास्थः कारयितास्थ । कारयितास्मि कारयितास्वः कारयितास्मः ।

लृट् - कारयिष्यति कारयिष्यतः कारयिष्यन्ति । कारयिष्यसि कारयिष्यथः कारयिष्यथ । कारयिष्यामि कारयिष्यावः कारयिष्यामः ।

लृङ् - अकारयिष्यत् अकारयिष्यताम् अकारयिष्यन् । अकारयिष्यः अकारयिष्यतम् अकारयिष्यत । अकारयिष्यम् अकारयिष्याव अकारयिष्याम ।

आशीर्लिङ् - कार्यात् कार्यास्ताम् कार्यासुः । कार्याः कार्यास्तम् कार्यास्त । कार्यासम् कार्यास्व कार्यास्म ।

लुङ् - अचीकरत् अचीकरताम् अचीकरन् । अचीकरः अचीकरतम् अचीकरत । अचीकरम् अचीकराव अचीकराम ।

(सन्नन्तरूपाणि)

लट् - चिकीर्षति चिकीर्षतः चिकीर्षन्ति । चिकीर्षसि चिकीर्षथः चिकीर्षथ । चिकीर्षामि चिकीर्षावः चिकीर्षामः ।

लङ् - अचिकीर्षत् अचिकीर्षताम् अचिकीर्षन् । अचिकीर्षः अचिकीर्षतम् अचिकीर्षत । अचिकीर्षम् अचिकीर्षाव अचिकीर्षाम ।

लोट् - चिकीर्षतु चिकीर्षताम् चिकीर्षन्तु । चिकीर्ष चिकीर्षतम् चिकीर्षत । चिकीर्षाणि चिकीर्षाव चिकीर्षाम ।

विधिलिङ् - चिकीर्षेत् चिकीर्षेताम् चिकीर्षेयुः । चिकीर्षेः चिकीर्षेतम् चिकीर्षेत । चिकीर्षेयम् चिकीर्षेव चिकीर्षेम ।

लिट् - चिकीर्षाञ्चकार चिकीर्षाञ्चक्रतुः चिकीर्षाञ्चक्रुः। चिकीर्षाञ्चकर्थ चिकीर्षाञ्चक्रथुः चिकीर्षाञ्चक्र। चिकीर्षाञ्चकार चिक्रीर्षाञ्चकृव चिकीर्षाञ्चकृम। (अथवा) चिकीर्षामास चिकीर्षामासतुः चिकीर्षामासुः। चिकीर्षामासिथ चिकीर्षामासथुः चिकीर्षामास। चिकीर्षामास चिकीर्षामासिव चिकीर्षामासिम। (अथवा) चिकीर्षांबभूव चिकीर्षांबभूवतुः चिकीर्षांबभूवुः। चिकीर्षांबभूविथ चिकीर्षांबभूवथुः चिकीर्षांबभूव। चिकीर्षांबभूव चिकीर्षांबभूविव चिकीर्षांबभूविम।

लुट् - चिकीर्षिता चिकीर्षितारौ चिकीर्षितारः। चिकीर्षितासि चिकीर्षितास्थः चिकीर्षितास्थ। चिकीर्षितास्मि चिकीर्षितास्वः चिकीर्षितास्मः।

लृट् - चिकीर्षिष्यति चिकीर्षिष्यतः चिकीर्षिष्यन्ति। चिकीर्षिष्यसि चिकीर्षिष्यथः चिकीर्षिष्यथ। चिकीर्षिष्यामि चिकीर्षिष्यावः चिकीर्षिष्यामः।

लृङ् - अचिकीर्षिष्यत् अचिकीर्षिष्यताम् अचिकीर्षिष्यन्। अचिकीर्षिष्यः अचिकीर्षिष्यतम् अचिकीर्षिष्यत। अचिकीर्षिष्यम् अचिकीर्षिष्याव अचिकीर्षिष्याम।

आशीर्लिङ् - चिकीर्ष्यात् चिकीर्ष्यास्ताम् चिकीर्ष्यासुः। चिकीर्ष्याः चिकीर्ष्यास्तम् चिकीर्ष्यास्त। चिकीर्ष्यासम् चिकीर्ष्यास्व चिकीर्ष्यास्म।

लुङ् - अचिकीर्षीत् अचिकीर्षिष्टाम् अचिकीर्षिषुः। अचिकीर्षीः अंचिकीर्षिष्टम् अचिकीर्षिष्ट। अचिकीर्षिषम् अचिकीर्षिष्व अचिकीर्षिष्म।

(यङ्न्तरूपाणि)

लट् - चेक्रीयते चेक्रीयेते चेक्रीयन्ते। चेक्रीयसे चेक्रीयेथे चेक्रीयध्वे। चेक्रीये चेक्रीयावहे चेक्रीयामहे।

लङ् - अचेक्रीयत अचेक्रीयेताम् अचेक्रीयन्त। अचेक्रीयथाः अचेक्रीयेथाम् अचेक्रीयध्वम्। अचेक्रीये अचेक्रीयावहि अचेक्रीयामहि।

लोट् - चेक्रीयताम् चेक्रीयेताम् चेक्रीयन्ताम्। चेक्रीयस्व चेक्रीयेथाम् चेक्रीयध्वम्। चेक्रीयै चेक्रीयावहै चेक्रीयामहै।

विधिलिङ् - चेक्रीयेत चेक्रीयेयाताम् चेक्रीयेरन्। चेक्रीयेथाः चेक्रीयेयाथाम् चेक्रीयेध्वम्। चेक्रीयेय चेक्रीयेवहि चेक्रीयेमहि।

लिट् - चेक्रीयाञ्चक्रे चेक्रीयाञ्चक्राते चेक्रीयाञ्चक्रिरे। चेक्रीयाञ्चकृषे चेक्रीयाञ्चक्राथे चेक्रीयाञ्चकृढ्वे। चेक्रीयाञ्चक्रे चेक्रीयाञ्चकृवहे चेक्रीयाञ्चकृमहे। (अथवा) चेक्रीयामास चेक्रीयामासतुः चेक्रीयामासुः। चेक्रीयामासिथ चेक्रीयामासथुः चेक्रीयामास। चेक्रीयामास चेक्रीयामासिव चेक्रीयामासिम। (अथवा) चेक्रीयाम्बभूव चेक्रीयाम्बभूवतुः चेक्रीयाम्बभूवुः। चेक्रीयाम्बभूविथ चेक्रीयाम्बभूवथुः चेक्रीयाम्बभूव। चेक्रीयाम्बभूव चेक्रीयाम्बभूविव चेक्रीयाम्बभूविम।

लुट् - चेक्रीयिता चेक्रीयितारौ चेक्रीयितारः। चेक्रीयितासे चेक्रीयितासाथे चेक्रीयिताध्वे। चेक्रीयिताहे चेक्रीयितास्वहे चेक्रीयितास्महे।

लृट् - चेक्रीयिष्यते चेक्रीयिष्येते चेक्रीयिष्यन्ते। चेक्रीयिष्यसे चेक्रीयिष्येथे चेक्रीयिष्यध्वे। चेक्रीयिष्ये चेक्रीयिष्यावहे चेक्रीयिष्यामहे।

लृङ् - अचेक्रीयिष्यत अचेक्रीयिष्येताम् अचेक्रीयिष्यन्त। अचेक्रीयिष्यथाः अचेक्रीयिष्येथाम् अचेक्रीयिष्यध्वम्। अचेक्रीयिष्ये अचेक्रीयिष्यावहि अचेक्रीयिष्यामहि।

आशीर्लिङ् - चेक्रीयिषीष्ट चेक्रीयिषीयास्ताम् चेक्रीयिषीरन्। चेक्रीयिषीष्ठाः चेक्रीयिषीयास्थाम् चेक्रीयिषीध्वम्। चेक्रीयिषीय चेक्रीयिषीवहि चेक्रीयिषीमहि।

लुङ् - अचेक्रीयिष्ट अचेक्रीयिषाताम् अचेक्रीयिषत। अचेक्रीयिष्ठाः अचेक्रीयिषाथाम् अचेक्रीयिढ्वम्। अचेक्रीयिषि अचेक्रीयिष्वहि अचेक्रीयिष्महि।

कारयित्वा चिकीर्षित्वा चेक्रीयित्वा विकार्य कारयितुं चिकीर्षितुं चेक्रीयितुं कारित कारितवत् चिकीर्षित चिकीर्षितवत्, कार्यमाण चिकीर्ष्यमाण चेक्रीष्यमाण करिष्यमाण कारयिष्यमाण चिकीर्षिष्यमाण कारणं चिकीर्षणं चेक्रीयणं, कारकः चिकीर्षकः चेक्रीयकः कारयितव्य चिकीर्षितव्य चेक्रीयितव्य कार्य चिकीर्ष्य चेक्रीय्य कारणीय चिकीर्षणीय चेक्रीयणीय, कारयितृ चिकीर्षितृ इत्यादि कृदन्तरूपाणि।

धातूनां अकाराद्यनुक्रमणिका

தாது அகராதி

தாது அகராதி வரிசை
(பக்க எண்களுடன்)

கேட்க	श्रु	223
கைவிட	हा	213
,,	त्यज	58
கொடுக்க	दा	63, 205
கொட்டாவி விட	जृभि	51
கொண்டு சேர்க்க	नी	55
கொல்ல	हन	202
கோபிக்க	कुप	147
,,	क्रुध	148
கோஷிக்க	घुष	259
சந்தேகிக்க	शङ्कु	103
சபிக்க	शाप	104
சமாதானம் கூற	सान्त्व	265
சமைக்க	पच	7
சாப்பிட	अद	170
,,	अश	243
,,	ग्रसु	41
,,	चमु	44
,,	खाद	31
,,	भक्ष	262
,,	भुज	233
சிறப்பாக்க	शिष	235
சுட	तप	56
சுற்ற	वेष्ट	102
,,	भ्रमु	80,159
சுத்தம் செய்ய	शुध	165
சுமக்க	वह	98
செய்ய	कृ	238
செல்ல	अट	4
,,	इ	173
,,	गम	33
,,	चर	45
,,	चर्व	46
,,	व्रज	103
,,	या	189
சொல்ல	गद	32
,,	चक्षिङ्	176
,,	ब्रू	185
,,	कथ	257
ஜபம் செய்ய	जप	49
தடுமாற	स्खल	115
தண்டிக்க	दण्ड	261
தளர	सद	108
தாங்க	धा	207
,,	धृ	67
,,	भृ	79
,,	भृञ्	224
தாண்ட	क्रमु	22
திருட	चुर	254
,,	मुष	252
திருப்தி அடைய	तृप	152
துடிக்க	स्पदि	116